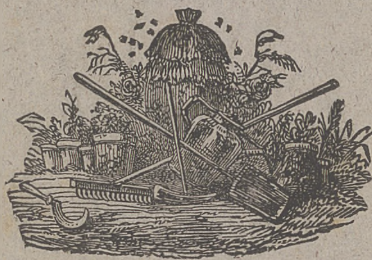
KALENDARZ

wydany staraniem

TOWARZYSTWA WZAJEMNEJ POMOCY OFICYALISTÓW PRYWATNYCH

na rok pański

1871.

Rok pierwszy.

LWÓW.

Nakładem Romualda Makarewicza.

Z DRUKARNI ZAKŁADU NARODOWEGO IMIENIA OSSOLIŃSKICH.

1870.

KALENDARZ

wydany staraniem

TOWARZYSTWA WZAJEMNEJ POMOCY OFICYALISTÓW PRYWATNYCH

na rok pański

1871.

Rok pierwszy.

LWÓW

[illegible]

[illegible]

1871.

KALENDARZ

wydany staraniem

TOWARZYSTWA WZAJEMNEJ POMOCY OFICYALISTÓW PRYWATNYCH

na rok pański

1871.

Rok pierwszy.

LWÓW.

Nakładem Romualda Makarewicza.

Z DRUKARNI ZAKŁADU NARODOWEGO IMIENIA OSSOLIŃSKICH.

1870.

Okresy roczne.

WEDŁUG KALENDARZA	nowego	starego
Rok bieżący ma: Liczbę złotą	15.	15.
Epaktę	IV.	XV.
Okrąg słońca (Cyclus solaris) .	18.	18.
Poczet rzymski . . .	15.	—
Literę niedzielną . . .	D.	A.
Osnowenie	—	

Dzieli się na kwartałów cztery, jako to:

Remiscere. Trinitatis. Crucis. Luciæ.

W nich przypadają:

2. Suchedni. W Środę, w Piątek i w Sobotę, to jest: 1, 3 i 4 Marca.
W Środę, Piątek i Sobotę, t. j. 31 Maja, 2 i 3 Czerwca.
W Środę, Piątek i Sobotę, t j. 20, 22 i 23 Września.
W Środe, Piątek i Sobotę, t. j. 20, 22 i 23 Grudnia.

1. Posty nakazane. Wielki post, trwający od Środy popielcowej aż do Wielkiejnocy.
Post adwentowy, w Środy, w Piątki i Soboty od pierwszej niedzieli adwentowej aż do Bożego Narodzenia.
Zapusty trwają przez 4 tygodni i 6 dni.
Wielkanoc ruska i rzymska razem przypadają.

3. Wigilje, to jest: posty przypadające w dzień poprzedzający uroczystości następujących:
a) W dni krzyżowe, czyli 3 dni przed Wniebowstąpieniem Pańsk.
b) Do Zielonych Świątek.
c) Do ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła.
d) Do Wniebowzięcia N. M. Panny.
e) Do Wszystkich Świętych.
f) Do Niepokalanego Poczęcia N M. P.
g) Do Bożego Narodzenia.
Jeżeli która z tych wigilij przypada w Niedzielę, wtedy przenosi się na Sobotę poprzedzającą, a jeżeli uroczystość Bożego Narodzenia przypadnie w Piątek lub w Sobotę, wtedy post miejsca nie ma

4. Dnie krzyżowe. W Poniedziałek, Wtorek i Środę przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, t. j. 15, 16 i 17 Maja.

5. Dnie normalne. Uroczystość Zwiastowania N. Maryi Pann Środa popielcowa; cały wielki tydzień; Niedziela Wielkiejnoc Niedziela Zielonych Świątek; uroczystość Bożego Ciała; uroczystość Narodzenia N. M. Panny; uroczystość Wszystki Świętych; trzy dni ostatnie adwentu i uroczystość Bożego N rodzenia.

Ruchome święta według kalendarza rzymskiego.

Wielkanoc	9 Kwietnia.
Wniebowstąpienie Pańskie . . .	18 Maja.
Zielone święta	28 Maja.
Niedziela św. Trójcy	4 Czerwca.
Boże Ciało	8 Czerwca
Pierwsza Niedziela Adwentu . . .	3 Grudnia.

Ruchome święta według obrządku grecko-katolickiego.

Tryodyum poczyna się . . .	17 Stycznia.
Nedila miasopustna	31 Stycznia.
Nedila syropustna	8 Lutego.
Woskresenie Chrysta . . .	28 Marca.
Woznesenie Hospoda . . .	6 Maja.
Soszestwo św. Ducha . . .	16 Maja.
Wsich Świątych	23 Maja

Posty nakazane ruskie.

Pist wełyki od nedili syropustnoj do Woskresenia.
Pist pered śś. Petrom i Pawłom, od perwoj nedili po Soszestw śś. Ducha czerez 3 nedil.
Pist do uspenja Bohorodycy od 1 do 15 Awhusta.
Pist pered Rożdestwom Chrystowom, od 15. Nov. do 24 Dekem

Dnie normalne dworskie.

Dnia 1. Marca, jako rocznicy zgonu ś. p. cesarza Franciszka I.
Dnia 6. Kwietnia, jako w rocznicę zgonu cesarzowej Marji Ludwiki
Dnia 12. Kwietnia jako w rocznicę zgonu cesarzowej Marji Teresy
W stosunkach kalendarzowych publicznych rok bieżący zaczyna się w Sobotę dnia 1 Stycznia o północy.

Zaćmienia przypadające w roku 1871.

W roku 1871 przypadają dwa zaćmienia słońca i dwa zaćmienia księżyca, z których jednak tylko pierwsze zaćmienie księżyca u nas w Europie będzie widzialnem. Te cztery zaćmienia są następujące:

I. Zaćmienie księżyca, częściowe, dnia 6. Stycznia. Początek jego będzie o godz. 9 min. 22 wieczorem, środek o godz 10 min. 52, koniec zaś o godz. 12 min. 22 po północy. Wielkość tego zaćmienia wynosić będzie 8⅓ cali, to jest ⅔ części tarczy księżycowej. Widzianem ono będzie w całym swym przebiegu w całej Europie, Afryce i zachodniej Azyi.

II. Zaćmienie słońca dnia 18 Czerwca. Będzie ono środkowe, obrączkowe, widzialne tylko w Australii, na Oceanie spokojnym, i przyległych brzegach azyatyckich U nas wcale go widać nie będzie, przypada bowiem zaraz po północy, a mianowicie początek jego o godz 2 min. 36, po północy, zaś koniec o godz. 5 min. 52 rano.

III. Zaćmienie księżyca dnia 2 Lipca, częściowe, widzialne tylko w Australii i południowej Azyi. Podług naszego zegaru początek jego przypada o godz. 2 min. 2, zaś koniec o godz. 4 min 4 po południu, widzianem więc nie będzie. Wielkość jego 4 cale, to jest ⅓ część tarczy księżycowej.

IV. Zaćmienie słońca dnia 12 Grudnia, całkowite, widzialne w Indyach Wschodnich, Chinach, Australii, tudzież na Oceanie Indyjskim i Spokojnym. U nas niebędzie widzianem, przypada bowiem początek jego podług naszego czasu na godzinę 3 min. 7 po północy, zaś koniec na godzinę 8 min. 26 rano.

Cztery astronomiczne pory roku.

Wiosna dnia 20 Marca przy wejściu słońca w znak barana. — Lato dnia 21 Czerwca przy wejściu słońca w znak raka. — Jesień dnia 23 Września przy wejściu słońca w znak wagi. — Zima dnia 21 Grudnia przy wejściu słońca w znak koziorożca.

Panującym planetą w r. 1871 jest Wenus.

Wenus jest to po słońcu i księżycu jedno z najjaśniej świecących ciał niebieskich na firmamencie, i ukazuje się nam mieszkańcom ziemi raz jako jutrzenka, a innym razem jako gwiazda wieczorna. Oddalona od słońca 15 milionów mil, obiega około tegoż w 224 dniach. Wielkość jej dosięga objętości naszej ziemi.

Stan powietrza.

Rok ten zazwyczaj wilgotny i dość ciepły. — **Wiosna** początkowo chłodna a szczególnie w Kwietniu przy niestałem powietrzu, dopiero ku końcowi cokolwiek się ociepla, który to stan powietrza trwa aż do Czerwca. **Lato** przeplatane deszczami, parne, niekiedy tylko czas burzliwy. **Jesień** przyjemna i sucha, przymrozki wczesne lecz nie ostre. **Zima** z początku sucha, przy końcu ostra aż do Marca

Chronologia ważnych wypadków historycznych.

7376 lat od stworzenia świata według kościoła wschodniego (era bizantyńska).
7068 — według rachuby Euzebiusza i martyrologjum.
6047 — według wyrachowania dawnych żydów.
4161 — od powszechnego potopu.
2104 przed nar. Chr. Abraham i jego epoka.
1800 — Józef; żydzi udają się do Egiptu.
1500 — Mojżesz wyprowadza żydów na puszczę.
1051 — Dawid. Stan kwitnący państwa żydowskiego.
1001 — Homer, poeta grecki.
888 — Kartagina założona.
747 — Rzymu założenie.
Cyrus daje początek państwu perskiemu.
490 — Zwycięztwo Greków nad Persami pod Maratonem.
480 — Drugie zwycięztwo Greków nad Persami pod Salaminą.
333 — Aleksander W. obala państwo perskie.
280 — Rzym się podnosi.
218 — Wojna Rzymianów z Kartaginą.
30 — August odnosi zwycięztwo pod Actium i zdobywa Egipt.

W lat 69 po Chr: Jerozolima zburzona przez Rzymian.
R. 200 — Państwo rzymskie upadające wystawione na napady obcych narodów.
— 333 — Konstantyn przyjmuje wiarę chrześ.
— 375 — Wielka wędrówka narodów.
— 395 — Teodozyusz rozdziela państwo rzymskie na zachodnie i wschodnie.
— 475 — Upadek państwa rzymskiego.
— 622 — Mahomet. Szerzenie się wiary mahom.
— 800 — Karol W. odnawia państwo rzymsko-frankońskie.
— 965 — Mieczysław I. wprowadza do Polski chrześcjaństwo.
— 997 — Ś. Wojciech zabity przez Prusaków.
— 1000 — Stefan, król Węgier przyjmuje wiarę chrześcjańską.
— 1068 — Bolesław Śmiały zdobywa Kijów.
— 1073 — Grzegorz VII. i jego epoka.
— 1096 — Wyprawy krzyżowe do Palestyny.
— 1205 — Najazd Rusinów na Polskę. Ich klęska pod Zawichostem.
— 1210 — Pierwsze wkroczenie Tatarów do Polski.
— 1273 — Rudólf hrabia Habsburg obrany cesarzem niemieckim.
— 1287 — Napad Mongołów na Ruś i Polskę.
— 1333 — Kazimierza W. koronacya w Krakowie.
— 1361 — Założenie akademji w Krakowie.
— 1380 — Koronacja Ludwika króla węgierskiego koroną polską.
— 1386 — Władysław Jagiełło obrany królem polskim.
— 1401 — Unia Litwy z Polską.
— 1432 — Nadanie praw Ormianom w Polsce.
— 1453 — Upadek państwa greckiego. Turcy zajmują Konstantynopol.
— 1470 — Władysław Jagiellończyk obejmuje tron węgierski.
— 1479 — Krzyżacy hołdują Polsce.
— 1492 — Kolumb odkrywa Amerykę.
— 1515 — Zygmunt I. na zjeździe monarchów w Wiedniu.
— 1517 — Marcin Luter zaszczepia reformę.
— 1569 — Albert, książe pruski składa w Krakowie hołd królowi polskiemu.
— 1576 — Stefan Batory obrany królem p.
— 1665 — Dymitr Samozwaniec zajmuje Moskwę.
— 1610 — Królewicz Władysław zaproszony na tron moskiewski.
— 1612 — Polacy zajmują Moskwę.
— 1618 — Wojna 30letnia. Gustaw Adolf król szwedzki i jego epoka.
— 1676 — Koronacja Jana Sobieskiego w Krakowie.
— 1683 — Polacy pod Janem Sobieskim oswobodzają Wiedeń.
— 1699 — Zawarcie pokoju z Turcją w Karłowcu.
— 1702 — Karol XII. wchodzi do Krakowa.
— 1756 — Wojna siedmioletnia. Prusy przychodzą do znaczenia.
— 1772 — Konfederaci barscy zdobywają Kraków.
— 1773 — Washington rozpoczyna walkę z Anglikami o wolność zjednoczonych stanów Ameryki.
— 1773 — Traktat trzech mocarstw o rozbiór Polski.
— 1789 — Początek rewolucji francuzkiej.
— 1791 — Ogłoszenie konstytucji 3go maj Frydryk I. król pruski zaprzysięg Polsce swą przyjaźń.
— 1792 — Powstanie w Polsce pod Kościuszką.
— 1793 — Prusacy wkraczają do Polski.
— 1793 — Trzeci rozbiór Polski.
— 1812 — Wyprawa Napoleona I do Moskwy
— 1813 — Bitwa pod Lipskiem Francuzi ustępują za Ren.
— 1821 — Powstanie Grecji przeciw Turkom. Zgon Napoleona I. (d. 5. maja).
— 1830 — Powstanie w Polsce. Francuzi zajmują Algierię.
— 1846 — Rzeczpospolita Krakowska wcielona do Austrji.

Genealogia panującego cesarskiego austrjackiego domu.

Franciszek Józef I., cesarz Austrji, król Węgier i Czech, Dalmacji, Kroacji, Galicji, Lodomerji i Ilirji; król Jerozolimy itd.; arcyksiąże Austrji; urodz. dnia 18. sierpnia 1830., objął rządy austrjackiego państwa po abdykacji swego stryja cesarza Ferdynanda I. i zrzeczeniu się następstwa tronu swego ojca arcyksięcia Franciszka Karola dnia 2. grudnia 1848.

Małżonka: **Elżbieta** Amalja Eugenia, urod. 24. grudnia 1837, córka Maksymiljana Józefa, ks. bawarskiego, zaślubiona 24 kwietnia 1854,

Dzieci:

a) **Gisela** (Ludwika Marja), urodzona dnia 12. lipca 1856.

b) **Rudolf** (Franciszek, Karol, Józef) następca tronu, urodz. 21. sierpnia 1858.

c) **Marja**, Matylda, Amalja, Walerja, urodz. w Budzinie 22. kwietnia 1868.

Bracia Cesarza:

Ferdynand Maksymiljan cesarz Meksyku, urodzony 6. lipca 1832, zaślubiony dnia 28 lipca 1857, z Marją **Charlotą** córką króla Leopolda belgijskiego, urodz. 7. czerwca 1840, rozstrzelany przez republikanów meksykańskich dnia 19. Czerwca 1867.

Karol Ludwik jenerał-major, właść. 7. pułku ułanów, szef. ros. 4 lubowskiego pułku huzarów, urodz. 30. lipca 1833. (owdowiał 15 września 1858), zaślubiony powtórnie z Marją Anuncjatą córką zmarłego króla neapolitańskiego.

Ludwik Wiktor, pułkownik i właściciel 75 pułku piechoty, urodz. 15. maja 1842.

Rodzice Cesárza:

Franciszek (Karol Józef), arcyksiąże Austrji, feldm. porucznik i właśc. 52 pułku piechoty, oraz szef. ros. 3. pułku grenadjerów samogitskich; urodzony 7. grudnia 1802, zrzekł się następstwa tronu po abdykacji brata cesarza Ferdynanda I. na rzecz swego pierworodnego syna Franciszka Józefa dnia 2. grudnia 1848.

Małżonka: **Zofia**, córka ś. p. króla bawarskiego Maksymiljana I.; urodz. 27. stycznia 1805. zaślubiona w Wiedniu 4. listopada 1824.

Rodzeństwo ojca:

1. **Cesarz Ferdynand I.**, urodzony w Wiedniu dnia 19. kwietnia 1793; objął rządy po śmierci ojca swego Franciszka I, dnia 2. marca 1835. zrzekł się tronu dnia 2. grudnia 1848.

Małżonka: **Marja Anna**, córka ś. p. Wiktora Emanuela I. króla Sardynji, urodzona dnia 19 września 1803., zaślubiona 28. lutego 1831.

2. **Marja Klementyna**, ur. 1. marca 1798, zaślubiona 28. lipca 1816 Leopoldowi, królewiczowi sycylijskiemu, księciu Salerny; owdowiała 10 marca 1851.

Pozostała wdowa po ś. p. cesarzu Franciszku I. **Karolina Augusta**, córka ś. p. króla bawarskiego Maksymiljana I., urodz 8. lutego 1792. zaślubiona w Wiedniu 10. listopada 1816, owdowiała 2. marca 1835.

Bracia stryjeczni J. M. Cesarza:

1. *Albrecht*, marszałek polny, właściciel 44. pułku piechoty, urodz. 3. sierpnia 1817,, zaślubiony z *Hildegardą*, córką ś. p. Ludwika króla Bawarji, zmarłą 2. kwiet. 1864.

2. *Karol Ferdynand*, feldmarszałek-porucznik, właściciel 51. pułku piechoty, urodzony 29 lipca 1818., zaślubiony z Elżbietą, urodzoną 17. stycznia 1821, wdową po Ferdynandzie arcyksięciu Austrjacko-Esteńskim.

3. *Wilhelm*, zastępca wielkiego mistrza zakonu niemieckiego, feldmarszałek-porucznik, właściciel 12. pułku piechoty i 6. pułku artylerji, urodz. 21. kwietnia 1827.

4. *Józef*, jenerał-major i właśc. 37. pułku piechoty, urodz. 2. marca 1833, zaślubiony r. 1864. z *Karoliną*, księżną Koburg-Gotajską.

5. *Leopold*, feldmarszałek-por. i właśc. 53. pułku piechoty, urodz. 26. czerwca 1823.

6 *Ernest*, feldmarszałek-por. i właściciel 48. pułku piechoty, urodz. 8. sierpnia 1824.

7. *Zygmunt*, jenerał-major i właściciel 45. pułku piechoty, urodz. 7. stycznia 1826.

8. *Rajner*, jenerał-major, właściciel 59. pułku piechoty, urodz. 11. stycznia 1827.

9. *Henryk*, jenerał-major i właściciel 62. pułku piechoty, urodz. 9. maja 1828.

Styczeń, Henwar, Jänner, Januarius,

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe	Święta rzymsko-katolickie	Święta grecko-katolickie (Dekemwrij 1869)	Imiona słowiańskie
1.	Ewang. u Mateusza św w Rozdz. 2 W owym czasie, gdy Herod umarł.	Knyha Rożdestwa Chrysta. Maft. 1.	
1. N.	A. Nowy Rok.	20. N. 28. p. Roz. Hl. 3	Mieczysław.
2. P.	Makarego Op. W.	21. Ihnatya Jep. M.	Strzeżysław.
3. W.	Genowefy P.	22. Anastazyi M.	Władimiła.
4. Ś.	Tytusa Bisk.	23. 10 Mucz. w Kr.	Dobromir.
5. C.	Telesfora P. M.	24. Jewhenyi. †	Właścibor.
6. P.	Trzech Króli.	25. Rożd. Chrysta.	Bojomir.
7. S.	Lucyan. M.	26. Sobor P. Bohor.	Świtosław.
2.	Ewang. u Łukasza św. w Rozdz. 2. O Chrystusie w 12. latach.	Jisus uchodyt do Ehyptu. Maft. 2.	
8. N.	A. 1. po 3 Kr. Seweryna.	27. N. Stef. Mucz. Hl. 4	Mścisław.
9. P.	Marcyanny P. M.	28. Mykity.	Władymira.
10. W.	Pawła Pust. W.	29. SS. Mład. 1400.	Dobrosław.
11. Ś.	Higiniusza P. M.	30. Anysyi M.	Krzesimir.
12. C.	Honoraty P.	31. Melanyi M.	Czesława.
13. P.	Hilarego B. W.	1. Henw. 1871 Ob. H.	Bogumir.
14. S.	Feliksa z Noli.	2. Sylwestra P.	Radogost.
3.	Ewangelia u Jana św. w Rozdz. 2. O godach w Kanie Galilejskiej.	Joan propowidajet pokajanie. Mark. 1.	
15. N.	A. 2. p. 3. Kr. Imie Jez.	3. N. po Boh. Hl. 5.	Domosław.
16. P.	Marcel. P. M.	4. Małachya Pr.	Włodzimir.
17. W.	Antoniego Op. W.	5. Fteopempta. †	Rościsław.
18. Ś.	Pryszki P. M.	6. Bohojawl. Hosp.	Jaropełk.
19. C.	Dionysego P. W.	7. Sobor s. Joanna.	Ratymir.
20. P.	Fabiana i Sebastiana.	8. Hryhorya Pr.	Przedzisław.
21. S.	Agnieszki P. M.	9. Polyjewkta.	Jarosława.
4.	Ewang. u Mateusza św. w Rozdz. 8. O oczyszczeniu trędowatego.	Jisus poczynajet uczyty. Maft. 4.	
22. N.	A. 3. p. 3. Kr. Wincent. M.	10. N. 1. po Boh. Hl. 6	Witosław.
23. P.	Zaślub. N. P. M.	11. Hryhorya Jep.	Wrocisława.
24. W.	Tymoteusza B. M.	12. Tatyanny M.	Chwalibóg.
25. Ś.	Nawrócenie św. Pawła	13. Jermyła M.	Miłosz.
26. C.	Polikarpa B. M.	14. S. S. Otec w Synai.	Skarbimir.
27. P.	Jana Chryz. B. W.	15. Pawła Ftyw.	Przybysław.
28. S.	Karola Wielkiego W.	16. Petra Wery.	Radomir.
5.	Ewang. u Mateusza Św. w Rozdz. 8. O łódce Chrystusa.	O slipcy Jerychowskom. Łuk. 18.	
29. N.	A. 4. p. 3. Kr. Franc. Sal.	17. N. 2. po Boh. Hl. 7	Zdzisław.
30. P.	Martyny P. M.	18. Antonya Wełyk.	Dobrogniewa.
31. W.	Piotra Nol. W.	19. Makarya Prep.	Spitogniewa.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Pełnia dnia 6. o godzinie 9. min. 59 wieczór. Mrozy ze śnieżycą.

Ostatnia kwadra dnia 14 o godzinie 8. min. 32 rano. Powietrze łagodne.

Nów dnia 31. o godzinie 2. min. 8 rano. Śnieżyca z deszczem.

Pierwsza kwadra dnia 28. o godzinie 2 min. 50. wieczór. Śnieżyca i mróz.

W Styczniu rośnie dzień od 1. do 31. o 1 godzinę.

Długość dnia w przeciągu 9 godzin.

Księżyc oddala się od ziemi dnia 9, a przybliża się dnia 21.

Przepowiednie według kalendarza 100-letniego.

Styczeń: z początku silne zimno, w połowie śnieżyca, ku końcu powietrze niestałe, śnieg i mgła.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

28. Grudnia 1870. 1. Tebeth 5631.

6. Stycznia 1871. Obléż. Jerozol. Post.
26. „ „ 1. Szabat.

Luty, Fewral, Februar, Februarius.

ma dni XXVIII.

Dnie tygodniowe	Święta rzymsko-katolickie	Święta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie	Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza
1. S.	Ignacego B. M.	20. Eufymyja W.	Zegota.	☺ Pełnia dnia 5. o godzinie 3. min. 31 popoł. Dość łagodnie.
2. C.	N. P. M. Gromnicznej.	21. Maksyma Prep.	Mirosława	
3. P.	Błażeja B. M.	22. Tymofteja.	Błażej.	
4. S.	Agaty P. M. Eutychiusz M.	23. Klymenta Jep.	Witosława.	
6.	Ewang. u Mateusza św. w Rozdz. 13. O dobrem nasieniu i kąkolu.	O Zakhei. Łuk. 19.		
5. N.	A. Starozap. Agaty P. M.	24. N. 3. po Boh. Hl. 8	Dobrochna.	☾ Ostatnia kwadra dnia 12 o godzinie 4. min. 36 wieczór. Ciężkie zimna, potem odwilż.
6. P.	Doroty P. M.	25. Ksenyi Prep.	Bohdana.	
7. W.	Romualda Op. W.	26. Ksenofonta.	Sulisław bł.	
8. Ś.	Jana z Matty.	27. Joanna Chr.	Gniewomir.	
9. C.	Apolonii P. M.	28. Jefrema Prep.	Gorysława.	
10. P.	Scholastyki P.	29. Ihnatyja M.	Tomiła.	● Nów dnia 19. o godz 3. min. 24 popoł. Dżdżysto i powodzie.
11. S.	Łucyusza B. M.	30. Trech Światyt.	Swiętochna.	
7.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 20. O robotnikach w winnicy.	O Mytari i Farysei. Łuk. 18.		
12. N.	A. Przedmięsopost Eulalii.	31. Miasop. Hl. 1.	Radzyń.	
13. P.	Katarzyny z Rikc. P.	1. Fewr. Kyra i Joan.	Jordan.	☽ Pierwsza kwadra dn 27. o godzinie 12. min. 14 w południe. Szaruga i wilgoć.
14. W.	Walentego Kapł. M.	2. Strytenyje Hosp.	Niemir.	
15. Ś.	Faustyna M.	3. Symeona i Anny.	Szczęsław.	
16. C.	Julianny P. M.	4. Izydora Prep.	Milada.	
17. P.	Silwina B	5. Ahaftyi M.	Świętorad.	
18. S.	Flawiana B. M.	6. Wukoła Prep.	Wielisława.	W Lutym rośnie dzień o godzinę i minut 27.
8.	Ewang. u Łukasza św. w Rozdz. 8. O nasieniu i wielorakiej roli.	O obłudnom syni. Łuk. 15.		Długość dnia w przeciągu 10 godzin 10 minut.
19. N.	A. Zapust. Mansweta B. W.	7. Syrop. Hl. 2.	Ścisław.	Księżyc oddala się od ziemi 6go a przybliża się 18go
20. P.	Sylwana B. M.	8. Parftenya Prep.	Lubomił.	
21. W.	Eleonory król.	9. Nykyfora M.	Onosława.	**Przepowiednie według kalendarza 100-letniego.**
22. Ś.	Popielec. Piotra K. w Ant.	10. Charłampya.	Wrocisław.	
23. C.	Piotra Dam. B. W.	11. Własya M.	Przedzisława.	Luty od 1. do 7. pogodnie; potem pochmurno i zimno, od 9. wielkie mrozy, 14. deszcze ze śniegiem aż do 26., ostatnie dnie nieprzyjemne i burzliwe.
24. P.	Macieja Ap.	12. Meletya Arch.	Bogusz.	
25. S.	Wiktorin. M.	13. Subota zadusz.	Sławobój.	
9.	Ewang. u Łukasza św. w Rozdz. 18. O uzdrowieniu ślepego.	O strasznom sudi. Maft. 25.		
26. N.	A. 1. Póst. Wiktora W.	14. N. 1. Post. Hl. 3.	Mirosław.	
27. P.	Aleksandra M.	15. Martyniana.	Wiarosława.	
28. W.	Romana Op. W.	16. Pamfyła.	Tworzymir.	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

25. Lutego. 1. Adar.

Marzec, März, Mart, Martius.

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe	Święta rzymsko-katolickie	Święta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie	Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza
1. Ś.	Such. Albina B. W. †	17. Fteodora Tiron.	Budzisław.	
2. C.	Symplicyusza P. W.	18. Lwa Papy rym.	Radosława.	Pełnia dnia 7. o godzinie 5 min 15 rano. Posępno z wilgocią.
3. P.	Kunegundy P. †	19. Archypa M.	Sławomiła.	
4. S.	Kazimierza Król. †	20. Łeona Jep.	Kazimierz.	
10.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 4. O czarcie kuszącym Jezusa	O posti i mylostyni. Maft. 6.		
5. N.	A. 2. post. Teofila B. W.	21. N. 2. Post. Hl. 4.	Pokosław.	Ostatnia kwadra dnia 13. o god. 11. min. 55 wieczór. Burzliwe powietrze, śnieżyca.
6. P.	Kolety P.	22. Tymofteja Prep.	Wojsław.	
7. W.	Tomasza z Akw. Wyzn.	23. Połykarpa Ep.	Bogowit bł.	
8. Ś.	Jana Boż. W.	24. Obr. hl. s. Joanna.	Miłogost.	
9. C.	Cyryla i Metod. BB. WW.	25. Terasya Arch.	Mścisława bł.	
10. P.	40 Męczenników.	26 Porfyrya.	Bożesław.	
11. S.	Konstantyna W.	27. Prokopya Prep.	Ludosława.	Nów dnia 21. o godz. 5. min. 36. rano. Odwilż.
11.	Ewang. u Mateusza ś w Rozd. 17. O przemienieniu Pańskiem.	O Naftanaiły. Joan 1.		
12. N.	A. 3. post. Grzegorza W.	28. N. 2. Post. Hl. 5.	Światosz.	
13. P.	Nicefora B. M.	1 Mart. Wasyłya M J.	Niecisław.	Pierwsza kwadra dnia 29. o godz. 8. min 20 rano. Powietrze niestałe.
14. W	Matyldy Wd.	2. Fteodota.	Bożena.	
15. Ś.	Longina M.	3. Jewtropia.	Długomił.	
16. C.	Hariberta B.	4. Herasyma Prep.	Ojcosław.	
17. P.	Józefa z Arimatei W.	5. Konona M.	Zbigniewa.	W Marcu rośnie dzień o godzinę i minut 47. Długość dnia w przecięciu 11 godzin. Księżyc oddala się od ziemi 6go a przybliża się 18
18. S.	Edwarda M.	6. SS. 42 Mucz.	Boguchwał.	
12.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 11. O wyrzuceniu diabłów.	O rozsłablennom w Kapernaum. Mark. 2.		
19. N.	A. 4. post. Józefa Obl. M. P.	7. N. 5. Post. Hl. 6.	Bohdan.	
20. P.	Eufemii M.	8. Wasyłya M.	Polemir.	
21. W.	Benedykta Op.	9. 40 Mucz. z S	Błogosław.	
22. Ś.	Oktawiana M.	10. Kodrata M.	Godysław.	
23. C.	Wiktoriana M.	11. Sofronya Ep.	Czcimisława.	
24 P.	Gabryela Arch.	12. Fteofana Prep.	Zbisław.	
25. S.	Zwiastowanie N. M. P.	13. Nykyfora Patr.	Ludomira.	
13.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 6. O nakarmieniu 5000 ludzi.	O hriadenii po Chrysti. Mark. 8.		
26. N.	A. 5. Czarna. Emanuela M	14. N. 5. Post. Hl. 7.	Wieczysław.	
27. P.	Ruperta B. W.	15. Wenedykta Ep.	Świętobój.	
28. W.	Ksysta P. W.	16. Sawyna.	Bogdał bł.	
29. Ś.	Eustasyasza Op. W.	17. Aleksya Prep.	Krzesław.	
30. C.	Kwiryna M.	18. Kyryła Arch.	Szukosław.	
31. P.	7 Boleści N. M. P.	19. Chryzanfta.	Dobromira.	

Przepowiednie według kalendarza 100-letniego.

Powietrze bardzo zmienne przeplatane śniegiem i deszczem.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

9 Marca. 1. Wadar. Post Estery.
10. „ 13. „ Purim mały.
11. Marca. 15. Wadar. Purim czyli Haman.
18. „ 1. Nizan.

Kwiecień, Apryły, April, Aprilis

ma dni XXX.

Dnie tygodniowe	Święta rzymsko-katolickie	Święta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. S.	Hugona B. W.	20. Prep. Otec.	Zbigniew.
14.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 7. O żydach, którzy chcieli ukam. Jez	O ysciłenij nimaho. Mark 9	
2. N.	A. 6. Palmowa. Franc. z P.	21. N. 6. Post. Hł. 8.	Sudomir.
3. P.	Ryszarda B. W.	22. Jakowa Jep.	Mnożysław.
4. W.	Izydora B. W.	23. Nykona Prep.	Włastysław.
5. Ś.	Wincentego Fer. W	24. Zacharyi Prep.	Bożywoj.
6. C.	Wieczerza Pańska.	25. Czetwer wełyki.	Świętobor.
7. P.	Wielki Piątek.	26. Piatok wełyki.	Przesław.
8. S.	Wielka Sobota.	27. Subota wełyka.	Radosław.
15.	Ewang. u Mateusza św. w Roz. 21. O wjeździe Jezusa do Jeruzalem.	O synach Zewedowych. Mark. 10.	
9. N.	Wielkanoc.	28. N. Woskres. Hosp.	Dobrosława.
10. P.	Poniedz. wielkan.	29. Poned. Woskr.	Gorysław.
11. W.	Leona Wiel. P.	30. Wtor. Woskr.	Jaromir.
12. Ś.	Juliusza Pap.	31. Ipatya Jep.	Lubosław.
13 C.	Justyna Męcz.	1. Apryl. Maryi J.	Przemysław.
14. P.	Waleryana M.	2. Tyta Prep.	Myślimir.
15. S.	Krescentego M.	3. Nykyty Prep.	Wacława bł.
16.	Ewang u Marka św. w Rozd. 16. O zmartwychwstaniu Jezusa.	O hriadenii Jisusa wo Jerusałem Joan. 12.	
16. N.	A. 1. Przewodn. Kallista M.	4. N. Antypasch. Hł. 1.	Nosisław.
17. P.	Aniceta P. M.	5. Błah. Pr. Boh.	Krasisław.
18. W.	Apolloniusza M.	6. Josyfa Prep	Gościsław.
19. Ś.	Tymona M.	7. Jewtychia Jep.	Władymir.
20. C.	Agnieszki z g. Pol. P.	8. Heorhya Prep.	Czesław.
21. P.	Anzelma B. W.	9. Irydiona Ap.	Drogomił.
22. S.	Sotera i Kaja M.	10. Sobor S. Hawr.	Strzeżymir
17.	Ewang. u Jana św. w Rozd. 20. O ukazaniu się Jezusa uczniom.	O bożestwi Jisusa. Joan. 1.	
23. N.	A. 2. p. Wielk. Wojciecha.	11. Myronosiczna. Hł. 2.	Wojciech ś.
24. P.	Jerzego M.	12. Haryona Prep.	Jerzy ś.
25. W.	Marka Ew.	13. Joanna List.	Jarosław ś.
26. Ś.	Kleta P. M.	14. Matrony Sełun.	Spitymir.
27. C.	Zyty P.	15. Arystarcha Ap.	Boguchwał.
28. P.	Witalisa M.	16. Ahapii i Ireny.	Żywisław.
29. S.	Piotra Męcz.	17. Simeona Prep.	Sławogost.
18.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 10. O Chrystusie dobrym Pasterzu.	O newirnym Ftomi. Joan. 20.	
30. N.	A. 3. p. Wielk. Op. ś. Józ.	18. N. Rozsłab. Hł. 3.	Chwalisława.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Pełnia dnia 5. o godz. 3. min. 59 popoł. Dnie niepogodne.

Ostatnia kwadra dnia 12. o godz. 7. min. 27 rano. Pięknie i ciepło.

Nów dnia 19. o godz. 8 min. 39 wieczór. Powietrze dosyć ciepłe.

Pierwsza kwadra dnia 28. o godzinie 1. min. 24 rano. Dnie posępne i przymr.

W kwietniu rośnie dzień o godzinę i minut 36. Długość dnia w przecięciu 13 godzin. Księżyc oddala się od ziemi dnia 2. i 29. a przybliża się dnia 15.

Przepowiednie według kalendarza 100-letniego.

Kwiecień. Z początku wilgoć ze śniegiem, 9. do 14 pogoda, potem aż do końca powietrze zmienne z przymrozkami.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

9. Kwietnia.	15. Nisan	Początek Wielkanocy.
10. "	16. "	Drugie Św. Wielkan.
15. Kwietnia.	21. Nisan.	Siódme Św. Wielk.
16. "	22. "	Koniec Wielkanocy.
25. "	1. Ijar.	

Maj, Mai, Mai, Majus,

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe	Święta: rzymsko-katolickie	Święta: grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. P.	Filipa i Jakóba Ap.	19. Joanna Prep.	Lubomir.
2. W.	Zygmunta król.	20. Fteodora Try.	Wizimir.
3. Ś.	Znalez. św. Krzyża	21. Januaria.	Świętosława.
4. C.	Floryan. męcz.	22. Fteodora Syk.	Wieńczysław.
5. P.	Piusa V. Pap.	23. Heorhija M.	Chotisław.
6. S	Jana Ew. w Oleju	24. Sawwy M.	Gościwid.
19.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 16. O odejściu Chrystusa do Ojca.	O Myronosnyciach. Mark. 15.	
7. N.	A. 4. p. Wielk Domiceli P.	25. N. Samerian. Hl.	Ludomiła.
8. P.	Stanisława B. M.	26. Marka Jew.	Stanisław.
9. W.	Grzegorza Naz. B. W.	27. Symeona Jep.	Bożorad.
10. S.	Izydora Or. W.	28. Jazona Ap.	Cierpimir.
11. C.	Kandyda M.	29. 9 Mucz. w Kiz.	Ludowid.
12. P.	Pankracego M.	30. Jakowa Ap.	Wszemił.
13. S.	Serwacego B. W.	1. Mai Jeremyi Pr.	Cichosław.
20.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 16. O przyczynie Chrystusa odejścia.	O rozsłabłennom. Joan. 5.	
14. N.	A 5. p. Wielk Bonifacego.	2. N. Sliporożn. Hl.	Dobiesław.
15. P.	Zofii i 3 cór.M. (Dni krzyżowe)	3. Aftanazya M.	Strzeżysława.
16. W.	Jana Nep. M. (Dni krzyżowe)	4. Pelahyi P.	Wieńczysława.
17. Ś.	Peschalisa wyz. (Dni krzyżowe)	5. Iryny P.	Sławomił.
18. C	Wniebowstąpienie Pańskie	6. Woznes Hosp.	Wszesław.
19. P.	Piotra Celest. P. W.	7. Znam. cz. Kresta.	Krzesomyśl.
20. S.	Bernarda Sen. W.	8. Joana Bohosł.	Bronimir.
21.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 16. O skutku prośby w imieniu Jezusa.	O Samarianyni. Joan. 4.	
21. N.	A. 6. p. Wielk Heleny P.	9. N. SS. Ot. Hl. 6.	Przesława bł.
22. P.	Julii P. M.	10. Izaji Pr.	Wisława bł.
23. W.	Dezyderyusza B. M.	11. Kokija.	Budziwoj.
24. Ś.	Joanny wd.	12. Jepyfanyja Jep.	Tomira.
25. C.	Urbana P. M.	13. Hlykeryi M.	Borysława.
26. P.	Filipa Ner. W.	14. Isydora M.	Więcymił.
27. S.	Jana P. M.	15. Pachomya weł.	Rusław.
22.	Ewang. u Jana ś. w Rozd. 15 i 16. O przyjściu pocieszyciela Ducha św.	O śliporożdennom. Joan. 9.	
28. N.	A. Zielone Święta.	16. Sosz. S. Ducha. Hl.	Jaromir.
29. P.	Poniedz. Zielon. Św.	17. Pon. S. Ducha.	Bogochwała.
30. W.	Feliksa Pap. M.	18. Fteodata M.	Szulimir.
31. Ś.	Suched Petroneli P.	19. Patrykya Jep.	Bożesława.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Pełnia dnia 5. o godzinie 0 min 56 po północy. Z początku pogodnie.

Ostatnia kwadra dnia 11. o godzinie 3. min 59 popoł. Dżdżysto.

Nów dnia 19. o godz. 12 min. 21 w południe. Pogoda.

Pierwsza kwadra dnia 27 o godzinie 2. min 38. popoł. Dosyć chłodne dnie.

W Maju rośnie dzień o 1. godzinę i 15. minut. Długość dnia w przecięciu 15. god. Księżyc przybliża się do ziemi d. 14, a oddala się d. 26.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Maj przyjemny i ciepły 7. grzmoty i deszcze aż do 17, poczem pogoda niestała.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

12. Maja. 18. Ijar. Szkolne święto Lag-Beom.
24. „ 1. Siwan.

29. Maja 6. Siwan. Zielone święta.
30. „ 7. „ Drugie święto Z. Ś.

Czerwiec, Junyi, Juni, Junius,

ma dni XXX.

Dnie tygodniowe	Swięta: rzymsko-katolickie	Swięta: grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. C.	Fortunata W.	20. Ftałałeya.	Świątopełk.
2 P.	Erazma B. M. †	21. Jowa Prawed.	Radysław bł.
3. S.	Klotyldy Kr. †	22. Wasyłyja Ep.	Bratumiła.
23.	Ewang. u Jana św. w Rozdz. 14 O zesłaniu Ducha świętego.	O prosławlenii Isusa. Joan. 17.	
4. N.	A. 1. p. Św. Ś. Trójcy.	23. N. 1 Wsz. SS. Hł. 8.	Litomił.
5. P.	Bonifacego B. M.	24. Mychaiła Prep.	Dobromił.
6. W.	Norberta B. W.	25. Obr. Hł. ś. Jana.	Cichomir.
7. Ś.	Roberta Op. W.	26. Karpa Ap.	Wisław bł.
8. C.	Boże Ciało.	27. Fteraponta.	Wyszosław.
9. P.	Prima i Felicyana M.	28. Nykyty.	Sławój
10. S.	Małgorzaty kr.	29. Subota zadusz.	Bogumił ś.
24.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd 28. O władzy Chrystusa.	O Duchu światom. Joan. 7	
11. N.	A. 2. p. Św. Barnaby Ap.	30. N. 2. Tiło Chr. Hł. 1	Radomił
12. P.	Onufrego Pust. W.	31. Fteodozyi M.	Wyszomir.
13. W.	Antoniego z Pad. W.	1. Junyi. Fteodora Os	Chotimir.
14. Ś.	Bazylego B. W.	2. Nykyfora M.	Przedzimir.
15. C.	Wita i Modesta M.	3. Łukyłyana M.	Wit ś.
16. P.	Lutgardy P. N. Serca Jez.	4. Mytrofana.	Budzimir.
17. S.	Rajnera W.	5. Dorofteja Jep.	Drogomyśl.
25.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 14. O wezwaniu na wieczerzę.	O yspowidaniu Chrysta. Maft. 10.	
18. N.	A. 3. p. Św. Jakóba Strepy	6. N. 3. po Sosz. Hł. 2.	Długosław.
19. P.	Gerwaz. i Prot.	7. Wysaryona Pr.	Borzysław.
20. W.	Sylweriusza P. M.	8. Fteodora Str.	Bogna ś.
21. Ś.	Aloizego Gonz.	9. Kiryły Arch.	Domysław.
22. C.	Paulina B. W.	10. Tymofteja Jep.	Broniwój.
23. P.	Zenona M.	11. Warfiłomea Ap.	Wanda.
24. S.	Narodz. Ś. Jana Chrzciciela	12. Onufryja Prep.	Janisław.
26.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd 15. O zgubionej owcy i groszu.	Petro ide wo ślid Iisusa. Maft. 4.	
25. N.	A. 4. p. Św. Prospera B.	13. N. 4. po Sosz. Hł. 3.	Włastymił.
26. P.	Jana i Pawła M.	14. Akiłyny M.	Rozmysław.
27. W.	Władysława Kr. W.	15. Ammosa Pr.	Władysław ś.
28. Ś.	Leona Pap. W.	16. Tychona.	Zbroisław.
29. C.	Piotra i Pawła Ap.	17. Manuyła M.	Wyszomir.
30. P.	Wspom. św. Pawła.	18. Leontyja M.	Chocisława.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Pełnia dnia 3. o godz. 8. min. 3 rano, Powietrze pogodne.

Ostatnia kwadra dnia 10. o godzinie 2. min. 13. rano. Pogoda dość piękna

Nów dnia 18. o godzinie 4 min 5. rano. Pogoda trwa ciągle.

Pierwsza kwadra dnia 26 o godz 0., min. 20 po półn Powietrze zmienne.

W Czerwcu rośnie dzień do 20. o minut 19 a po 20. spada o minut 5.
Długość dnia w przecięciu 16 godzin.
Księżyc przybliża się do ziemi d. 11. a oddala się d. 23.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Czerwiec. Pogodny aż do 22, potem aż do końca deszcze i nieprzyjemnie.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

28. Czerwca. 1. Tamuz.

Lipiec, Julyi, Juli, Julius.

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe.	Swięta — rzymsko-katolickie	Swięta — grecko katolickie	Imiona słowiańskie
1. S.	Teobalda Op.	19. Judy Ap.	Bogusław.
27.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 5. O obfitym połowie ryb Piotra.	Nykto ne może dwom hospodarom służyty. Maft. 6.	
2. N.	A. 5. p. Św. Nawiedz. N. P.	20. N. 5. po Sosz. Hł. 4	Ojcomił.
3. P.	Heliodora B. W.	21. Meftodyja Jep.	Miłosław.
4. W.	Józefa Kal. W.	22. Jewsewya Ep.	Wielisław.
5. Ś.	Filomeny P.	23. Ahrypiny M.	Prokop.
6. C	Izajasza Pr.	24. Rożd. ś. Joana.	Izasław.
7. P.	Willebalda P. W.	25. Fewronyi M.	Krasnoroda.
8. S	Elżbiety król. wd.	26. Dawyda Ftes.	Chwalimir
28.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 5. O sprawiedliwości.	O Sotnyci Maft 8.	
9. N.	A. 6. p. Św. Jana z Dukli.	27. N. 6. po Sosz. Hł. 5	Strachota i Cyryl.
10. P.	Sylwana M.	28. Sampsona Prep.	Radziwaj.
11. W.	Pelagii P. M.	29. Petra i Pawła.	Olcha ś.
12. Ś.	Jana Gwalb. Op. W.	30. Sob. SS. 12. Ap.	Tolimir bł.
13. C.	Małgorzaty P. M.	1. Julyj. Kos. i Dam.	Radomiła.
14. P.	Bonawentury B. W.	2. Położ. Ryzy Boh.	Dobrogost.
15. S.	Rozesł. śś. Apost.	3. Jakynfta M.	Radosław.
29.	Ewang. u Marka św. w Rozd. 8. O nakarmieniu 4000 ludzi.	O dwoch bisnujuszczych. Maft. 8.	
16. N.	A. 7. p. Św. N. M. P. Szk	4. N. 7. po Sosz. Hł. 6	Dzierzysława.
17. P.	Aleksego W.	5. Andryja Archiep.	Dzierzykraj.
18. W.	Szymona z Lipnicy.	6. Syzona Weł.	Unisław.
19. Ś.	Wincentego a Paulo.	7. Ftomy Prep.	Wodzisław.
20. C.	Eliasza Pr.	8. Prokopya M.	Czesław ś.
21. P.	Praksedy P.	9. Pankratya Jep.	Stosław i Dysław.
22. S.	Maryi Magdaleny Pok.	10. SS. 45. Mucz.	Bolesława.
30.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 7. O fałszywych prorokach.	O osłabłennom żyłamy. Maft. 9.	
23. N.	A. 8. p. Św. Apolinar. B.	11. N. 8. po Sosz. Hł. 7	Żelisław.
24. P.	Krystyny P. M.	12. Jewftymyi M.	Lubomira.
25. W.	Jakóba Ap.	13. Sobor ś. Hawr.	Sławosz.
26. Ś.	Anny, Matki N. Maryi P.	14. Akyły Ap.	Miłosława.
27. C.	Pantaleona M.	15. Kyryka i Julyt.	Wszebor.
28. P.	Innocentego Pap. W.	16. Afynohena Jep.	Świętomir.
29. S.	Marty P.	17. Maryny M.	Cierpisława.
31.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 16. O niesprawiedliwym szafarzu.	O dwoch ślipcach. Maft 9	
30. N.	A. 9. p. Św. Kunegundy P.	18. Jemelyana M. N. 9. po Sosz. Hł. 8.	Ludomir.
31. P.	Ignacego Loj. W.	19.	Zdobysława.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Pełnia dnia 2 o godz. 3 min. 12 popołudniu. Pogoda, niekiedy nawałnice.

Ostatnia kwadra dnia 9. o godzinie 2. min 45 popoł. Powietrze gorące.

Nów dnia 17. o godzinie 7. min. 5 wieczór. Czas pogodny.

Pierwsza kwadra dnia 25 o godzinie 7. min. 27. rano. Deszcze ulewne.

Pełnia dnia 31. o godz 10. min. 52 wieczór. Pogoda niestała.

W Lipcu ubywa dzień od 1. do 31. o minut 57. Długość dnia w przecięciu 15. godzin i minut 26. Księżyc przybliża się do ziemi d. 9. a oddala się dnia 21.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Lipiec. Z początku pochmurno, 4. dość chłodno, od 7 do 10. pogodnie i ciepło, od 11. deszcze, od 22. do końca parno z deszczami na przemian.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

9. Lipca. 17. Tamuz. Post. Zdobycie świątyni.
22. „ 1. Abh.

30. Lipca. 9. Abh. Post. Spalenie świątyni.

Sierpień, Awhust, August, Augustus,

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe	Swięta — rzymsko katolickie	Swięta — grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. W.	Piotra w Okow.	20. Słyi Pror.	Rolisław.
2. Ś.	N. P. Maryi Aniel.	21. Symeona.	Swiatosława.
3. C.	Znalez. św. Szczepana.	22. Maryi Mahdał.	Letosław.
4. P.	Dominika Wyz.	23 Trofyma Mucz.	Ostromir bł.
5. S.	N. P. Maryi Śnieżnej.	24. Chrystyny M.	Stanisława.
32.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 19. O zburzeniu Jerozolimy.	O piaty chlibach i dwoju rybu. Maft. 14.	
6. N.	A. 10. p. Św. Przem. Pańs.	25. N. 10. po Sósz. Hł. 1	Chlebosław.
7. P.	Kajetana W.	26. Uspen. ś. Anny.	Olech ś.
8. W.	Cyryaka M.	27. Pantałejmona.	Niezamyśl.
9. Ś.	Romana M.	28. Prochora Ap.	Borys i Chleb śś.
10. C.	Wawrzyńca Męcz.	29. Kałynyka Mucz.	Wawrzyniec.
11. P.	Zuzanny P. M.	30. Syły Ap.	Włodzimira.
12 S.	Klary P.	31. Jewdokima P.	Sława.
33.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 18. O faryzeuszu i celniku.	O małowirstwi Petrowom. Maft. 14.	
13. N.	A. 11. p. Św. Hipolita M.	1. Awh. N. 11. p. S. Hł. 2	Rosław ś.
14. P.	Wigilia. Euzebiusza W.	2. Znał. s. kresta	Dobrowoj.
15. W.	Wniebowz. N. M. P.	3. Isakija Prep.	Jacław ś.
16. Ś.	Rocha Wyz.	4. Sedmy Otrok.	Domorad.
17. C	Liberata Op. M.	5. Jewsyhnyia M.	Miron ś.
18. P.	Heleny m. Konst. ces.	6. Preobr. Hosp.	Bolesław.
19. S.	Marciana W.	7. Dometya Pr.	Bronisława ś.
34.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 7. O uzdrowieniu głuchoniemego.	O bisnujemom na nowom misiacy. Maft. 17	
20. N.	A. 12. p. Św. Jacka W.	8. N. 12. po Sosz. Hł. 3.	Sobiesław.
21. P.	Franciszki Fr. wd.	9, Jemyłyana Jep.	Kazimira.
22. W.	Filiberta M.	10. Ławrentya M.	Radomił.
23. Ś.	Filipa Ben W.	11. Jewpła M.	Cichomił.
24. C.	Bartłomieja Ap.	12. Fotya Mucz.	Cieszymir.
25. P	Ludwika kr. W.	13. Maxyma Prep.	Namysław.
26. S.	Zefiryna P. M.	14. Michae Pror.	Włastymira.
35.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 10. O miłosiernym Samarytanie.	O dwoch dołżnykach. Maft. 18.	
27. N.	A. 13. p. Św. N. Serca P. M	15. Usp. Boh. 13. p. S. Hł. 4.	Przedzisław.
28. P.	Augustyna B. W.	16 Iwana.	Wyszomir.
29. W.	Scięcie św. Jana Chrz.	17. Myrona Mucz.	Racibor bł.
30. Ś.	Róży z Lim. P.	18. Flora i Ławra.	Szczęsny.
31 C.	Rajmunda Wyz.	19. Andrea Mucz.	Swiętosław.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

☾ Ostatnia kwadra dnia 8 o godzinie 5. min. 59 rano. Z początku dnie posępne, poczem pogoda.

● Nów dnia 16. o godzinie 8. min. 38 rano. Powietrze dżdżyste.

☽ Pierwsza kwadra dnia 23 o godz. 1. min. 11 popoł. Powietrze pogodne.

○ Pełnia dnia 30. o godzinie 7. min. 56. rano. Powietrze zmienne.

W Sierpniu ubywa dzień o godzinę i minut 35. Długość dnia w przecięciu 14 godzin i minut 12. Księżyc przybliża się do ziemi dnia 3. i 29. a oddala się dnia 18.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Sierpień. Od 1. do 9. deszcze, od 9. do 11. pogoda i cokolwiek deszczu, 15. pogodnie aż do 25, potem deszcze aż do końca.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

21. Sierpnia. 1. Elul.

Wrzesień, Septemvryj, September.

ma dni XXX.

Dnie tygodniowe	Swięta — rzymsko katolickie	Swięta — grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. P.	Idziego Op. W.	20. Samuiła P.	Dzierzysław.
2. S.	Justa B. W.	21. Ftadeja Ap.	Czcibóg.
36.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 17. O uzdrowieniu 10. trędowatych.	O Junoszy bohatim. Maft. 19	
3. N.	A. 14. p. Św. Joachima O.	22. N. 14. po Sosz. Hł. 5.	Przesława.
4. P.	Rozalii P.	23. Ahaftonyka M.	Rościsława.
5. W.	Wawrzyńca Just. B. W.	24. Jewtychia M.	Włodzisław.
6. Ś.	Zacharjasza Pr.	25. Warftołom. M.	Drogowit.
7. C.	Reginy P.	26. Adryana M.	Domosława.
8. P.	Narodzenie N. M. P.	27. Pimona Pr.	Radosława.
9. S.	Gorgoniusza M.	28. Mojseja.	Sobiebór.
37.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 6. O służeniu Bogu i mamonie.	O złych diłatelach wo winohr Maft. 21.	
10. N.	A. 15. p. Św. N. Im. N. P.	29. N. 15. p. Sosz. Hł 6.	Władybój
11. P.	Prota i Jacka M.	30. Usik. bł. Joana.	Iścisław.
12. W.	Gwidona Wyz.	31. Połoz. Poj. P. Boh	Radzimir.
13. Ś.	Maurilego B. W.	1. Sept. Symeona.	Chronisław.
14. C.	Podwyż. św. Krzyża.	2. Mamanta M.	Ziemomysł.
15. P.	Nikomeda M.	3. Anftyma M.	Budymił.
16. S.	Kornelego P. M.	4. Wawyły M.	Sędzisław.
38.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 7. O wskrzeszeniu syna w Naim.	O zwanych na braki. Maft. 22.	
17. N.	A. 16. p. Św. Lamberta B.	5. N. 16. p. Sosz. Hł 7	Drogosław.
18. P.	Tomasza z W. B. W.	6. Zacharyi Pr.	Dobrowit.
19. W.	Januarego B. M.	7. Sozanta M.	Krzepimir.
20. Ś.	Such. Eustachiego B.	8. Rozd. Bohor.	Myślisław.
21. C.	Mateusza Ap.	9. Joakima.	Bożydar.
22. P.	Maurycego M. †	10. Mynodory.	Żelimir.
23. S.	Tekli P. M. †	11. Fteodory Pr.	Bogusława bł.
39.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 14. O uzdrowieniu opuchłego.	O myłosty Boha i błyżnych. Maft. 22.	
24. N.	A. 17. p. Św. Gerarda B.	12. N. 17. po Sosz. Hł. 8.	Homir.
25. P.	Kleofasa M.	13. Awtenoma.	Swiętopełk.
26. W.	Cypryana M.	14. Wozd. cz. Kresta.	Ładysław bł.
27. Ś.	Koz. i Dam. M.	15. Nikity M.	Damian.
28. C.	Wacława kr. M.	16. Jozafata Archiep.	Wacław ś.
29. P.	Michała Arch.	17. Sofii M.	Dadzibóg.
30. S.	Hieronima Wyz.	18. Jewmynyia Prep.	Imisław.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

☾ Ostatnia kwadra dnia 6. o godz. 11. min. 46 wieczór. Powietrze pogodne.

● Nów dnia 14. o godzinie 8. min. 46 wieczór. Powietrze zmienne.

☽ Pierwsza kwadra dnia 21 o godz. 6. min. 48 wieczór. Powietrze ciepłe.

○ Pełnia dnia 28. o godzinie 7. min. 20. wieczór. Dnie pogodne.

W Wrześniu ubywa dzień o godzinę i minut 39. Długość dnia w przecięciu 12. godzin, minut 32. Księżyc oddala się od ziemi dnia 14., a przybliża się dnia 26.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Wrzesień, Od 1. do 12 pogodnie i ciepło, od 17 deszcze, poczem znowu pogoda aż do końca.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

19. Września. 1. Tiszri. Nowy Rok 5632.
20. „ 2. „ Drugie święto N. R.

21. Września. 3. Tiszri. Post Gedalija.
28. „ 10. „ Święto pojednania.

Pazdziernik, Oktowrij, Oktober,

ma dni XXXI.

Dnie tygodniowe	Swięta rzymsko-katolickie	Swięta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
40.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 22. O miłości Boga i bliźniego.	O rozdileniu talyntiw. Maft. 25.	
1. N.	A. 18. p. Św. N. M. P. Roż.	19. N. 18. po Sosz. Hł. 1	Znatysław.
2. P.	SS. Aniołów str.	20. Trofyma.	Stanimir.
3. W.	Kandyda B. M.	21. Kodrata Ap.	Siemian.
4. Ś.	Franciszka Ser. W.	22. Foki M.	Bratysław bł.
5. C.	Placyda M.	23. Zaczat. ś. Joanna.	Zasław.
6. P.	Brunona Wyz.	24. Thekły Perw. M	Bronisław.
7. S	Justyny P. M.	25. Jewfrozyni Prep.	Rosława.
41.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 9. O uzdrowieniu paralityka.	O ženi chananejskoj. Maft. 15.	
8. N.	A. 19. p. Św. Brygidy Wd.	26. N. 19. po Sosz. Hł. 2	Wojsława
9. P.	Dionizego B. M.	27. Joanna Boh.	Domogost
10. W.	Franciszka Bor. W.	28. Charytona Prep.	Tomił.
11. Ś.	Firmina B. W.	29. Kyryaka Prep.	Dobromiła.
12. C.	Maksymiliana B. W.	30. Hrehorya Prep.	Grzmisław.
13. P.	Edwarda Kr.	1. Okt. Pok. P. Boh.	Ziemisław.
14. S.	Kaliksta Pap.	2. Kypryana Jep.	Dzierzymir
42.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 22. O wezwaniu na gody.	O łowytwi ryb. Łuk. 5.	
15. N.	A. 20. p. Św. Poś Koś. Teresy	3. N. 20. po Sosz. Hł. 3.	Drogosława.
16. P.	Galla Op. W.	4. Dyonyza M.	Radzisław.
17. W.	Jadwigi wd.	5. Charytyny M.	Żytysław.
18. Ś.	Łukasza Ew.	6. Ftomy Ap.	Bratumił.
19. C.	Piotra z Alk.	7. Serhya M.	Ziemowit.
20. P.	Felicyana B.	8. Pełahyi.	Budzisława.
21. S.	Urszuli P. M.	9. Jakowa Ap.	Daromiła.
43.	Ewang. u Jana św. w Rozdziale 4. O chorym synie królewskim.	O lubwy wrahow. Łuk. 6.	
22. N.	A. 21. p. Św. Jana Kant.	10. N. 21. p. Sosz. Hł. 4.	Przybysława.
23. P.	Jana z Kapistr. W.	11. Jewłampia.	Włastymir.
24. W.	Rafała Arch.	12. Prowa M.	Siemisław.
25. Ś.	Krispina M.	13. Karpa M.	Samomysł
26. C.	Ewarysta P. M.	14. Nazarya M.	Lutosław.
27. P.	Sabiny P. M.	16. Jewtymija P.	Witomił.
28. S.	Szymona i Tadeusza Ap.	16. Łonhyna S.	Władybóg.
44.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 22. O oddawaniu monety czynszowej	O woskres. syna wdowy w Naim. Łuk. 7.	
29. N.	A. 22. p. Św. Narcyza B.	17. N. 22. po Sosz. Hł. 5.	Dalemił.
30. P.	Klaudyusza M.	18. Osyi Pror.	Przemysława.
31. W.	Wigil. Wolfganga B. W.	19. Joiła Pror.	Godzimir.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

☾ Ostatnia kwadra dnia 6. o godzinie 7. minut 7 wieczór. Powietrze posępne i chłodne, deszcz z grzmotami.

● Nów dnia 14. o godzinie 7 min. 55 wieczór. Dżdżysto.

☽ Pierwsza kwadra dnia 21. o godzinie 1. min. 30 rano. Powietrze posępne i chłodne.

○ Pełnia dnia 28 o godzinie 9. minut 50 rano. Powietrze zmienne, rano i wieczór mgły.

W Pazdzierniku ubywa dzień o godzinę i minut 44. Długość dnia w przecięciu 10 godzin 48 minut. Księżyc oddala się od ziemi dnia 12. a przybliża się dnia 25.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Październik. Z początku pogodnie, 3 deszcze i nieprzyjemnie aż do końca

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

3. Paźdz.	15. Tiszri.	Pierwsze święto kuczek.	
4. „	16. „	Drugie święto kuczek.	
9. „	21. „	Palmowe święto.	
10. Paźdz.	22. Tiszri.	Zgr. czyli koniec kuczek.	
11. „	23. „	Radość z prawa.	
19. „	1. Marcheswan.		

Listopad, Novemvrij, November.

ma dni XXX.

Dnie tygodniowe	Święta rzymsko-katolickie	Święta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. Ś.	Wszystkich Świętych.	20. Artemya M.	Warcisław.
2. C.	Dzień zaduszny.	21. Iłaryona Pr.	Witimir.
3. P.	Huberta B.	22. Awerkija Jep.	Chwalisław.
4. S.	Karola Bor.	23. Jakowa.	Mściwoj.
45.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 9. O wskrzeszeniu córki księcia.	O rozsijanyi simena. Łuk. 8.	
5. N.	A. 23. p. Św. Elżbiety M.	24. N. 23. po Sosz. Hł. 6.	Sławomir.
6. P.	Leonarda Op. W.	25. Arefty M.	Wszewład.
7. W.	Herkulana B. M.	26. Dymetrija.	Żytomir.
8. Ś.	4. Koronatów.	27. Nestora M.	Sędziwój.
9. C.	Teodora M.	28. Terentya M	Bogdar.
10. P.	Andrzeja z Aw.	29. Anastasyi Rym.	Ludomir.
11. S.	Marcina B. W.	30. Zynowija	Spitosław.
46.	Ewang. u Mateusza ś. w Rozd. 13. O nasieniu dobrem i kąkolu.	O bohatim i Łazari. Łuk. 16.	
12. N.	A. 24. p. Św. Op. N. P. M.	31. N. 24. po Sosz. Hł. 7	Nowosław.
13. P.	Dydaka W.	1. Nov. Stachya Ap.	Wszerad.
14. W.	Serapiona M.	2. Akindyna M	Wodzimir.
15. Ś.	Leopolda wyz.	3. Akepsyma M.	Przebysław.
16. C.	Otmara Op. W,	4. Joannyka Prep.	Radomir.
17. P.	Salomei P.	5. Hałaktyona M.	Zbisława.
18. S.	Otona Op. W.	6. Pawła Archiep.	Stanisław k.
47.	Ewang. u Mateusza ś w Rozd 13 O ziarnie gorczycnem.	Isus izhaniaje bisow. Łuk. 8.	
19. N.	A. 25. p. Św. Stanisł. Kost	7. N. 25. po Sosz. Hł. 8.	Drogomira.
20. P.	Feliksa de Wal. W.	8. Ierona M.	Sędzimir.
21. W.	Ofiarowanie N. M. P.	9. Onysifora M.	Sław.
22. Ś	Cecylii P. M.	10. Szesta Ap.	Wszemiła.
23. C.	Klemensa P. M.	11. Myny M.	Miływój.
24. P.	Jana od Krzyż.	12. Joanna Mył.	Darosław.
25. S.	Katarzyny P. M.	13. Joana Złot.	Chwalimira.
48.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 24. O okropności spustoszenia.	O woskres. doczki Jaira. Łuk. 9.	
26. N.	A. 26. p. Św. Piotra B. M.	14. N. 26. po Sosz. Hł. 1.	Lechosław.
27. P.	Waleriana B. W.	15. Fylypa Ap.	Tomir.
28. W.	Krescentego B.	16. Mafteja Jew.	Gościrad.
29. Ś.	Saturnina M.	17. Hryhorya Neok.	Przemyśl.
30. C.	Andrzeja Ap.	18. Platona M.	Ludosław.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

☾ Ostatnia kwadra dnia 5 o godzinie 2. min 31 popoł. Powietrze ostre.

● Nów dnia 12. o godzinie 6 min. 45 wiecz. Posępno, poczem śnieżyca.

☽ Pierwsza kwadra dnia 19, o godzinie 10 min. 23 rano. Śnieżyca.

○ Pełnia dnia 27 o godzinie 3 min. 29 rano. Śnieg i zimno.

W Listopadzie ubywa dzień o godzinę i minut 11. Długość dnia w przecięciu 9 godzin 17 minut. Księżyc oddala się od ziemi dnia 8. a przybliża się dnia 22.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Listopad od 1. do 5 dżdżysto i dosyć zimno, 7 pogoda. 17. deszcze ze śnieżycą, w końcu dość zimno.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

28. Listopada. 1. Kislew.

Grudzień, Dekemvrij, December,

ma dni XXXI.

Dnie tygodniewe	Swięta rzymsko-katolickie	Swięta grecko-katolickie	Imiona słowiańskie
1. P.	Eligiusza B.	19. Awdyja Pror.	Samosław.
2. S.	Bibianny P.	20 Prokła Archiep.	Szulisław.
49.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 21. O znakach na niebie i ziemi.	O wpadłom meży rozbijnyky. Łuk. 10.	
3. N.	A. 1. Adw. FranciszkaXaw.	21. N. 27. po Sosz. Hł. 2	Wiślimir.
4. P.	Barbary P. M.	22. Wowed. Bohor	Lubomiła.
5. W.	Saby Op. W.	23. Amfyłohia Ep.	Spitosława.
6. Ś.	Mikołaja B. W.	24. Jekataryny.	Jarogniew.
7. C.	Wigil. Ambrożego B. W.	25. Kłymenta.	Ludomyśl.
8. P.	Niep. Poczęcie N. M. P.	26. Ałyppa.	Boguwola.
9. S.	Leokadyi P. M.	27. Jakowa M.	Wyszosława.
50.	Ewang. u Mateusza św. w Rozd. 11. O poselstwie Jana do Chrystusa.	O bohatim kotromu nywa mnoho zarodyła. Łuk. 12.	
10. N.	A. 2. Adw. N. P. M. Loret.	28. N. 28. po Sosz. Hł. 3	Radzisława.
11. P.	Damazego Pap.	29. Stefana M.	Wojmir.
12. W.	Maxentego M.	30. Andrzeja Ap.	Wolidar.
13. Ś.	Łucyi P. M.	1. Dek. Nauma.	Władysława.
14. C.	Nikazego B. M.	2. Awakuma Pr.	Sławibor.
15. P.	Ireneusza M.	3. Sofonya Pr.	Wolimir.
16. S.	Adona B. W.	4. Warwary M.	Zdzisława.
51.	Ewang. u Jana św. w Rozd. 1. O poselstwie żydów do Jana.	Isus iscyt w Sabat. Łuk. 13.	
17. N.	A. 3. Adw. Łazarza B. W.	5. N. 29. po Sosz. Hł. 4	Żyrosław.
18. P.	Oczekiwanie porodz. N. M. P.	6. Sawwy Ośw.	Wszemir.
19. W.	Nemezyusza M.	7. Amwrozya Jep.	Mścigniew.
20. Ś.	Such. Teofila M. †	8. Patapya Prep.	Bogumiła.
21. C.	Tomasza Ap.	9. Zaczat. Bohor.	Tomisław.
22. P.	Zenona M. †	10. Myny i Jermoh.	Drogomir.
23. S.	Wig. Wiktoryi P. M. †	11. Danyiła.	Sławomira.
52.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 3. W 15. r. panow ces. Tyberiusza.	O wełykij weczeri. Łuk. 14.	
24. N.	A. 4. Adw. Adama i Ewy.	12. N. 30. po Sosz. Hł. 5	Godysława.
25. P.	Boże Narodz.	13. Spyrydyona Jep.	Grzmisława.
26. W.	Szczepana M.	14. Ftrysa M.	Wróciwój.
27. S.	Jana Ewang.	15. Jełewterya.	Radomysł.
28. C.	Młodzianków M. M.	16. Ahheja Pror.	Godzisław.
29. P.	Tomasza B. M.	17. Danyłya Pror.	Gosław bł.
30. S.	Honoriusza M.	18. Sewastyana M.	Ludomił.
53.	Ewang. u Łukasza św. w Rozd. 2. O narodzeniu Chrystusa Pana.		
31. N.	A. po B. Nar. Sylwestra P.	19. N. 31. po Sosz. Hł. 6	Lassota.

Odmiany księżyca i domyślny stan powietrza

Ostatnia kwadra dnia 5. o godzinie 8. min. 21 rano. Śnieżyca.

Nów dnia 12. o godzinie 5 min. 37 rano. Śnieg z mrozem.

Pierwsza kwadra dnia 18. o godzinie 10 min. 17 wieczór. Posępno i śnieg.

Pełnia dnia 26 o godzinie 11. min. 11 wieczór. Zamiecie śnieżne z mrozem.

W grudniu ubywa dzień o minut 16.
Długość dnia w przecięciu 8 godzin i 30 minut.
Księżyc oddala się od ziemi dnia 5. a przybliża się dnia 21.

Przepowiednie według kalendarza 100 letniego.

Grudzień. 1. i 2 zimno, potem mróz i śnieg, 15. odwilż aż do 23., potem do końca posępno i mrozy.

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

22. Grudnia. 25. Kislew. Poświęcenie Świątyni.
28. „ 1. Tebeth.

GOSPODARSTWO.

Najprostszy i najstosowniejszy sposób zakładania gnojarń i zbiorników na gnojówkę.

Ażeby jak najmniej utracić nawozu stajennego i mieć go zawsze w dobrym stanie, należy tak urządzić gnojarnię, ażeby w jednem i tem samem miejscu było łożysko dla nawozu i zbieralnik na gnojówkę, gdyż tylko tym sposobem zostaną oddzielone stałe części nawozu od gnojówki, co do uzyskania dobrego nawozu jest koniecznem. Stałe bowiem części gnoju leżąc w gnojówce nieprzechodzą w ów pożyteczny stan rozkładu, który daje tłusty, miernie wilgotny, a przegniły nawóz.

Każda, czy to na mniejszy lub większy rozmiar urządzona gnojarnia powinna odpowiedzieć dostatecznie następującym warunkom:

1. Odchody płynne powinne być odprowadzane ściekami ze stajni wprost do gnojarni.

2. Zbiornik przeznaczony na ściek gnojówki powinien być zastosowany do pompy w ten sposób, ażeby znajdującą się w nim cieczą można polewać z wszelką łatwością i według upodobania nagromadzony w gnojarni nawóz.

3. Nagromadzony w gnojarni nawóz powinien być ochraniany od raptownego wysuszenia, a raczej przepalenia się, tudzież od wypłukania, czyli wyługowania go deszczem.

4. Szerokość gnojarń powinna być dostateczną, ażeby nagromadzony w niej nawóz nie miał nigdy więcej jak 4½ stóp wysokości.

5. Podział gnojarni powinien być w ten sposób urządzony, ażeby nawóz dawniejszy niebył przywalony świeżo nawiezionym.

6. Zajazd dla fur do gnojarni powinien być przystępny.

Dla ułatwienia budowy gnojarń podajemy *dwa rodzaje planów*, według których takowe urządzone być winny. *)

Plan I. Fig. 1 (wzałączniku) przedstawia poziom gnojarni 66′ długiej i 30′ szerokiej, mogącej pomieścić nawozu od 30 krów i pary koni nieprzekraczając wysokości 4½′.

Wielkość gnojarni takiej stosować się winna do stanu obory.

Poziom pokładu od przodu pod *c* przedstawia nieznaczna pochyłość mianowicie: ⅔ cala na każdą stopę przestrzeni ku *d* gdzie jest urzadzony zbieralnik na gnojówkę 6′ kwadrat. objętości mający i zastosowany do pompy sikawkowej; z prawego i lewego boku zbieralnika poziom pochyla się ku niemu o ⅓″ na każdą stopę długości.

W środku gnojarni znajduje się chodnik 6′ szeroki, dzielący gnojarnię na dwa oddziały. Do zbieralnika prowadzi rynna *d* gnojówkę ze stajni. Spód gnojarni jest brukowany, zbieralnik zaś na gnojówkę murowany. Cała zaś gnojarnia z 3 stron otoczona jest niskim murem, na około którego z przodu poprowadzony jest rów, który wodę deszczową pochwytuje i uprowadza.

---

*) Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa przychylając się do wniosku Komitetu Towarzystwa gospodarskiego wyznaczyło *premie* na założenie wzorowych gnojarń z subwencyi na ten cel udzielonej.

Fig. 2. przedstawia przecięcie długości gnojarni ku stronie tylnej.

Fig. 3. daje przecięcie szerokości wzięte w środku.

Plan II. Jeżeliby jednak dopiero co opisana gnojarnia zdawała, się komu nieodpowiednią to może założyć takową podług planu następującego.

Fig. 1. przedstawia czworobok, którego poziom ze wszystkich czterech stron ma ku środkowi spad wynoszący $^2/_3$" na każdą stopę długości. W środku tegoż czworoboku (gnojarni) znajduje się okrągły lub czworoboczny zbieralnik na gnojówkę, mający przestrzeni około 6' kwadrat., zastosowany do pompy sikawkowej. Do zbieralnika tego doprowadzona jest kryta rynna do ścieku gnojówki ze stajni, a na około gnojarni całej znajduje się kanał dla odprowadzania wody deszczowej (jak to wskazuje lit. *a* i *b*). Spód gnojarni jest brukowany, zbieralnik zaś murowany.

Fig. 2. przedstawia poprzeczne przecięcie gnojarni.

Gnojarnia ta ma trzy oddziały, nawóz przeto kolejno kładzie się na oddział pierwszy, następnie na drugi i trzeci, podczas gdy się go już z pierwszego wywozi. Tym sposobem oddział jeden zawsze pozostaje próżny.

W obu rodzajach wyżej opisanych gnojarń znajduje się w zbieralniku zastosowana doń pompa sikawkowa, która służy do polewania kup nawozu, tudzież do napełniania gnojówką beczek, któremi się ją wprost w pole wywozi.

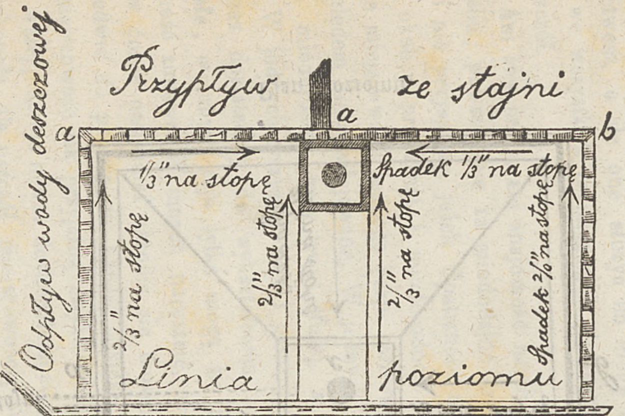
Nawóz wywożony ze stajni zwykle taczkami niskiemi, do gnojarni, powinien być układany starannie warstwami i dobrze ubijany (tłoczony). Kupy wszakże nawozu niemogą przenosić $4^1/_2$ stopy wysokości. Każda warstwa nawozu wynosząca jedną stopę wysokości powinna być przesypaną na piędź ziemią, tak dla wstrzymania ulotniających się z nawozu gazów pożywnych, jak i dla przemienienia nierozpuszczalnych składników w ziemi w rozpuszczalne, za nawóz mineralny posłużyć mogące. Pożądanem wielce jest posypywanie warstw nawozu gipsem, jeżeli takowy da się nabyć nie drogo. Dodanie gipsu bowiem wiąże owe pożywne dla roślin części, które ulatniając się zdradzają się przez właściwą sobie woń. W Szwajcaryi dodają od czasu do czasu sproszkowanego gipsu do gnojówki, znajdującej się w zbieralniku, alboteż rozcieńczony kwas siarkowy lub wytryol, przez co zapobiega się ulotnieniu najpożyteczniejszych części. 30 funtów gipsu wystarcza do pokrycia warstwy nawozu wynoszącej 30 stóp kwadratowych.

Ażeby dawniejszy nawóz znajdujący się w gnojarni nie był przywalony świeżym, zakłada się po obu stronach pompy dwie kupy tak ułożone, aby je można było polewać gnojówką, gdy tego potrzeba, aby nawóz niewysychał. Kilkogodzinna robota wystarcza do zwilżenia mieszczącego się w gnojarni nawozu, a to za pomocą rynien przenośnych.

Ażeby zaś zapobiedz łatwemu wysychaniu nawozu powinny być zakładane gnojarnie od strony północnej za stajnią. Rozmiar takowych ma być zastosowany do ilości i do rodzaju bydła da się łatwo obliczyć, według następującej skali: Na pomieszczenie w gnojarni nawozu ułożonego w kupę wysokości $4^1/_2$ stopy potrzeba 106' kwadrat. na jednego konia, 76 stóp kwadr. na jednego wołu lub krowę, wreszcie 9' kwadr. na jedną owcę. Wszystkie te cyfry pomnożone liczbą koni bydła rogatego i owiec, stanowiącą stan całej obory, dają nam w stopach kwadratowych rozmiar przestrzeni, jaka jest potrzebną do pomieszczenia całego wyprodukowanego nawozu ułożonego w kupy nieprzechodzące $4^1/_2$ stóp wysokości.

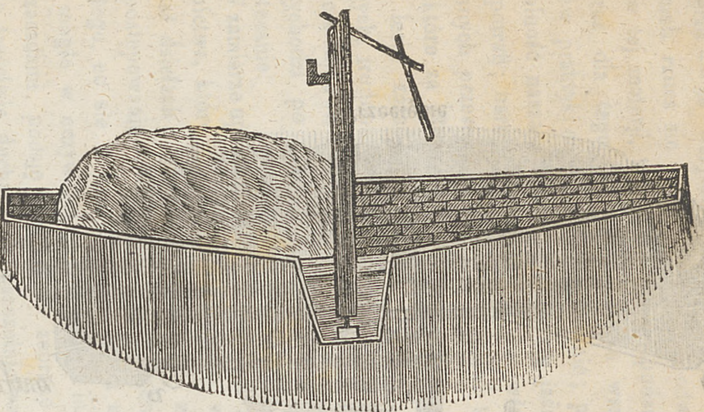
Gnojarnie wzorowe. **Plan I.**

Fig. 1.

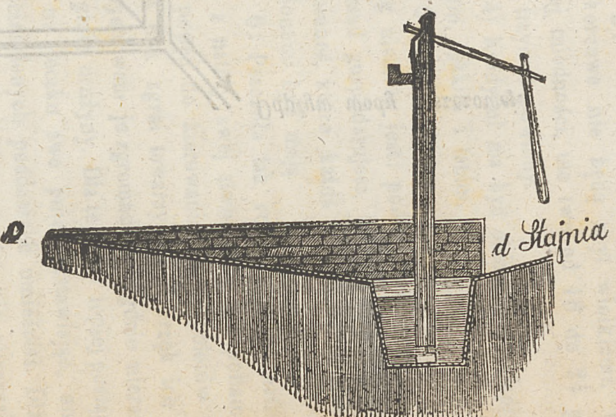
Plan poziomu.

Fig. 2.

Przecięcie podłużne.

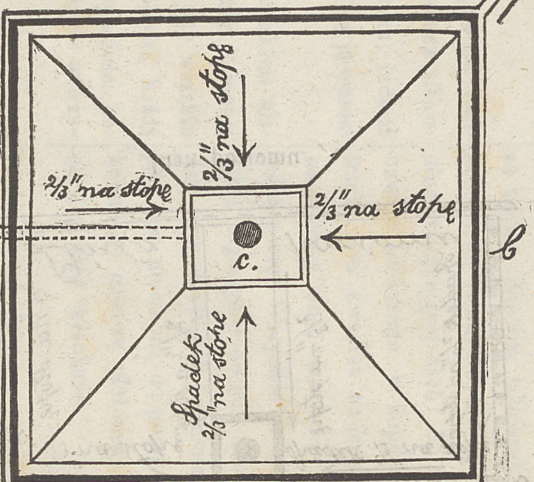
Fig. 3.

Przecięcie poprzeczne.

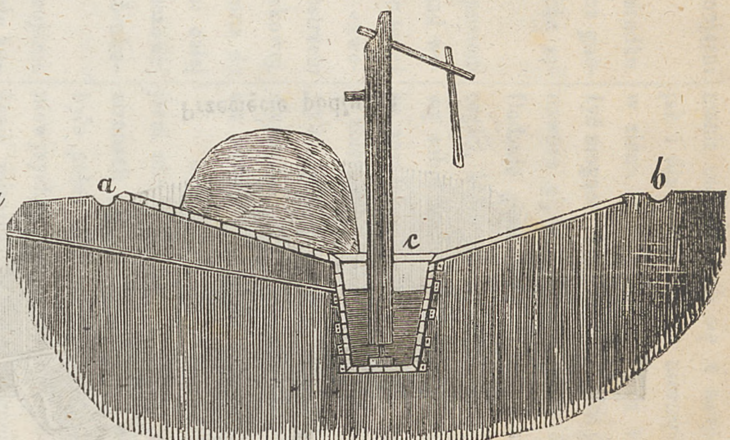
Plan II.

Fig. 1.

Plan poziomu.

Fig. 2.

Przecięcie.

Rady pszczolarza.

Wielu gospodarzów uważa pszczolnictwo za najmilsze zajęcie — ze wszystkich gałęzi gospodarskich. Każdy z nich rzuca się najpierw do dzieł oświecających go w tej materji, trudno jednak gospodarować z książki: raz dla tego, że żadna książka wszystkich przypadków praktyki objąć nie jest w stanie; powtóre, że nieudolność nasza autorska, nie zawsze jasno rzecz wyłożyć potrafi; nareszcie i dla tego, że wśród nagromadzonych przestróg, trudno czytelnikowi te z nich wybrać, które za główne uważać powinien.

W lesie zasad, przepisów i nauk w dziełach podawanych, trudno niezbyt z książkami zaprzyjaźnionemu ziemianinowi, trzymać się właściwej drogi i łatwo mu przychodzi po objazdkach i manowcach, zbłąkać się ostatecznie.

W zamiarze uporządkowania niezachwianych zasad pszczolnictwa, które nieraz pszczół miłośnik w różnych napotykał dziełach; w zamiarze usunięcia niepewności w postępowaniu—i w celu przyprowadzenia do harmonji tego, co się w nauce pszczolnictwa nieraz wydawać mogło w oczywistej sprzeczności z innemi tejże nauki zasadami, podaję tutaj krótko zebrane rady, wyrażające treściwie ducha nauki pszczolnictwa. Rady te, w dwudziestu czterech punktach zebrane, o tyle mi się być zdają pożytecznemi dla zajmujących się pszczolnictwem, o ile one służyć im mogą za memento we wszystkich czynnościach, dotyczących hodowli pszczół.

1) Ani twa praca, ani znajomość nauki, ani obfitość roślin, powszechnie za miododajne uważanych, miodu ci nie przysporzy, jeżeli Opatrzność nie zeszle na twą okolicę przyjaźnej i miodorodnej aury. Nie wszystkie miejscowości jednego kraju zarówno są pod tym względem uprzywilejowane. W jednych czas panowania miodorodnej aury trwa dłużej, a w innych króciej. W jednych wszystkie roje i przeroje (porójki) mają czas dostateczny do wykształcenia się w pnie doskonałe, w innych roje tylko mogą się zaopatrzyć w żywność zimową. W innych nareszcie, część rojów tylko w dobre nasienniki obrobić się może, a liczba ich zaledwie do połowy pni każdej pasieki dochodzi. Otóż miejscowość tak przyjaźną zwykle aurą obdarzona, że wniej przeroje nawet doskonałemi stają się pniami, doskonałą dla pszczół miejscowością się nazywa. Okolice w drugiej zamieszczone kategorji, zowią się średniej dla pasiek dobroci; a takie nareszcie, któreśmy w trzecim umieścili rzędzie, mało sprzyjających pszczolnictwu okolic nazwę noszą.

2) Jeżeli masz pasiekę w okolicy doskonałej miodności, to tam dla osiągnięcia pewnych a największych z pszczolnictwa zysków w gospodarstwie swych pasiek, rojnej trzymaj się wyłącznie motody. W okolicy mało sprzyjającej pszczolnictwu, miodnie tylko możesz gospodarować. W średniej zaś okolicy, część swoich pasiek miodnemu, a część rojnemu poświęć gospodarstwu.

3) Doświadczenie nauczyło, że im w mniej pewnej mieszkasz okolicy, tem większych pszczoły twoje potrzebują ulów, aby powodzenie tego pszczolnictwa od klęsk zabezpieczyć. I przyjęto za zasadę, że w okolicy doskonałej miodności, mniejszemi ule być nie powinny nad takie, któreby w sobie 12 garncy pomieścić mogły. W okolicy mało pszczolnictwu sprzyjającej, i korcowe nie będą zbyt wielkiemi. W okolicy średniej miodności, ule twe od 16 do 24 garncy wymiaru trzymać powinny.

4) Każdy ul ma być obszernym, ciepłym, przystępnym, lekkim i tanim.

5) Jeżeliś się oswoił z nowemi nauki postępy i podług nich, to jest: podług Dzierzona i Lubienieckiego zasad gospodarujesz, to nad dwie pasiek mieć nie powinieneś, które każda o kilkaset kroków od siebie oddalonemi być mają.

6) Pszczoła tak robocza jak i matka, towarzyskiej z natury swej stworzenie, nie pohamowany okazuje popęd do kierowania swych polotów w tę stronę, gdzie huk zgrai towarzyszek i brzęk ich muzyki, do licznych wabi je zgromadzeń i gdzie nieraz wśród obcej ginie drużyny. Dla tego to lepiej postąpisz, obszernie na toczku swe pnie rozstawiając, aniżeli gdy je w ścieśnionych poddaszach umieścisz. Dla tego też po wystawieniu pni ze stebnika, nie puszczaj pszczół nagle do pierwszego ich oblotu.

7) Dla oszczędzenia miodu, którego pszczoła wśród chłodu więcej, niż w umiarkowanej spożywa temperaturze, zyskowniej postąpisz, jeżeli pnie twoje w stebniku, a nie na dworze przez zimę utrzymywać będziesz. Ale pilnie na to uważaj, aby stebnik twój wszystkie w sobie zawierał przymioty. Ze stebnika na wiosnę niewprzód pnie wystawiaj, aż agrest zakwitnie, chyba że cię do tego znagli niepokój pszczół, wywołany ciepłem lub zaperzeniem, albo grobowa cisza głód zwiastująca.

8) Pszczoła z samej wiosny rozwodnionym pod karmiana miodem, wprowadza się w błędne przeświad czenie, jakoby się już obfity w polu odkrył pożytek tłumnie ul opuszcza, pędząc za miodem w świat, gdie

krzepnie massami. Po wystawieniu przeto pni swych na wiosnę ze stebnika i po ich podmieceniu, uczyń rewizję miodu, a pnie głodem zagrożone zasil czystą patoką albo plastrami—taką im odrazu pożywienia wyznaczając ilość, aby ta aż do zakwitnienia drzew owocowych wystarczyć mogła: często bowiem pnie gęstym nawet miodem zakarmianie, w ten sam błąd pszczołę wprowadzają skutek, co i karmienie sytą wywiera.

9) Wystawione, podmiecione i w pokarm zaopatrzone pnie, mają być z wiosny jeszcze od chłodu zaścielaniem chronione, a to w celu ochronienia czerwiu od zaziębienia, i w celu pobudzania matki do największej płodności. W tymże czasie, w dnie, w których ciepło w cieniu do 10 stopni Reaum. nie dochodzi, wszystkie pnie powinny być zasitkowanemi w tem przewidzeniu, aby pszczoła na dworze nie krzepła.

10) Największym w pszczolnej rodzinie konsumentem miodu jest truteń. Wcześnie więc z wiosny pilny pszczolarz powinien trutniową robotę wyrzynać; czynność ta rozpoczyna się zwykle w chwili, kiedy agrest i knieć zakwita, i kiedy się uskutecznia wiosenny gniazda podrzyn, uwalniając pnie od zapleśniałej i zaperzonej roboty. Podrzyn ten zbyt wielkich nie powinien zajmować rozmiarów, aby pszczoły do zakładania roboty trutniowej nie pobudzać. Kiedy się już silny w polu pożytek otworzy, pszczoły zwykle wówczas silniej robotę ponawiają, i wtedy to pasiecznik najpilniej do ulów zaglądać powinien, w celu oswobodzenia ich od trutniowej roboty, w którą matka wraz po jej pojawieniu się, jaja na trutnie składa. Wtedy tylko od podrzynania takiej roboty pszczolarz wolnym być może, kiedy nie matka jajami, ale pszczoły miodem robotę trutniową zalewać poczynają. Zauważywszy taką przewagę pracowitości pszczół nad matki płodnością, śmiało w pnie takie pszczolarz uprzednio wyrzniętą robotę trutniową nazad do ula założy; robota ta bowiem niezawodnie miodem zalaną będzie. W razach uporczywego ponawiania roboty trutniowej, usunięcie królowej, w celu robienia z niej sztucznego roju, uwolnić może pień od zbytniej trutniów obfitości.

11) W pierwszym dniu oblotu pasieki, po jej wystawieniu ze stebnika, najłatwiej rozpoznasz, które z pni zmatczeniu, zaperzeniu, zamotyliczeniu, lub utracie siły podlegly. Natychmiast po dostrzeżeniu któregokolwiek defektu, przystąp do naprawy pnia wskazanemi środkami.

12) Po pierwszym zaraz pszczół oblocie, pierwszy raz pnie podmieść powinieneś—a dotąd czynność ę regularnie dwa razy na tydzień powtarzaj — w tych tylko ulach codziennie ją ponawiając, w których się ślady motylicy ukazały. Skoro już pszczoły gniazdo na czarno zasiądą, jednorazowe co tydzień podmiatanie będzie dostatecznem, a to zupełnie wreszcie ustać może, kiedy już pszczoła w łańcuszki zawisła. W jesieni po Śtym Krzyżu weź się znowu do podmiatania pni dwa razy w tydzień z początku, później raz na tydzień tylko, czyniąc to aż do Października, abyś pnie od motylicy ochronił.

13) Chęć do napadu jest rzeczą pszczole wrodzoną, i w każdej porze, kiedy pożytku za obrębem pasieki znaleść nie może, kusi się ona o zdobycie łupieztwem zasobów, których niedostatku w swojem gnieździe obawiać się zacznie. Dlatego to pszczolarz powinien wszystkie przedsięwziąść środki ochrony pni swoich, słabych szczególnie, od napadu pszczoły obcej, a to przez ten perjod czasu, w którym jeszcze pola pożytku nie dostarczają. Z wiosny więc oczka zmniejszaj sitkami, szpary zatworowe i ścienne gliną zamazuj,—a naprawę pni defektowych, podrzyn i wyjmowanie plastrów niewykonywuj ani w dnie jasne, ani z rana, ani w południe, lecz wieczorem i w dnie pochmurne lub dżdżyste. To samo się stosuje i do pory jesiennej po skończonym pożytku.

14) Pękanie dębu jest zwykle epoką pierwszego dla pszczoły w polu pożywienia. Od tej więc chwili, przez cały czas tych pięciu tygodni, każdego wieczora kończącego dzień taki, w którym pszczoła za pożytkiem w pole nie latała, zadawaj pniom miód wodą rozrzedzony (sytę), zastępujący miód z kwiecia zbierany. Karmienie to zowie się karmieniem pni sytą na siłę. Tak bowiem zasilana pszczoła, ciągle utrzymywana w złudzeniu, że pożytek trwa dla niej nieustannie, skwapliwie czerw wygrzewa, a matka złudzenie rodziny podzielająca, czerwi nieustannie.

15) Przed nadejściem rójki, pszczolarz, który wie dobrze, że cały czas jego niebawem rójką zajętym będzie, powinien wcześnie zaopatrzyć się we wszystkie rekwizyta dla rójki niezbędne. Weź się przeto wcześnie do przygotowania uli z ułożonemi z suszu gniazdami, na osadzanie rojów wczesnych i późnych mianowicie; średnie bowiem w braku suszu i na początki osadzać możesz.

16) Gdy się już rójka zacznie, nie wychodź z pasieki od rana aż do późnego wieczora, ale czuwaj nad tem, aby się roje z różnemi szczególnie matkami na kupę nie schodziły — i rozłączaj je w razie takiego przypadku. Zwracaj i na to uwagę, aby roje silnemi były, tak, iżby się oczko zawsze od wylatującej i przy-

latującej muchy czerniło. Dosypuj słabym rojom siły ile potrzeba, a to wieczorem po ciemku. Osadzaj roje każdodziennie po ukończonej rójce i po regularnem ich obsłuchaniu. Nie osadzaj przerojów wprzódy, aż ponaprawiasz niemi dawniej poosadzanych rojów w siłę niebogatych. Zaglądaj co kilka dni do pni i do rojów z matkami i młodemi, w celu poznania po gatunku roboty, czy który pień matki swej w przegrze do trutnia nie utracił. Uważaj, czy w pniach i rojach z matkami młodemi, zapłodnienie matek nastąpiło. Naprawiaj pnie i roje osierocałe — przez robotę trutniową sieroctwo swe zwiastujące. Ściągaj siłę z pni mocno wylegających rojącemi się pniami. Podkarmiaj świeżo osadzone roje w razie kilkodniowej słoty. Czuwaj nad tem, aby się stare pnie zbytnio nie wyrajały i wystrzegaj się od osadzania roju, który dziesięciodniowego przynajmniej jeszcze pożytku nie zastanie.

17) Praktycznie i teorytycznie wykształcony pszczolarz, z gruntu znać powinien nieocenioną naukę robienia ablegrów, dającą mu zupełną władzę mnożenia rojów z pni silnych, kiedy mu się to tylko spodoba. Ta jednak nauka w ręku niedoświadczonego może nie jednej klęski być przyczyną; niech więc nikt nierozważnie i bez kilkokrotnej naprzód w tej sztuce wprawy, do ablegrowania się nie bierze. Jeżeliś w samej manipulacji zręczny, jeżeli wszystkie gospodarstwa pszczolnego spekulacje rozumiesz, i jeżeli pewien jesteś, że je trafnie skombinować potrafisz, to nie spuszczaj się na naturalną rójkę, skoro tylko pień, który doszedł do potężnej siły i czerwiu znaczne ma zapasy i zaczyna trutnie wygrzewać, i wylega się na ulu, to już i w Maju z pnia takiego ablegra robić możesz. A w takim razie, w doskonałej okolicy i pień stary i ableger dadzą się jeszcze po raz wtóry ablegrować. Późne ablegry równie jak i późne roje, rzadko kiedy w dobre się pnie zamienić mogą. Nad ablegrami równie jak i nad rojami, czuwać powinieneś, aby się nie zrajały.

18) W czasie trwania pożytku, to jest: podczas rójki, najpilniejsze na to zwracaj baczenie, abyś całą twą pasiekę do największej doprowadził miodności. W tem zaś cztery manipulacje posługiwać ci mogą: a) niedopuszczaj mnożenia się trutniów; b) zastanowienie lub ograniczenie czerwiu; c) zakładanie suszu i d) chłodzenie uli. Bezdenki staw na podkopy, Dzierżonowym leżakom otwieraj magazyny, a stojakom nadstawiaj nadgłówki w susz zaopatrzone. W celu ograniczenia czerwienia, wybierz pewną ilość pni silnych z pasieki, i odbierz im matki na trzy tygodnie przed końcem pożytku, robiąc z nich zsypańce. Pozabierać matki możesz także rojom i ablegrom, które dostatecznie swe gniazdo na zimę zarobiły, nie okazując wielkich zasobów miodu.

19) W ostatnim tygodniu pożytku odbądź rewizją i wybrakowanie pasieki. Tę liczbę pni na nasienniki przeznaczonych, którą zachować postanowiłeś, wybierz z pomiędzy najlepszych, w dobrą płodną matkę i w dobre gniazdo zaopatrzonych, a w miód i siłę bogatych; resztę zaś poznacz i wybrakuj. Wybrakowanym pniom pozabieraj matki, ażeby pnie po trzech tygodniach skasować, kiedy się już cały czerw zabranych matek wykluje, i pni robotę z czerwiu zupełnie oczyści. Nasienniki powtórnej jeszcze poddaj rewizji, której za ósmy Września nie odkładaj, po tej bowiem dacie, rozbieranie gniazda zupełnie już jest wzbronionem, dla tego, że je pszczoła dla chłodu okitować nie potrafi. Rewizję nasienników odbędziesz w celu ostatecznego przeświadczenia się, ażali na czym wybranym dla rozpłodu pniom nie zbywa; ażali robota w nich nie starsza nad pięcio lub sześcio-letnią; ażali miodu w nich dostatek, i ażali siła nie zamała. Łatwo ci przyjdzie brakami defekta podczas tej rewizji w nasiennikach napotkane naprawić; osobliwie, jeżeli w Dzierżona gospodarujesz ulach. Jeżeli który z wybranych przez ciebie nasienników matki dobrej nie posiada, to go tegoroczną mocno płodną matką z braku wyjętą, naprawić możesz. Jeżeli w którym z nasienników za mało się miodu okaże, to wyjęte plastry z pni zbrakowanych, niedostającą dokompletują ilość, tak, aby pnie w stebnikach zimować mające, przynajmniej 20 kwaterek miodu posiadały; żeby zaś te, które na toczku zimują, w 30 przynajmniej kwatyrek miodu zaopatrzonemi były. Muchy pni kasujących się nie wybijaj, ale łącz ją z siłą pni rozpłodowych; nigdy bowiem ich zanadto w nasienniku niema.

20) Jeżeliś akuratnie wszystkie przezemnie podane rady wypełniał, to samo miodobranie na dwa razy rozłożysz: pierwsze twe żniwo w sam koniec pożytku wypadnie, a drugie we dwa tygodnie po nim nastąpi. Przedmiotem pierwszego miodobrania będą owe pnie, szczególnie w miód zasobne, z których dla zniszczenia czerwienia porobiłeś z nich matkami zsypańce, na trzy tygodnie przed końcem pożytku, i które strzegłeś od przerojów. Drugiego miodobrania przedmiotem będą pnie przeznaczone na braki, którym na tydzień przed końcem pożytku matki poniszczyłeś. Tak w jednem jak w drugiem miodobraniu, to tylko z roboty pszczolnej na twój użytek pójść może

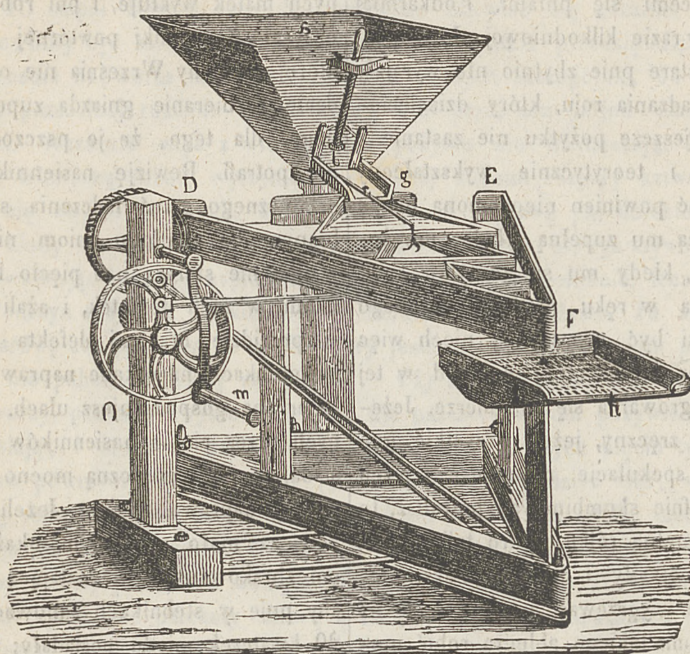
co się w niej całkiem miodem zajętem okaże. Wszelki susz tak częściowo robotę zajmujący, jak i ten, który całkowite stanowi plastry, własnością twoją być nie powinien, lecz do pszczół należy; im więc powrócić go musisz, już to w formie początków na suszy nelepionych, już to w postaci suszonych plastrów, na utworzenie gniazda przeznaczonych. Na tej to też zasadzie w ulach prostych krajowych, pnie bardzo skąpo miodu mające, na przełomki przeznaczysz.

21) O Ŝtym Krzyżu podrzynaj nasienniki w schodki; podrzyn zaś ten wykonasz tylko w rok miodny, kiedy wszystkie plastry miodem są nalane, albo wtedy i susz poderzniesz, jeżeli ten aż do spodu ula dosięga.

22) W połowie Października myśleć powinieneś o przygotowaniu nasienników do pomyślnego przebycia zimy. Wtedy to więc weźmiesz się do ich obścielania i zaopatrzenia.

23) W zimie czy pszczoły w stebniku, czy na dworze zimują, oczka poodsitkuj, a staraj się o najzupełniejszą cichość dokoła pasieki.

24) Karmienia zimowego pszczół, wystrzegaj się jak największego grzechu. *Józef Znamirowski.*

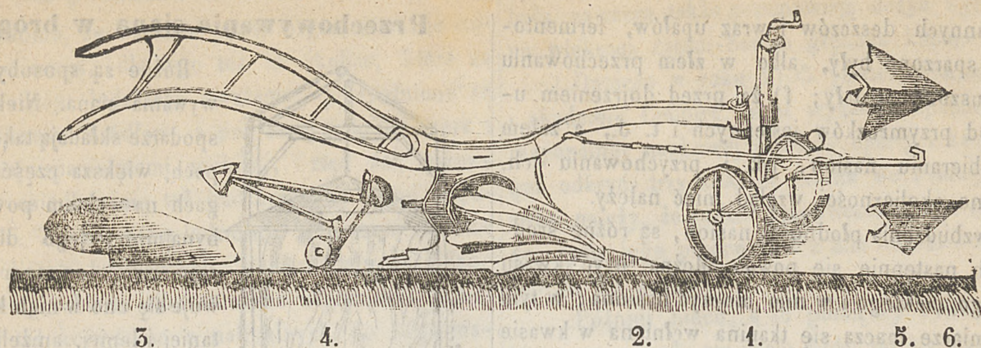
Rzeszoto do czyszczenia zboża.

Narzędzie to wprowadzone w życie od lat kilku, zastępuje zwyczajny przetak ręczny. Skład jego jest zupełnie pojedyńczy, nie ma bowiem żadnych kółek ani maszyneryi, tak, że przez wiejskiego kołodzieja lub stolarza może być według powyższego rysunku zrobiony. Narzędzie to zczynia daleko lepiej, niż skrzydło na klepisku wymłócone zboże, odbiera zgoniny, plewy i t. p. nieczystości; jednem słowem przygotowuje wraz z młynkiem zboże do korzystnej sprzedaży.

Skład tego narzędzia rozpowszechniającego się pczem raz więcej, jest następujący: Do kosza *a* sypie się zbożowe ziarno, a za pomocą zatyczki *b*, reguluje się jego wypadanie; w otworze tym czyli wylocie kosza jest umieszczony patyczek *c*, służący za agitatora dla wypadającego ziarna. Tu natrafia ono na duży drewniany trójkąt *D. E. F.*, stanowiący główną składową część tego narzędzia. W tym trójkącie jest system innych trójkącików albo zygzaków (przypatrz się rycinie) sprawiających to, że zboże wypadając z kosza po deseczce *g* na ten labirynt trojkątów, przy ciągłem poruszaniu rzeszota *D. E. F.* przez robotnika do i od siebie, oddziela i odrzuca wszystkie zanieczyszczające je przedmioty, czyste zaś ziarno tłukąc się po zygzakach trojkąta, wciąż postępuje ku przodowi i w kąt *D. E. F.*, tak, że nakoniec otworem od spodu w samym czubku umieszczonym, wypada na dziurkowaną blachę *h*, gdzie jeszcze zostawia niektóre swe niepotrzebne części i wreszcie spada na rozłożoną na podłodze płachtę.

To narzędzie może być poruszane nietylko bezpośrednio rękami robotnika, ale i zapomocą ruchu obrotowego i korbki.

Fabryka maszyn Cegielskiego w Poznaniu, wyrabia takowe po cenie 28—30 talarów; może jednak być zrobione i w domu przez zdolnego rzemieślnika według powyższego modelu.

Pług do kopania kartofli.

Pług tej nazwy, sporządzony przez praktycznego gospodarza p. Magnusa, służy specjalnie tylko do wykopywania kartofli i buraków, oraz do wyorywania brózd i przegonów. Skład jego jest następujący: Do grządziela przymocowanego do kolesnego przodka (*Fig. 1*) przymocowany jest żelazny płoz (*Fig. 2*), który może być ustawiony wyżej lub niżej za pośrednictwem śruby. *Fig. 3* przedstawia oddzielnie odkładnicę, która przymocowywa się po obu stronach pługa. *Fig. 4* oznacza przyrząd, służący do dogodniejszego przewożenia pługa z miejsca na miejsce. *Fig. 5 i 6* przedstawiają lemiesze potrzebne do wyorywania bruzd lub przegonów.

Pług ten przy wyorywaniu kartofli działa daleko lepiej, jak wszystkie inne tego rodzaju, przyczem siła pociągu przywodząca go w ruch, mniejsza jest od tej, jakiej zwykły pług wymaga.

Pług takiej konstrukcyi, sprowadzają tutejsi kupcy z fabryk niemieckich po cenie 35—40 talarów za sztukę.

Moczenie czyli roszczenie nasion przed zasiewem, i o zasiewaniu tychże.

Suchość zdarzająca się na wiosnę, jest przyczyną, że nasiona powierzone ziemi, nie prędko wschodzą, a zatem opuźniają wzrost roślin, i następnie dojrzewania nasion; zasiewy zaś nasionami roszczonemi, przy sprzyjających okolicznościach nierównie są pewniejsze, niżeli nierozszczonemi, przyczem nie są niszczone przez owady, ptactwo i upały słoneczne. Lecz potrzeba wiedzieć, iż nic szkodliwszego niema, jak do ziemi suchej zasiewać nasiona tylko co poruszające się w roszczeniu, u których rostki jeszcze niewidzialne; z takich mniej pożytku niżeli z zasianych prosto nasieniem niemoczonem, chybaby zaraz po zasianiu takowych nastąpiły deszcze i dnie ciepłe.

Roszczonych nasion nie należy zasiewać do ziemi suchej, bo się pomarszczą i tracą jędrność, dla tego więc przed samem zasiewem grzędy przekopać głęboko, uważając na wilgoć naturalną gruntu, i zaraz zasiać w ziemię świeżo uprawioną, gdzieby młode rostki nasion mogły rychło zakorzenić się i ciągnąć posiłek jeszcze z niewyschłej ziemi; takim sposobem rośliny zejdą niezwłocznie, okryją grzędy i liściami swemi zacieniając, będą ochraniać się od upałów. Po zasianiu roszczonemi nasionami, należy polać grzędy, aby nasiona zaczęły wschodzić, potem śmielej już można je zostawić działaniu przyrodzenia.

Nasiona wszelkie moczą się w woreczkach lub płótnie w wodzie miękkiej, letniej; po 24 godzinach tego zamoczenia, po spłynieniu wody zmieszać z piaskiem lub piłowinami i utrzymywać w ciepłem miejscu, aż póki nie zaczną pokazywać się rostki. Przed samem zasianiem przymieszać jeszcze piasku, ażeby dogodniej siać można było. Nasiona bujne lepiej jest rościć w wilgotnych piłowinach. Zasiewać ani zbyt płytko, ani głęboko, ale stosownie do wielkości nasion: drobne dosyć jest tylko zagrabić lub pokryć ziemią na ćwierć cala, nasiona zaś bujne głębiej grabiami w ziemię przerobić, a potem temiż grabiami zrównać. Po zasianiu grząd z ziemi lekkiej i sypkiej, powałkować lub deską ubić, co chroni od wiatrów, a nasiona łatwiej wschodzą.

Kupujący nasiona, częstokroć uskarżają się na złe gatunki i niepewność ich wschodzenia. Ogrodnicy sami zbierając nasiona z roślin przez się hodowanych, równie doświadczają niekiedy zawodu, co zależy: a) że niektóre nasiona zebrane zostały nazbyt późno, czyli po czasie ich dojrzałości; b) że je zebrano przed zupełnem dojrzeniem; c) że dotknięte zostały pewną zarazą z powietrza, odbierającą im płodność; d) że niektóre ziarna zawierają w sobie olej stały, który psując się prędko, działa szkodliwie na zarodek i rozwinięciu się onego przeszkadza; e) że nasiona przed zebraniem

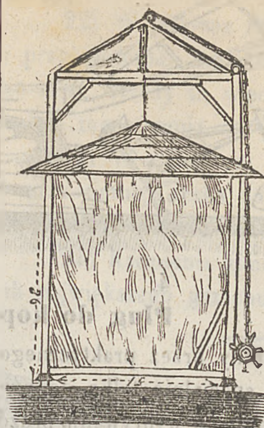
dla nieustannych deszczów i wraz upałów, fermentowały lub sparzone były, albo w złem przechowaniu zbyt przesuszone zostały; f) że przed dojrzeniem ucierpiały od przymrozków jesiennych i t. d., a zatem tak przy zbieraniu nasion, jak i przychowaniu ich, na wyrażone okoliczności wzgląd mieć należy.

Do wzbudzenia płodności nasion, są różne środki i o tych następnie się powie. Można użyć kwasu szczawowego ciekłego i w nim moczyć nasiona; w tym samym zamiarze macza się tkanina wełniana w kwasie szczawowym, rozwiedzionym wodą, w tę kładą się nasiona do środka, zawija się i umieszcza się w ciepłem miejscu, albo zasiawszy nasiona w wazonach, wstawić do inspektu i skrapiać tymże kwasem rozwiedzionym w znacznej ilości wody.

Wielolicznie doświadczono, że nasiona zbożowe, warzywne, kwiatowe i t. d., przy współdziałaniu chloru, otrzymują zadziwiające rozwijanie, łatwiej dojrzewają, i obfitszy plon wydają. W tym celu moczyć ziarna przez godzin 12 w rzecznej albo deszczowej wodzie (nie studziennej); po upłynieniu tego czasu, na każdy funt wody dodają po 12 kropel kwasowodu-chlorunowego, inaczej wodosolnego (*acidum hydro-chloricum*), którego można dostać w każdej aptece; albo na jednę szklankę wody przydaje się dwie lub trzy krople. Zamieszawszy z tym kwasem, moczą w niej nasiona jeszcze sześć godzin, lecz wtenczas wystawić należy na słońce pod kapeluszem szklannym, albo papierowym oliwą namaszczonym, albo też prosto w miejscu ciepłem, potem wyjmują się nasiona, ocierają się w serwecie lub rozkładają na bibułę, a dla wygodniejszego rozdzielania mieszają się z piaskiem, i posiawszy polewają się tą wodą, w której były moczone.

W Anglii dla przyspieszenia kiełkowania nasion, używają następującego środka: Sypią nasiona do woreczków płóciennych, które w letniej wodzie zamaczają, potem woreczki te zawieszają w kominie w miejscu tem, gdzie ciepło jest umiarkowane. Sałata i rzodkiewka w tych woreczkach kiełkuje nazajutrz; twardsze nasiona zaś moczą godzin 24, a czasem dni kilka, póki nasiona nie popękają, a następnie zawieszają, aby wypuściły rostki. Pietruszka, która zwyczajnie zasiana, ledwo wschodzi we 4 tygodnie, takim sposobem w tygodniu kiełki pokazuje. Lecz te nasiona powinny zawsze być utrzymywane w stanie wilgotnym.

Przechowywanie siana w brogach.

Różne są sposoby przechowywania siana. Niektórzy gospodarze składają takowe w snopach, większa część zaś w stogach na wolnem powietrzu, co bynajmniej jego dobroci nie zmniejsza, owszem przechowuje się ono w nich korzystniej, taniej i lepiej, aniżeli gdziekolwiekbądź indziej. Najlepiej atoli przechowuje się siano w brogach, na których stawianie szopy byłoby za kosztowne. Na bróg obiera się cztery sztuki drzewa dębowego grubości krokwy, które zakopują się w ziemię po rogach czworoboku. W tak zakopanych słupach powywiercane są dziury, w których zasadzone są mocne i grube kołki, dla wsparcia na takowych dachu zrobionego z cienkich krokiewek i łat, poszytego umyślnie w tym celu snopkami. Dach takowy jak najlżejszy, za pomocą drabinki i dwóch drągów bardzo prędko się podnosi przez wagę.

Dogodność z podobnych brogów jest wielka bez znacznego kosztu, bo mając część siana dosuszonego, można nie czekając na resztę, zwozić takowe do brogu, kiedy tymczasem stogów stawiać nie można, dopóki ilość siana przesuszonego nie będzie wystarczająca.

Do podnoszenia dachu ku górze, w ostatnich czasach zaczęto używać przyrządu sznurowego, który dołączona rycina wraz z brogiem dostatecznie objaśnia.

Kit F. Jünemana szybko twardnący a opierający się działaniu ognia i wody.

Wspomniony wynalazca jako chemik techniczny, mający często do kitowania piece, rury i inne przyrządy, uskarżał się długo na brak kitu odpowiadającego jego wymaganiom, aż zaradził w końcu brakowi temu następującym przepisem: Biorą się 2 części należycie drobno przesianych, nieukwaszonych, zatem niezardzewiałych opiłek żelaznych, jedną część sproszkowanej i zupełnie suchej gliny, zarabiając takowe z octem mocnym tak długo w ciasto gęste, aż z tych trzech ciał jednostajna plastyczna masa się otrzyma, poczem zaraz ją użyć wypada. Kit ten nie można na zapas robić, gdyż prędko twardnieje, a zaś twardy użyty być nie może.

O poszukiwaniu źródeł.

Wiadomo, że wszelkie istoty organiczne bez wody żyć nie mogą, dla tego też te okolice, które za kolebkę rodzaju ludzkiego uważamy, przepełnione są najpiękniejszemi źródłami i poprzerzynane w szerz i w dłuż najwspanialszemi rzekami; ztąd też narody pierwotne osiedlały się tuż nad brzegami jakiej wspaniałej rzeki. Ze wzrostem ludności, zmuszonej osiedlać się w okolicach bezwodnych, powszechnie zakładano cysterny, t. j. robiono albo sztuczne zagłębienia w ziemi, albo też korzystano z naturalnych do nagromadzenia wody deszczowej. Skoro tylko ludy zrzekły się życia koczującego i stałe zaczęły sobie zakładać siedliska, to zaraz przy zakładaniu pierwszych siedzib i studnie zakładać poczęto. Jak sobie w takich razach postępowano, jakiego do poszukiwania źródeł używano sposobu, o tem aż do czasów rzymskich nigdzie najmniejszej nie napotykamy wzmianki.

Sławny naturalista Pliniusz jest dopiero pierwszym, który w swej historyi naturelnej (w księdze XXXI) kilka przynajmniej do poszukiwania źródeł podaje sposobów. Zaznaczając przedewszystkiem konieczność dobrej wody jako niezbędny warunek do życia, wyraża się w tej mierze mniej więcej następującemi słowy: «Wodę znajdujemy przedewszystkiem w dolinach, albo gdzie kilka dolin w jednę się zbiega, albo u stóp gór. Ludzie uczeni znają się na sposobie poszukiwania źródeł, który polega na tem, ażeby w czasie najgorętszego lata i w czasie największego wśród dnia upału, t. j. kiedy promienie słońca prostopadle na ziemię padają, uważać i śledzić, w których miejscach ziemia pozostaje wilgotną. Gdzie przy stałej posusze wilgoć nie ginie, można przyjąć z pewnością, że tam jest woda. Aby się o tem dokładnie przekonać, robi się w ziemi dół 5 stóp głęboki, pokrywa się naczyniem z niepalonej gliny albo miedzianem, pomalowanem olejną farbą, na którem stawia się zapalona lampka olejna, którą się naokół obkłada liściem. Jeżeli tedy naczynie gliniane naciągnie wilgocią albo pęknie, naczynie miedziane również zwilżeje, lampka zgaśnie, chociaż jej oleju nie braknie i knot wodą nasiąknie, to są niewątpliwe znaki, że w łonie ziemi wody jest dostatek.»

Toby więc były podług Pliniusza właściwe sposoby, podług których Rzymianie i prawdopodobnie inne narody źródeł poszukiwały. O ile zaś takowe w praktyce zastósować się dadzą, dowiodły późniejsze racyonalne poszukiwania. Tyle atoli pewna, że tego rodzaju sposoby niesłychanie często zawodziły i że zupełnie w przeciwnych miejscach wody szukać trzeba było, za czem także przemawiają dosyć wyraźnie stare, po większej części bardzo głęboko kopane studnie.

Dopiero w roku 1705 pewien Francuz, inżynier i akademik Couplet, miał wynaleźć sposób więcej na racyonalnej naukowej zasadzie oparty i za pomocą tegoż odkryć trzy znaczne źródła we Francyi. Żałować tylko należy, że śmierć przedwczesna zbyt rychło wątek dni życia jego przerwała a z nim razem i metodę jego zabrała do grobu.

Później nieco, a to pomiędzy 1790—1825 rokiem, zajmowało się wielu ludzi tak nazwaną rabdomancyą (zwierzęcą elektrometryą) i usiłowano podziemny bieg wody wynaleźć za pomocą osławionej rózgi czarodziejskiej czyli baguetty. Sposób postępowania z ową rózgą, która ma kształt widelcowatej laseczki z sakłakowego drzewa, polega na tem, że poszukujący źródła trzyma takową poziomo ku ziemi w prawej ręce i obchodzi z nią zwolna miejsce, gdzie wody szukać zamierza. Przy zbliżaniu się do źródła, rózga ma poruszać się sama z siebie ku ziemi i odwrotnie.

Około r. 1830 doszedł sławny ksiądz Paramelle w poszukiwaniu źródeł do takiej praktycznej doskonałości, że ściągnął na siebie bardzo słusznie uwagę całej nieomal Francyi, wynaleziono bowiem za pomocą przez niego podanego sposobu przeszło 10,000 źródeł. Następcą jego został znany i u nas powszechnie ksiądz Richard. Główną zasadą postępowania Paramella jest ta, którą już Seneka kiedyś był podał, a mianowicie, że bieg wód w ziemi i na ziemi podług jednostajnych praw się odbywa.

Natura wytknęła, jak wiadomo zjawiskom swoim pewne i niezmienne prawa, i dziwne na pozór rzeczy pewnych zjawisk tylko ztąd pochodzą, żeśmy jeszcze dotąd myślami naszemi ich tajników nie zgłębili. To odnosi się także bez wątpienia i do podziemnego biegu wody; stósownie do tego, jak różnorodne zjawiska świata całego zmysłami naszemi zostały pojęte, rozważone i za pomocą rozsądnych wniosków rozmaite do tego się odnoszące systemata zostały uporządkowane i zestawione, musiano sobie także i z ustanowieniem podziemnego biegu wody postąpić.

Co do dwóch przez Pliniusza podanych sposobów, to takowe pod względem wyszukiwania źródeł bardzo mało mają znaczenia, a prawie żadnej praktycznej wartości. Powstały one z pierwiastkowego pojęcia fizyki i chemii, nie potrzebują więc do swego ocenienia żadnego dalszego komentarza i dowodzą tylko,

że już Rzymianie starali się o to, ażeby wynaleźć sposób, za pomocą którego z jakiemś przynajmniej prawdopodobieństwem możnaby wynaleźć wodę, aby nie potrzeba kopać na chybi-trafił. Inżynier Couplet zabrał, jak się powiedziało, metodę swoją co do poszukiwania źródeł ze sobą do grobu. A co się tyczy rabdomancyi (zwierzęcej elektrometryi) albo tak nazwanej czarodziejskiej rózgi, to wypada nadmienić, że nowsze badania natury żadnej prawie nie przywiązują wartości, a czynności z czarodziejską rózgą uważać wypada za szczęśliwie pokonany do wirowania stolików podobny zabobon.

W nowszych czasach zasłynął na Węgrzech jako wynalazca źródeł p. Onosdy Béla, którego system i błogie jego skutki z następujących słów kilku osądzić można. Doszedłszy z mozołem do przekonania, że podług poprzednio podanych zasad źródła żadną miarą ani w przybliżeniu oznaczyć nie można, rozpoczął nasamprzód tem, że uważał dokładnie na bieg wód na powierzchni ziemi się znajdujących; rozważał powstawanie strumieni przez przypływ kilku pomniejszych źródeł i wyciągnął ztąd wniosek, że powstawanie i bieg wód podziemnych podług tych samych praw, jak i na powierzchni ziemi odbywać się musi. Siedzibą jego była naówczas wieś Pieczenice w komitacie Hont. Okolica ta, otoczona z północy i ze wschodu pasmem gór wysokich i skalistych, bardzo jest uboga w wodę; nie masz w całej tej okolicy ani jednego naturalnego źródła. Sioło Almas, znajdujące się po drugiej stronie góry, pochylającej się zwolna ku Ostried, bogate jest we wodę i ma bardzo wiele źródeł naturalnych. Podawszy dosyć dużo rozmaitych teoryi o szukaniu źródeł i takowe znowu zarzuciwszy, wpadł w końcu na ten pomysł, czy też czasem stroma i nieco spadzista góra nie ma snać wpływu na to, że woda jest lub że jej nie masz wcale. Spadek góry nieco tylko pochyłej stanowi wielką płaszczyznę i musi koniecznie więcej wciągać w siebie wyziewów, gdy tymczasem stroma strona góry nie ma tej korzyści. Ażeby się przekonać, o ile zapatrywanie to jest uzasadnione, zbadał gruntownie wszystkie w górach Almas znajdujące się źródła i przekonał się, że takowe nigdy nie znajdują się na stromem urwisku, tylko prawie zawsze u stóp nieco pochyłej góry albo też nieco wyżej się pojawiają; nadto przekonał się, że im ziemia więcej przepuszczalna i im więcej ma żył wodnych, tem pewniej na pomyślny skutek liczyć można; że na studnią nigdy nie należy wybierać miejsca z kątem wypukłym, lecz zawsze wierzchołek kąta wklęsłego; że lepiej wybrać rolę zwyczajną, niż pastwisko. Przekonał się w końcu, że kształt miejsc, gdzie się źródła powszechnie pojawiają, zawsze ma formę koła. Ażeby się zaś przekonać, ile zrobione przez niego spostrzeżenia mają praktycznej wartości, rewidował prawie wszystkie tamtejsze studnie; robił kombinacye, z jakiej strony i z którego punktu studnia przypływ swój mieć powinna; dowiadywał się potem u właścicieli i przekonał się, że za każdym razem dokładnie punkt ów oznaczył. Takiemi doświadczeniami wzbogacony, wszędzie prawie nawet już z daleka mógł powiedzieć, po której stronie góry wodę znaleść będzie można, a nawet, jeżeli widnokrąg dozwalał, mógł podług analogii w podobnych razach oznaczyć miejsce, gdzieby źródło wynaleźć można.

Na tem więc, co się wyżej powiedziało, i na zasadzie przez Senekę podanej, polega w ogólności postępowanie przy poszukiwaniu źródeł. Tylko praktyczne użycie takowego, sumienna praca aż do najdrobniejszych szczegółów, jako też i doświadczenie jest najlepszym nauczycielem, bo tylko doświadczenie tworzy mistrza. Podług sposobów podanych w bardzo już wielu miejscach powynajdowano źródła bardzo piękne i dobre. Przed kilku latami miano na pewnym folwarku dla braku wody kopać trzecią studnię, a nie chcąc mozolnej roboty kopania około 50 stóp głęboko podejmować na próżno, nie chciano się spuścić na znany już naówczas sposób; sprowadzono więc na ten cel umyślnie znanego powszechnie księdza Richarda, który podał kilka miejsc, gdzie wody miał być dostatek; wybrano tedy miejsce najbliżej podwórza się znajdujące i zaczęto kopać. Twierdzenie szanownego duchownego zupełnie było prawdziwem, gdyż 54 stóp głęboko znaleziono bardzo dobrej wody dostatek; ale i sposób przez miejscowego dziedzica znany zupełnie wskazywał tożsamo; można sobie przeto oszczędzić pracy i kosztów, używając następującego, na zupełnie pewnych podstawach opartego sposobu:

«Kopie się w czasie, kiedy powietrze jest zupełnie suche i sucha zupełnie ziemia, dołek na stopę głęboki i wstawia się w niego nowy gliniany garnek, napełniony 5 łótami niegaszonego wapna, 5 łótami grynszpanu i 5 łótami białej myrry, utarłszy poprzednio wszystko na proszek, który pokryć należy łótem krótkiej wełny owczej, a zważywszy tak napełniony garnek dokładnie, wstawia się go w wykopany dołek i przysypuje ziemią. Po upływie 24 godzin, wyjmuje się owo naczynie z ziemi, zrzuca się szybko ziemię z wełny i waży oczyszczony garnek. Jeżeli mniej waży jak poprzednio, to nie masz w owem miejscu wody,

jeżeli zaś waży więcej, to w takim razie, jeżeli waga przybrała o 2 łóty, woda będzie 75 stóp głęboko,

jeżeli	4	«	50	«
«	6	«	$37^1/_2$	«
«	8	«	25	«
«	10	«	$12^1/_2$	«

Z wszelką więc pewnością na powyższy sposób spuścić się można, a że dotąd nie wynaleziono jeszcze lepszego, sądzimy, że i ten niejednemu właścicielowi może się będzie mógł przydać. *Z.*

O koceniu się owiec.

Dwa są rodzaje kotelnicy: letnia i zimowa, a do pośrednich należy wiosenna. Owce tak jak wszelkie inne zwierzęta, tylko w wyjątkowych razach potrzebują pomocy ludzkiej przy wydaniu na świat potomstwa, jednakowoż owczarz w czasie odbywania się ich kotelnicy, z całą gorliwością ciągle czuwać powinien, aby jeżeli zajdzie jaki podobny przypadek, z pomocą mógł zaraz pospieszyć.

Wykocona owca dostaje lepsze pożywienie; dobrze jest w tym czasie obok siana i innej suchej paszy udzielać jakiego wodnistego karmu, jak roślin okopowych, pójła z makuchów, albo ze zbożowego szrótu, któremi się skrapia sieczka, bo to wszystko pomnaża mleczność, a tem samym i dobry stan jagniąt, które jeżeliby przypadkiem utraciły własne matki, przysadzają się do tych owiec, którym zdechły jagnięta. W przeciwnym razie trzeba jagnię poić mlekiem świeżo od krowy wydojonem.

Użytek z pokrzywy.

Roślina, na którą rolnik niemile pogląda, której ogrodnik klnie często; na którą dzieci wyprawy robią, nieszczęśliwa może tylko dla tego, że żadnej z sobą nie pozwala poufałości, użyteczną jest jednak nad wszelki wyraz. Liść, łodyga, nasienie i korzeń dają człowiekowi przemysłowemu i gospodarnemu liczne korzyści. Łodyga włóknista, wybornej i najdelikatniejszej dostarcza przędzy. Przysposabia się zaś prawie takim samym sposobem, jak len zwyczajny. Młode liście dają delikatniejszą niż szpinak jarzynę; nasienie mieszane do obroku koniom, daje im postać rozjaśnioną i sierść połyskującą. Kurom udzielone, wpływają że te więcej jaj niosą. Korzeń naostatek wygotowany i zmieszany z ałunem i solą zwyczajną, daje wyborną żółtą farbę. Dla rogatego bydła wyborną i zdrową dostarcza strawę, tem dogodniejszą, że i najwczesniej i kilka razy daje się zbierać; pod tym względem ma jeszcze tę zaletę, że nie boi się szarug wczesnych, ani przydługich słót i rodzi się bez żadnej pomocy i uprawy poprzedniej. Na wiosnę najpierwej wybujać poczyna, latem 5 do 6 razy się kosi, uważając na to jedynie, aby zbyt łodyga niestwardniała, kiedy się ma zbierać na potraw; przeciwnie pozwala się jej róść do dojrzałości, jeśli ma być do innego użycia przeznaczoną.

Oranżerya w oborze.

Wiele mamy miłośników kwiatów, a mielibyśmy ich więcej, gdyby ich przechowywanie przez zimę nie było tak trudnem. Oranżerye nie są dostępne dla każdego, a kwiaty hodowane w pokojach, nikczemnieją lub przemarzają. Wszakże jednemu i drugiemu łatwo zapobiedz, trzymając kwiaty przez zimę w oborze. Rozumie się samo z siebie, iż w oborze jak być powinna, ale nie jak się często u nas znachodzi, gdzie nietylko kwiaty, ale i biedne bydło nikczemnieje lub przemarza.

A więc skoro obora jest, jak być powinna, to jest: widna, ciepła, przytem czyste powietrze mająca, wtedy nietylko odpowiada warunkom dobrej oranżeryi, ale pod pewnym względem ją przewyższa.

Odpowiada, ponieważ utrzymać w niej można jednostajnie (we dnie i w nocy) taki stopień ciepła, jakiego życie roślinne wymaga.

Przechodzi oranżerye przez to, iż zaopatruje rośliny w obfity pokarm. Jak wiadomo gaz kwasu węglowego głównym jest roślin pokarmem, który one przez liście pochłaniają i ten zaś gaz zwierzęta ciągle przez oddech wyziewając, napełniają nim zawarte w oborze powietrze. A więc otoczone tymże gazem, czyli najżyzniejszym swym pokarmem, rośliny nietylko bujniej wegetują, ale oczyszczają z niego powietrze i tem zdrowszem dla bydła je czynią.

Ponieważ do życia roślin, prócz pokarmu i światło niezbędnie jest potrzebne, przeto chcąc przezimować kwiaty w oborze, trzymać je należy na stosownych pułkach, pod oknami, które na noc matami słomianemi osłaniają się.

O środkach ochrony lasów przeciw owadom.

Znane są powszechnie zniszczenia, jakie zrządzają w lasach owady w latach sprzyjających ich rozmnażaniu się, kiedy zjawiwszy się w nieprzeliczonych masach, objedzą liście i igły do szczętu i zniweczą życie drzew na całej przestrzeni lasu. Zniszczenia takie są tem dotkliwsze, że na wyhodowanie nowego lasu setki lat potrzeba, a tymczasem potrzeby drzewa na opał, budowle i porządki są nieustanne, sprowadzanie zaś drzewa z dalszych okolic trudne i kosztowne.

W roku 1867 zniszczenia lasów przez owady w niektórych okolicach ponowiły się na dosyć dużą skalę, a ponieważ znane dotąd środki tępienia napastników niewielki okazały skutek, przeto kwestya w tym względzie pozostaje jeszcze nierozwiązaną ostatecznie. Wszélkie dotąd praktykowane środki niszczenia owadów, jak zbieranie i niszczenie gąsienic, spasanie ich trzodą chlewną, przekopywanie rowków dla powstrzymania ich pochodu, wypalanie ogniem, zgrabianie mchu i t. p., są z jednej strony kosztowne, mozolne i częstokroć niemożliwe do wykonania, a z drugiej strony zawsze one stanowią tylko środek ostateczny, przychodzący najczęściej zapóźno.

Tymczasem według ogólnej zasady, środki zapobiegające czyli hygieniczne, okazały się bez porównania ważniejsze od środków lekarskich przeciwko złemu, a te są: zaprowadzenie lasów mieszanych iglastych z liściastemi, gdyż większa część tych ostatnich nie bywa objadaną przez owady, oraz ochrona ptastwa leśnego żywiącego się owadami, jak wron, kawek, srok, kosów, szpaków, dzięciołów, i t. p. Środki te są zupełnie właściwe i dostateczne do ochronienia lasów od zniszczeń zrządzanych przez owady.

Spustoszenia lasów przez owady są zawsze następstwem złego gospodarstwa ludzi w lasach, a mianowicie wyniszczenia drzew liściowych i tępienia ptaków; są one karą Bożą za zepsucie harmonii i równowagi w naturze między istotami żyjącemi, które człowiek przeznaczony jest utrzymywać według praw przez Przyrodę wskazanych.

Co do zaprowadzenia lasów mięszanych, wprawdzie przyjęto za zasadę, aby hodować w lasach drzewa iglaste w pomięszaniu z liściastemi, przez co zapewni się rozmaitość użytków drzewnych i zabezpieczy się las przeciwko owadom, lecz pytamy się, gdzie ta zasada jest w praktyce? Gdzie tylko w porębach znajdują się drzewa liściowe między iglastemi, tam jedne albo drugie nikną stopniowo, niknąc zaś przez niedostateczność dozoru z jednej strony, a niemoralność ludu chciwego z drugiej strony.

Co do ochrony ptastwa leśnego od wytępiania, łatwo ocenić trudność zapobieżenia temu. Wszelkie rozporządzenie naznaczające kary za niszczenie ptastwa nie będzie ściśle wykonanem, jeśli na przeszkodzie stać będzie niemoralny nałóg ludności wiejskiej niszczenia jaj i piskląt wszelkiego ptastwa. Zresztą przypuśćmy, że z podniesieniem oświaty i moralności ludu, nałóg ten zmniejszać się będzie, to jeszcze samą ochronę ptastwa od niszczenia nie uważamy za dostateczny środek do powstrzymania klęsk zrządzonych przez owady. Pod tym względem sądzimy, że należałoby zwrócić uwagę na to: czy niebyłoby możebnem wyhodować w lasach większą ilość ptaków owadożernych, tak jak to już jest praktykowanem za granicą.

Za najpierwszy środek pomnożenia ptastwa leśnego owadożernego, uważamy niszczenie ptaków drapieżnych, to jest wszystkich gatunków jastrzębi i sów, co da się z łatwością wykonać, naznaczając za zabicie takiego drapieżnika albo wybranie jego piskląt z gniazda, pewne nagrody.

Drugim środkiem bardzo ważnym, byłoby szczególniej w lasach średnio-wiecznych i młodych, które najwięcej podlegają zniszczeniom przez owady, pozostawienie wszelkich starodrzewów pojedyńczo rozrzuconych po lesie choćby i nadpróchniałych, gdyż w takich tylko szparach i wydrążeniach czyli tak zwanych dziupłach, gnieździ się rozmaite ptastwo owadożerne. Pod tym względem wprawdzie zwyczaj, potrzeby i nawet przepisy systematycznego gospodarstwa w lasach, dążą do oczyszczenia lasów ze starodrzewów. To jednak uważamy za błąd, a wyniszczenie właśnie starodrzewów uważamy za jednę z przyczyn, tak częstych obecnie napadów owadowych na lasy. Wprawdzie przy wykonywaniu cięć rocznych w systematycznem gospodarstwie leśnem, pozostawiają się w rębach już odnowionych po 4—5 sztuk drzew na morgu z nasienników, na tak zwane drzewa ochronne do następnej kolei, lecz na takowe wybierają się drzewa średniowieczne i zdrowe, na których żaden ptak gniazda sobie nie zrobi. Radzimy więc, aby w rębach po odnowieniu się ich pozostawiać jak dotąd 4—5 sztuk na drzewa ochronne, lecz jeszcze szóstą sztukę zostawić ze starodrzewów taką, która ma już ślady próchnienia, a tem lepiej jeżeli ma już w sobie wydrążenia zdatne dla ptastwa na gniazda. Również radzimy w reszcie przestrzeni lasów średniowiecznych i młodych nie wycinać wszystkich starodrzewów, lecz zawsze pozosta-

wiać pewną ich część tak, aby na każdym morgu przecięciowo mogła znajdować się jedna sztuka drzewa z dziuplą lub jakiemkolwiek wydrążeniem. Kto chce się przekonać o ile starodrzewy wpływają na ilość ptastwa w lasach, niech tylko wjedzie w las, w którym takowych jest znaczna ilość, a następnie uda się do lasu średniowiecznego lub młodego; w pierwszym co kilka kroków spłoszy jakiego ptaka, w drugim ujedzie i ćwierć mili, a ptaka może nie widzieć.

Trzecim nareszcie środkiem pomnożenia ilości ptastwa owadożernego w lasach, jest zaprowadzanie w nich drzew liściowych w pomieszaniu z iglastemi. W czystych bowiem lasach iglastych mało napotykamy ptastwa, główinie tylko wrony i kawki gnieżdżące się na gałęziach, lub ptastwo, które się gnieździ w dziuplach jak dzięcioły. Wszelkie inne ptaki przekładają gnieżdzenie na drzewach lub krzewach liściastych, jako dających swojemi liśćmi większy cień i lepszą osłonę od wszelkich zewnętrznych wpływów.

Gdy powyżej wymienione trzy środki zastosujemy w lasach, jesteśmy pewni, że ptastwa rozmnożyłoby się w nich tyle, iż moglibyśmy się nie lękać napadu owadów, tak jak bezpieczni są teraz od podobnych napastników leśnicy w Bawaryi, Saksonyi i innych częściach Niemiec. *W. Olszowski.*

O kawie i jej skutkach.

Nie tak jeszcze dawno, bo dopiero w wieku XVII pierwsze ziarna kawy przybyły do Europy. Upowszechnienie kawy nie zaraz nastąpiło, sprzeciwiały się temu rządy, aż dopiero odkąd kawę uważać zaczęto za artykuł żywności, sprzedaż jej w całej Europie upowszechniła się. Dziś wychodzi jej mniej więcej około 225 milionów funtów rocznie.

Ojczyzną kawy jest Arabja i Etiopja, ale po przesadzeniu drzewek do wschodnich i zachodnich Indyi, w znacznej bardzo ilości ztamtąd rozchodzi się na cały świat. Drzewo wydające owoc kawy, ma wysokości od 8 do 20 stóp, którego owoc otoczony jest jak wiśnia mięsistą smaczną powłoką, która jednak nie łechce podniebienia Europejczyków, bo ją łakomsi krajowcy na miejscu spożywają pod nazwą *kawy sułtańskiej* (Sakka). Pod powłoką mięsistą znajduje się druga jeszcze znacznie twardsza powłoka, zdarta na miejscu młynkami po wysuszeniu, i tamże spożyta. Dochodząca nas kawa, jest ogołocona z części mięsistych, a czyste jej ziarnka pokryte są cieniuteńką rogową powłoką. Dobroć kawy zależy od jej gatunku, od miejsca jej pochodzenia, i od jej odleżenia się przez pewny przeciąg czasu. Właściwie trzy są gatunki kawy: 1szy kawy Mokka, pochodzącej z Arabji; 2gi z wyspy Jawy; 3ci gatunek z wyspy Cejlon, z Brazylyi i z Indyi Wschodnich. Kawa arabska jest najprzedniejszą, ziarnka jej są małe i koloru ciemno-żółtego; drugi gatunek jest lichszy, ma ziarnka różnej wielkości, i jest koloru jasno-żółtego; najpośledniejszy gatunek jest trzeci, koloru niebieskawego, albo ciemno zielonego. Kawa z Mokki z powodu wysokiej ceny w Europie, mało gdzie znajduje się w handlu. Dobroć kawy zależy od jej zapachu i smaku; nabywa jej każda kawa przez odleżenie się, a to do tego stopnia, że kawa najpośledniejsza przechowana przez lat kilka, staje się najprzedniejszą. Przyczyna polepszenia się kawy, jest w zupełnem jej dojrzewaniu po jej już zebraniu; dojrzewanie to całości ziarnka wymaga długiego czasu, życzyć więc należy, aby handlujący kawą robili pewne zapasy na rok przynajmniej, bo tym sposobem wszyscy odniosą pożądaną korzyść. Na dobroć kawy wiele wpływa sposób przepalenia jej; kawa spalona na czarno, nie ma ani smaku, ani właściwego zapachu, dla tego pilną zwracać należy uwagę przy przepalaniu kawy, aby nie dłużej ją palić, jak tylko kiedy nabierze ciemno-granatowego koloru i zacznie pocić się. Pot występujący w czasie palenia kawy, jest właściwie tłuszczem utajonym w kawie; małe komóreczki zawierające w sobie ten tłuszcz, przez działanie ognia — pękają, i przez przemianę chemiczną tłuszcz zostający w stanie wolnym, nabiera zapachu odznaczającego dobrą kawę. Po przepaleniu kawy, należy ją w tym samym piecyku szczelnie zamkniętym zatrzymać aż zupełnie ostygnie; przez ostygnięcie tłuszcz skrapla się i cały zapach zostaje w kawie. Kawa przepalona zyskuje na swojej objętości, ale traci na wadze.

W przyrządzaniu kawy dobroć jej zależy od wody, bo woda rozpuszcza jej części składowe. Doświadczenia wykazały, że wody mineralne zawierające w sobie sodę i natron, są najlepsze, bo zupełnie rozpuszczają wszystkie części składowe kawy, a woda nie zawierająca soli mineralnych, nie ma własności rozpuszczania ich w zupełności.

Kawa należy do napojów aromatycznych i pożywnych. Działanie jej szczególniej odnosi się do podniesienia utajonego w nas cieplika, jakoż zaledwie że weszła w żołądek, natychmiast uczuwamy w całej ekonomji podniesienie się wewnętrznego ciepła, i jakąś błogość nie do opisania; oddech jest swobodniejszy i

prędszy, a puls silniejszy i przyspieszony; u niektórych osób występują poty, lub przyrodzone odchody odbywają się z łatwością i porządkowo. Z podniesieniem sił żywotnych, mózg, przewodniczący w układzie nerwowym, doznaje do pewnego stopnia ożywczego pobudzenia, władze umysłowe podnoszą się, wymowa jest łatwiejszą, ruchy zręczniejsze, żywsze, pamięć rozbudza się, usposobienia i skłonności odsłaniają się, słowem cały organizm jest w stanie rozbudzenia i popędu. Korzystne działanie kawy na nasz organizm, uwydatnia się lepiej jeszcze w wielu bardzo niezależnych od człowieka warunkach, między któremi klimat pierwsze trzyma miejsce. W krajach wilgotnych i zimnych, używanie kawy ochrania ludzi od złych wpływów powietrza i niekorzystnych następstw dla zdrowia, w krajach gorących jest środkiem wzmacniającym i pobudzającym zarazem, w miejscach znowu błotnistych, gdzie najczęściej gniezdżą się febry, używaniem kawy usposabia się organizm do niszczenia miazm zatruwających krew, wyprowadzając je z wewnątrz na zewnątrz. W wielu bardzo razach, jak zauważyli lekarze, wśród ludzi żywiących się zasolonem mięsem i nieokraszonemi jarzynami, używanie kawy ułatwia trawienie, rozwesela umysł, pobudza do rozmowy, tak że chwilowo zapomina się o braku wszystkiego; długie noce czuwania stają się krótszemi, wiatr mniej ziębi, i czas zdaje się być mniej jednostajny i nudny. Zauważano także, że kawa zimna czy gorąca jednakowo rozgrzewa, że używanie jej po zwyczajnym posiłku mniej jest skuteczne, jak po śniadaniach lub objadach zbytkowych; w pierwszym razie, wprowadzona w żołądek napełniony żywnością, nie przyczynia się do wzniecenia i ułatwienia trawienia, nie mając wprost przystępu do układu nerwowego i krwistego; w drugim razie działa z wielką skutecznością wmięszawszy się w różnorodne potrawy przesiąknięte rozmaitemi napojami, pobudzając żołądek do powinności trawienia i ubezwładniając zły wpływ napojów. W tym razie kawa rozgrzewa, pobudza układ nerwowy i krwisty, a tem samem przyspiesza i ułatwia trawienie. Pijąc kawę, zwłaszcza czarną, na czczo, skutek jest zupełnie przeciwny, bo wprowadzona kawa w żołądek rozbudza bezpotrzebnie jego działalność, drażni go, sprawia nieprzyjemne uczucie próżni i głodu, nie zwróciwszy uwagi, że ten nieład wewnętrzny w żołądku, sprowadzić może czarna kawa na czczo używana, można z czasem spowodować stan chorobliwy układu nerwowego. Z pomienionych powodów kawa bardzo jest skuteczna i p o t r z e b n a dla osób, u których przeważa lymfa, trawienie jest utrudzone i niezupełne, i siły żywotne nikną stopniowo, jak to dzieje się w wieku podeszłym. U osób, u których obieg krwi jest wolniejszy jak w zwyczajnym stanie fizjologicznym, a tem samem liczba tęten na minutę jest znacznie mniejsza, używanie kawy nawet do zbytku, nie jest szkodliwem dla zdrowia.

W początkach wejścia kawy w upowszechnienie, znalazła ona wielu przeciwników, głoszących, że jest napojem szkodliwym dla zdrowia; później została napojem i żywnością powszednią we wszystkich prawie krajach, odkąd cena jej stała się przystępną dla wszystkich stanów, spadłszy ze 140 fr. za funt, na jednego franka. Należy jednakże wyznać, że nie dla wszystkich temperamentów, i nie dla wszystkich stanów jest ona do zalecenia. I tak dla osób temperamentu nerwowego, żółciowego, drażliwych, skłonnych do hipokondrji, dla tych wszystkich, u których żołądek jest w stanie ciągłej prawie drażliwości, kawa jest niezaprzeczenie szkodliwą, bo podtrzymuje usposobienie chorobliwe, a z lada przypadkową okolicznością niekorzystną dla zdrowia, sprowadza rozmaite choroby lub przyspiesza ich rozwój. Jak we wszystkiem tak również w używaniu kawy zachować należy miarę, a jak zbytek w napojach spirytusowych sprowadza opojenie, łatwo przechodzące w nałóg, z którego wyradzają się najsmutniejsze następstwa dla zdrowia, sprowadzające przedwczesną śmierć, tak również z b y t e c z n e używanie kawy sprowadza, jak zauważył angielski lekarz Colet, nerwowe choroby żołądka, a z czasem przebiegające dreszcze w lewej stronie piersi, trudność oddychania, mimowolne wzdychanie, a po pewnym przeciągu czasu ogólne rozstrojenie układu nerwowego, i wycieńczenie czyli anemją. W tym stanie ręce i nogi a nawet i głowa są ciągle do najwyższego stopnia oziębione, pod skórą czaszki zdaje się, że przebiegają mrówki, nieznośny ból głowy dokucza, wzrok słabnie, chód staje się niepewnym, zjawia się zawrót głowy, puls słabnie i jest nieregularny, męcząca duszność grozi śmiercią, silne palpitacje serca lub omdlenia, a w żołądku nieustanne darcia i kurcze.

Poznajmy teraz kawę jako żywność. Kawa w połączeniu z mlekiem, śmietanką lub żółtkiem, stanowi w wielu krajach codzienną żywność. Ma ona te przymioty: jest przyjemną w użyciu, łatwą do trawienia, a u wielu osób zwalcza zatwardzenia. Są ludzie, co po przechodzeniu się doznają jakiejś niemocy, cały ich organizm jest w stanie odrętwienia; w tym razie kawa biała jest środkiem bardzo ożywiającym.

Dobroć kawy zależy także od jej przyrządzenia.

Po upaleniu w sposób już wskazany, należy ją zemleć; w tym celu rozmaite są młynki — najlepsze są te, które rozcierają kawę na pył najsubtelniejszy. Stosownie do przyzwyczajenia, bierze się pewną ilość sproszkowanej kawy, i nalewa się ją wrzącą wodą, co czyni się jak najwolniej, aby jej dać czas do rozpuszczenia wszystkich części składowych. Gotowanie kawy na ogniu, jest niestósowne; odbiera się jej bowiem przez to dobry smak, moc i zapach, sposób też ten jest zupełnie zaniedbany. Po nalaniu do kubków, dodaje się cukru, i mleka albo śmietanki wedle gustu i upodobania.

Tu jeszcze dodamy, że nienależy kawę naraz mleć, lecz tylko tyle, ile jej do zagotowania potrzeba. Kawa bowiem przechowana w stanie umielonym, traci wiele z swojej dobroci.

Do czego można użyć skarpy i urwiska?

Pod tą nazwą rozumieć należy pochyłości nazbyt strome, zdatne tylko do uprawy ogrodowej, bez której zarastałyby chwastem albo lichem pastwiskiem. W mniejszych posiadłościach mogą być skarpy i urwiska takie użyte pod uprawę bobu, fasoli i prosa, albo też pod uprawę hreczki i koniczu zwyczajnego i alpejskiego, jakoteż i roślin warzywnych. W tym celu wszakże trzeba złagodzić stromość pochyłości i skutkiem tego zesuwanie się uprawionej warstwy, co się osięga przez kopanie w odstępach rowków na poprzek i sypanie nad niemi małych wałów. Każdy taki rowek powinien być zakończony dołkiem odpowiednim jego długości, do któregoby spływała woda i spłukana z nią ziemia. Rowki i wysypane wały, mogą być połączone w ten sposób, że woda nie mogąca się zmieścić do jednego dołka, zlewa się do następującego poniżej rowku — i tak dalej. Poprawiając co rok te wężykowato kręcące się tarasy, można w lat kilkanaście znacznie górę złagodzić i coraz sposobniejszą do uprwy uczynić. Do usypania wałów posłużą zaraz na początek kamienie, gdy się w miejscu znajdują, a wówczas, zamiast przeszkadzać uprawie, posłużą do udoskonalenia. Moczary pochodzące z źródeł zaskórnych, zdarzające się często na takich urwiskach, potrzeba tylko podkopać i otworzyć dla otrzymania wody potrzebnej do podlewania z ręki, a w razie obfitości źródła, do podtapiania nawet roli w czasie posuchy.

Co rok trochę pracy, a góra przedtem zupełnie niepożyteczna może zamienić się w szpiżarnię dla rodziny. Dużo jest między rolnikami naszemi próżniaków, ale też niezbyt rzadko zdarza się spotkać ludzi pracowitych, którym tylko umiejętniej rady potrzeba, aby niewdzięczny ich kawałek pola rodzić mógł warzywa lub pożywniejsze rośliny.

Wszystkie pochyłości dadzą się zamienić w sady owocowe, a w małych gospodarstwach można zarazem uprawiać warzywa lub zboże pomiędzy drzewami nie zbyt gęsto stojącemi. Najlepsze miejsce, najmniej podmakające i z najżyzniejszą ziemię przyznaczyć należy na takim wzgórzu dla grusz i jabłoni. Śliwom można dać miejsce najniższe, więcej wilgotne, lecz do słońca wystawione. Węgierki, rengloty zielone i wielkie śliwy okrągłe niebieskie, i morele są tu najstosowniejsze. Orzechy włoskie, ponieważ rzucają cień wielki około siebie, nadają się lepiej na płaszczyzny; mimo tego wszakże mogą być sadzone i na pochyłościach i będą dobrze rodzić. Najlepszym do takich sadów jest atoli orzech włoski krzaczysty.

W ogóle przydatniejsze są do takiego sadu drzewa owocowe nie wysoko pienne, ale w krzewy hodowane. Dla tego trześnie, wiśnie i brzoskwinie tak posadzić należy, ażeby stare krzewy wycinać można i dochowywać się nowych z korzenia i z pestyk co rok sadzonych. Rozumie się, że przy takiej uprawie sadu, co rok nawozić potrzeba, albo podlewać przynajmniej gnojówką krzewy kilka razy w ciągu pory roślinienia.

Z krzewów właściwych nadają się zarówno orzechy laskowe jak i krzewy jagodowe.

W nowszych czasach otrzymano, skutkiem kultury szczególnej w Anglii, wyborne owoce czernic. Smak ich jest delikatny, dużo łagodniejszy niżeli owocu z czernic dzikich, a woń ich powiększa niezmiernie ich smakowitość.

Sadząc wymienione tu krzewy w pewnym porządku i według ich natury na wysypanych wałach, pozostaje jeszcze dosyć miejsca bądź do uprawy truskawek, bądź warzyw, bądź pod rośliny pastewne.

Prędki i tani sposòb tuczenia drobiu.

Do tego najlepiej użyć można pośladu, szczególniej kukurudzy i grochu. Ten moczy się w takiej ilości, ile przez dwa dni spaść można, w nieco osolonej wodzie, i wtyka się go drobiazgowi w gardło powtarzając to tak często, ile razy po obejrzeniu gardła zobaczy się, iż groch jest strawiony. Wody nie powinno podczas tuczenia brakować. Gęsi nabywają przy takowym rodzaju tuczenia szczególnej wielkości wątroby.

Sposób, aby bydło dobrze jadło.

Gdy bydło, szczególniej krowy ochotę do jedzenia tracą, to najlepszym i najpewniejszym lekarstwem jest czosnek, który każdy gospodarz w domu posiada. W takim razie daje się krowom jednę albo dwie główki czosnku zjeść, a wnet chęci do jadła dostaną. Jest to środek, którego praktyczność wieloletniem doświadczeniem stwierdzono.

Kolka u koni i jej leczenie.

Nagła i zwykle szybko przemijająca choroba ta zabija wiele koni, któreby przy stósownem postępowaniu mogły być utrzymane. T. Traeger w swem szacownym o koniach dziele dowodzi, iż główny ratunek zawisł na wywołaniu potu. Tym końcem należy chorego konia na całem ciele poobtulać wełnianemi derhami i takowe do niego popręgami i słomianemi przewiąsłami przytwierdzić; podesłać obficie słomy, aby się mógł bez szkody położyć i leżącego nadto słomą przykryć, a przestrzegać tylko, aby się nie tarzał. Jeżeli niespokojność i szamotanie jest zbyt gwałtowne, należy go spętać. Niespokojność sama przez się usposabia konia do potu, a okrywy przyspieszają takowe. Zwykle przez konowałów zalecane oprowadzanie pacyenta jest naganne, bo łatwo sprowadza zaziębienie. Skoro pot obfity się ukaże, uwalnia się pacyenta z pętów; odtąd starać się już tylko trzeba o przyprowadzenie go do potrzebnych wypróżnień, a lekarskie ku temu postępowanie ogranicza się na zadaniu koniowi na język (w czasie otulania derhami) szczypty Plumbum (metalicum lub aceticum); gdyby skutek w ciągu godziny nie nastąpił, powtarza się szczyptę Plumbum lub Nux vomica.

Sposób uczynienia podeszew obówia nieprzemakalnemi.

Jeden funt sproszkowanej kalafonii rozpuszcza się w dwóch funtach werniksu oleju lnianego, i tym roztworem jeszcze ciepłym, pociąga się podeszwy obówia, które przesuszywszy, powtarza kilka razy, czekając aby poprzednie przeciągnięcie wyschło. Ostatnią powłokę posypuje się drobnym piaskiem, ubija ciężarkiem drewnianym i zasuszy ostatecznie.

Sporządzenie wosku do pieczętowania.

Topi się przy słabym ogniu, a lepiej jeszcze w kąpieli wodnej 1 funt białego wosku z 6ma łutami terpentyny weneckiej, co ostudziwszy, doda $^3/_4$ łuta utartego cynobru. Z masy tej wyrabia się laski grubości palca, co łatwo da się uskutecznić na stole lub na płycie kamiennej, zwilżając takową wodą.

Przepis robienia niebieskiego atramentu.

Rozpuszcza się ćwierć łuta sproszkowanej gumy arabskiej w 15 łutach wody rzecznej lub deszczowej, poczem doda ultramarynu w miałkim proszku w takiej ilości, ile się okaże potrzeba, ażeby atrament miał pożądany odcień.

Atrament angielski czarny.

Utłuczonych grubo 8 łutów galasówek i 5 łótów koperwasu, nalewa się 8ma funtami zimnej wody deszczowej, i pozostawia przez 24—48 godzin, poczem przefiltruje przez płótno, doda $2^1/_4$ łuta gumy arabskiej sproszkowanej i zleje do butelek.

Francuzkie czernidło do butów.

W dwóch funtach ciepłej wody rozpuszcza się 2 łuty skrobanego, zwyczajnego mydła i 1 łut krochmalu, do czego doda 1 łut koperwasu i 1 łut miałko utłuczonego galasu, poczem mięszaninę tę zagotowuje przy wolnym ogniu, dodając do niej 3 łuty palonej kości albo kinrusu i 6 łutów syropu, mięszając masę nieustannie. Przygotowane w ten sposób czernidło, nadaje skórze nadzwyczaj piękny lustr.

Czyszczenie złotych lub pozłacanych ozdób.

Kawałeczek salmiaku wrzuca się do wrzącej wody i mięsza dostatecznie. W tym roztworze zanurza się przedmiot, który ma być oczyszczonym (nie należy jednak pozostawiać dłużej, jak chwilę jedną), poczem się tenże osusza chustką płócienną i wyciera małą ilością tleniku żelaza. Przedmiot tak czyszczony, otrzyma pozór nowego.

Czyszczenie naczyń mosiężnych lub miedzianych.

Jeżeli naczynia kuchenne z mosiądzu lub miedzi nabiegły zbytecznie, albo też pokryły się rdzą przez działanie par kwaśnych, to należy wyszórować je rozcieńczonym nieco kwasem solnym lub octem z dodaniem trochu miałkiego piasku, a potem wodą deszczową z popiołem.

Kronika Stowarzyszeń we Lwowie.

Lwów, stolica królestwa Galicyi z ludnością blisko stutysięczną, centrum władz krajowych, zakładów naukowych, handlu i przemysłu, posiada znaczną liczbę Stowarzyszeń, których ogólnym celem jest rozwój naukowy i polepszenie dobrobytu opierającego się na wzajemności. Kronikę takowych podajemy niniejszem w streszczeniu.

C. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie zawiązane w 1845 r. jest zespoleniem gospodarzy wiejskich, przyjaciół gospodarstwa wiejskiego i przyjaciół nauk wchodzących w jego zakres. Ma na celu podniesienie gospodarstwa wiejskiego we wszystkich jego gałęziach, dostarcza środków przez ogłaszanie dzieł stosownych, udziela nadgrody za najlepsze rozprawy, stara się o utrzymanie szkół rolniczych, urządza odczyty, zjazdy, wystawy, tworzy stypendya dla uczniów gospodarstwa i tp. Bilans Towarzystwa z końcem r. 1869 wykazuje aktywów 123.551 złr. 27 ct.; pasywa wynoszą 58.025 złr. 75½ ct.; majątek własny (jako dopełnienie) wynosi 65.525 złr. 51½ ct.

Utrzymanie szkoły rolniczej w Dublanach kosztuje 11.935 złr.

Prezesem Smarzewski Seweryn, sekretarzem Józef Grelinger-Greliński, dyrektorem szkoły rolniczej w Dublanach Zygmunt Strusiewicz.

Towarzystwa pomocy naukowej dla Galicyi i W. ks. Krakowskiego zawiązanego w r. 1868 celem jest: wyszukiwać z pomiędzy ubogiej młodzieży obojej płci najzdolniejszą, dawać jej pomoc i kierować wykształceniem, aby stać się mogła pożyteczną krajowi. Fundusze pochodzą z dobrowolnych składek i ofiar wnoszonych w jakiejkolwiek kwocie, nadto z dochodu urządzanych odczytów, wykładów i tp. Członków liczy 501. Fundusze w 1869 r., któremi filie rozporządzały wynosiły 1392 złr., z której to kwoty wydano 410 złr. 43 ct; fundusze Dyrekcyi 1188 złr. 40 ct., z tego wydano 474 złr. 99 ct., pozostało 613 złr. 42 ct.; prócz tego posiada Towarzystwo 600 egzemplarzy «poezyi Piotra Frąca», które profesor Wincenty Stroka wydał, a czysty dochód na cele Towarzystwa przeznaczył. Wypada tu podnieść działalność filii tego Towarzystwa w Brzeżanach, gdzie na wniosek Józefa Jakubowicza uchwalono założyć bursę dla umieszczenia pilnych a ubogich uczniów; jakoż od 1. listopada 1869 otrzymuje 9 uczniów bezpłatnie pomieszkanie i wikt.

Stowarzyszenie przyjaciół oświaty ludowej zawiązane w r. 1868, ma na celu szerzyć oświatę między ludem wiejskim i miejskim, przez rozpowszechnianie dziełek i czasopism popularnych, urządzanie odczytów, zakładanie księgozbiorków i wspieranie materyalne wzorowych nauczycieli szkół ludowych. Członkiem może być każdy bez różnicy płci i wieku, który wnosić będzie corocznie przynajmniej jeden udział wynoszący 1 złr. w całości lub w ratach kwartalnych. Stowarzyszenie liczy 2223 czł. z 2338 udziałami. Ogólna kwota, którą Zarząd centralny we Lwowie po koniec grudnia 1869 obrócił, przedstawia się w cyfrze 3314 złr. 92 ct. w. a.; prócz tego administruje zarząd centralny funduszem Kraszewskiego (w chwili odebrania 341 złr. 71 ct. wynoszącym), przeznaczonym na dziełka popularne. Do bezpłatnego rozdziału między włościan będących członkami, rozesłał Zarząd centralny oddziałom książek w wartości 150 złr. i poczynił usiłowania, by Towarzystwo podobne w Krakowie zawiązane tudzież we Lwowie istniejące «Proświta» mogły się połączyć. Prezesem centralnego zarządu Juliusz Starkel, sekretarzem Bronisław Komorowski.

Towarzystwo pedagogiczne zawiązane w roku 1869 ma na celu, wpływanie na rozwój szkół i seminaryów nauczycielskich, tudzież popieranie wszelkich spraw wychowania publicznego i domowego według zdrowych zasad pedagogiki; tudzież udzielanie wzajemnej pomocy stowarzyszonym tak moralnej, jak materyalnej. Towarzystwo składa się z członków czynnych i honorowych; czynnym może być każda osoba zajmująca się wychowaniem i oświatą. Wkładki są bardzo małe. Fundusz żelazny z dniem 10. lipca 1869 wynosił 1130 złr. 87 ct., fundusz obrotowy 781 złr. 25 ct. fundusz zaliczkowy 110 złr. 87 ct., a fundusze niedokładnie określone 178 złr. 13 ct. Cała suma funduszów 2151 złr. 14½ ct.; wydatki 672 złr. 21 ct.; pozostało w kasie 1474 złr. 93½. Liczba członków dochodzi 1500. Prezesem Maszkowski Karol, sekretarzem Dr. Gerstman.

Centralne Towarzystwo Stenografów we Lwowie założone dnia 3 maja 1868, liczy 67 członków czynnych, 11 nadzwyczajnych, 9 korespondujących a 3. honorowych. Prezesem towarzystwa p. Edward Hamerski profesor gimnazjalny, zastępca tegoż p. Ernest Till, sekretarzami pp. Wiktor Hrab i Józef Lux, kasjerem Mirosław Szeligowski, bibliotekarzem p. Jan Skwarczyński; przewodniczącym sekcyi polskiej i niemieckiej p. Józef Poliński, a sekcji ruskiej p. Waleryan Jaworski. Majątkiem towarzystwa jest biblioteka składająca się z stu kilkudziesięciu dzieł fachowych i gotówka, wynosząca według ostatniego zamknięcia rachunków w dniu 16. grudnia 1869 kwotę 257 złr. 3 ct. 3 ct. po części ulokowaną w książeczce gal. kasy oszczędności. Z prac, przez Towarzystwo przedsięwziętych wymieniamy z pomiędzy innych mniejszych: sporządzanie stenograficznych sprawozdań obrad sejmu krajowego, procesu p. Jana Dobrzańskiego przeciw redaktorom «Dziennika polskiego», zgromadzeniu klubu rezolucyonistów, zebranie walne poczmistrzów, zebranie Rady nadzorczej Towarzystwa oficyalistów prywatnych i tp. prace. Towarzystwo centralne urządza corocznie kursa nauki stenografii po gimnazyach i innych zakładach lwowskich. W skład komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli stenografii na wszechnicy lwowskiej, wchodzi kilku członków Tow. stenografów. Pierwszym, który stenografią polską zaprowadził, był p. Lubin Olewiński adjunkt Wydziału krajowego.

Towarzystwo Przyjaciół sceny Narodowej dąży do postawienia sceny polskiej na stanowisku artystycznem i odpowiadającem narodowym potrzebom. Członkowie płacą na wstępie 1 złr. wpisowego i miesięcznie 50 ct. Towarzystwo to od zawiązania, t. j. od marca do końca grudnia 1869. miało członków 418, dochodu 2638 złr. 57 ct., a wydatków 1979 złr. 22 ct. Stan majątkowy po koniec grudnia 1869 wynosił 659 złr. 35 ct. Prezesem Jan Aleksander hr. Fredro, sekretarzem Mieczysław Chrzanowski urzędnik Wydziału krajowego. Towarzystwo to założyło w listopadzie 1869 szkołę dramatyczną, i stara się o zniesienie przywileju teatru niemieckiego.

Towarzystwo ogrodniczo-sadownicze, którego protektorem jest J. E. Alfred hr. Potocki, ma na celu wszechstronny rozwój ogrodnictwa i sadownictwa w Galicyi, dąży do celu przez zakładanie szkółek owocowych, urządzanie wystaw, rozpisywanie pytań z wynagrodzeniem za rozwiązanie, udzielanie nagród odznaczającym się włościanom, sprowadzanie najlepszych gatunków drzew owocowych i nasion warzywnych. — Towarzystwo w r. 1869 liczyło 429 członków, dochodu 3694 złr. 21 ct. a wydatków 3664 złr. 25 ct. Stan majątku czynnego po koniec r. 1869 wynosi w zaległych ratach 1260 złr, w szczepach i zasobach 2500 złr. Prezesem Włodzimierz hr. Russocki, wiceprezesem a zarazem dyrektorem zakładu, sekretarzem i kasyerem Ludwik Pierożyński.

Stowarzyszenie konsumentów we Lwowie, ma na celu przysparzanie członkom i uczestnikom swoim jak największych korzyści przez jak najtańsze dostarczanie artykułów potrzeb domowych w dobrej jakości. Członkiem może być każdy, kto samoistne prowadzi gospodarstwo, a nie trudni się zarobkowym wyrobem. Liczba członków przechodzi 600. W roku 1868 przysporzyło Stowarzyszenie swoim członkom i uczestnikom obliczone korzyści w obec cen targowych 6 176 złr. 81 ct. (na jedną osobę wypada przeszło 12 złr. zysku). Roczny obrót w 1868 r. wynosił 121.518 złr., 80 ct.; zwyżka jako czysty majątek wykazany na 2524 złr. 51 ct. Stowarzyszenie konsumentów posiada na własność sklep korzenny i piekarnię. Prezesem jest Dr. Franciszek Smolka, naczelnym dyrektorem br. Lewartowski.

Towarzystwo galicyjskie muzyczne, zawiązane w r. 1856 ma na celu pielęgnowanie i rozkrzewianie muzyki i śpiewu w kraju. Towarzystwo to jest subwencyonowane przez Wydział krajowy w kwocie 1000 złr., przez Radę miejską lwowską 315 złr. i 8 sągów drzewa, a przez członków wspierających do 700 złr.; dochody wynoszą przeszło 5000 złr. wydatki przenoszą dochody; ilość członków wykonywujących bardzo szczupła; złej administracyi przypisują tak słaby rozwój tej instytucyi a mianowicie przeciw nauczycielom z samych niemców złożoną panuje niechęć, których płaca przewyższa 3000 złr. Prezesem książe Jerzy Czartoryski, sekretarzem Wincenty Sierosławski artystycznym dyrektorem jest rozgłośnej sławy pianista i kompozytor Karol Mikuli.

Towarzystwo przyjaciół śpiewu w r. 1868 zawiązane, ma na celu krzewić zamiłowanie do śpiewu, z uwzględnieniem przyszłej opery polskiej we Lwowie. Towarzystwo to nie jest subwencyonowane, ztąd nie odpowiada tym celom, jakie sobie postawiło. Dochody 450 złr. wynoszące, nie wystarczają na pokrycie wszelkich koniecznych wydatków. Prezesem Wincenty

Danek c. k. prokurator państwa, sekretarzem profesor Franciszek Waligórski; Dyrektorem artystycznym pełniącym obowiązki z poświęcenia honorowo jest pianista Paweł (Lederer) Szatkowski.

Potworzyły się we Lwowie jeszcze inne kółka na pozór Towarzystwa muzyczne przez inicyatorów, którzyby pragnęli w jaki bądź sposób być dyrektorami artystycznemi i ztąd więcej szarzy jak szeregowców naliczyć można; tem samem paraliżują wszelkie usiłowania Towarzystw wyż opisanych.

Towarzystwo gimnastyczne «Sokoł», liczy członków czynnych 59. Dochody w r. 1869 wynosiły 2826 złr. 30 ct., a wydatki 2728 złr. 16 ct. W r. 1869 pobierało miesięcznie w przecięciu 350 uczniów naukę gimnastyki a 7. nauki szermierstwa. Dyrektorem dr. Mileret Józef.

Towarzystwo gimnastyczne i strzeleckie «Orzeł biały» założone w r. 1869, liczy członków zwyczajnych 162; wszyscy umundurowani (strój polski, kurtka i spodnie szafirowe, a rogatywka biała) zachowują rygor wojskowy. Dochód do 1. kwietnia 1870 wynosił 663 złr. 34 ct. Naczelnikiem Groman Karol; prowadzącym księgi Milerowicz Fr.

Towarzystwa oparte na wzajemności i zakłady dobroczynne.

Towarzystwo wzajemnej pomocy urzędników i sług król. stoł. miasta Lwowa, założone w roku 1865, ma na celu utworzenie funduszu przeznaczonego na udzielanie pożyczek i wsparcia członków i uczestników. Członkowie płacą (prócz 1 złr. wpisowego) ½% od sta płacy i dodatków. Uczestnikami stają się wdowy i sieroty po członkach, i członkowie, którzy przez opuszczenie służby miejskiej przestali być członkami. Dochód w roku 1869 wynosił 7579 złr. 42½ ct. a wydatki 7866 złr. 44 ct. Stan majątku 2075 złr. 96 c. Członków z dniem 31. grudnia było 102. Protektorem tego Towarzystwa jest burmistrz Dr. Julian Szemelowski, przewodniczącym Edward Pietrzycki naczelnik izby obrachunkowej miasta Lwowa.

Towarzystwo lekarzy gal.cyjskich z godłem Aesculapa w pieczęci, zawiązane w r. 1857, ma na celu wspólną pracę około rozwoju nauki lekarskiej z uwzględnieniem stosunków sanitarnych całego kraju, krzewienie ducha spójności i koleżeństwa między członkami zawodu lekarskiego, wspieranie się wzajemne radą i czynem i czuwanie nad interesami lekarskiemi; tudzież niesienie pomocy materyalnej podupadłym kolegom i ubogim po lekarzach (byłych członkach Towarzystwa) pozostałym wdowom i sierotom. Członkowie, których liczba przeszło 100 wynosi, płacą wstępnego 10 złr. i 6 złr. rocznej wkładki. Towarzystwo odbywa posiedzenia naukowe, posiada księgozbiór z więcej niż z 300 dzieł lekarskich składający się. Zamknięcie rachunkowe za r. 1868 wykazuje dochodu 1593 złr. 83 ct. a rozchodu 232 złr. 91 ct.; majątek wynosił 1500 złr. w nominalnej wartości. Prezesem Dr. Maciejowski Szczęsny, zastępcą Dr. Bertleff Karol, sekretarzami Dr. Rieger Zygmunt i Dr. Widman Oskar.

Towarzystwo aptekarskie zawiązane w r. 1868, ma na celu zajęcie się losem członków i podanie im pomocnej ręki w wypadkach słabości i niezawinionej niemożności zarobkowania, tudzież udzielanie zaliczek zwrotnych i wspierania słuchaczów kursu farmaceutycznego. Od 1. Listopada 1868 do 31. Października 1869, miało Towarzystwo dochodu 1256 złr. 98 ct. wydatków 115 złr. 97 ct. Stan majątku wynosi 1340 złr. w obligach i gotówką 45 złr. 57 ct. Członków rzeczywistych liczy Towarzystwo 90. Prezesem Piotr Mikolasch, sekretarzem Jan Macura. Podobne do tego Towarzystwa istnieje i w Krakowie dla zachodniej części kraju, które ma się wkrótce z lwowskim zlać w jedno Stowarzyszenie.

Towarzystwo bratniej pomocy słuchaczów akademii technicznej we Lwowie zawiązane w r. 1862, liczyło w r. 1869 członków zwyczajnych 150. Dochodu 1726 złr. 11 ct. a rozchodu 1640 złr. 39 ct. Majątek stowarzyszenia wynosi w rewersach 3924 złr. a w kapitale żelaznym 5102 złr. Prezesem Jan Kunowski, a skarbnikiem Franciszek Ksawery Knauer.

Towarzystwo bratniej pomocy na uniwersytecie lwowskim zawiązane w r. 1865, udziela swoim członkom 6% pożyczki, zapomogi i lekcye; członków liczy 300, którzy wkładają miesięcznie po 25 ct. Majątek ogólny wynosi 5000 złr. Prezesem Piotr Zbrożek, sekretarzem Juliusz Szumlański.

Stowarzyszenie czynnej miłości bliźniego założone w roku 1784, ma na celu: niesienie pomocy swoim członkom przez zaopatrzenie członków w razie choroby

pomocą lekarską, lekami i posługą, a w razie śmierci zajmuje się pogrzebaniem zwłok. Jest to najszczytniejsze zadanie wyręczyć zbolałą rodzinę od pokrycia kosztów zajęcia się chowaniem straconego członka rodziny.

Stowarzyszenie liczyło z końcem r. 1869: członków rzeczywistych 382, dochodu 1901 złr. 91 ct., wydatków 1479 złr. 18½ ct. Majątek wynosi 7411 złr. 88½ ct. Między wydatkami mieści się kwota 134 złr. 26 ct. wydane na 31 ubogich do Stowarzyszenia nie należących. Dyrektorem jest c. k. nadradca dyrekcyi skarbu Antoni Filipowski, sekretarzem Teofil Jasieniecki.

Towarzystwo św. Józefa z Arymatei we Lwowie, którego miłosiernym zadaniem jest grzebanie ciał zmarłych ubogich chrześcian katolików, pozbawionych rodziny i przytułku, rozpoczęło 24. maja 1870 r. jedenasty rok swego istnienia. W tym przeciągu czasu pogrzebało Towarzystwo staraniem i kosztem swoim razem 3038 ubogich; w tej liczbie 1557 mężczyzn a 1481 kobiet. Największa śmiertelność wykazana w r. 1865 była 398 osób wynosząca. Dochodu miało Towarzystwo przez przeciąg 10 lat 8605 złr. 50½ ct.; gotówką i 520 złr. efektami, zaś w r. 1869, 732 złr. 70½ ct. a rozchodu 771 złr. 40 ct.; okazał się przeto niedobór w kwocie 38 złr. 69½, który pokryty został dobrowolną pożyczką ze strony kasyera p. Hornunga. Majątek Towarzystwa w efektach z dniem 1. stycznia 1870 wynosił 520 złr., prócz tego posiada Towarzystwo swój karawan, obraz w złotych ramach, 2 krzyże mosiężne itp. przyrządy. Członków liczyło Towarzystwo w 1869 r. 274. Protektorem jest JE. Ks. Franciszek Ksawery Wierzchlejski arcybiskup lwowski, prefektem x. Zygmunt Odelgiewicz, skarbnikiem i konsulentem Józef Hornung obywatel miasta Lwowa.

Stowarzyszenie wzajemnej pomocy rzemieślników mieszczan lwowskich pod wezwaniem błogosławionego Jana z Dukli, zawiązane w r. 1861, liczyło z końcem grudnia 1869 członków 152, dochodu 906 złr. 66 ct. rozchodu 335 złr. 50 ct. Stan majątku ogólnego z nowym rokiem (1870) wynosił 9757 złr.; — fundusz ten stanowiący własność Stowarzyszenia przeznaczony jest na niezwrotne zapomogi, lub bezprocentowe pożyczki dla członków.

Ze sprawozdania za rok 1869 okazuje się, iż od r. 1862 rozdano niezwrotnej zapomogi 3294 złr., zaś tytułem pożyczki bezprocentowej 20.443 złr. W tem samem Stowarzyszeniu jest dział stowarzyszenia utworzony w r. 1864, składający się z żonatych członków, którzy celem wspierania wdów i sierot osobne wkładki wpłacają; fundusz ten wynosi 5028 złr. 4 ct. Cztery wdów pobiera 252 złr. 40 ct. Administracyę stanowią trzech przełożonych: Piątkowski Feliks, Dąbrowski Wacław i Motylewski Klemens.

Stowarzyszenie wzajemnej pomocy członków sztuki drukarskiej zawiązane w r. 1827 na wniosek Jerzego Leonarda Ruhla, zreorganizowało się w r. 1857 na zasadzie nowego statutu, rozszerzając swój zakres działania w miarę podwyższonych wkładek tak na członków, jak równie i na rodziny, od którego to czasu powstało prawie nowe Stowarzyszenie już z kapitałem zakładowym do funduszu wspólnego 938 złr. 31 ct.; od tego czasu po dzień 31. grudnia 1869 wpłynęło 17.848 złr. 99 ct. razem 18.787 złr. 30 ct.; a do funduszu familijnego założonego w r. 1858 wpłynęło 5.810 złr. 90 ct. *Ogół przychodu* 24.598 złr. 20 ct. Wydatek w ogóle na cele Stowarzyszenia od 1. stycznia 1857 do 31. grudnia 1869 wynosił 15.530 złr. 33 ct. Stan majątku wynosi w obligach 9.050 złr. a w gotowiźnie 2842 złr. 48 ct. Członków liczyło stowarzyszenie w r. 1869 sto, którzy po 22 ct. tygodniowo opłacają.

Między wydatkami w r. 1869 udzielono 14 chorym towarzyszom 496 złr. 80 ct., 3. inwalidom 344 złr., na koszta pogrzebu 3 umarłych członków i 2. wdowom 175 złr., wsparcie 2 wdowom 120 złr. podróżny zasiłek 7. wędrującym towarzyszom 21 złr.

Przełożonym Stowarzyszenia jest Franciszek Piątkowski, sekretarzem Jan Chechliński, skarbnikiem Stanisław Wufka.

Stowarzyszenie młodzieży handlowej we Lwowie, niegdyś bractwo «Młodzi kupieckiej we Lwowie», utworzone w r. 1673 pod wezwaniem Niepokalanego poczęcia najśw. Panny Maryi, które w r. 1714 stanowiło w moc przywileju Augusta II. współtowarzystwo z literatami, zawiązało się w samoistną korporacyę w r. 1771; następnie zaś w r. 1866 zreformowane do postępu czasu, ma na celu podać młodzieży handlowej sposobność udzielania się wzajemnego w wolnych godzinach, umożliwić dalsze kształcenie się i zajęcie się losem stowarzyszonych w razie słabości lub niemożności zarobkowania. Stowarzyszenie to ma swoje kasyno, czytelnię, salę do ćwiczeń śpiewnych itp.; urządza prawie co roku wycieczkę, w której publiczność sproszona licznie bierze udział. Liczy członków rzeczywistych 219. Stan majątku z końcem roku 1869

wynosi 9131 złr. 74 ct. Dyrektorem Stowarzyszenia jest Antoni Bogdanowicz, sekretarzem Albin Solecki.

---

22. maja 1870 zawiązało się Stowarzyszenie wzajemnej pomocy murarzy i cieśli we Lwowie. Członkowie mają 10 ct. tygodniowo tylko przez 5 miesięcy wkładać t. j. od maja do końca września, natomiast mają prawo do zapomogi; prócz tego będą dawane zasiłki wędrującym czeladnikom murarskim i ciesielskim, pokrywane koszta leczenia w szpitalu, koszta pogrzebowe; tudzież będą udzielane wsparcia wdowom i sierotrm. Członków liczy Stowarzyszenie do 800.

„Gwiazda" Stowarzyszenie młodzieży rzemieślniczej we Lwowie ku wzajemnej rozrywce i nauce zawiązane w r. 1868, liczyło dochodu w 1869 r. 1523 złr. 31 ct; wydatku 1272 złr. 33; majątku czynnego 556 złr. 21. ct.; członków rzeczywistych z końcem grudnia 520 Towarzystwo to urządzało dla rozrywki w zimie wieczorki muzykalne i magiczne, wycieczki; zaś w kwietniu z. r. urządzono koncert na dochód stowarzyszenia, podczas zapust wieczorki tańcujące i teatra amatorskie. Towarzystwo posiada swoją czytelnię, bibliotekę, co niedzielę odbywają się wykłady ogólne z geografii, historyi i ekonomii społecznej; trzy razy w tygodniu udzielaną bywa nauka elementarna, którą kieruje filia towarzystwa przyjaciół oświaty ludowej. Przewodniczącym Wydziału jest Mieczysław Darowski, skarbnikiem Józef Czarnicki.

W tem stowarzyszeniu jest dział dla wzajemnej pomocy, którego fundusz zaliczkowy wynosi 1464 złr. 41 ct.; fundusz wdów i sierot 1013 złr. 86 ct., fundusz rezerwowy 411 złr. 54 ct. Dyrektorem jest August Mayer, skarbnikiem Józef Starak.

Podobne stowarzyszenie (Gwiazdy) zawiązało się w Tarnowie, Przemyślu, Stanisławowie i Tarnopolu.

Towarzystwo «Schomer Izrael« oparte na wzajemności zawiązane w r. 1868; ma także na celu roz powszechnienie liberalnych zasad, bierze żywy udział w przeobrażeniu żydowsko-politycznych interesów; liczy przeszło 600, członków którzy płacą 2 złr. miesięcznie. Przewodniczącym jest Dr. Mansch.

Istnieją we Lwowie jeszcze wiele innych stowarzyszeń, jak: Towarzystwo jedwabnicze, prawnicze, dam dobroczynności, Wincentego a Paulo, właścicieli realności, urzędników rachunkowych zwane Rischka-Verein, urzędników Wydziału krajowego, rzemieślników kolejowych, Towarzystwa opieki narodowej, regoryzantów żydowskich, Chemet Wemet, Towarzystwo kandydatów nauczycielskich, sztuk pięknych, itd. których kroniki w następnym kalendarzu zamieścimy.

Towarzystwa krakowskie.

1. Towarzystwo pszczelno-jedwabnicze i sadownicze założone w r. 1866, liczyło w r. 1869 członków czynnych 206 Dochodu 371 zł. 70½ ct. rozchodu 183 zł. 55 ct. Fundusze rządowe w r. 1869 przez ministerstwo rolnictwa udzielone, wynoszą 900 zł., z których wydano 167 zł. 84 ct. Dyrektorem Dr. Kuzubowski; Rada gospodarcza: Dr. M. Łuszczkiewicz, Langie, Jawornicki, Dr. Narajewicz, Baranowski, Schwarc, Resch, Pająk. zastępcy: Dr. Baraniecki, Majewski.

2. Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych założone w r. 1854, liczyło w r. 1868/9 (ostatnim etatowym) 2000 akcyonaryuszów. Przychód wynosił 14.880 zł. 85 ct. rozchód 9811 zł. 40 ct. Fundusz dział wynosi 6100 zł., w listach zast. galic. 287 zł. 15 ct. gotówką. Prezes ks. Wł. Sanguszko, sekr. Fr. Kałosowski.

3. Towarzystwo wzajemnej pomocy Sybiriaków, założone w maju 1869, liczyło z końcem tegoż roku 1131 członków. Dochodu 2691 zł. 5 ct., rozchodu 2520 zł. 84 ct. Prezesem Wiktor Bysicki, sekr. Władysław Czaplicki.

4. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców założone w r. 1867 liczyło w r. 1869 członków 285. Dochodu 5671 zł. 90 ct., rozchodu 909 zł. 53 ct. Po odtrąceniu długu 500 zł. pozostaje majątek 4262 zł. 37 ct. Nadprzyłożony Fr. Szpengler, przeł. Bog. Gebhardt, sekr. Wł. Bruśnicki.

5. Towarzystwo muzyczne «Muza« założone w r. 1866 liczyło w 1869 r. 194 członków. Obrót pieniężny wynosi 2100 zł. w. a. Prezesem Fr. Trzecieski, dyrektorem Antoni Vopalka, sekr. Jan Szporek.

6. Towarzystwo akademickie wzajemnej pomocy założone w r. 1866, liczyło w r. 1868/9 członków zwyczajnych 383, honorowych 144. Ogólnego wpływu 2834 zł. 82 ct., rozdano pożyczek i nadgród w ogólnej kwocie 2045 zł. Stan majątku 11.914 zł. w. a. Prezesem Dr. Józef Zakrzewski, sekr. Henryk Harassek i Hieronim Bobrzyński.

7. Towarzystwa lekarskie założone w r. 1867 liczyło w r. 1869 członków w ogóle 162. Dochód 673 zł. 10 ct. pozostałość z 1868 r. 369 zł. 63 ct.

rozchód 515 zł. 55 ct. Prezes Dr. Lucyan Rydel, sekr. stały Dr. Włod. Ściborowski.

8. Towarzystwo dobroczynności założone w r. 1244. Przekształcone r. 1868 zaopatrzyło 271 osób. Dochód wynosił 38.554 zł. 68 ct., rozchód 29.482 zł. 49 ct. Majątek 251.000 zł. Prezes Dr. Boszowski Konstanty, sekr. Głębicki Józef.

9. Towarzystwo przyjaciół oświaty założone w r. 1868, liczyło członków rzeczywistych 1400, uczestników 373. Prezes Alexander Kurtz, wicepr. Fr. Trzecieski.

10. Towarzystwo naukowe założone w r. 1816 posiada dom własny, bibliotekę i muzeum starożytności. Prezesem Dr. Józef Majer, sekr. Stanisław Zareński.

Daty co do Towarzystwa gospodarczo-rolniczego, Tow. aptekarzy, Mrówki i Stowarzyszenia „Postępu" Rękodzielników i Przemysłowców, dla braku miejsca niezamieszczamy, również podajemy tylko spis istniejących w Czerniowcach stowarzyszeń.

W Czerniowcach istnieją obecnie następujące stowarzyszenia: 1. Towarzystwo strzeleckie od r. 1825 (statuta zatwierdzone w r. 1842); 2. Towarzystwo kultury krajowej, 1851; 3. Stowarzyszenie Franciszka Józefa do wspierania uboższych uczniów wyższego gimnazyum, 1855; 4. Stowarzyszenie imienia cesarzowej Elżbiety, 1855; 5. Stowarzyszenie da wspierania chorych i grzebania umarłych, 1856; 6. Towarzystwo kasy oszczędności, 1860; 7. Towarzystwo kasynowe, 1861; 8. Towarzystwo muzyczne, 1862; 9. Towarzystwo do popierania literatury rumuńskiej, 1864; 10. Towarzystwo zaliczkowe «Concordia» dla przemysłowców, 1865; 11. Towarzystwo do wspierania czeladzi kamieniarskiej przy budowie rezydencyi biskupiej, 1866; 12. Towarzystwo lekarzy, 1867; 13. Towarzystwo do wspierania i dalszego kształcenia komisantów i buchalterów, 1867; 14. Towarzystwo do wspierania ubogich uczniów szkoły realnej wyższej obrz. gr. orient. 1867; 15. Towarzystwo gimnastyczne, 1867; 16. Towarzystwo jedwabniczo-sadownicze, 1868; 17. Towarzystwo imienia arcyksiężniczki Gizelli do wspierania wdów i sierot po urzędnikach rządowych i krajowych, księży i nauczycielach, 1868; 18. Towarzystwo konsumcyjne, 1868; 19. Towarzystwo do żywienia ubogich uczniów szkół ludowych, 1869; (jeszcze nie uorganizowane ostatecznie); 20. Towarzystwo do szerzenia oświaty, 1869; 21. Towarzystwo do wspierania Polaków potrzebujących pomocy, 1869; 22. Beseda ruska, 1869; 23. Towarzystwo do wspierania krawców izraelickich, 1869; 24. Towarzystwo kupieckie «Postęp», 1869; 25. Towarzystwo stenografów; 26. 26. Towarzystwo stolarskie, a obecnie zawiązuje się 27. Towarzystwo straży ogniowej ochotniczej. Kronikę tych Towarzystw umieścimy w następnym kalendarzu.

Kronika Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych.

Myśl utworzenia instytucyi mającej zabespieczyć utrzymanie wysłużonym Oficyalistom, ich wdowom i sierotom, powstała już w r. 1846. Wprawdzie zawiązał się był w r. 1848 komitet centralny, celem zorganizowania Towarzystwa Oficyalistów, jednakowoż wypadki polityczne zmusiły go do ustąpienia z widowni, a co się z funduszami zebranemi stało, trudno odgadnąć. Ślady czynności przedsiębranych w celu wprowadzenia w życie Stowarzyszenia znajdujemy tylko w wychodzącej w ówczas „Gazecie narodowej". Z niej to dowiadujemy się: że organizacya Towarzystwa braci urzędników prywatnych (taką bowiem nazwę Towarzystwo przyjęło) po dzień 1 Września 1848 wchodziła już w życie we wszystkich obwodach, wyjąwszy Jasło, Wadowice, Nowy Sącz, Kraków i Bukowinę.

Dnia 2 lipca t. r. (1848) nastąpił zjazd delegatów, którzy wybrali komitet centralny z pp. Witosławskiego Hipolita, Modzelowskiego Narcyza, Ruebenbauera Roberta, Zurawlewicza Eustachego i Dzierzkowskiego Józefa. Komitet ten ukonstytuował się dopiero 7. sierpnia 1848, wybierając Witosławskiego przewodniczącym, a Modzelowskiego sekretarzem; i odznaczył się zaraz w początkach czynnością energiczną i skuteczną, gdyż ze sprawozdania ogłoszonego przy końcu sierpnia w czasopismie «Urzędnik prywatny«, redagowanem przez Zurawlewicza dowiadujemy się: że podatki stowarzyszonych i prenumerata na „Urzędnika prywatnego" wynosiły już 1002 zł. m. k.

Co do ilości członków niema wzmianki w sprawozdaniu, natomiast znajdujemy zażalenie się komitetu na przeszkody tamujące rozwój stowarzyszenia, pochochodzące częścią od samych Oficyalistów z powodu niezrozumienia własnego interesu, bądź od źle usposobionych służbodawców, którzy kierując się dziwnemi

przesądami, wzbraniali swoim oficyalistom przystępować do Towarzystwa. W skutek tego podał komitet prośbę do ówczesnej Rady Narodowej, zredagowaną w gorących wyrazach a kończącą się w następujących słowach:

«Racz tedy Wysoka Rado narodowa wywołać «lepszą opinię o Oficyalistach i ich assocyacyi, racz «przekonać obywatela ziemskiego, że oficyalista w kraju «konstytucyjnym jest obywatelem, że nie wychodzi na «łup majątku jego, lecz szuka jego życzliwości pra«cując na jego niwie za umówioną zapłatę; zadaniem «Towarzystwa jest nieść pomoc podupadłym, starcom, «wdowom i sierotom pozostałym po Oficyalistach pry«watnych. A ponieważ ta klasa ludzi stanowi znaczną «część narodu i nie może być przepomnianą, jak ró«wnież nienawidzoną za to, że się poczuła do czło«wieczeństwa, do obywatelskości, która zaś pod cię«żarem absolutyzmu zagrzebaną była, nie może być «przeto prześladowaną za to, że na ołtarzu poświęceń «chce nieść w ofierze ojczyznie serce nie zepsute, «ducha czystego, pojęcia nie skażone.«

Skutek tej petycyi był pomyślny; Rada narodowa wezwała komitet Towarzystwa Oficyalistów pryw., by wydelegował swoich reprezentantów do jej grona, i wydała odezwę, z której wyjmujemy następujący ustęp: «Z żalem zauważała Rada narodowa, iż niektórzy pra«gną zwichnąć powstającą instytucyę Stowarzyszenia ofi«cyalistów prywatnych, przez zakaz przystępowania, «który ani z zasadami konstytucyi ani duchem narodu «pogodzić się nie da.«

Prócz tych przeszkód miał komitet jeszcze do walczenia z uwijającymi się fałszywymi ajentami, którzy legitymując się podrobionemi dokumentami, wyłudzali od łatwowiernych ofiary i składki na osobiste cele.

Godzi się jednak wspomnieć i o poparciu, jakiego stowarzyszenie doznawało; między innemi zawezwała Rada obwodowa brzeżańska w sierpniu komitet braci urzędników pryw. do przedstawienia jej 14tu kolegów celujących pilnością i moralnością, do nadgrody 300 zł. m. k., które wszelako nikomu nie dostały się z powodu zaszłych w listopadzie wypadków.

Lwów zbombardowano, nastąpiły rządy srogiego absolutyzmu i wszystko poszło w rosypkę; dziwić się jednakże potrzeba, dlaczego ów komitet tak energiczny z takiem skutkiem działający, nie usiłował w czasach swobodniejszych ponownie zorganizować Towarzystwo? dla czego poźniej nie zdał sprawy z swoich ostatnich czynności i funduszów (po odtrąceniu wydatków) pozostałych w kwocie 560 zł. m. k.? To są zagadki, które będziemy mogli później rozwiązać, gdy zdołamy zaczerpnąć więcej prawdziwych wiadomości.

W aktach Towarzystwa gospodarskiego znajduje się jeden tylko projekt statutu z r. 1848, wypracowany przez Lubina Rogowskiego rządcy z Łanowiec. W myśl tego projektu mieli właściwie służbodawcy tworzyć stowarzyszenie i płacić do kasy emerytalnej podatek wedle pięć stopni, na które autor Oficyalistów dzielił; do pierwszego stopnia, od którego najwyższy podatek przypadał w kwocie 5 zł., należeli: pełnomocnikowie, dyrektorowie, zarządcy i t. p. najwyższy urząd sprawujący oficyaliści; do ostatniego należeli dozorcy polowi i w ogóle służba, od którego to stopnia najwyższy podatek w kwocie 1 zł. płacić należało. Cały ten projekt rozwlekły mieści w sobie 61 paragrafów i przyrzeka po 30tu latach służby, emerytury pierwszemu stopniowi 80 zł., piątemu zaś 20 zł. m. k.

Po roku 1848. długi czas nikt nie troszczył się ponowieniem sprawy Oficyalistów; aż w r. 1850. w krakowskim Towarzystwie rolniczem była poruszaną myśl zabespieczenia starości Oficyalistom. Komitet Towarzystwa w skutek wniosku i projektu podanego przez księcia Stanisława Jabłonowskiego, zajmował się urządzeniem stowarzyszenia emerytalnego; projekt zaś księcia Jabłonowskiego wydrukowany był celem zasięgnięcia opinii. Wedle tego projektu Stowarzyszenie miało się składać z właścicieli ziemskich, dzierzawców i z Oficyalistów na 4 klas podzielonych; ci ostatni obowiązani byli płacić 8% od pensyi, zaś służbodawcy 8% od ogólnej sumy na utrzymanie swoich oficyalistów wydawanej. Emeryturę mógł oficyalista otrzymać po latach 20tu mniejszą, po 30tu większą, a po 40tu zaś latach tak wysoką, jaką w czasie swej służby w ostatnich pobierał; przyczem był postawiony warunek w §. 16, iż w przeciągu lat 10 mógł tylko u dwóch służbodawców służbę zmienić. Projekt ten nie uzyskał jednakże dalszego poparcia i nie był więcej podjęty; aż w r. 1859 w skutek odezwy leśniczego Jędrzeja Długosza, Towarzystwo rolnicze krakowskie w lutym na ogólnem zebraniu poleciło komitetowi wypracowanie projektu do statutu: do tej czynności była wybraną osobna komisya z pp. Franciszka Paszkowskiego, Edwarda hr. Stadnickiego i Marcelego Jawornickiego (o tej komisyi będziemy później mówić). Oficyaliści za każdem pojawieniem się w dziennikach artykułu ich sprawę traktującego, gradem adresów i próśb zasypywali Towarzystwo rolnicze tak krakowskie jak lwowskie gospodarcze, powierzając tymże los i powodzenie Stowarzyszenia.

Równocześnie, kiedy sprawa emerytury oficyalistów traktowaną była przez krakowskie Towarzystwo rolnicze, c. k. Towarzystwo gospodarcze we Lwowie, na walnem zebraniu w marcu 1859 odbytem, obradowało w skutek wniosku postawionego przez p. Bolesława Augustynowicza, nad wykryciem środków celem zabezpieczenia starości wysłużonym Oficyalistom, ich wdowom i sierotom. Najgorliwiej poparli ten wniosek pp. Józef Jakubowicz i Jan Chwalibog; wskutek tego zgromadzenie wezwało pp. Augustynowicza, Chwaliboga i Jakubowicza, by na przyszłem zebraniu przedłożyli stosowny projekt. Z powodu takiego zajęcia się losem Oficyalistów przez Towarzystwa gospodarcze, w obwodzie tarnopolskim panował ruch większy między Oficyalistami pragnącymi jak najspieszniej wprowadzenia w życie stowarzyszenia; ułożyli adres opatrzony licznemi podpisami i wydelegowali z pomiędzy siebie pełnomocnika Ignacego Sokołowskiego, któryby osobiście ich prośbę poparł.

Sokołowski też nieszczędząc trudów i kosztów, udawał się we Lwowie w czerwcu 1861 r. do różnych wpływowych obywateli celem przyspieszenia zamierzonego stowarzyszenia; podówczas właśnie przedłożyli pp. Augustynowicz, Chwalibog i Jakubowicz każdy swój projekt statutu, prosząc by znów wybrano komisyę, któraby po rozpatrzeniu orzekła, wedle którego projektu stowarzyszenie najskuteczniej odpowiedziałoby celowi. Projekta te przedłożone w zasadzie z sobą zgodne, jako też inne, jak Seńkowskiego, Kędzierskiego itp. zamierzały utworzyć stowarzyszenie służbodawców, różnica zdań była tylko co do przeprowadzenia.

Walne zebranie Towarzystwa gosp. zajęte ważniejszemi sprawami, nie chciało się wdawać w rozbiór projektów i poleciło komitetowi, by złożył do tego komisyę.*) Komisya wybrana zebrała się w dniu 4 grudnia 1861 we Lwowie i obradowała do 8, na które posiedzenie i Sokołowski zawezwany został; rezultat był ten, iż poruczono sprawę stowarzyszenia pp. Strzeleckiemu i Sochanikowi do ściślejszego zbadania i postawienia ostatecznego wniosku, tymczasem postanowiono dla braku podstaw zażądać wykazów statystycznych Oficyalistów kraju całego.

*) Komitet na posiedzeniu w dniu 9 lipca 1861 zaprosił do komisyi pp. Włodzimierza hr. Baworowskiego, Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, Ignacego Krzeczunowicza, Tadeusza Henzla, a gdy ten wyboru nie przyjął, Ziemiałkowskiego Floryana, Nikodema Sochanika, Marcina Wolskiego i Henryka Strzeleckiego ako referenta.

Przy obradach komisyi nasuwały się takie trudności do zorganizowania krajowego stowarzyszenia, że p. Floryan Ziemiałkowski doradzał, by wprzód stowarzyszenie obwodami zakładać; tej myśli imał się Sokołowski i za powrotem w tarnopolskie, rozpoczął dalszą pracę w tym kierunku.

Do wypracowania statutu dla towarzystwa tarnopolskiego obwodu złożony został komitet składający się z samych Oficyalistów, a to pp. Wincentego Garwolińskiego, Honorata Kraśniańskiego, Ludwika Lewandowskiego, Juliusza Krotochwila i Ignacego Sokołowskiego, który to komitet na podstawie statutu w poznańskiem istniejącego towarzystwa urzędników gospodarczych, wypracował statut i przedłożył rządowi w r. 1862 do zatwierdzenia, który statut Namiestnictwo dopiero w 1863 zatwierdziło.*)

Komitet tarnopolski otrzymał zatwierdzony statut właśnie w chwili (powstania w królestwie), kiedy komitetowi pracę swoją w innym kierunku wytężali. Następnie po stłumieniu powstania zmarł Wincenty Garwoliński, później Honorat Kraśniański, zaś pozostali przy życiu członkowie tarnopolskiego komitetu przyjąwszy obowiązek w innych powiatach, oddalili się od centralnej siedziby i czynność była do zimy 1866 r. przerwaną.

Z nowym rokiem 1867 zwołał Sokołowski zgromadzenie Oficyalistów do wybrania nowego komitetu, celem przeprowadzenia organizacyi towarzystwa. Do komitetu wybrano prezesem Romualda Makarewicza nadleśniczego i kasyera z Myszkowiec, sekretarzem pierwszym Sokołowskiego Ignacego ekonoma z Czartoryi, i 2 sekretarzem Stanisława Międlickiego aptekarza z Mikuliniec; komitet ten śmiało rzec można był pierwszym, który węgielny kamień położył trwałej instytucyi stowarzyszenia Oficyalistów prywatnych i godnie odpowiedział położonemu weń zaufaniu. Jako ludzi pracy, wieczorem po załatwieniu swoich obowiązków zjeżdzali się wymienieni w miejsce umówione i prowadzili formalną manipulacyę biórową, która nieraz z powodu obfitej poczty i przesyłek, do 3 godziny po północy trwała i nieraz aż nad raniem dopiero komitetowi powracali do swoich zajęć służbowych.

*) Sokołowski zaś zajął się zbieraniem subskrybcyi (zapisów) na fundusz mającego się zawiązać towarzystwa i doprowadził do sumy 11.000 złr., która później w większej połowie zrealizowaną została; podobny projekt do statutu przez komitet tarnopolski wypracowanego ułożyła komisya krakowskiego tow. rol. składająca się z pp. Paszkowskiego, Jawornickiego i Stadnickiego i komitetowi tow. gosp. w r. 1862 nadesłała.

Rezultat jawnej czynności tarnopolskiego komitetu był świetny, zadziwiający, poruszył odezwami kraj cały do zainteresowania się tą powstającą instytucyą i w przeciągu 5 miesięcy liczyło Towarzystwo majątku 5.447 złr. 15 kr.

Komitet ten pragnąc, by i reprezentant służbodawców zasiadał w gronie zajmujących się losem Oficyalistów, uchwalił zaprosić wpływowego obywatela do swojego grona, ofiarując mu tytuł protektora i wtym celu udawano się do wielu innych, którzy wszelako zdołali się wymówić, komitet jednak nie ustawał w usiłowaniach swoich i postanowił udać się do właściciela dóbr w Suszczynie Wgo Antoniego Rogala Zawadzkiego, który uznając sprawę za zbyt ważną i humanitarną, z gotowością ofiarował Towarzystwu swoje usługi, a komitetowym zaproponował swój dom gościnny za punkt zborny do narad, przyjął na siebie zrealizowanie subskrybcyi i chlubnie wywiązał się z tego zadania.

Gdy tak tedy komitet tarnopolski nieustająco działając, wzywa do przystępywania, organizuje filie, przeprowadza wybory do Rady nadzorczej itp. załatwia czynności, wypada nam powrócić do komisyi, której sprawę Oficyalistów komitet Towarzystwa gosp. gal. był powierzył.

Dosłowne sprawozdanie przedłożone imieniem komitetu, walnemu zgromadzeniu Tow. gosp. w lutym przez p. Henryka Strzeleckiego, dyrektora lasów daje nam wyczerpujące objaśnienie, w jaki sposób sprawa Towarzystwa Oficyalistów prywatnych przez Towarzystwo gosp. załatwioną została.

Takowe brzmi:

W roku 1859 na 26 ogólnem zgromadzeniu Tow. gal. gosp. postawił pan Bolesław Augustynowicz wniosek «o obmyślenie środków do utworzenia funduszu na emeryturę oficyalistów prywatnych»; oraz żądał, aby do bliższego zastanowienia się nad tym wnioskiem, wybraną została komisya.

Na wniosek ten zapadła uchwała (XXV): «ogólne zgromadzenie wzywa pp. Augustynowicza, Jakubowicza i Chwaliboga, aby odnoszący się do wniosku pana Augustynowicza projekt emerytury oficyalistów prywatnych ułożyli i komitetowi przedłożyli.»

Komisya z tych panów złożona, nie wyrobiła projektu zbiorowego, tylko każden z nich wypracował projekta osobne, które komisya wraz z nadesłanemi jej projektami pp. Sękowskiego, Kędzierskiego, hr. Włodzimierza Baworowskiego i jednego członka byłego towarzystwa rolniczego królestwa polskiego, komitetowi do dalszego użytku przedłożyła.

Komitet w skutek uchwały powziętej na posiedzeniu w d. 9 lipca 1861, wyznaczył do przejrzenia operatów komisyi do emerytury dla oficyalistów prywatnych i do ułożenia ostatecznego projektu w tej mierze, nową komisyę i przydzielił jej także do użytku projekt do zawiązania stowarzyszenia pomocy oficyalistów prywatnych, wyrobiony przez komisyę towarzystwa rolniczego krakowskiego i ustawę ku wspieraniu urzędników gospodarczych W. Księztwa Poznańskiego.

Większość komisyi przez komitet wysadzonej, zgodziła się na zasadę zawiązania towarzystwa emerytury oficyalistów prywatnych, gdy mniejszość za zawiązaniem tylko towarzystwa wzajemnej pomocy oficyalistów prywatnych się oświadczyła.

Trudności, na jakie komisya przy ułożeniu projektu emerytury trafiła, zwłaszcza gdy fundusze do założenia towarzystwa dostarczać mieli prawie wyłącznie służbodawcy; następnie wypadki polityczne, które wszystkie nasze prace przerwały, sprawiły, że się także komisya rzeczona rozeszła i akta znowu bez wszelkiego projektu zbiorowego do komitetu wróciły.

Dla ponownego poruszenia tej sprawy, wziął komitet takową w następnym roku w swoje ręce a przejrzawszy wszystkie dotyczące materyały, oświadczył się za myślą zawiązania Towarzystwa wzajemnej pomocy oficyalistów prywatnych.

Powodowała go do tego najprzód ta okoliczność, że zawiązanie takiego towarzystwa zależne już od samych oficyalistów, snadniej się da w życie wprowadzić; 2gie, Towarzystwo wzajemnej pomocy nierównie prędzej stanie się produktywnem, obracając zaraz lub nie wzbyt długim czasie po zawiązaniu tegoż, pewnej części swoich funduszów na cele towarzystwa,—gdy przeciwnie towarzystwo emerytury wszystkie fundusze na utworzenie kapitału żelaznego używać musi, obiecując dopiero drugiemu pokoleniu oficyalistów właściwe korzyści, gdy dziś najpotrzebniejsi jak starzy, okaleczali, wdowy i sieroty w dobrodziejstwach towarzystwa najmniejszego udziału brać by nie mogli; 3cie, Idea czysto chrześciańska, która przewodniczy Towarzystwu wzajemnej pomocy, przyczyni się do umoralnienia członków, do obudzenia ducha korporacyjnego, co tylko korzystnie na tę warstwę społeczeństwa wpłynąć może; 4te, Oficyaliści stowarzyszeni należyć będą, że tak powiem sami do siebie, myśleć będą sami o swojej przyszłości, nie będą się oglądać na jałmużnę, staną się oszczędniejsi. Obawa, że o służbę dbać nie będą, jest płonna, bo towarzystwo tylko pracowitych i ze wszech

miar na uznanie zasługujących—jeżeli służby mieć nie będą—wspierać i zapomagać będzie miało obowiązek.

Dla wykazania, jak ogromnemi środkami rozporządzać może u nas także Towarzystwo wzajemnej pomocy, wykażą następujące cyfry.

Według dat statystycznych, zebranych przez komitet Towarzystwa gosp. gal., znajduje się we wschodnich obwodach naszego kraju okrągło 3300 oficyalistów, z tych $1/_{10}$ należy do I. klasy wieku, t. j. (od 17 do 25 lat), $2/_{10}$ do klasy II. (od 26 do 35 lat,) $3/_{10}$ do klasy III. (od 36 do 45 lat), $2/_{10}$ do klasy IV. (od 46 do 55 lat), $1/_{10}$ do klasy V. (od 56 do 65 lat i wyżej).

Przypuszczając dalej, że klasa I. płacić będzie rocznej wkładki złr. 4, II. złr. 6, III. złr. 8, IV. złr. 10, V. złr. 12, uzbiera się rocznie kapitał wynoszący złr. 27.258.

Odkładając z tego rocznie złr. 11.929 na kapitał żelazny, aby po upływie lat 10, przy stopie procentowej 6 od sta, mieć można ufundowanej zapomogi rocznej 10.000, a używając oprócz tego rocznie złr. 10.000 na cele Towarzystwa, tj. na doraźną zapomogę,—mieć będzie Towarzystwo po upływie lat 10, kapitału żelaznego złr. 166.667 i rozdzieliłoby w tym okresie czasu złr. 100.000 między członków potrzebujących wsparcia towarzystwa. Pozostające jeszcze rocznie złr. 5.329 obrócone zostaną na administracyę i tworzenie funduszu rezerwowego.

Możność przeto istnienia Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych, nie podlega wątpliwości.

Chodzi jeszcze tylko o rozstrzygnienie pytania: kto się zawiązaniem tego towarzystwa ma zająć i czy takowe do Towarzystwa gosp. gal. zostawać ma w jakim stosunku?

Według ustawy o stowarzyszeniach, Towarzystwo gosp. jako takie, nie może się starać o koncesyę na towarzystwo wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych; statuta zaś Towarzystwa gosp. nie dozwalają także, aby mogło nad towarzystwem Oficyalistów rozpościerać opiekę lub zwierzchnictwo. Zresztą jest komitet tego przekonania, że towarzystwo, Oficyalistów ucierpiałoby tylko przez jakikolwiek wpływ zwierzchniczy Towarzystwa gosp., gdyż wpływ ten mógłby szkodzić samodzielności i swobodnemu rozwojowi Towarzystwa Oficyalistów.

Komitet stawia przeto wniosek: «Ogólne zgromadzenie pozostawia samym interesowanym zawiązanie towarzystwa Oficyalistów prywatnych, zaleca zasadę pomocy wzajemnej, i nie odmawia temuż towarzystwu wszelkiego udziału, na jaki mu tylko statuta pozwolić mogą.«

Tak tedy Towarzystwo gospodarcze zajmując się tyle lat losem Oficyalistów prywatnych, uchwaliło ostatecznie zalecić, by interesowani sami zawiązali się w towarzystwo na podstawie wzajemnej pomocy. Skutkiem tej uchwały utworzył się komitet*); takowy wypracował statut krajowego Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych, który statut otrzymał zatwierdzenie Rządu 13 czerwca 1867 właśnie w chwili, kiedy Towarzystwo tarnopolskie podało prośbę o rozszerzenie zakresu działania na cały kraj. Rząd w odpowiedzi Towarzystwu tarnopolskiemu doradzał: by bacząc na cel, złączyło się z zawiązującem się Towarzystwem krajowem we Lwowie, i rzeczywiście to złączenie nastąpiło w dniu 27 lipca 1867. Pierwszą czynnością komitetu krajowego Towarzystwa po otrzymaniu zatwierdzonego statutu było, wysłać pełnomocnika w osobie Dra Eligiusza Białoskórskiego celem przeprowadzenia ugody. Towarzystwo tarnopolskie postawiło warunek, że nie pierwej zleje się w jedną całość, dopokąd komitet nie zdoła zorganizować Stowarzyszenie w całym kraju. Komitet ten w celu przeprowadzenia organizacyi (nie tak łatwej), zawiązał się na 3 lata jako pierwszy Wydział centralny; rozesłał w październiku 1867 odezwę do mężów zaufania po powiatach z prośbą o zorganizowanie oddziałów powiatowych. Mało kto wymówił się od tej obywatelskiej przysługi, co zaraz rokowało dobrą przyszłość nowemu stowarzyszeniu; i nie zawiedziono się w oczekiwaniach, bo jak sprawozdania i wykazy stwierdzają, **Towarzystwo zaraz w pierwszym roku (1868) istnienia posiadało** (łącznie z nadesłaną połową funduszów tarnopolskich w kwocie 5096 zł. 67 ct.) **majątku 30.431 zł.**, członków rzeczywistych 2085 z 3908 udziałami, wspierających do 600, dobrodziejów 460 z datkami jednorazowemi wynoszącemi sumę 5233 zł. 43 ct. Między dobrodziejami liczymy wielu obywateli z hojnymi darami, n. p. Jan Fedorowicz właściciel dóbr Okna dał list zast. gal. na 1000 zł., Antoni Zawadzki właściciel dóbr Suszczyna 400 zł., ś. p. Kajetan hr. Lewicki 400 zł., Kazimierz br. Konopka 300 zł., Szczęsny hr. Koziebrodzki 200 zł., Wojciech Jankowski 200 zł., Ignacy Mochnacki 200 zł., Eustachy Szumański 200 zł, Justyn hr. Koziebrodzki

*) Komitet ten składał się z pp.: Bolesława Augustynowicza, Henryka Strzeleckiego, Dr. Eligiusza Białoskórskiego, Mieczysława Szczepańskiego, Stefana hr. Zamojskiego, Jana hr. Załuskiego i Włodzimierza hr Baworowskiego.

200 zł., Alojzy Fedorowicz 200 zł., Wozniakowski dyrektor teatru 170 zł., Edward Dulski 300 zł, Miączyński Józef 200 zł., Kielanowski Tytus 200 zł., Lwowska kasa oszczędności 200 zł, Anna hr. Potocka z Oleszyc 200 zł. i t. p.

Z powodu tych nadspodziewanych rezultatów, postanowił prowizoryczny Wydział centralny nie korzystać z przysługującego mu prawa pierwszych 3 lat swobodnego działania, lecz przeprowadził wybory do Rady nadzorczej na podstawie §. 11 statutu i zwołał takową na dzień 15 lutego 1869, w której ręce złożył ster Towarzystwa. Pierwsze zebranie Rady nadzorczej powstałej z wyboru oficyalistów pryw., zagaił hrabia Stefan Zamoyski piękną przemową, a którą zakończył następującemi słowy:

„Zdrowe zasady, na których instytucya jest opartą, zapał z jakiem w kraju przyjętą została, każą nam mieć nadzieję, iż z biegiem lat utrwali się a nawet obejmie inne jeszcze działy pracowników, dziś bez pomocy pozostawionych — tak, iżby w ten sposób inaugurowaną została wielka instytucya narodowa własnej pomocy, jakiej równej nie posiada żaden inny naród. Składając w Wasze ręce ster tej instytucyi pozwólcie, nam Panowie wyrazić jedno życzenie, a niem jest: byśmy wysoko trzymając godło naszej instytucyi, szli i na każdem innem polu ręka w rękę, dobijając się wspólnie i zawsze ręka w rękę poprawy naszych społecznych i narodowych stosunków."

Rada nadzorcza w r. 1869 zebrana, zmieniła statut pozostawiając §§. 13, 14 do 19 nietknięte z powodu, iż sposób wymiaru stałej zapomogi będzie można dopiero po kilku latach doświadczenia ostatecznie zadecydować; następnie zleciła Wydziałowi centralnemu, ażeby zaprowadził bióra wywiadowcze dla członków poszukujących posad i inne pomniejsze czynności administracyjne załatwiła, poczem wybrała Rada nadzorcza na r. 1869 do Wydziału centralnego następujących panów: Stefan hr. Zamoyski, Mieczysływ Szczepański, Henryk Strzelecki, Adolf Stroner, Bolesław Augustynowicz, Antoni Ławrowski, Marceli Ciemirski, Jan Dobrzański, Dr. Eligiusz Białoskórski, Dr. Wolski Ludwik, Mieczysław Darowski i Gustaw Letner.

Z pomiędzy czynności Wydziału centralnego załatwionych w ciągu r. 1869, podnieść należy uzyskanie od W. Rządu uwolnienie od stępla wszystkich ksiąg i dokumentów, zaprowadzenie biór wywiadowczych dla członków Towarzystwa poszukujących posady; niemniej przedmiotem częstych obrad wydziału central. była kwestya zniżenia lat 10 na 5 jako 1go okresu do stałej zapomogi.

Rada nadzorcza zebrana w lutym 1870 r. sprawdziła przez swoją komisyę, iż majątek funduszu zapomogi stałej po koniec r. 1869 wynosił 55.649 zł. 11 $^1/_2$ ct., i prócz załatwienia mniej ważnych czynności administracyjnych, obradowała nad rozszerzeniem Towarzystwa na inne kategoryę oficyalistów i nad zmianą statutów; decyzyę w sprawie rozszerzenia Towarzystwa odłożyła do r. 1871, przedtem zaś ma Wydział centr. wezwać wszystkie oddziały Towarzystwa do objawienia swego zdania w tej sprawie.

Celem zmienienia statutu wybrała Rada nadzorcza komisyę, która w ciągu r. 1870 po zebraniu wszelkich odnośnych dat wypracować ma projekt z uwzględnieniem wymiaru stałej zapomogi*).

Na koniec wybrany został na r. 1870 Wydział centr. którego skład poniżej umieściliśmy.

Taką jest tedy kronika naszego stowarzyszenia, dodać tu należy, że prócz majątku poprzednio wykazanego (funduszu stałej zapomogi), posiadają oddziały powiatowe Towarzystwa wz. pom. Of. pryw. do 9.000 zł. jako fundusz na doraźne zapomogi dla członków, wdów lub sierot, które nie są w warunkach prawa pobierania stałej rocznej zapomogi. Z tego funduszu udzielono już różne wsparcia i pożyczki, jak to poniżej wykazaliśmy. Prócz tego 5000 zł. znajdują się u Wgo Antoniego Rogala Zawadzkiego, których pierwotnie Towarzystwo tarnopolskie na stypendya dla sierot po oficyalistach pryw. przeznaczyło.

Rezultata, jakie Towarzystwo jeszcze osiągnie po kilku latach, trudno obliczyć; i jakkolwiek one pewnie świetnie wypadną, wszelako wszystkie kombinacye gubią się w przypuszczeniach dla tego, iż po pierwsze: fundusze tworzą się prócz regularnych wpłat i z darów, naprzód obliczyć się niedających, powtóre: iż tworzymy Towarzystwo z najszlachetniejszem godłem «wzajemna pomoc«, t. j. wszyscy składamy się na to, by ratować tych, którzy znajdą się w potrzebie korzystania z dobrodziejstw instytucyi; wszelako z góry pewni być możemy, że Towarzystwo na tych tylko podstawach może takie dobrodziejstwa wyświadczać swoim członkom, jakie żadna instytucya na innych podstawach dać nie może. Towarzystwo przyjmuje moralnego oficyalisty (bez badań czy wiekowy, chorowity, wolny lub żonaty), na podstawie udziałów do ogólnego majątku, które udziały tylko stanowią podstawę do obliczenia korzyści dla członków.

Czy takie Towarzystwo jest dobrodziejstwem dla

*) Komisya ta składa się z pp.: Józefa Pajączkowskiego, Michała Matuszewskiego, Karola Widmana, Dra Eligiusza Białoskórskiego i Jana Szeptyckiego.

oficyalistów prywatnych, posłuży nam przeciwstawienie stosunku służbowego urzędnika rządowego do oficyalisty prywatnego. Urzędnik rządowy posuwając się w wieku, posuwa się oraz w skutek zasług na wyższy stopień i wyższą płacę tak, że gdy dojdzie do lat wysługi, otrzymuje na starość emeryturę w wysokości pobieranej w latach ostatnich pensyi; oficyalista prywatny w nierównie cięższym zawodzie swojem pracując, targa siły, staje się mniej użytecznym i skutkiem tego zchodzi z wiekiem na mniejszą posadę i mniejsze utrzymanie; a jak się to często dzieje w skutek pozbycia, wydzierżawienia majątku lub z innych od niego niezawisłych powodów opuszczać musi posadę i szczęśliw, gdy otrzyma zatrudnienie ledwie na życie wystarczające. Jeżeli jest członkiem a nie jest w możności dalej pracować, daje mu Towarzystwo (oficyaliści współkoledzy) swoją uchwałą na podstawie jego udziałów pensyę taką, jaką mu żadne Towarzystwo asekuracyjne dać nie może.

Niebędziemy dalej skreślać w czarnych kolorach położenie Oficyalistów prywatnych, zbyt ono jest znane, odezwać się należy tylko do samych interesowanych, by gromadnie przystępowali dlatego, iż potęga stowarzyszenia stanowi tylko wielka ilość stowarzyszonych i im większe są wpływy, tem skuteczniej stowarzyszenie odpowie celowi; niech każdy oficyalista poczuwa się do obywatelskości wspierania instytucyi z tak szlachetnymi celami, chociażby niepotrzebował z niej korzystać.

Los i powodzenie Towarzystwa spoczywa dziś w rękach samychże oficyalistów; ci wybierają z pomiędzy siebie zarząd powiatowy, wybierają członków do Rady nadzorczej, kontrolującej czynności Wydziału centralnego (również z wyboru wyszłego), zmieniają sobie przez swoich reprezentantów statuta, ustanawiając, jaką kwotę na emerytów wydać należy, i w ogóle sami sobą rządzą; przeto niezawodnie tak się urządzą, jak ich dobro tego wymagać będzie.

Ostatni ten ustęp niech będzie odpowiedzią krzykaczom gardłującym przeciw Towarzystwu tak mozolnie i z tylu ofiarami zawiązanemu, którzy miasto radą i czynem wspierać instytucyę, przypatrywać się pragną aż się pieczeń usmaży, by później do gotowego z widelcami przystąpić.

SKŁAD RADY NADZORCZEJ
Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych w r. 1870.

1. **Pańkowski Kazimierz** członek rzeczywisty, profesor zakładu agronom. w Dublanach, wybrany z powiatów *Kraków-Chrzanów.*
2. **Skąpski Antoni** członek rzeczywisty, rządca dóbr w Jazowsku z powiatów *Nowysącz-Grybów.*
3. **Widmann Karol** czł. rzecz. sekretarz Rady powiatowej we Lwowie, wybrany z pow. *Limanowa-Nowytarg.*
4. **Lech Władysław** członek wspierający, dzierżawca wybrany z powiatów *Żywiec-Biała.*
5. **Wiśniewski Wiktor** czł. wspier. właściciel dóbr wybrany z pow. *Wadowice-Myślenice.*
6. **Zajączkowski Michał** czł. rzecz. budowniczy w Tarnowie, wybrany z pow. *Tarnów-Brzesko.*
7. **Meszyński Leszek** czł. wspier. właściciel dóbr Dąbrówka z pow. *Mielec-Dąbrowa.*
8. **Grandowski Józef** czł. rzecz. rachmistrz w Słocinie z pow. *Rzeszów-Kolbuszowa.*
9. **Peszyński Tytus** czł. wspier. właśc. dóbr w Kobylanach wybrany z pow. *Krosno-Brzozów.*
10. **Rożański Feliks** czł. rzeczw. kasyer z dóbr Zarzecze z pow. *Jarosław-Łańcut.*
11. **Dyhdalewicz Ignacy** czł. rzeczw. weterynarz w Podsiedliskach wybrany z pow. *Przemyśl-Bircza.*
12. **Słonecki Zenon** czł. wspierający właśc. dóbr w Jurowicach z powiatów *Sanok-Lisko.*
13. **Hałuszczyński Konstanty** czł. rzeczw. rachmistrz w Rzyczkach z pow. *Rawa-Cieszanów.*
14. **Czyrniański Michał** czł. rzecz. rządca dóbr w Turce z pow. *Turka-Staremiasto.*
15. **Gizowski Józef** czł. wsp. właśc. dóbr w Mokrzanach z pow. *Rudki-Sambor.*
16. **Szeptycki Jan** czł. wsp. właśc. dóbr w Przełbicach z pow. *Jaworów-Mościska.*
17. **Hajvas Józef** członek rzeczw. rządca dóbr w Postumytach z powiatów *Lwów-Gródek.*
18. **Pajączkowski Józef** czł. wspier. właśc. dóbr we Lwowie, wybrany z pow. *Sokal-Żółkiew.*
19. **Kozaryn Fabian** czł. rzecz rządca dobr w Ohladowie z pow. *Brody-Kamionka.*
20. **Schneider Józef** czł. wsp. właściciel dóbr w Białymkamieniu z pow. *Złoczów-Przemyślany.*
21. **Acht Piotr** czł. rzeczw. nadleśniczy w Podhorodyszczach z pow. *Bóbrka-Żydaczów.*
22. **Kochański Tomasz** czł. rzeczw. urzędnik Tow. gospodarczego z pow. *Stryj-Drohobycz.*
23. **Dobrzański Jan** czł. wsp. właśc. Gazety narodowej z pow. *Brzeżany-Rohatyn.*
24. **Hohendorf Edwin** czł. wsp. właściciel dóbr w Byszowie z pow. *Buczacz-Podhajce.*
25. **Rozwadowski Tomisław** czł. wsp. właściciel dóbr w Babiniu z pow. *Kałusz-Dolina.*
26. **Darowski Mieczysław** czł. wsp. właściciel realności we Lwowie, wybrany z pow. *Husiatyn-Czortków.*
27. **Jocz Jan** czł. wsp. właściciel dóbr w Borszczowie z pow. *Borszczów-Zaleszczyki.*
28. **Świerzawski Włodzimierz** czł. rzeczw. rządca dóbr w Tyśmienicy z pow. *Tłumacz-Stanisławów.*
29. **Matuszewski Michał** czł. rzeczw. urzędnik To-

warzystwa asekuracyi krak. we Lwowie z pow. *Nisko-Tarnobrzeg.*

30. **Matuszewski Michał** był także wybrany zastępcą delegata z powiatów *Horodenka-Śniatyn.*

31. **Siwicki Konstanty** czł. wsp. właściciel dóbr w Ceniawie z pow. *Kołomyja-Kossów.*

32. **Żurowski Jacek** czł. rzecz. rządca dóbr w Młyniskach z pow. *Trembowla-Skałat.*

33. **Sokołowski Ignacy** czł. rzecz. zawiadowca majątku Czartorya z pow. *Tarnopol Zbaraż.*

Czterech delegatów brakuje do kompletu z powodu, iż powiaty: Bochnia-Wieliczka, Ropczyce-Pilzno, Bohorodczany-Nadwórna i Gorlice-Jasło, pomimo dwukrotnego wezwania nieprzeprowadziły wyborów na podstawie §. 11. statutu.

Skład Wydziału centralnego

Towarzystwa wzajem. pom. Oficyalistów prywatnych.

Prezes	Wiceprezes
Stefan hrabia Zamoyski	Henryk Strzelecki

Członkowie Wydziału centralnego.

Augustynowicz Bolesław właściciel dóbr w Kniaźu, Stroner Adolf likwidator kasy Wydziału krajowego, Ławrowski Antoni buchhalter Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Matuszewski Michał urzędnik Tow. asek. krak., Ciemirski Marceli rządca dóbr konwentu panien Benedyktynek, Chudzikiewicz Walenty rachmistrz hr. Włodzim. Dzieduszyckiego, Hajvas Józef rządca dóbr w Postumytach.

Zastępcy:

Doktor Eligiusz Białoskórski adwokat krajowy, Mieczysław Darowski właściciel realności i Józef Grelinger-Greliński sekretarz Towarzystwa gospodarczego.

Bióro administracyjne.

Romuald Makarewicz dyrektor bióra i sekretarz Wydziału centralnego, Michał Olszewski pełniący prow. obowiązki rachmistrza, Józef Riedl woźny.

Skład wszystkich Wydziałów powiatowych podaje się osobnem okólnikiem do wiadomości samychże Wydziałów; — tu tylko podajemy nazwiska tych członków Wydziałów, którzy są umocowani załatwiać wszelkie czynności powiatowego oddziału Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych, a to:

w powiecie (Nr. 2) Bircza, Kobierzycki Antoni sekretarz rady powiatowej w Birczy poczta tamże.

w pow. (Nr. 3) Bochnia, Włodek Roman właściciel dóbr w Dąbrowicach poczta Bochnia.

w pow. (Nr. 4) Bohorodczany, Sauszek Jan pełnomocnik w Bohorodczanach.

w pow. (Nr. 5) Bóbrka, Wysoczański Bazyli właściciel dóbr w Laszkach dolnych poczta Borynicze.

w pow. (Nr. 6) Borszczów, Rosinkiewicz Kazimierz nadleśniczy w Cyganach poczta Jezierzany.

w pow. (Nr 7) Brzesko, Ramult Konstanty c. k. notaryusz w Brzesku poczta tamże.

w pow. (Nr. 8) Brody, Kanenberg Teofil kasyer w Brodach.

w pow. (Nr. 9) Brzeżany, Dobrzański Maksymilian pełnomocnik dóbr w Brzeżanach.

w pow. (Nr 10) Brzozów, Ostaszewski Teofil właściciel dóbr w Wzdowie poczta Zarszyn.

w pow. (Nr. 11) Buczacz, Robacki Ignacy przełożony obszaru dworskiego w Znibrodach pr. Jazłowiec.

w pow. (Nr. 13) Cieszanów, Szyszkowski rządca w Staremsiole poczta Oleszyce.

w pow. (Nr. 14) Czortków, Posuchowski sekretarz rady pow. w Czortkowie.

w pow (Nr. 15) Dąbrowa, Darski Erazm rządca w Dąbrowej.

w pow. (Nr. 16) Dolina, Jankowski Michał adjunkt rady powiatowej w Dolinie

w pow. (Nr. 17) Drohobycz, Juliusz hrabia Bielski właśc. dóbr w Rychcicach pr. Drohobycz.

w pow. (Nr. 18) Gorlice, Skrzyński Aleksander właśc. dóbr w Kobylance poczta Gorlice.

w pow. (Nr. 19) Gródek, Karol hrabia Scypion dyrektor fabryki w Czerlanach pr. Gródek.

w pow. (Nr. 21) Horodenka, Robacki Aleksander sekretarz Rady pow. w Horodence.

w pow. (Nr. 22) Husiatyn, Walc Józef rządca w Husiatynie.

w pow. (Nr. 23) Jarosław, Rożański Feliks kasyer w Zarzeczu poczta Jarosław.

w pow. (Nr. 24) Jaworów, Krokoszyński Kajetan rządca w Jaworowie.

w pow (Nr. 25) Jasło, Klominek Jan piwowar w Trzcienicy poczta Jasło.

w pow. (Nr. 26) Kałusz, Tomisław Rozwadowski właśc. dóbr w Babinie pr Wojniłów.

w pow. (Nr. 27) Kamionka, Wolski Marcin rządca w Radziechowie poczta tamże.

w pow. (Nr. 28) Kołomyja, Głowacki Maurycy sekretarz rady pow. w Kołomyi.

w pow. (Nr. 30) Kolbuszowa, Zdzisław hrabia Tyszkiewicz właśc. dóbr w Weryni pr. Kolbuszowa.

w pow. (Nr. 31) Kraków, Hawerland Józef rządca w Branicach pr. Kraków.

w pow. (Nr. 32) Krosno, Peszyński Tytus właśc. dóbr w Kobylanach poczta Dukla.

w pow (Nr. 33) Limanowa, Stalberger Karol właśc. dóbr w Limanowej.

w pow. (Nr. 34) Lisko, Bielecki Józef pełnomocnik w Lisku.

w pow. (Nr. 35) Lwów, Ciemirski Marceli rządca dóbr we Lwowie.

w pow. (Nr. 37) Mościska, Bodakowski rządca w Lipnikach poczta Mościska.

w pow. (Nr. 38) Mielec, Trzecieski Aleksander właśc. dóbr w Mielcu.

w pow. (Nr. 40) Nadwórna, Masłowski Erazm c. k. notaryusz w Nadwórnie.

w pow. (Nr. 41) Nisko, Gawroński Jan rządca w Bielinach poczta Ulanów.

w *pow.* (*Nr.* 42) *Nowysącz*, Skąpski Antoni rządca w Jazowsku poczta Łącko
w *pow.* (*Nr.* 43) *Nowytarg*, Homolacz Edward właśc. dóbr w Zakopanem poczta tamże.
w *pow.* (*Nr.* 44) *Podhajce*, Czeżowski Stanisław sekretarz rady pow. w Podhajcach.
w *pow.* (*Nr.* 45) *Pilzno*, Garbaczyński Piotr właśc. dóbr w Mokrzycach poczta Pilzno.
w *pow.* (*Nr.* 46) *Przemyśl*, Pawulski Tomasz kasyer w Krasiczynie poczta tamże.
w *pow.* (*Nr.* 47) *Przemyślany*, Waligórski Albin doktor medycyny w Przemyślanach.
w *pow.* (*Nr.* 48) *Rawa*, Haluszczyński Konstanty rachmistrz w Rzyczkach pr. Rawa.
w *pow.* (*Nr* 49) *Rohatyn*, Tuslanowski Władysław właśc. dóbr w Knihyniczach poczta tamże.
w *pow.* (*Nr.* 50) *Ropczyce*, Stadnik Jan ekonom w Wielopolu skrzyńskim poczta tamże.
w *pow.* (*Nr.* 51) *Rudki*, Jaworski Tomasz kasyer w Komarnie poczta Rudki.
w *pow.* (*Nr.* 52) *Rzeszow*, Christiani Grabiński Henryk. właśc. dóbr w Przybyszówce pr. Głogów.
w *pow.* (*Nr.* 53) *Sanok*, Słonecki Zenon właśc. dóbr w Jurowicach pr. Grabownica.
w *pow.* (*Nr.* 54) *Sambor*, Słotwieński Karol leśniczy w Wojutyczach poczta Sambor.
w *pow.* (*Nr.* 55) *Sokal*, Polanowski Feliks właśc. dóbr w Opulsku pr. Sokal.
w *pow.* (*Nr.* 56) *Skałat*, Wesołowski Tytus sekretarz rady powiatowej w Skałacie.
w *pow.* (*Mr.* 59) *Stanisławów*, Zielonka Maurycy rządca w Pobereżu poczta Jezupol.
w *pow.* (*Nr.* 60) *Stryj*, Chmurowicz Wincenty rządca w Żulinie poczta Stryj.
w *pow.* (*Nr.* 61) *Tarnopol*, Sokołowski Ignacy ekonom w Czartoryi pr. Mikulince.
w *pow.* (*Nr.* 62) *Tarnów*, Misiągiewicz Józef pełnomocnik w Gumniskach pr. Tarnow.
w *pow.* (*Nr.* 64) *Tłumacz*, Sanojca Franciszek kasyer w Tłumaczu.
w *pow.* (*Nr.* 65) *Trembowla*, ks. Korny Mateusz proboszcz obrz. greckiego w Trembowli.
w *pow.* (*Nr.* 66) *Turka*, Czyrniański Michał rządca w Turce.
w *pow.* (*Nr.* 67) *Wadowice*, Grychowski H. Ludwik mierniczy w Zatorze.
w *pow.* (*Nr.* 69) *Zaleszczyki*, Dąbrowski Wincenty nadleśniczy w Korolówce poczta tamże.
w *pow.* (*Nr.* 70) *Zbaraż*, Sochanik Juliusz pełnomocnik w Zbarażu.
w *pow.* (*Nr.* 71) *Złoczów*, Jakubowski sekretarz rady pow. w Złoczowie.
w *pow.* (*Nr.* 72) *Żółkiew*, Matkowski Józef rządca w Krechowie pr. Żółkiew.
w *pow.* (*Nr.* 73) *Żywiec*, ks. Dobiecki Jan proboszcz r. l. w Radziechowie poczta Żywiec.
w *pow.* (*Nr.* 74) *Żydaczów*, Młyński Henryk rządca w Lachowicach pr. Żurawno.

Powiat Nr. 1. Biała do Żywca przyłączony; — powiat Nr. 12 Chrzanów do Krakowa; — Nr. 20. Grybów do Nowegosącza; — Nr. 29 Kossów do Kołomyi; — Nr. 36 Łańcut do Jarosławia; — Nr. 57 Śniatyn do Horodenki; — Nr. 58 Staremiasto do Sambora; — Nr. 63 Tarnobrzeg do Niska; — powiat Nr. 68. Wieliczka do Bochni przyłączony.

Wykaz

rozdanych **zapomóg i pożyczek członkom** Towarzystwa wzaj. pom. Oficyalistów pryw., **tudzież po nich pozostałym wdowom**, z funduszów doraźnej zapomogi.

	zł.
Wydział trembowelski. Antoniemu Sp. z powodu ciężkiej choroby i niedostatku . . .	20
tudzież pozwolił w aptece brać na rachunek Towarzystwa potrzebne lekarstwa.	
Antoniemu We. obarczonemu liczną rodziną z powodu niedostatku	24
dziewięciu członkom pożyczki zwrotne za poręczeniem 3 członków, na 7% . . .	340
Wydział tarnowski. Malwinie Be. wdowie z pięciorgiem dziatek pozostałej po Wilhelmie Be.	50
Feliksowi Le. tytułem pożyczki zwrotnej . .	100
Wydział kolbuszowski Józefowi Ka. pożycz. na 10%	35
Wydział kamionecki pożyczkę Piotrowi De. 24 zł., Ludwikowi Ko. 60 zł., Stanisławowi Ga. 100 zł., Feliksowi Iw. 20 zł. — razem . . .	204
Wydział kołomyjski pożyczkę Wi. . . .	5
Wydział rzeszowski wdowie Karolinie Dr. po Stanisławie Dr. zapomogę	50
dotkniętemu pożarem Hipolitowi Bi. . .	25
dwom członkom pożyczkę	100
Wydział samborski pożyczkę na 6% Karolowi St.	80
Wydział brzozowski wdowie Maryi Zaj. zapomogi	30
Wydział żydaczowski Ludwikowi Py. zwrotną w 3ch latach pożyczkę bezprocentową . . .	50
Wydział nowosądecki wdowie po Janie Hob. .	20
Wydział buczacki Józefowi Pa. 5, Antoniemu Niep. 50 zwrotną pożyczkę	55
Wydział borszczowski na pogrzeb dla Kazimierza Józ. częścią z funduszów częścią ze składek członków	24
Wydział lwowski dwukrotną pożyczkę Józefowi Str.	96
Wydział rohatyński zapomogę wdowie po Stanisławie Pi.	8
Wydział tarnopolski zostającemu bez miejsca z liczną rodziną Karolowi C.	50
Wydział tłumacki Fr. Gr. pożyczkę . . .	50
Razem złr.	1416

Wykaz

statystyczny członków, którzy z prawem do zapomogi stałej od 1. stycznia 1868 licząc, do Towarzystwa wzaj. pom. Oficyalistów pryw. przystąpili.

	Ilość				z obok wykazanej ilości znajduje się																																			
	członków rzeczywistych	kawalerów	żonatych	wdowców	I klasa we wieku 15—20 lat			II klasa we wieku 21—25 lat			III klasa we wieku 26—30 lat			IV klasa we wieku 31—35 lat			V klasa we wieku 36—40 lat			VI klasa we wieku 41—45 lat			VII klasa we wieku 46—50 lat			VIII klasa we wieku 51—55 lat			IX klasa we wieku 56—60 lat			X klasa w wieku 61—65 lat			XI klasa w wieku 66—70 lat			XII klasa we wieku 71—75 lat		
					kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.	kawal.	żonat.	wdow.
Przystąpiło do Towarzystwa po dzień 31 grudnia **1868**	2085	557	.	.	31	.	.	175	.	.	180	.	.	64	.	.	48	.	.	17	.	.	18	.	.	7	.	.	9	.	.	5	.	.	3	.	.	.	.	.
		.	1477	.	.	.	.	.	15	.	.	156	.	.	206	.	.	264	.	.	308	.	.	240	.	.	140	.	.	104	.	.	30	.	.	12	.	.	2	.
		.	.	51	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	4	.	.	11	.	.	15	.	.	6	.	.	4	.	.	4
Umarło po dzień 31 grudnia 1869	28	5	.	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.
		.	19	.	.	.	.	.	1	.	.	3	.	.	2	.	.	6	.	.	1	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	.	.	.
		.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Wystąpiło po koniec roku 1869	136	52	.	.	5	.	.	14	.	.	16	.	.	3	.	.	4	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.
		.	83	.	.	.	.	.	2	.	.	9	.	.	6	.	.	17	.	.	7	.	.	13	.	.	15	.	.	10	.	.	1	.	.	3	.	.	.	.
		.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Pozostało członków z prawami od 1. stycznia **1868**	1921	500	.	.	26	.	.	160	.	.	163	.	.	61	.	.	44	.	.	15	.	.	13	.	.	7	.	.	8	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.
		.	1375	.	.	.	.	.	12	.	.	144	.	.	198	.	.	241	.	.	300	.	.	226	.	.	123	.	.	94	.	.	27	.	.	8	.	.	2	.
		.	.	46	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	4	.	.	8	.	.	13	.	.	6	.	.	4	.	.	4

Na ilość 2085 członków w roku 1868 do Towarzystwa przystąpionych było: Pełnomocników, dyrektorów dóbr, zastępców obszarów dworskich 267, nadleśniczych 70, kasyerów 81, rachmistrzów 34, ekonomów 719, mierniczych 4, leśniczych 501, podleśniczych 72, sekretarzów 28, budowniczych 10, magazynierów 3, gorzelników 83, pisarzów 142, praktykantów lasowych 11, weterynarzy 7, urzędników fabrycznych 9, szafarzów 2, ogrodników 33, stawniczych 4, dozorca 1, owczarzów 2, mechaników 2.

Wykaz

członków rzeczywistych Towarzystwa wzajemnej pomocy Oficyalistów prywatnych ułożony w porządku w jakim do Towarzystwa po **koniec roku 1869** przystępywali, tudzież wkładek na udziały.

Uwagi. 1. Kwoty innym tytułem wniesione jak wpisowe, % zwłoki, na cele powiatowe i t. p. nie są tym wykazem objęte.

2. Krzyżyk oznacza iż członek umarł po koniec r. 1869.

3. Nr. książeczki udziałowej i nazwisko członka który wystąpił, opuszcza się.

4. (*) Gwiazdka zaś oznacza iż członek przyjęty wprawdzie w roku 1869 do Towarzystwa, wszelako prawa liczone mieć chce od 1 stycznia 1870 r.

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
1	Ajdukiewicz Eugeniusz	15	39	Błotnicki Franciszek	24	75	Rypczyński Maksymilian	16
2	Gołębiowski Jan	24	40	Bernatowicz Benedykt	16	76	Rehrich Aleksander	24
4	Sikorski Marceli	15	41	Cybulski Wincenty	24	77	Romański Michał	4
5	Zörner Ferdynand	12	42	Czerny Ignacy	16	78	Szulc Ignacy	24
6	Wiśniewski Wiktor	4	43	Cieplik Grzegorz	16	79	Szadurski Karol	18
7	Małutowski Jan	40	44	Chyba Józef	16	80	Starzecki Karol	12
8	Jarusiewicz Roman	34	45	Cybulski Kazimierz	8	81	Siciński Julian	12
9	Wędrychowski Leon	8	46	Czyżewski Tytus	24	82	Suski Wojciech	24
10	Garlicki Henryk	16	47	Doliński Michał	24	83	Siegel Antoni	44
11	Rodecki Aleksander	24	48	Dreżyński Stanisław †	12	84	Śliwiński Józef	8
12	Żurowski Stanisław	12	49	Frączkowski Aleksander	8	85	Sławiński Wiktor	24
13	Wasyanowicz Grzegorz	24	50	Gajewski Antoni	24	86	Szworm Władysław	8
14	Czyżowski Władysław	7	51	Gawroński Jan	24	87	Wdówka Teofil	24
15	Gerstenberger Karol	10	52	Grandowski Józef	24	88	Witkowski Jan	18
16	Pietraszkiewicz Tomasz	.	53	Garlicki Jan	24	89	Zubek Feliks	24
17	Kachnikiewicz Jan	32	54	Grondziel Józef	24	90	Żurowski Lucyan	4
18	Mroczkowski Karol	6	55	Han Wojciech	8	91	Wiejacki Stanisław	12
19	Sannicki Jan	.	56	Herman Feliks	4	92	Smolik Józef	8
20	Skornicki Feliks	6	57	Jakliński Aleksander	24	93	Karbowski Karol	8
21	Gawrzycki Juliusz	12	58	Kawski Franciszek	24	94	Piestrak Stanisław	4
22	Skwarczyński Roman	16	59	Kulpiński Antoni	24	95	Smolik Adam	4
23	Albrecht Jan	16	60	Krewicz Karol	24	96	Kaffka Ferdynand	40
24	Wilczyński Seweryn	16	61	Kuśnierski Stanisław	24	97	Göttmann Jan	20
25	Hankiewicz Stanisław	16	62	Koryciński Bartłomej	24	98	Stubenvoll Wincenty	10
26	Cichoń Franciszek	16	63	Kurz Gustaw	24	99	Portsch Józef	20
27	Szymała Józef	16	64	Kulinowski Stanisław	.	100	Jetel Wacław	20
28	Czarnek Wiktor	16	65	Lercel Stanisław	16	101	Fuchsig Jan	20
29	Sozański Emil	8	66	Myczkowski Kazimierz	12	102	Szeligowski Franciszek	20
30	Bandas Jan	8	67	Mikiewicz Leon	12	103	Felkel Antoni	20
32	Gostyński Stanisław	16	68	Mieszkowski Franciszek	8	104	Kaliski Sylwester	.
33	Głuchowski Julian	40	69	Mikiewicz Franciszek	24	105	Grychowski Ludwik	.
34	Błachowski Jan	48	70	Marksen Jan	16	106	Nowicki Aleksander	3
35	Burzyk Józef	16	71	Nowakowski Karol	24	107	Beill Józef	.
36	Bętkowski Władysław	16	72	Olechowski Stanisław	24	108	Kozik Ignacy	.
37	Binduchowski Hipolit	15	73	Przywarski Stanisław	24	109	Kędzierski Jan	.
38	Borodzic Antoni	12	74	Plis Józef	8	110	Borzęcki Władysław	.

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udział, po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
111	Grychowski Stanisław	.	165	Romański Jan	8	218	Benaszewski Wojciech	16
112	Partisch Józef	.	166	Szczepański Ignacy	8	220	Zawirski Józef	14
113	Chladek Józef	.	167	Słupczyński Kasper	13	221	Sękowski Michał	8
114	Stormke Floryan	30	168	Ziołecki Jan	8	222	Wesołowski Jan	8
115	Miazga Antoni	24	169	Kubowicz Albert	8	223	Sokołowski Hipolit	6
116	Stafiński Aleksander	18	170	Rybaczewski Teodor	8	224	Matuszewski Adam	24
117	Satkowski Aleksander	32	171	Malewski Józef	8	225	Biliński Teofil	16
118	Moszyński Antoni	4	172	Kulczycki Józef	6	226	Wąsowicz Michał	4
119	Nowakowski Romuald	4	173	Kulczycki Wincenty	8	227	Braun Wincenty	2
120	Makares Józef	16	174	Kowalewski Władysław	24	228	Heller Antoni	4
121	Czerniatowicz Michał	4	175	Sawicki Antoni	8	229	Dobrowolski Karol	16
122	Strzelbicki Józef †	2	176	Czarnecki Antoni	8	230	Łomicki Jan †	12
123	Daniszewski Kasper	32	177	Ostrowski Kajetan	4	231	Hoffmann Feliks	24
124	Szolz Henryk	16	178	Orzeł Teofil	4	232	Wojcikiewicz Seweryn	8
125	Kozłowski Aleksander	2	179	Borzemski Wacław	32	233	Tokarz Jan Kanty	24
126	Gorecki Jan	32	180	Godzielewicz Jan	4	234	Slaski Kornel	12
127	Brzozowski Ignacy	32	181	Gołembiowski Alfred	16	235	Lubiński Jan	18
128	Gorecki Antoni	16	182	Sieczyński Franciszek	16	236	Waszkowski Jan	6
129	Arnold Władysław	16	183	Śliwiński Kasper	4	237	Kurczabiński Karol	6
131	Sobolewski Ludwik	20	184	Hellebrand Józef	24	238	Łękawski Stanisław	6
132	Ornatowski Mateusz	32	185	Szostakowski Stanisław	16	239	Wróbel Józef	4
133	Kowalewski Antoni	24	186	Górski Wiktor	4	240	Adamski Jan	6
134	Wojtasiewicz Henryk	8	187	Grabowski Aleksander	8	241	Kapłański Józef	2
135	Wojtasiewicz Feliks	32	188	Łabęcki Antoni	8	242	Pietrusiński Józef	5
136	Wagner Jan	16	189	Lettner Gustaw	8	243	Gawlikowski Aleksander	24
137	Szyszkowski Ambrozy	8	190	Jaworczykowski Lambert	4	244	Jarosik Jakób	16
138	Dołżycki Franciszek	8	191	Wasiutyński Tomasz	4	245	Trzmidowski Ksawery	4
139	Kubranowicz Bartłomiej	2	192	Machnowski Bronisław	12	246	Szczawiński Franciszek	4
140	Rivoli Władysław	16	193	Wierzbowski Józef	4	247	Darski Erazm	24
141	Stojowski Michał	16	194	Madejski Władysław	8	248	Moskalski Franciszek	12
142	Kostkiewicz Błażej	8	195	Mossoczy Władysław	8	249	Kłosiński Bronisław	4
143	Łoziński Antoni	6	196	Rudnicki Wojciech	8	250	Humański Piotr	4
144	Ryżewicz Konstanty	8	197	Rechszütz Franciszek	8	251	Rössel Jan	8
145	Zieliński Tomasz	4	198	Mossoczy Jan	4	252	Korzeniowski Jan	7
146	Rosiewicz Franciszek	8	199	Pichowicz Jędrzej	8	253	Łabudziński August	16
147	Szulz Jan	8	200	Łabęcki Szymon	8	254	Oleksiuk Józef	4
148	Hankiewicz Józef	8	201	Iwaszkiewicz Ignacy	8	255	Surowiec Władysław	16
149	Niemczewski Michał	8	202	Konarek Józef	8	256	Górski Eustachy	24
150	Lewiński Hilary	8	203	Zalewski Władysław	8	257	Osowski Franciszek	4
151	Solanowski Józef	24	204	Spurny Felicyan	6	258	Stachowicz Antoni	16
152	Matuszewski Franciszek	8	205	Węgrowski Franciszek	12	259	Struś Leon	3
153	Łabęcki Maksymilian	8	206	Gorzejewski Michał	8	260	Dębicki Franciszek	12
154	Olszewski Jan	6	207	Zajączkowski Maryan	4	261	Wink Bolesław	8
155	Niemczewski Szczęsny	8	208	Doliński Alojzy	1	262	Mikiciński Roman	7
156	Broniewski Marceli	8	209	Paszkowski Adolf	8	263	Ebenberger Adolf	78
157	Nowakowski Tadeusz	16	210	Zygmuntowicz Józef	8	264	Mizerski Kaspar	32
158	Radoszewski Józef	16	211	Stark Jan	6	265	Dembiński Antoni	32
159	Kannenberg Teofil	16	212	Dubik Szymon	16	266	Kramarzewski Stanisław	8
160	Szankowski Aleksander	24	213	Rogalski Kajetan	48	267	Głowacki Juliusz	4
161	Czuczman Celestyn	16	214	Bednarski Jan	8	268	Kotowski Leopold	2
162	Janiewski Władysław	16	215	Glazarewicz Michał	2	269	Milinkiewicz Aleksanker	2
163	Zajączkowski Franciszek	8	216	Horodyński Kazimierz	8	270	Tarczyński Stanisław	2
164	Kijanowski Leon	16	217	Kruszelnicki Stanisław	14	271	Orosz Piotr	2

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1868 zł r.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zł r.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zł r.
273	Korytkiewicz Ksawery	5	331	Mikulski Ignacy	8	384	Czekański Albin	1
275	Tarnawski Adolf	1	332	Zasowski Ksawery	8	385	Romański Stefan	.
277	Domher Mieczysław	4	333	Szafrański Walery	24	386	Rubaszewski Michał	4
278	Zawirski Józef	16	334	Stagorski Henryk	24	387	Kamodziński Marceli	12
279	Gałdzicki Feliks	8	335	Kuzniarski Robert	24	388	Deputowicz Ignacy	.
280	Zubrzycki Piotr	24	336	Beacock Wilhelm †	30	389	Manaczyński Łukasz	4
281	Jaworski Władysław	16	337	Tatomir Józef	8	390	Lądkowski Jan	.
283	Ryziewicz Walenty	32	338	Artwiński Wincenty	40	391	Czasławski Franciszek	.
284	Przysiecki Józef	32	339	Nowotny Gustaw	24	392	Wasilewski Wincenty	5
285	Bischof Wilhelm	4	340	Siedlecki Franciszek	16	393	Walkowski Józef	12
286	Niemczewski Władysław	16	341	Griner Placyd	8	394	Czyrniański Michał	24
287	Błocki Rudolf	32	342	Hajdukiewicz Jan	3	395	Leszczyński Erazm	8
288	Zubczewski Teofil	12	343	Majewski Ludwik	25	396	Smorzański (König) Jan	4
289	Dąbrowski Wincenty	40	344	Lewicki Feliks	24	397	Gruszecki Marceli	3
290	Kozmakiewicz Józef	16	345	Bernatowicz Jan	40	398	Kaniowski Ludwik	16
291	Sworakowski Tomasz	20	346	Wąsowicz Jan	32	399	Szczerba Feliks	16
292	Koch Wendelin	16	347	Grabowolski Rudolf	24	400	Korzeniowski Konstanty	16
294	Kulczycki Wincenty	12	348	Swierczyński Antoni	40	401	Maraszewski	4
295	Orłowski Anastazy	30	349	Mroczkowski Stanisław	16	402	Kanty Edward	16
296	Krzyżanowski Nikodem	2	350	Mroczkowski Apolinary	16	403	Gruszecki Józef	3
297	Wolski Jan	1	351	Mroczkowski Piotr	16	404	Kołkiewicz Maryan	7
298	Starezewski Aleksander	40	352	Grzywiński Antoni	8	405	Klitta Julian	8
299	Sokołowski Józef	20	353	Rozner Dawid	24	406	Gutwiński Jan	12
300	Markowski Karol	12	354	Ciepliński Antoni	16	407	Seidel Aleksander	2
301	Feruś Leopold	16	355	Górski Franciszek	24	408	Mazurkiewicz Jan	4
302	Gerl Fryderyk	8	356	Bernatowicz Julian	8	409	Wierzbicki Wincenty	2
304	Hauser Józef	8	357	Korsynek Stanisław	16	410	Kwiatkowski Zdzisław	2
305	Hausner Karol	16	358	Porębowicz Konstanty	40	411	Bryliński Władysław	.
306	Pachner de Eggendorf Fr.	24	359	Grzywiński Jan	40	412	Piliński Bazyli	4
307	Pekło Antoni	16	360	Armatys Józef	16	413	Krug Aleksander	.
308	Richter Karol	16	361	Głowacki Mieczysław	8	414	Krokoszyński Kajetan	32
309	Rotter Edward	16	362	Piotrowski Jędrzej	16	415	Kozłowski Jakób	16
310	Schweiner Tomasz	16	363	Glixelli Zygmunt	8	416	Dunikowski Piotr	16
311	Slama Karol	8	364	Koturba Ludwik	35	417	Gużkowski Adam	24
312	Slama Jan	8	365	Długoszewski Adam	8	418	Wierzbowski Stanisław	4
313	Werner Alojzy	16	366	Wesołowski Leon †	.	419	Kuryłowicz Izydor	4
314	Ziahauer Franciszek	16	367	Hoffmann Józef	.	420	Ornatowski Wincenty	8
315	Misiągiewicz Józef	40	368	Alexandrowicz Feliks	16	421	Horodyski Jan	8
316	Czyżewicz Rafał	8	369	Szybalski Piotr	4	423	Blachowski Józef	16
317	Tobis Leonard	40	370	Sahli Józef	12	424	Jabłoński Paweł	8
318	Ganter Leon	24	371	Ikałowicz Szymon	15	425	Korczyński Władysław	8
319	Zajączkowski Michał	24	372	Piasecki Józef	8	426	Liberacki Seweryn	8
320	Bodnar Franciszek	32	373	Czernik Antoni	8	427	Braczyński Eliasz	8
321	Wałek Wacław	40	374	Domański Antoni	.	428	Slizyński Feliks	7
322	Młodecki Ferdynand	16	375	Laskowski Ignacy	.	429	Wojciechowski Stanisław	2
323	Dembiński Jan	8	376	Słoniewski Maciej	.	430	Krzepowski Antoni	16
324	Zabawski Feliks	40	377	Chaburski Jan	4	431	Feuereisen Marcin	24
325	Kuzniarski Marceli	1'	378	Witwicki Floryan	.	432	Muszyński Stanisław	16
326	Birtuś Karol	32	379	Rubaszewski Adam †	.	433	Kuczkowski Ignacy	8
327	Ganther Antoni	24	380	Waniewicz Franciszek	.	434	Aszermann Józef	8
328	Porębowicz Józef	8	381	Hübner Ferdynand	.	435	Jaworski Jan	4
329	Mirecki Zygmunt	40	382	Kroczyński Klemens	10	436	Brzezina Stanisław	16
330	Stadnik Aleksander	8	383	Hlebowski Emeryk	1	437	Jaworski Piotr	.

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zł r.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zł r.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1860 zł r.
438	Krokowski Józef	32	496	Kokoszyński Konstanty	8	549	Zieliński Hipolit	12
439	Kühnel Józef	8	497	Kościelecki Erazm	32	550	Zaleski Karol	6
440	Troczyński Ignacy	.	498	Knyszewski Jan	16	551	Pietrzycki Józef	14
441	Keyha Edward	.	499	Krajewski Mieczysław	8	552	Głąbiński Sebastyan	7
442	Jurowski Wiktor	.	500	Kruczkowski Leonard	18	553	Merklinger Heinrich	3
443	Münzger Wawrzyniec	8	501	Krzyżanowski Hen. Wal.	.	554	Zielonka Jan	16
444	Serwatka Jan	12	502	Karszniewicz Władysław	18	555	Skąpski Antoni	16
445	Dekordy Tomasz	8	503	Lewicki Józef	32	556	Ablewicz Karol	16
446	Dąbrowski Michał	8	504	Lewitowicz Michał	24	557	Danielski Michał	8
447	Kuczyński Piotr	8	505	Lech Jan	8	558	Hebenstreil Jan †	8
448	Czuczkiewicz Jan	8	506	Łuczkiewicz Leon †	6	559	Macierzyński Roman	28
449	Duben Jan	4	507	Łabiński Jan	16	560	Wazl Edward	14
450	Chiliński Julian	8	508	Lewitowicz Paweł	24	561	Waxmann Ludwik	14
451	Głowiński Piotr	8	509	Majewski Adolf	24	562	Ostrowski Feliks	7
454	Gröber Jerzy	8	510	Makarewicz Kwiryn	18	564	Piątkiewicz Franciszek	8
456	Grylewski Adolf	16	511	Mill Ludwik	8	565	Laszkiewicz Jan	4
457	Beer Władysław	8	512	Mathal Antoni	12	566	Paszkowski Teofil	16
458	Ferens Roman	8	513	Niedziałkowski Zygmunt	16	567	Zawisza Antoni	8
459	Pańkiewicz Leon	24	514	Niemiec Antoni	18	568	Siwadłowski Aleksander	8
460	Pniewski Franciszek	8	515	Nowakowski Antoni	24	569	Klapkowski Franciszek	8
462	Berwid Franciszek	8	516	Obrębski Jan	8	570	Zenczak Piotr	8
463	Ines Jan	8	517	Obrębski Józef	18	571	Jasiński Józef	8
464	Kruszelni ki Józef	8	518	Obrębski Nikodem	24	572	Śledziński Stanisław	1
466	Jerzabek Józef	8	519	Osiński Antoni	9	573	Radwański Jakób	8
467	Jankowski Michał	8	520	Pauchowski Jan	24	574	Bednarski Józef	8
468	Piotrowski Ignacy	8	521	Pieniążek Leon	6	575	Szajna Paweł	6
469	Borowski Franciszek	8	522	Pydynkowski Leopold	2	576	Migacz Jakób	8
470	Semanieski Jan	8	523	Parasiewicz Michał	12	577	Zbiegniewicz Ludwik	6
471	Białoskórski Inocenty	.	524	Robak Tomasz	12	578	Pello Teodor	8
472	Beer Berko	2	525	Rejnarowicz Aleksander	.	579	Kruczek Józef	16
473	Bąkowski Stanisław	4	526	Równian Paweł	12	580	Jasiński Jan	8
474	Biliński Edward	16	527	Rosołowski Władysław	16	581	Remer Ludwik	8
475	Bernaszewski Mateusz	12	528	Rozehnal Józef	6	582	Dwernicki Józef	16
476	Czekański Władysław	3	529	Ruzyczka Alojzy	18	583	Wojtowiecki Antoni	16
477	Cwierzyk Walenty	12	530	Springwald Antoni	18	584	Radoń Józef	12
478	Czerwiński Ignacy	18	531	Sołowij Jan	.	585	Hedl Jan	8
479	Fisz Leib	8	532	Smeraczański Stanisław	6	586	Toperier Jan	2
480	Fabiański Wacław	16	533	Słomka Karol	16	587	Kamiński Gustaw	12
481	Grabowski Aleksander	2	534	Smereczański Piotr	21	588	Błażejowski Jan	12
482	Górski Józef	24	535	Suchy Jan	2	589	Turski Jan	8
483	Gajewski Karol	.	536	Sławiński Michał	2	590	Witwicki Leopold	12
484	Hermansdorfer Antoni	8	537	Szulak Joachim	8	591	Twardziewicz Jan	4
485	Hassmann August	24	538	Sass Józef	32	592	Cichowski Hipolit	4
486	Ipnarski Tomasz	8	539	Saczkiewicz Michał	24	593	Osobliwy Grzegorz	4
487	Jaroszyński Franciszek	15	540	Stiglitz Eisig	4	594	Ruciński Adam	4
488	Jaworski Ludwik	.	541	Siekierzyński Józef	8	595	Sękowski Jan	8
489	Iwaszkiewicz Kajetan	4	542	Tymiński Justyn	18	596	Białoskórski Władysław	16
490	Krzepiński Wilhelm	18	543	Tymiński Stanisław	.	597	Białoskórski Józef	8
491	Krupczak Cyril	24	544	Turczyński Hipolit	24	598	Dzierzyk Józef	16
492	Kwaśniewski Jakób	6	545	Wierzbowski Teofil	2	599	Bieniasz Piotr	4
493	Kwieciński Władysław	6	546	Wereszczak Józef	16	600	Horodyski Stanisław	4
494	Kowalski Stanisław	8	547	Zdzeński Juliusz	16	601	Herr Mojżesz	4
495	Köllner Filipp	8	548	Zather Teodozy	16	602	Wrzack Józef	4

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.
603	Kobylański Feliks	.	662	Leszczyński Stanisław	.	722	Janowski Leonard	8
604	Biernacki Erazm	8	663	Grabowski Jan	.	723	Tchórznicki Fryderyk	8
605	Borysiewicz Jędrzej	8	664	Sobolewski Kazimierz	.	724	Jaworski Aleksander	16
607	Jaworski Jan	6	665	Łuszczyński Tomasz	.	725	Chrzanowski Sebastyan	16
608	Nowakowski Jan	24	666	Sobolewski Józef	4	726	Hanisch Karol	8
612	Torkiewicz Stanisław	9	667	Łuszczyński Antoni	8	727	Suchomel Franciszek	16
613	Wojnarowski Józef	21	668	Babicz Konstanty	8	728	Decordy Michał	8
614	Bojak Franciszek	8	669	Bezpalko Grzegorz	12	729	Pawlik Antoni	4
616	Janowicz Władysław	8	670	Przybylski Józef	8	731	Niemczynowski Paweł	12
617	Hlawaty Adolf	16	671	Rogowski Ludwik	8	732	Borysławski Jan	8
618	Ładziński Faustyn	16	672	Greck Leon	4	733	Majewski Szymon	8
619	Łoziński Feliks	16	673	Staniewski Michał	4	734	Zalewski Wincenty	4
620	Matuszewski Michał	8	674	Pazowski Leon	16	735	Zalewski Jan	24
621	Mitkiewicz Jędrzej	8	675	Cipser Ludwik	8	736	Manczukowski Maciej	24
622	Mossoczy Julian	16	676	Martini Cyprian	24	737	Tomrzyński Jan	16
623	Wirski Mikołaj	12	677	Hirsch Rafał	16	738	Majewski Rajmund	16
624	Rawski Leon	8	678	Bronarski Michał	14	739	Głażewski Adalbert	4
625	Lubkowski Józef	8	679	Czechowski Marcin	24	740	Kotowski Adam	8
626	Decordy Franciszek	8	680	Raczkowski Franciszek	16	741	Skórski Jan	2
627	Bobrowski Władysław	24	681	Wiśniowski Stanisław †	10	742	Skórski Feliks	2
628	Strzetelski Artur	2	682	Pec Franciszek	18	744	Koniuszewski Nestor	4
630	Ciołek Wincenty	8	683	Błazowski Władysław	18	745	Granatowski Mieczysław	6
631	Ciołek Michał	8	684	Sroczyński Władysław	18	746	Soniewicki Włodzimierz	8
632	Kurtz Gustaw	1	685	Makowski Jan	18	747	Sulatycki Erazm	1[illegible]
633	Szulz Michał	1	686	Wojcicki Maksymilian	18	748	Groszek Franciszek	16
634	Polakiewicz Szczęsny	1	687	Błazowski Józef	12	749	Ehrlich Max	16
635	Rybczyński Józef	1	688	Witlaczil Antoni	18	751	Strzegocki Józef	12
636	Schöfer Franciszek	2	689	Wiśniowski Józef	6	752	Biesch Odillo	24
637	Gorczak Adam	.	691	Ehrlich Władysław	12	753	Fiedler Karol	16
638	Mikuliński Ignacy	.	692	Mieszkowski Jan	6	754	Kozicki Karol	16
639	Borysowski Rudolf	.	693	Bieniasz Sebastyan	6	755	Herdegen Antoni	16
640	Stachurski Józef	.	694	Wiśniowski Konstanty	6	756	Szlachetka Jędrzej	8
641	Burghard Fryderyk	8	695	Twarog Jędrzej	6	757	Marcinkiewicz Ludwik	15
642	Kliziewicz Marcin	15	696	Woliński Antoni	6	759	Pazirski Kalikst	.
643	Hytry Bazyli	12	700	Gajewski Jakób	12	761	Iskrzyński Józef	8
644	Krzyształowicz Aleks.	.	701	Matej Onufry	12	762	Tyniecki Kazimierz	.
645	Raszek Alojzy	8	703	Bętkowski Erazm	8	763	Rożański Józef	4
646	Hajko Hieronim	24	704	Białobrzeski Władysław	4	764	Markiewicz Tomasz	.
647	Kurowski Józef	24	705	Brudzyński Kamil	8	766	Ruszczycki Jan	.
648	Czerwiński Jan	16	706	Butrymowicz Antoni	8	767	Hałuszczyński Teodor	8
649	Zabłocki Jan	12	707	Butrymowicz Teodor	4	768	Szczepański Jan	.
650	Bober Marcin	24	708	Hajdukiewicz Marcin	4	769	Szczepankiewicz Mateusz	.
651	Hrehorowicz Józef	18	709	Jelonek Stanisław	8	770	Buczyński Wincenty	10
652	Bogusz Ludwik	.	710	Serafiński Kazimierz	4	771	Kruszyński Franciszek	2
653	Skopowski Seweryn	16	711	Wąsikiewicz Jakób	4	772	Wojtyński Józef	8
654	Romański Franciszek	8	712	Swierzawski Włodzimierz	32	773	Orzelski Stanisław	16
655	Plinta Edward	16	713	Sanojca Franciszek	24	774	Malarski Michał	8
656	Petzel Karol	8	714	Brzeziński Władysław	8	775	Prohaska Antoni	11
657	Trembiński Józef	8	715	Jaworski Filip †	8	776	Kaliniewicz Józef	8
658	Bernstrom Karol	.	717	Pilarz Antoni	8	777	Robacki Ignacy	24
659	Łoziński Jan	16	719	Stańkowski Alfred	14	778	Kotulski Kasper	7
660	Hełczyński Edward	12	720	Lewicki Antoni	.	779	Jasiński Walenty	1
661	Ciesielski Jan	.	721	Jaworski Józef	8	780	Sosnowski Michał	16

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
781	Markowski Ludwik	16
782	Kierken Aleksander	.
783	Chlebowicki Izydor	.
784	Cywinski Feliks	16
785	Szydłowski Mikołaj	16
786	Łazarewicz Aleksander	.
787	Żurakowski Łucyan	1
788	Bobrowski Tomasz	1
789	Twardziewicz Jakób	4
790	Grychłolik Feliks	8
792	Drzymuchowski Eliasz †	.
793	Wróblewski Jan	.
794	Drzymuchowski Karol	.
795	Bidyński Franciszek	8
796	Kirchner Feliks	.
797	Kobylański Feliks	12
798	Nieprzecki Antoni	12
799	Woszczyński Jan	16
800	Laskowski Antoni	8
801	Lewandowski Fryderyk	16
802	Budziński Józef	8
803	Mierzwiński Jan	8
805	Harasymowicz Ludwik	.
806	Skwarczyński Mateusz	16
807	Mierzwiński Józef	8
808	Kosowski Karol	4
809	Zawadowski Ferdynand	8
810	Chirzyński Ludwik	8
811	Wierzbicki Julian	8
812	Konasiewicz Emilian	8
813	Załanowski Antoni	4
814	Leszczyński Erazm	2
815	Manastyrski Józef	16
816	Pawlikowski Józef	.
817	Charzewski Jan	16
818	Jaworski Adolf	.
819	Kulczycki Paweł	.
821	Prohaska Wilhelm †	8
822	Krzyczkowski Jan	16
823	Malarski Jan †	8
824	Bobiński Emanuel	.
825	Szczepanowski Józef	6
826	Starczewski Jan	16
827	Srokowski Sylwester	16
828	Koziek Baltazar	16
829	Duzinkiewicz Michał	8
830	Tysarski Antoni	2
831	Minasiewicz Samuel	8
832	Borysikiewicz Piotr	8
833	Krukowicz Bolesław	.
834	Wolski Marcin	40
835	Wanio Dymitr	32
836	Jaworski Franciszek	24

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
837	Martynowicz Józef	21
838	Holzer Józef	24
839	Cywiński Aleksander	8
840	Witwicki Ksawery	6
841	Drewnicki Piotr	8
842	Krzyż Józef	16
843	Tomanek Janus	24
844	Stępkowski Stanisław	24
845	Stecki Michał	24
847	Rayss Stanisław	16
848	Kozaryn Fabian	16
849	Michniewicz Adam	8
850	Jastrzębski Franciszek	8
851	Stebelski Mikołaj	8
852	Kowalewski Ludwik	8
853	Karaczewski Wincenty	8
854	Szydłowski Feliks	4
855	Orzechowski Wiktor	8
856	Kowalewski Karol	8
857	Naborecki Ludwik	6
858	Matysak Zygmunt	2
859	Czajkowski Wiktor	8
860	Czajkowski Bazyli	8
861	Dąbrowski Józef	8
862	Sosnicki Feliks	16
863	Wierzbiański Paweł	4
865	Iwanicki Konstanty	8
866	Klier Józef	8
867	Schmied Kajetan	8
869	Łabęcki Józef	8
870	Drozdowski Wincenty	8
871	Pangerl Jan	8
872	Tokarzewski Michał	28
873	Mierka Józef	6
874	Dobrowolski Wojciech †	4
875	Gawlikowski Stanisław	16
876	Kurzweil Edward	18
877	Kurzweil Jan	24
878	Srogi Julian	4
879	Warga Jan	24
880	Siebert Emil	12
881	Gramski Franciszek	8
882	Gramski Władysław	8
883	Konz Antoni	24
884	Kłosowski Józef	2
885	Gajer Jan	6
887	Jakubowski Piotr	6
888	Wisłocki Józef	6
889	Siciński Marcin	8
890	Remiszewski Wojciech	8
891	Swiechowski Józef	6
892	Redka Michał	8
893	Paszkowski Karol	8

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
894	Safianowicz Kazimierz	8
895	Iwiński Feliks	8
896	Wilczek Stanisław	4
897	Witkowski Michał	4
898	Bielski Edmund	16
899	Damm Antoni	1
990	Hićkiewicz Feliks	24
901	Maćkiewicz Mateusz	8
902	Paklerski Edmund	5
903	Żurawski Bolesław	4
905	Jaśkiewicz Józef	24
906	Rosicki Jan	24
907	Studzieniecki Jan	8
908	Mossoczy Floryan	8
909	Witkowski Stanisław	2
910	Rauer Adolf	12
911	Zajączkowski Antoni	16
912	Wiśniewski Władysław	6
913	Litwin Jakób	8
914	Błażek Adam	8
915	Kubicki Teofil	8
916	Rosinkiewicz Kazimierz	48
917	Stańkowski Feliks	32
918	Markowski Wacław	12
919	Józefowicz Józef	12
920	Czajkowski Jędrzej	12
921	Weiss Aleksander	6
922	Dobrucki Wiktor	4
923	Baraniecki Edward	4
924	Józefowicz Kazimierz †	2
925	Nestorowicz Michał	12
926	Popiel Jan	2
927	Dębski Antoni	16
928	Gadziński Ksawery	12
929	Karczewski Jan	20
930	Hankiewicz Józef	8
931	Boberski Jan	16
932	Karczewski Teofil	8
933	Halka Bazyli	6
934	Dunajewski Ignacy	4
935	Tomaszewski Józef	.
936	Smoliński Władysław	6
937	Ankwicz hrabia Jan	2
938	Wolski Józef	16
939	Lubieniecki Władysław	4
940	Doliński Jan	4
941	Studziński Alojzy	40
942	Topolnicki Seweryn	8
943	Romanowski Karol	18
944	Lewicki Hipolit	12
945	Studziniecki Tomasz	40
946	Maixner Piotr	1
947	Wasyłowicz Jan	12

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
948	Hanisch Aleksander	6	1002	Rożański Feliks	24	1055	Ornatowski Józef	16
949	Antonowicz Maryan	16	1003	Wodziński Cyprian	8	1056	Gocek Antoni	16
950	Stankowski Leon	12	1004	Harkau Seweryn	32	1057	Synos Marcin	16
951	Koronowicz Bazyli	8	1005	Kowalski Józef	16	1058	Szyjkowski Ludwik	40
952	Dębski Mikołaj	12	1006	Zawitkowski Jan	24	1059	Szpakowski Jan	32
953	Jankowski Wojciech	16	1007	Czołowski Władysław	2	1060	Zamkiewicz Józef	6
954	Kraiński Julian	16	1008	Krokowski Jan	10	1061	Kawecki Mateusz	2
955	Łucyk Grzegorz	6	1009	Sobieski Jan	24	1062	Tendykiewicz Antoni	6
956	Reyterowicz Grzegorz	8	1010	Zając Stanisław	8	1063	Stefanowicz Jan	6
957	Czajkowski Józef	4	1011	Zawalski Karol	16	1064	Piórecki Marcin	4
958	Karmański Kalikst	2	1012	Niepoń Wincenty	8	1065	Stupnicki Ferdynand	4
959	Tchórzewski Stanisław	2	1013	Michałowski Adolf	16	1066	Rogosz Jan	8
960	Żurowski Kornel	24	1014	Przyłęcki Józef	8	1067	Hajwas Józef	35
962	Pietkiewicz Piotr	16	1015	Szajna Medard	16	1068	Tęczarowski Wiktor	6
963	Borysiewicz Antoni	12	1016	Capiński Józef	18	1069	Kövess Kornel	.
964	Borysiewicz Karol	8	1017	Zacharski Jan Kanty	16	1070	Tworowski Włodzimierz	1
965	Sękowski Michał	8	1018	Kramarzewski Adam	32	1071	Kochański Tomasz	32
966	Samolewicz Dyonizy	8	1019	Krzysztofowicz Wincenty	32	1072	Zurowski Ludwik	16
967	Antonowicz Kazimierz	8	1020	Zaleski Juliusz	32	1073	Jaworski Feliks	8
968	Paprocki Ignacy	8	1021	Hołowiecki Wojciech	16	1074	Decordy Antoni	8
969	Wolski Zygmunt	16	1022	Drewnikiewicz Franciszek	8	1075	Szczerbicki Alfred	8
970	Traucel Jan	12	1023	Nolting Wilhelm	24	1076	Rumijowski Mikołaj	16
971	Arbter Gustaw	12	1024	Radoszewski Robert	9	1077	Stankiewicz Bogusław	4
972	Freitag Arnold	8	1025	Smólski Seweryn	32	1078	Niementowski Marcin †	4
973	Tranda Franciszek	8	1026	Hempel Władysław	8	1079	Golczewski Adolf †	8
974	Waligórski Wincenty	12	1027	Chmurowicz Stanisław	6	1080	Strusiewicz Zygmunt	8
975	Janiszewski August	12	1028	Chojecki Stanisław	32	1081	Ciemirski Marceli	32
976	Czajkowski Stanisław	8	1029	Peczek Wawrzyniec	16	1082	Korczyński Leopold	1
977	Hrycak Aleksander	12	1030	Zawadzki Jan	16	1083	Dębowski Stanisław	6
978	Zaręba Antoni	14	1031	Niemczycki Jakób	16	1084	Widmann Karol	6
979	Skwarczyński Teodor	16	1032	Roliński Feliks	8	1085	Pańkowski Kazimierz	4
980	Brandstädter Ferdynand	8	1033	Krzesiński Emeryk	8	1086	Karszniewicz Albert	10
981	Ludkiewicz Antoni	16	1034	Kozłowski Gabryel	8	1087	Zamkiewicz Rajmund	9
982	Sowiński Józef	4	1035	Pawłowski Piotr	16	1088	Stachowski Piotr	8
983	Szymański Wiktor	16	1036	Krupiczka Fryderyk	18	1089	Radoń Andrzej	16
984	Feuereisel Henryk	40	1037	Zdybkiewicz Stanisław	.	1093	Gerszanowski Franciszek	8
985	Sławiński Antoni	2	1038	Noskiewicz Jan	16	1094	Zbrożek Eligiusz	16
986	Tustanowski Michał	16	1039	Maślankiewicz Jan	8	1095	Makarewicz Romuald	20
987	Laszkiewicz Konstanty	16	1040	Engel Józef	16	1096	Nanowski Jan	6
988	Polakowski Stanisław	16	1041	Michniewski Michał	16	1097	Przestalski Jędrzej	.
989	Żurowski Aleksander	4	1042	Michniewski Kazimierz	16	1098	Moczarowski Michał	8
990	Trubin Adolf	2	1043	Grossmann Ignacy	32	1102	Gajewski Józef	16
991	Meder Józef	4	1044	Tamawski Aleksander	24	1103	Faranowski Antoni	8
992	Marynowski Ludwik	4	1045	Krokowski Jan	.	1104	Stupnicki Feliks	16
993	Czochora Józef	8	1046	Strzelbicki Jakób	12	1105	Zajączkowski Józef	10
994	Süssmann Hersch	8	1047	Czołowski Jan	12	1107	Praun Alojzy	8
995	Bodakowski Alojzy	24	1048	Strzelbicki Ludwik	18	1108	Łajosiewicz Ludwik	2
996	Żebrowski Maryan	24	1049	Ostrowski Adolf	8	1109	Pustelnik Wojciech	6
997	Sznajder Jakób	4	1050	Wiezner Franciszek	16	1110	Rybicki Feliks	4
998	Misiewicz Franciszek	8	1051	Maciejowski Stanisław	12	1111	Rybicki Wincenty	4
999	Matkowski Jan	16	1052	Matwiński Leon	16	1112	Peikert Ferdynand	1
1000	Tarczyński Jan	32	1053	Mroczkowski Antoni	16	1113	Matuziński Walenty	10
1001	Pierzchała Jan	18	1054	Wowkonowicz Jan	16	1114	Janicki Piotr	10

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
1115	Skupiński Tomasz	8
1116	Mika Jan	16
1117	Harasymowicz Jan	16
1118	Bentz Józef	21
1119	Szewczyk Franciszek	4
1120	Dubrawski Jan	14
1121	Gawrzycki Karol	24
1122	Morawski Stanisław	21
1123	Smiszkiewicz Mikołaj	14
1124	Poszwarz Franciszek	14
1125	Tarczyński Józef	4
1126	Łuczkiewicz Michał	16
1127	Smólka Józef	18
1128	Bürgel Teodor	7
1129	Szczepański Jan	32
1130	Sluzar Dymitr	16
1131	Rohoziński Feliks	8
1132	Dziubiński Justyn	32
1133	Kielarski Jan	3
1134	Szumlański Józef	8
1135	Tuczempski Aleksander	8
1138	Gutkowski Hipolit	32
1130	Janiszewski Mieczysław	24
1140	Wilczyński Adolf	8
1141	Winiarski Grzegorz	8
1142	Urbański Leon	8
1143	Kruwicki Józef	16
1144	Spaliński Emil	2
1145	Stelmach Sofron	2
1146	Lehnert Emanuel	16
1147	Łuczyn Grzegorz	8
1148	Wierzbicki Henryk	1
1149	Chmurowicz Wincenty	40
1150	Maksymowicz Bazyli	8
1151	Praksmeyer Edward	4
1152	Szulc Ludwik	8
1153	Kossowski Władysław	8
1154	Posłuszny Antoni	8
1155	Nartowski Stanisław	23
1156	Żytkiewicz Longin	24
1157	Rossowski Stanisław	29
1158	Walc Józef	32
1159	Zaremba Maksymilian	18
1160	Tustanowski Jan	20
1161	Klemensiewicz Maciej	16
1162	Przyborowski Antoni	4
1163	Bogusławski Dezydery	32
1164	Szczawiński Mikołaj	24
1165	Ostrowski Władysław	8
1166	Kul Karol	16
1167	Kul Władysław	16
1168	Janiga Wincenty	24
1169	Szydłowski Jan	24
1170	Hoszek Julian	16
1171	Wasylkowski Jan	24
1172	Czarniawski Tadeusz	28
1173	Łazarewicz Karol	16
1174	Orkisz Jan	8
1175	Demasiewicz Mikołaj	24
1176	Dobrucki Ksawery	12
1177	Podlaha Wincenty	12
1178	Dąbrowski Wincenty	2
1179	Cyranowicz Wiktor	2
1180	Lipczyński Józef	12
1181	Grużewski Karol	8
1182	Czajkowski Wincenty	12
1183	Wirth Adalbert	16
1184	Ranz Roman	8
1185	Kossowski Władysław	8
1186	Chauer Edmund	4
1187	Kawecki Franciszek	11
1188	Winiarski Julian	9
1189	Postępski Maciej	32
1191	Chmurowicz Wojciech	6
1192	Grek Piotr	10
1193	Sejb Henryk	8
1194	Stysłowicz Wojciech	6
1195	Wrzak Wacław	8
1196	Lachowicz Aleksander	6
1197	Sauszek Franciszek	32
1198	Ziemiałkowski Teodor †	8
1199	Kopiec Antoni	12
1200	Strobel Karol	8
1201	Wasylenko Piotr	6
1202	Lachmann Maryan	12
1203	Łopuszański Franciszek	8
1204	Kutszer Józef	8
1205	Zalewski Franciszek	8
1206	Sokalski Aleksander	8
1207	Jopek Jan	12
1208	Solecki Józef	6
1209	Horwath Kajetan	16
1210	Bilanów Bazyli	12
1211	Rychlewski Jan	12
1212	Maszkowski Leopold	8
1213	Łazarewicz Stanisław	8
1214	Horwath Ignacy	12
1215	Hrankowski Hilary	8
1216	Wojciechowski Józef	8
1217	Mokrzycki Jan	4
1218	Czwetszek Jan	8
1219	Janicki Jan	16
1220	Hawerland Józef	32
1221	Zakrzewski Aleksander	16
1226	Pawłowski Józef	2
1227	Ortyński Jan	14
1228	Łojasiewicz Stanisław	36
1229	Sewiłło Jan	16
1230	Gabrysiewicz Antoni	16
1231	Jęczmykowski Wojciech	13
1232	Baczyński Michał	12
1233	Dąbczyński Stanisław	6
1236	Zakrzewski Stanisław	16
1237	Jähnisch Marcin	8
1238	Steer Frydryk	32
1239	Gaćkiewicz Bartłomiej	1
1240	Sławikowski Feliks	8
1241	Kaszuba Ludwik	4
1243	Lisowski Antoni	4
1244	Krauss Tomasz	8
1245	Słowikowski Józef	4
1246	Gottschall Michał	8
1247	Boguszewski Józef	12
1248	Zaremba Aleksander	32
1249	Boguszewski Antoni	8
1250	Krzyżanowski Leopold	8
1251	Łabudziński Władysław	6
1252	Filip Alojzy	8
1253	Mazaraki Franciszek	8
1254	Celowski Walenty	8
1255	Orszulski Stanisław	8
1256	Sikorski Felicyan	8
1257	Kwiatkowski Władysław	16
1258	Kropaczek Edmund	4
1259	Kwiatkowski Aleksander	8
1260	Niedzwiecki Jan	12
1261	Rzepiński Walery	12
1262	Cavanna Alojzy	24
1263	Sobolewski Franciszek	12
1264	Olszewski Edward	2
1265	Au Szczesny	6
1266	Vogelgesang Jan	6
1267	Biliński Władysław	16
1268	Tychowski Jan	16
1269	Domagalski Feliks	4
1270	Duralski Julian	8
1271	Filar Józef	1
1272	Wybranowski Emil	8
1273	Wnorowski Karol	8
1274	Wiśniowski Adam	8
1275	Błocki Feliks	20
1276	Zdrękiewicz Klemens	.
1277	Skórnicki Wiktor	4
1278	Wiśniowski Jan	4
1279	Wild Tytus	2
1280	Podlaszecki Zacharyasz	8
1281	Małkowski Józef	32
1283	Frank Adam	8
1284	Skulimowski Jan	4

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.
1285	Kokurewicz Józef	16
1286	Saczkiewicz Karol	32
1287	Rudnicki Stanisław	.
1288	Fedorski Wawrzyniec	12
1289	Tyniecki Józef	24
1290	Hendrewicz Karol	16
1292	Zygmuntowicz Hipolit	8
1293	Grozik Aleksander	16
1294	Henchen Franciszek †	4
1295	Bilski Józef	16
1296	Knap Wojciech	6
1297	Zitzmann Jan	8
1298	Henchen Marcin	8
1300	Krzanowski Dominik	4
1301	Strachanowski Apolinary	16
1302	Wierzbowicz Jan	6
1303	Zgarski Jan	4
1304	Nędzowski Seweryn	20
1305	Grzesik Michał	4
1306	Zabałowicz Julian	18
1307	Paszkowski Walery	4
1308	Chmielewski Franciszek	4
1309	Krug Adolf	4
1310	Barański Wojciech	4
1311	Drozdowski Leon	7
1312	Skołuba Franciszek	4
1313	Czechowski Emil	8
1314	Szczepański Kazimierz	24
1315	Miarkowski Teofil	8
1316	Madejski Zdzisław	16
1317	Modliszewski Tomasz	24
1318	Heilmann Jan	18
1319	Zajączkowski Teodor	12
1320	Zacharski Jan	4
1321	Grabowski Eustachy	4
1322	Węgliński Adam	2
1323	Kleczkowski Edward	16
1324	Szczepański Józef	1
1325	Solecki Józef	1
1326	Kaszubski Ksawery	4
1327	Korzinek Wojciech	4
1328	Gumowski Apolinary	4
1329	Pocalon Piotr	4
1330	Hordziejowski Emil	3
1331	Jarosiewicz Aleksander	4
1332	Francowicz Franciszek	4
1333	Ryniewicz Antoni	4
1334	Rampeld Bronisław	4
1335	Vogel Adolf	16
1336	Laszkiewicz Piotr	4
1337	Porembalski Jan	24
1338	Ostafilski Władysław	24
1339	Gutwiński Wincenty	24

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.
1340	Krzeczkowski Grzegorz	18
1341	Kutyński Tomasz	18
1342	Strzałkowski Władysław	6
1343	Krzeczkowski Feliks	4
1344	Dannhofer Leon	16
1345	Swoboda Henryk	12
1346	Bartoszyński Edmund	6
1348	Fenik Jan	8
1352	Giebułtowicz Stanisław	21
1353	Pawulski Tomasz	24
1354	Warcholak Aleksander	24
1355	Graubner Wilhelm	24
1356	Glossner Henryk	.
1357	Gaszyński Franciszek	6
1359	Kaszuba Józef	3
1361	Zeńczak Jan	24
1362	Slepicki Mikołaj	4
1364	Myczkowski Franciszek	16
1366	Skowroński Emil	18
1367	Kaczanowski Feliks	18
1368	Szyszkowski Alfred †	18
1369	Stormke Jan	24
1370	Ficowski Alojzy	24
1371	Link Franciszek	40
1372	Blatkiewicz Władysław	8
1373	Jakubek Julian †	.
1374	Strobel Józef	4
1375	Łopuszański Teodor	4
1376	Grodzki Lubin	16
1377	Małaczyński Erazm	16
1378	Jaworski Tomasz	8
1379	Walek Leon	8
1380	Lewel Józef	16
1381	Turzański Hipolit	8
1382	Okniński Hubert	8
1383	Chmielewski Feliks	8
1384	Wiśniewski Mikołaj	8
1385	Okniński Antoni	8
1386	Godzieliński Leopold	8
1387	Piotrowski Władysław	4
1388	Turzański Julian	8
1389	Bielewicz Kazimierz	8
1390	Błocki Michał	8
1391	Link Lubin	8
1392	Strigl Leopold	24
1393	Blatkiewicz Feliks	24
1394	Münzger Ferdynand	4
1395	Wolański Tomasz	8
1396	Gołembiowski Feliks	8
1397	Starzyński Seweryn	8
1398	Görger Jan	.
1399	Siokało Teodor	.
1400	Eichner Edward	.

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.
1401	Czajkowski Feliks	.
1402	Milczanowski Michał	4
1403	Łoś Władysław	6
1404	Maćkiewicz Jan	4
1405	Czołowski Mikołaj	8
1406	Hordyński Jan	4
1407	Nowosielski Erazm	8
1408	Romański Jan	4
1409	Mazepa Marcin	4
1310	Turschmid Julian	8
1411	Lindner Henryk	12
1412	Młyński Henryk	32
1413	Długosz Jędrzej	18
1416	Trześniowski Witold	4
1417	Pyżewicz Ludwik	16
1418	Worecki Michał	2
1419	Siemiński Wincenty	8
1420	Sobolewski Teofil	.
1421	Ancuta Władysław	8
1422	Lityński Antoni	12
1423	Jeżyk Jan	8
1424	Chaszczyński Władysław	6
1425	Bedlewicz Jan	16
1426	Bockenheim Ferdynand	8
1427	Zajedlewski Faustyn	8
1428	Kintzel Adolf	8
1429	Mihowicz Jędrzej	8
1430	Zawistowski Jan	8
1431	Pilc Kazimierz	8
1434	Oth Michał	8
1436	Arłamowski Antoni	8
1437	Dietz Henryk	16
1438	Zadorecki Aleksander	6
1439	Maryański Walery	16
1440	Waldek Franciszek	8
1441	Stachiewicz Franciszek	6
1442	Krosowski Jan	8
1443	Galiński Jan	8
1444	Zdanowicz Michał	4
1446	Gruszka Józef	32
1447	Piasecki Jan	2
1449	Wierzbicki Józef	6
1450	Mokrzycki Dezydery	4
1451	Kikiewicz Franciszek	8
1452	Krynicki Ludwik	24
1453	Rauchwerk Jan	8
1454	Rudnicki Wincenty	8
1456	Matz Antoni	16
1458	Dobrowolski Józef	8
1459	Ajdukiewicz Józef	16
1450	Biliński Teodor	8
1461	Walek Adam †	8
1462	Ficałowicz Józef	8

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
1463	Tournel Henryk †	8
1464	Zawistowski Karol	8
1465	Buchowiecki Józef	16
1466	Buchowiecki Stanisław	16
1467	Laurich Władysław	8
1468	Guszkowski Hipolit	8
1469	Kołodkiewicz Platon	8
1470	Acht Piotr	24
1471	Piasecki Piotr	8
1472	Jelinek Emanuel	16
1473	Kisielewski Józef	16
1474	Olszewski Jan	8
1475	Fekette Edward	8
1476	Beer Wilhelm	16
1477	Kozłowicz Stanisław	16
1478	Konikowski Karol	8
1479	Peczyński Stefan	8
1480	Stankiewicz Mieczysław	8
1482	Krawcow Mikołaj	8
1483	Michalik Rudolf	8
1484	Wasylkowski Stanisław	8
1485	Jaśkiewicz Franciszek	16
1487	Niedzielski Józef	8
1488	Czajkowski Wiktor	16
1489	Kaczorowski Leonard	16
1490	Antonowicz Julian	24
1491	Antonowicz Konstanty	16
1492	Karasiewicz Adam	6
1493	Babirek Konrad	4
1494	Godlewski Ludwik	24
1495	Sorger Gustaw	8
1496	Kliszcz Wilhelm	8
1498	Kwaśniewski Roman	8
1500	Prorok Adolf	16
1501	Pożakowski Józef	8
1502	Kisielewski Władysław	8
1503	Neustein Floryan	16
1504	Walter Karol	16
1505	Madejski Waleryan	16
1506	Lipnicki Marceli	8
1507	Kański Władysław	4
1508	Siemiński Ferdynand	6
1509	Skibiński Marceli	4
1510	Kamieniecki Feliks	16
1511	Dolski Wiktor	8
1512	Bogdanowski Ignacy	8
1513	Peszkowski Edward	12
1514	Monsiol Jan	16
1515	Sowiński Tomasz	16
1516	Hajdukiewicz Józef	8
1517	Sowilski Jan	2
1518	Bojsowski Leopold	8
1519	Smólski Franciszek	8
1520	Głuszkiewicz Aleksander	8
1521	Hanel Jan	8
1522	Mally Franciszek	7
1523	Przybyliński Jan	8
1524	Płocki Leopold	4
1525	Zdzieński Julian	8
1526	Huttl Antoni	.
1527	Samborski Zygmunt	6
1528	Raszowski Antoni	8
1530	Sychora Franciszek	8
1531	Stolina Józef	8
1532	Skąpski Franciszek	8
1533	Wojnowski Roman	8
1534	Trnka Franciszek	8
1535	Łabucki Franciszek	12
1536	Żywicki Michał	8
1537	Kaczorowski Antoni	8
1538	Rybicki Franciszek	8
1539	Korzeniowski Antoni	8
1540	Skalski Julian	8
1541	Switkowski Feliks	8
1542	Ambrosiak Prokop	5
1543	Bryll Juliusz	5
1544	Döller Józef	5
1545	Falkowski Zefiryn	5
1547	Gachy Jerzy	5
1548	Hausner Lambert	1
1549	Kessler Karol	4
1550	Świderski Karol	5
1551	Sturmani Alojzy	5
1552	Weber Mikołaj	5
1553	Wojna Michał	5
1554	Wolski Lubin	5
1555	Zasławski Władysław	5
1556	Kahle Karol	4
1557	Bączalski Maciej	2
1558	Nowak Leonard	6
1559	Kosakiewicz Aleksander	.
1560	Kmieciński Karol	4
1561	Wachal Jakób	4
1562	Tranta August Stanisław	.
1563	Jaworski Julian	16
1564	Kmieciński Józef	8
1565	Boguński Stanisław	.
1566	Wąsowicz Teofil	4
1567	Bugno Franciszek	8
1568	Witowski Jan	8
1569	Dębicki Emil †	1
1570	Breicha Rudolf	1
1571	Salinger Antoni	1
1572	Gutwiński Walery	1
1573	Hirsch Jan	1
1574	Hoffmann Józef	1
1575	Stygorowicz Ludwik	1
1576	Klominek Szczepan	1
1577	Gabryelski Leopold	2
1578	Klominek Jan	1
1579	Radomski Ferdynand	1
1580	Barzyk Franciszek	1
1581	Oleszkiewicz Ignacy	1
1582	Walęga Józef	1
1585	Rozenberg Wilhelm	8
1588	Woźniakowski Antoni	40
1589	Wachowski Wincenty	16
1590	Zenowicz Aleksander	24
1591	Bóbr Michał	8
1603	Samborski Wawrzyniec	3
1604	Janiszewski Jan	8
1605	Sawicki Erazm	24
1606	Tabęcki Leopold	16
1607	Wierzbicki Ignacy †	8
1608	Sokulski Jan	16
1609	Sokulski Jan	16
1610	Koczorowski Teodozy	8
1611	Zagajewski Szczęsny	32
1612	Łuszczyński Karol	16
1613	Skulski Leopold	8
1614	Tyszkowski Karol	8
1615	Kowalski Józef	16
1616	Kułakowski Władysław	16
1617	Dobrzański Maksymilian	16
1618	Bereznicki Jan	16
1619	Galarewicz Stanisław	16
1620	Jędrzejowski Dyonizy	8
1621	Urzędowski Tytus	8
1622	Wojciechowski Aleks.	14
1623	Grabowski Karol	8
1624	Rarogiewicz Jan	8
1625	Rozetmal Ferdynand	.
1626	Krzeczkowski Michał	16
1627	Niewiadomski Rudolf	4
1628	Hernik Jędrzej	.
1629	Pachowicz Wincenty	2
1630	Eustachiewicz Stanisław	12
1631	Radkiewicz Stefan	.
1632	Kwiatkowski Teodor	.
1633	Kulczycki Jędrzej	8
1634	Ważny Jan	8
1635	Wesołowski Izydor	8
1636	Baar Józef	8
1637	Domański Feliks	8
1638	Malinowski Adolf	8
1639	Tuczemski Emil	4
1640	Malinowski Leon	8
1641	Grocholski Władysław	16
1642	Steblecki Konstanty	8

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1868	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869
		złr.			złr.			złr.
1643	Wysokiński Antoni	16	1703	Zacharyewicz Teodor	24	1759	Brühl Józef	2
1645	Hierowski Ludwik	8	1704	Pietraszkiewicz Józef	4	1760	Bąkowski Adam	5
1646	Daszkiewicz Wincenty	.	1706	Fedorowicz Julian	4	1761	Białkowski Floryan	8
1647	Witosławski Jan	12	1707	Ościsławski Jan	6	1763	Czyżyk Franciszek †	8
1648	Świątkiewicz Ludwik	.	1709	Kiszkowski Bazyli	16	1764	Hamba Jan	8
1649	Świątkiewicz Kazimierz	8	1710	Pazurkiewicz Józef	12	1765	Zalewski Marcin	8
1650	Świątkiewicz Jan	8	1712	Piątkowski Apolinary	8	1766	Decordy Aleksander	12
1651	Kwiatkowski Ferdynand	8	1713	Czarnek Feliks	16	1767	Dobrostański Józef	16
1652	Borkowski Adam	5	1714	Kandler Marceli	8	1768	Gruszczyński Jan	16
1653	Tacy Antoni	18	1715	Bielecki Józef	8	1769	Staśny Franciszek	16
1654	Czyżowski Roman	24	1716	Ostoński Józef	1	1770	Górski Jan	24
1655	Borkowski Albert	.	1717	Stojowski Kajetan	1	1771	Śniadowski Józef	8
1656	Haluszczyński Konstanty	16	1718	Iwanowski Mikołaj	4	1773	Prohaska Józef	16
1657	Szczepański Władysław	40	1719	Zawadzki Antoni	8	1774	Szepiowski Ludwik	8
1658	Kolbuszewski Ksawery	20	1720	Krzyżanowski Antoni	8	1775	Arciszewski Izydor	4
1659	Strzelecki Władysław	12	1721	Chałgasiewicz Gwalbert	8	1776	Lisiecki Albin	16
1660	Makowski Romuald	16	1722	Adamowicz Sebestyan	4	1777	Kwiech Teodor	6
1661	Komarnicki Erazm	12	1723	Chobrzyński Tyburcy	40	1778	Sułkowski Walenty	10
1662	Doliński Szymon	.	1724	Waniura Jędrzej	1	1779	Jurkiewicz Szymon	6
1663	Grabowski Hipolit	8	1725	Szczurowski Michał	5	1780	Wiliński Stanisław	4
1664	Mściwujewski Bonifacy	10	1726	Rutkowski Jędrzej	1	1781	Leśniowolski Waleryan	6
1665	Kalinowski Jakób	18	1727	Franc Ignacy	3	1782	Janiszewski Karol	6
1666	Reiser Edwin	6	1728	Zdzeński Władysław	3	1783	Reichert Adam	2
1667	Dąbrowski Władysław	8	1729	Zajączkowski Erazm	2	1784	Greck Bronisław	6
1668	Hawel Walentyn	8	1730	Zuwacz Piotr	4	1785	Kozarek Jan	8
1669	Finger Gustaw	24	1731	Widajewicz Adam	1	1786	Nabel Jan	5
1670	Mally Franciszek	24	1732	Widajewicz Dyonizy	1	1787	Łotocki Stanisław	16
1671	Zieliński Józef	18	1733	Turczyński Zygmunt	4	1788	Skórski Karol	12
1672	Horwath Jan	16	1734	Turczyński Józef	.	1789	Fangor Aleksander	12
1673	Gutteter Julian	32	1735	Szeliski Edmund	1	1790	Manasterski Seweryn	1
1675	Aleksandrowicz Józef	14	1736	Strzelbicki Mikołaj	.	1791	Smoliński Bronisław	6
1680	Woźniakowski Paweł	14	1737	Śliwiński Piotr	2	1792	Sokołowski Feliks	24
1681	Piotrowicz Stefan †	8	1738	Feiner Schloma	24	1793	Kocyan Antoni	8
1682	Limanowski Józef	16	1739	Rudnicki Teofil	15	1794	Brosik Franciszek	16
1683	Zieliński Karol	16	1740	Piracki Aleksander	16	1795	Dałczyński Michał	2
1684	Grabowski Grzegorz	16	1741	Prorok Otto	1	1796	Leszczyński Karol	1
1685	Carewicz Aleksander	16	1742	Przewłocki Laurenty	1	1797	Pawełka Wacław	6
1686	Sochacki Ignacy	16	1743	Pańkowski Erazm	.	1798	Maciasz Jan	16
1687	Matkowski Manswet	12	1744	Neustein Teofil	5	1799	Czillinger Jan	.
1688	Szostkiewicz Jan	16	1745	Narajewski Jan	2	1800	Loeffler Emanuel	6
1689	Każecki Tomasz	16	1746	Mikołajewicz Antoni	8	1801	Kittler Jędrzej	.
1690	Wyżykowski Julian	12	1747	Malinowski Apolinary	.	1802	Czajstrowicz Jędrzej	.
1691	Świszczyński Edward	24	1748	Mang Adolf	2	1803	Brzezina Jan	16
1692	Biliński Ludwik	14	1749	Makowski Władysław	8	1804	Werner Wilhelm	.
1693	Brem Jan	24	1750	Łużecki Apolinary	4	1805	Kaczmarczyk Franciszek	4
1694	Leszczyński Karol	24	1751	Lewicki Leopold	1	1806	Lorenz Michał	8
1695	Lubojemski Adam	24	1752	Kochanowski Jan	8	1807	Lazas Ferdynand	16
1696	Perner Franciszek	24	1753	Kunowski Stanisław	8	1808	Drozdzik Joachim	1
1697	Słotwienski Karol	32	1754	Jędrzejowski Julian †	3	1809	Strzelecki Henryk	8
1698	Szymberski Antoni	18	1755	Hoczkiewicz Ferdynand	4	1810	Piotrowski Jan	4
1699	Mandyk Józef	48	1756	Gajewski Gabryel	8	1811	Rozenhek Wilhelm	4
1700	Kułak Jan	24	1757	Daruszyński Stanisław	8	1812	Jakel Antoni	4
1701	Killner Ludwik	24	1758	Bukowski Grzegorz	2	1813	Jarocki Grzegorz	4

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.	Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 złr.
1814	Chodarski Antoni	13	1870	Kurpil Jakób	6	1923	Witowski Józef	8
1815	Swierzowicz Ferdynand	8	1871	Żądowski Jan	12	1924	Wojciechowski Roman	8
1816	Koczaj Józef	8	1872	Kowalski Franciszek	24	1925	Wrona Jędrzej	6
1817	Fusek Michał	8	1873	Piastusiński Michał	8	1926	Zgorzalewicz Teofil	4
1818	Łonicki Jan	16	1874	Piotrowski Julian	8	1927	Ziobrowski Antoni	4
1819	Straka Karol	16	1875	Brzuszkiewicz Antoni	8	1928	Bojniewicz Józef	24
1820	Skibiński Aleksander	8	1876	Kozina Jan	12	1929	Rzepka Franciszek	8
1821	Jaśkiewicz Józef	4	1877	Markus Abraham	4	1930	Hermann Edward	24
1822	Szelowski Piotr	16	1878	Królikowski Jan	4	1931	Barucki Szymon	8
1823	Szetczeni Antoni	8	1879	Tustanowski Adam	16	1932	Buticzek Maciej	8
1824	Sławiński Stanisław	24	1880	Drożkowski Jan	14	1933	Krowicki Wicenty	24
1825	Szarol Jan	8	1881	Zurawski Hipolit	16	1934	Paszkowski Edward	8
1826	Kahane Filip	16	1882	Hawrocki Mikołaj	12	1935	Mieczkowski Antoni	2
1827	Markiewicz Jakób	4	1883	Chmielewski Juliusz	10	1936	Smólski Julian	8
1828	Michelek Stefan	4	1884	Turek Izydor	8	1937	Maciejowski Franciszek	12
1829	Latosiewicz Leon	8	1885	Markowski Leopold	.	1939	Bartoszyński Józef	18
1830	Stroka Ignacy	2	1886	Kulczycki Michał	.	1940	Gutwiński Hipolit	24
1831	Piątkiewicz Maksymilian	8	1887	Richling Alfred	8	1941	Czerski Hieronim	4
1832	Stefański Józef	8	1888	Kozankiewicz Hipolit	8	1942	Koczorowski Władysław	2
1833	Piątkiewicz Aleksander	12	1889	Böhem Józef	32	1943	Kuźniar Jakób	8
1834	Krzyżanowski Stanisław	12	1890	Cichoczki Piotr	12	1944	Sługocki Adam	16
1835	Borkowski Mikołaj	12	1891	Rohuziński Antoni	32	1945	Podwin Józef	2
1836	Szumański Teofil	24	1892	Polakowski Michał	8	1947	Larisch Karol	16
1837	Skibiński Franciszek	8	1893	Solecki Władysław	8	1948	Tomczyński Szczęsny	20
1838	Rogoziński Karol	1	1894	Bachowski Henryk	18	1949	Łasowski Józef	16
1839	Jaroszewski Władysław	8	1895	Bobrich Wojciech	8	1950	Jetel Karol	5
1840	Piotrowski Stanisław	8	1896	Butrymowicz Wojciech	4	1951	Kanty Teofil	12
1841	Wolański Jan	1	1897	Englisch Wincenty	18	1952	Mierzwiński Ludwik	8
1842	Filipowski Bazyli	8	1898	Germann Karol	12	1953	Preksel Marceli	12
1843	Domanski Kazimierz	8	1899	Hanner Franciszek	18	1954	Domaracki Józef	10
1845	Kowalski Józef	1	1900	Jaworski Leon	16	1955	Sołtyś Michał	7
1846	Piotrowski Jan	8	1901	Kalvas Karol	24	1956	Zuławski Achiles	4
1847	Pniewski Hipolit	4	1902	Kleja Teodor	16	1957	Madeyski Floryan	4
1848	Horwath Wincenty	1	1903	Knoll Hipolit	16	1960	Tarłowski Aleksander	3
1849	Matecki	2	1904	Kubala Jan	16	1986	Kurc Teodor	8
1850	Brill Franciszek	2	1905	Kuhn Edward †	4	1987	Domain Edward	8
1851	Rudak Grzegorz	16	1906	Krupski Wacław	8	1988	Podgórski Ludwik	8
1852	Kossowski Karol	.	1907	Lewandowski Józef	4	1989	Jaremowicz Michał	16
1853	Hess Franciszek	40	1908	Merak Michał	16	1990	Wójcicki Ignacy	8
1854	Przysiecki Karol	32	1909	Nitecki Karol	12	1991	Zaleski Mikołaj	8
1855	Laskowski Karol	4	1910	Nowakowski Władysław	6	1992	Kanas Franciszek	8
1856	Malharek Antoni	1	1911	Ossoliński Aleksander	16	1993	Doskoczil Wojciech	8
1859	Jurowaty Wawrzyniec	4	1912	Rossknecht Michał	24	1994	Sokulski Władysław	8
1860	Mańkowski Władysław	8	1913	Schneider Antoni	18	1995	Tabęcki Stanisław	8
1861	Pawłowski Jan	4	1914	Siewakowski Adam	8	1996	Karolini Henryk	8
1862	Gott Antoni	8	1915	Spilchaczek Antoni	24	1997	Kulikowski Józef	8
1863	Chęciński Tomasz	16	1916	Spilchaczek Jan	24	1998	Gidyński Tomasz	8
1864	Sokołowski Aleksander	$8\frac{1}{2}$	1917	Stoy Wincenty	16	1999	Eliasiewicz Ignacy	8
1865	Łaszkiewicz Mikołaj	16	1918	Tomalikowski Antoni	12	2000	Sokulski Paweł	8
1866	Babińczuk Stanisław	10	1919	Treszka Stanisław	16	2001	Hołowiecki Antoni	16
1867	Baramuszczak Antoni	6	1920	Twardzikowski Roman	24	2002	Rogalski Walenty	8
1868	Hałuszczyński Grzegorz	16	1921	Ulrych Franciszek	8	2003	Zimrosz Ignacy	8
1869	Czerski Wincenty	8	1922	Wąsikiewicz Jakób	16	2004	Skulski Erazm	8

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zlr.
2005	Antonowicz Piotr	16
2006	Pielecki Piotr	16
2007	Jurewicz Teofil	16
2008	Grendesz Jan	8
2009	Żurakowski Albert	16
2010	Grybowski Józef	16
2011	Prętkowski Ignacy	16
2012	Siemuski Stefan	16
2013	Nikot Józef	8
2014	Gliński Michał	1
2015	Heilmann Franciszek	.
2016	Kotzian Franciszek	16
2017	Welenowski Karol	16
2018	Breitmayer Marcin	16
2019	Woroniecki Ludwik	16
2020	Tomkiewicz Chryzostom	8
2021	Nowosielecki Jan	8
2022	Krzyczkowski Benedykt	24
2023	Misiewicz Feliks	40
2024	Bernarczyk Józef	16
2025	Szydłowski Jan	40
2026	Tyszkowski Antoni	8
2027	Nowacki Leon	12
2028	Mendlowski Ferdynand	.
2029	Kopczyński Leon	4
2030	Zaremba Jan	10
2031	Godefrejow Józef	3
2032	Kłosiński Franciszek	4
2033	Dworzański Antoni	2
2034	Nowacki Jan	.
2035	Chwalibóg Kornel †	6
2036	Barcewicz Albin	25
2037	Steczkowski Józef	2
2038	Smereczański Jan	2
2039	Przeradowski Franciszek	4
2040	Romański Piotr	4
2041	Pawlikowski Aleksander	4
2042	Konopacki Leon	2
2043	Pilawski Tomasz	4
2044	Bieniaszewski Wincenty	2
2045	Węglowski Konstanty	4
2046	Olejnikow Józef	2
2047	Smolin Filip	4
2048	Musinkiewicz Jan	4
2049	Kocyan Karol	4
2050	Waltenberg Franciszek	8
2051	Krzysztofowicz Kajetan	8
2052	Scheybal Roman	2
2053	Lewicki Piotr	8
2054	Tchorzewski Tytus	8
2055	Głowacki Maurycy	8
2056	Wędziński Feliks	8
2057	Kaszyński Ludwik	20
2058	Terlikowski Franciszek	8
2059	Lewitowicz Teodor	6
2060	Lipski Stanisław	24
2061	Karpiński Franciszek	18
2062	Scierański Józef	.
2063	Szczepański Feliks	18
2064	Weiss Michał	12
2065	Dyhdalewicz Ignacy	18
2067	Rutowski Wojciech	.
2069	Węgliński Edmund	.
2070	Nowakowski Jan	2
2071	Heilman Adolf	24
2072	Zubrzycki Jędrzej	6
2073	Tychy Franciszek	12
2074	Sochanik Juliusz	8
2075	Mayer Nemezyusz	8
2076	Motyczyński Józef	.
2077	Stern Franciszek	8
2078	Rehschütz Władysław	8
2079	Herzmanek Franciszek	8
2080	Tartakowski Mikołaj	8
2081	Kisielewski Adam	4
2082	Barthl Kazimierz	3
2083	Solecki Ignacy	4
2084	Szefer Józef	4
2085	Niementowski Walenty	4
2086	Aucuta Józef	8
2087	Rzechowicz Jan	8
2088	Welde Kalikst	.
2089	Kisieliński Franciszek	8
2090	Ziębicki Ignacy	.
2091	Rzepiński Władysław	.
2092	Domin Leon	4
2093	Olewiński Kazimierz	2
2094	Sadowski Wicenty	.
2095	Hryniewicz Ludwik	1
2096	Jankowski Eugeniusz	2
2097	Jastrzębski Karol	4
2098	Petter Antoni	1
2099	Gliwowicz Piotr	4
2100	Witwicki Jan	.
2101	Olej Jan	1
2102	Krupiński Wojciech	2
2103	Dobrogórski Franciszek	.
2104	Pawłowski Karol	.
2105	Pelz	.
2106	Zawadzki	.
2107	Lelo Szymon	.
2108	Jabołkowski Franciszek	2
2109	Kociński Hipolit	.
2110	Krinz Kaspar	2
2111	Dudziński Edward	4
2112	Pawłowski Eugeniusz	12
2113	Ryżewski Błażej	.
2114	Antoszko Jan	4
2115	Głuchowski Kazimierz	.
2116	Gajewski Zygmunt	12
2117	Szczepanik Teofil	4
2118	Zając Kazimierz	2
2119	Starzyński Jan	6
2120	Dobrowolski Antoni	4
2121	Ostrzechowski Jan	8
2122	Ostrzechowski Karol	4
2123	Szulz Jan	4
2124	Holaszek Julian	4
2125	Bernatowicz Józef	8
2126	Horwath Franciszek	4
2127	Kiliar Piotr	4
2128	Prymakowski Łukasz	4
2129	Watter Edward	4
2130	Werchowiecki Alojzy	4
2131	Jasiński Maciej	.
2132	Melchert Bronisław	4
2133	Heilman Józef	16
2134	Obielowski Michał	4
2135	Garbaczewski Ignacy	.
2136	Karczewski Stanisław	.
2137	Minasiewicz Józef	8
2138	Dołżycki Włodzimierz	4
2139	Hoszowski Erazm	24
2140	Skrzycki Tadeusz	4
2141	Fiala Józef	12
2142	Długoszowski Aleksander	8
2143	Makarewicz Sylwester	16
2144	Połotnicki Aleksander	8
2145	Horwat Wicenty	2
2146	Smotrecki Paweł	8
2147	Grebner Jędrzej	4
2148	Laczoi Grzegorz	4
2149	Klimpel Tomasz	4
2150	Chrzanowski Leonard	4
2151	Sokalski Józef	4
2152	Smalawski Ignacy	4
2153	Welc Maksymilian	4
2154	Jaworski Wacław	4
2155	Rynerz Franciszek	4
2156	Markowski Antoni	4
2157	Iwanicki Jan	4
2158	Bredemayer Bogusław	4
2159	Friedrich Wojciech	4
2160	Kantor Józef	4
2161	Górka Tomasz	4
2162	Prorok Jan	4
2163	Stefanowicz Karol	4
2165	Toczyski Robert	4
2166	Sobieszczański Stanisław	4

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zła.
2167	Wężyk Julian	18
2168	Sławiński Wojciech	.
2169	Ługowski Zygmunt	6
2170	Januszkiewicz Gracyan	12
2171	Irzabek Leon	4
2172	Welcel Wilhelm	3
2173	Kœstlich Ferd. Franciszek	12
2174	Zbrożek Karol	4
2175	Habel Jan	2
2176	Ciemirski Wiktor	.
2177	Orzychowski Feliks	2
2178	Klimczak Adam	2
2179	Gutowski Adam	6
2180	Idziński Jan	4
2181	Bobelak Edward	4
2182	Troczyński Antoni	.
2183	Sondermayer Franciszek	.
2184	Kobierzycki Antoni	4
2185	Kummersberg Edmund	4
2186	Karpiński Michał	8
2187	Fastnacht Antoni	2
2188	Seligdowicz Aleksander	4
2189	Radziszewski Zenon	8
2190	Ullmann Markus	8
2191	Kwaśniewski Feliks	4
2192	Kolankowski Aleksander	.
2193	Kałuski Bolesław	8
2194	Wolf Wojciech	8
2195	Tabęcki	8
2196	Hoszowski Leon	4
2197	Szczepanowski Selwester	8
2198	Zumliński Tomasz	12
2199	Michałowski Leon	12
2200	Jakubowski Julian	4
2201	Molen Jan	.
2202	Swiechowski Jan	16
2203	Fedewicz Józef	4
2204	Swiątkiewicz Feliks	4
2205	Janicki Józef	.
2206	Zawadzki Jan	8
2207	Dąbrowski Edward	2
2208	Jaruszewski Karol	4
2209	Ostrowski Teofil	4
2210	Kucharski Antoni	4
2211	Strutyński Teodor	4
2212	Janecki Stanisław	4
2213	Karzycki Antoni	2
2214	Wyczałkowski Jan	2
2215	Laufer Jan	.
2216	Kwaśniewski Rafał	.
2217	Piątkowski Józef	.
2218	Horn P.	.
2219	Wolski Rola Tymoteusz	16
2220	Stachnik Mateusz	32
2221	Celle Ferdynand	8
2222	Zajczek Jan	6
2223	Miazga Władysław	24
2224	Burakowski Mateusz	.
2225	Strzelecki Romuald	.
2226	Orłowski Kornel	.
2227	Bieńkowski Adam	.
2228	Jirsa Franciszek	.
2229	Łagodzic Emil	.
2230	Berczowski Aleksander	.
2231	Wróblewski Władysław	.
2232	Batowski Antoni	.
2233	Drelichowski Hieronim	.
2234	Radomski Feliks	.
2235	Czerniecki Emil	.
2236	Hryniewicz Jan	.
2237	Maryla Wencel	.
2238	Kurbas Mikołaj	.
2239	Jaworski Piotr	.
2240	Krajewski Grzegorz	.
2241	Nowicki Wincenty	.
2242	Solecki Józef	.
2243	Hampel Antoni	6
2244	Machalski Jan	4
2245	Szik Jakób	8
2246	Kaszuba Jan	12
2247	Rucki Kajetan	2
2248	Myczkowski Teodor	4
2249	Zadarnowski Longin	8
2250	Rząsa Karol	8
2251	Piciński Józef	2
2252	Makowski Ludwik	12
2253	Haniewski Józef	4
2254	Dymnicki Jan	8
2255	Lorenz Antoni	4
2256	Marynowski Edward	8
2257	Żurowski Jacek	40
2258	Vogel Franciszek	40
2259	Kostiha Antoni	24
2260	Nurkowski Wincenty	24
2261	Kreczmer Karol	16
2262	Kucharski Wincenty	16
2263	Mokrzycki Bazyli	16
2264	Kunicki Albin	16
2265	Orzeł Wincenty	16
2266	Heldenburg Karol	16
2267	Baczyński Jan	16
2268	Dąbrowski Jan	16
2269	Babicz Franciszek	24
2270	Kropiwnicki Feliks	16
2271	Nazarkiewicz Mikołaj	16
2272	Grzegocki Grzegorz	16
2273	Krupiński Władysław	16
2274	Albert Leon	16
2275	Heldenburg Ludwik	16
2276	Ołtarzewski Antoni	16
2277	Giżak Jan	16
2278	Sperl Antoni	16
2279	Krotochwill Juliusz	16
2280	Adamowski Leonard	6
2281	Kitlas Ferdynand	8
2282	Steciecki Antoni	8
2283	Kitlas Karol	8
2284	Wezelik Antoni	16
2285	Pachnowski Michał	8
2286	Tarnawski Władysław	16
2287	Wezelik Józef	8
2288	Rudka Jakób	8
2289	Bestecki Jan	16
2290	Andrusiewicz Michał	16
2291	Gliński Jan	16
2292	Henke Franciszek	8
2293	Mokrzycki Julian	16
2294	Bryliński Aleksander	16
2295	Jednakowski Jan	12
2296	Pomiankowski Konstanty	8
2297	Kowalewski Józef	8
2298	Romański Józef	8
2299	Morawetz Jędrzej	12
2300	Żabicki Mikołaj	4
2301	Wiśniewski Sydon	.
2302	Wiśniewski Michał	.
2303	Romanowski Mieczysław	.
2304	Glazur Karol	4
2305	Beer Franciszek	16
2306	Kotłowski Antoni	16
2307	Perner Karol	4
2308	Szczepański Franciszek	16
2309	Starzyński Władysław	8
2310	Rogalski Wiktor	8
2311	Doliński Alojzy	6
2312	Bobrowski Klemens	8
2313	Bober Kazimierz	4
2314	Kramer Jan	4
2315	Sadłowski Ludwik	4
2316	Kozak Wincenty	4
2317	Towarnicki Józef	4
2318	Babuchowski Edward	8
2319	Czajkowski Feliks	4
2320	Strzyżowski Julian	4
2321	Gumowski Apolinary	12
2322	Truksa Wojciech	16
2323	Hrabel Jan	8
2324	Schnajder Stanisław	8
2325	Vogel Adolf	8
2326	Skubowicz Mikołaj	12
2327	Orzechowski Feliks	4
2328	Worszyński Władysław	12

Nr. książeczki udziałowej	Nazwisko i Imię członka rzeczywistego	Zapłacił na udziały po koniec r. 1869 zł.
2329	Krzyżanowski Józef	6
2330	Siciński Piotr	16
2331	Chojecki Zygmunt	8
2332	Sokołowski Ignacy	16
2333	Łuszczyński Szymon	4
2334	Nieder Bronisław	4
	Gawlikowski Franciszek	
	Wojciechowski Romuald	
	Rajkowski Józef	
2338	Wiśniewski Feliks	4
2339	Krasnodębski Paweł	8
2340	Halecki Leon	4
2341	Medlachowski Leonard	8
2342	Dworzaczek Wincenty	8
2343	Błocki Zygmunt	12
2344	Serafiński Albin	4
2345	Wigura Wojciech	4
2346	Zajączkowski Ignacy	8
2347	Szymańczewski Hipolit	4
2348	Morawski Aleksander	12
2349	Piasecki Wiktor	4
2350	Korybski Julian	.
2351	Chudzikiewicz Teofil	.
2352	Ganzel Wilhelm	8
2353	Zieliński Jan	2
2354	Zbierzchowski Franciszek	4
2355	Kowalski Liberat	4
2356	Fok Bazyli	4
2357	Sawicki Franciszek	4
2358	Sokulski Bronisław	4
2359	Demkiewicz Feliks	7
2360	Jurkiewicz Marcin	2
2361	Wodziński Wincenty	9
2362	Lipski Jan	4
2363	Zuchowski Adolf	16
2364	Czajkowski Maryan	8
2365	Maluszewski Michał	4
2366	Pawlik Tadeusz	4
2367	Chaszczyński Felicyan	4
2368	Neumann Henryk	4
2369	Moszoro Antoni	2
2370	Feyerl Jakób	4
2371	Reichard Jan	8
2372	Fabiański Władysław	4
2373	Derenowicz Walenty	4
2374	H[illegible]lcki Wiktor	4
2375	Pawłowski Klemens	4
2376	Szybalski Aleksander	4
2377	Łazowski Grzegorz	4
2378	Mączka Stanisław	4
2379	Wojcicki Ludwik	8
2380	Stiller Jan	4
2381	Gawroński Jan	8
2382	Szomański Jan	4
2383	Giermata Józef	4
2384	Tarański Ludwik	4
2385	Schönborn Jan	4
2386	Łoziński Szymon	2
2387	Giebułtowski Franciszek	32
2388	Jekiel Stanisław	4
2389	Wdówka Albin	4
2390	Kuzian Jakób	16
2391	Olszański Józef	1
2392	Stolarz Wojciech	4
2393	Woelfel Jan	4
2394	Schiebel Jan	8
2395	Czarnecki Leon	12
2396	Łopuszański Tadeusz	6
2397	Laskowski Antoni	2
2398	Tyszkowski Aleksander	4
2399	Misiewicz Franciszek	16
2400	Burzyński Erazm	4
2401	Ursyn Mikołaj	12
2402	Tomik Jan	8
2403	Kwiatkowski Tadeusz	.
2404	Mroczkowski Stanisław	4
2405	Jaworski Leon	.
2406	Żatowski Stanisław	4
2407	Wyszyński Feliks	4
2408	Nitschke Jan	4
2410	Bigda Michał	4
2411	Laski Jan	8
2412	Zaremba Roman	.
2413	Newelski Karol	.
2414	Pieniążek Bolesław	.
2415	Gliniecki Józef	.
2416	Zawistowski Julian	4
2417	Majewski Leon	8
2418	Dawid Ferdynand	4
2419	Boisse Leonard	8
2420	Hoszowski Stanisław	.
2421	Kruczkowski Ignacy	.
2422	Matkowski Jan	.
2423	Barski Michał	16
2424	Kozłowski Teofil	.
2425	Drozdowski Władysław	.
2426	Reiter Karol	.
2427	Wróblewski Karol	8
2428	Siennicki Wincenty	.
2429	Sawicki Stanisław	.
2430	Szafel Izydor	.
2431	Martynowicz Jan	4
2432	Hübner Ferdynand	.
2433	Oli Jan	.
2434	Kwaśniewski Feliks	15_{60}
2435	Kosiński Wincenty	.
2436	Ciencewicz Tytus	12
2437	Zieliński Józef	.
2438	Kryciński Aleksander	.
2439	Sabatowicz August	.
2440	Wesołowski Tytus	20
2441	Dobiecki Albin	20
2442	Sawicki Ksawery	.
2443	Kryciński Antoni	.
2444	Michalczewski Piotr	4
2445	Żurowski Józef	.
2446	Litfin Karol	.
2447	Piotrowski Jan	10
2448	Klocek Józef	4
2449	Stefanus Jerzy	.
2450	Wiśniowski Ludwik	9_{25}
2451	Hirsch Naftali	18
2452	Stupnicki Ferdynand	4
2453	Gajewski Bernard	2
2454	Władyka Jan	2
2455	Urban Ignacy	4
2456	Pruchniewicz Aleksander	4
2457	Skrzyński	.
2458	Dobrowolski Grzegorz	16_{75}
2459	Hoszowski Leszek	16_{75}
2460	Faranowski Franciszek	20
2461	Kiesler Karol	2
2462	Kulczycki Michał	4
2463	Jastrzębski Feliks	8
2464	Makowski Platon	.
2465	Bordziński Józef	4
2466	Majranowski Adam	4
2467	Moczarowski Franciszek *	.
2468	Zukowski Józef *	.
2469	Bauda Józof *	.
2470	Zając Franciszek *	.
2471	Borzęcki Leopold	.
2472	Rieger Karol	8
2473	Fiala Teodor	16
2474	Strzelecki Antoni	4
2475	Miączyński Henryk	16
2476	Tutomski Jan	8
2477	Moisowicz Hilary	.
2478	Majewski Józef	4
2479	Duczymiński Józef	8
2480	Weseli Jakób *	.
2481	Mikitowicz Leon *	.
2482	Seligdowicz Leon *	.
2483	Mucha W	4
2484	Hawrysiewicz Teodor	1
2485	Moczulski Józef	1
2486	Benesz	.
2487	Bieńkowski Józef	8
2488	Kulski Tomasz *	.
2489	Wolański Józef	4
2490	Krasocki Józef	4

Tabelka stemplowa.

Skala I.

na Weksle.

			Należytość stemplowa zł.	cnt.
Do	. . . 60	zł.	—	5
Nad 60	do 120	«	—	10
« 120	« 240	«	—	20
« 240	« 360	«	—	30
« 360	« 480	«	—	40
« 480	« 600	«	—	50
« 600	« 720	«	—	60
« 720	« 840	«	—	70
« 840	« 960	«	—	80
« 960	« 1080	«	—	90
« 1080	« 1200	«	1	—
« 1200	« 2400	«	2	—
« 2400	« 3600	«	3	—
« 3600	« 4800	«	4	—
« 4800	« 6000	«	5	—
« 6000	« 7200	«	6	—
« 7200	« 8400	«	7	—
« 8400	« 9600	«	8	—
« 9600	« 10800	«	9	—
« 10800	« 12000	«	10	—
« 12000	« 13200	«	11	—
« 13200	« 14400	«	12	—
« 14400	« 15600	«	13	—
« 15600	« 16800	«	14	—
« 18000	« 19200	«	15	—

i t. d. od każdych 1200 zł. o 1 zł. więcej, przyczem sumy niżej 1200 zł. uważają się jako pełne.

Skala II.

na Dokumenta.

			Należytość stemplowa zł.	cnt.
Do	. . . 20	zł.	—	7
Nad 20	do 40	«	—	13
« 40	« 60	«	—	19
« 60	« 100	«	—	32
« 100	« 200	«	—	63
« 200	« 300	«	—	94
« 300	« 400	«	1	25
« 400	« 800	«	2	50
« 800	« 1200	«	3	75
« 1200	« 1600	«	5	—
« 1600	« 2000	«	6	25
« 2000	« 2400	«	7	50
« 2400	« 3200	«	10	—
« 3200	« 4000	«	12	50
« 4000	« 4800	«	15	—
« 4800	« 5600	«	17	50
« 5600	« 6400	«	20	—
« 6400	« 7200	«	22	50
« 7200	« 8000	«	25	—

Nad 8000 zł. od każdych 400 zł. opłacaną być ma należytość po 1 zł. 25 kr. przyczem sumy niżej 400 zł. uważają się jako pełne.

Skala III.

			Należytość stemplowa zł.	cnt.
Do	. . . 10	zł.	—	7
Nad 10	do 20	«	—	13
« 20	« 30	«	—	19
« 30	« 50	«	—	32
« 50	« 100	«	—	63
« 100	« 150	«	—	94
« 150	« 200	«	1	25
« 200	« 400	«	2	50
« 400	« 600	«	3	75
« 600	« 500	«	5	—
« 800	« 1000	«	6	25
« 1000	« 1200	«	7	50
« 1200	« 1600	«	10	—
« 1600	« 2000	«	12	50
« 2000	« 2400	«	15	—
« 2400	« 2800	«	17	50
« 2800	« 3200	«	20	—
« 3200	« 3600	«	22	50
« 3600	« 4000	«	25	—

Nad 4000 zł. od każdych 200 zł. opłacaną być ma należytość po 1 zł. 25 kr., przyczem sumy niżej 200 zł. uważają się jako pełne.

Uwaga ogólna. Stronom dozwolone są wszystkie opłaty skal powyższych, jeżeli przewyższają kwotę 20 zł. (czyli z dodatkiem nadzwyczajnym 25 zł.), albo za pomocą marek stemplowych, albo przez zapłacenie opłaty w gotówce w urzędzie do poboru należytości uprawnionym zaspokoić.

Tablica procentów.

Po 3 od sta.							po 3 1/2 od sta.							po 4 od sta.						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc		Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc		Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
złr.	złr.	ct.	złr.	ct	zł	ct	złr.	złr.	ct.	złr.	ct	zł.	ct.	złr.	złr.	ct.	złr.	ct.	zł.	ct.
1	—	3	—	1 1/2	—	1/4	1	—	3 1/2	—	1 4/4	—	7/24	1	—	4	—	2	—	1/3
2	—	6	—	3	—	2/4	2	—	7	—	3 1/2	—	7/12	2	—	8	—	4	—	2/3
3	—	9	—	4 1/2	—	3/4	3	—	10 1/2	—	5 1/4	—	7/8	3	—	12	—	6	—	1
4	—	12	—	6	—	1	4	—	14	—	7	—	1 1/6	4	—	16	—	8	—	1 1/3
5	—	15	—	7 1/2	—	1 1/4	5	—	17 1/2	—	8 3/8	—	1 11/24	5	—	20	—	10	—	1 1/3
6	—	18	—	9	—	1 1/2	6	—	21	—	10 1/2	—	1 3/4	6	—	24	—	12	—	2
7	—	21	—	10 1/2	—	1 3/4	7	—	24 1/2	—	12 1/4	—	2 1/24	7	—	28	—	14	—	2 1/3
8	—	24	—	12	—	2	8	—	28	—	14	—	2 1/3	8	—	32	—	16	—	2 3/3
9	—	27	—	13 1/2	—	2 1/4	9	—	31 1/2	—	15 3/4	—	2 5/8	9	—	36	—	18	—	3
10	—	30	—	15	—	2 1/2	10	—	35	—	17 1/2	—	2 11/12	10	—	40	—	20	—	3 1/3
20	—	60	—	30	—	5	20	—	70	—	35	—	5 5/6	20	—	80	—	40	—	6 2/3
30	—	90	—	45	—	7 1/2	30	1	5	—	52 1/2	—	8 3/4	30	1	20	—	60	—	10
40	1	20	—	60	—	10	40	1	40	—	70	—	11 2/3	40	1	60	—	80	—	13 1/3
50	1	50	—	75	—	12 1/4	50	1	75	—	87 1/2	—	14 7/12	50	2	—	1	—	—	16 2/3
100	3	—	1	50	—	25	100	3	50	1	75	—	29 1/6	100	4	—	2	—	—	33 1/3
200	6	—	3	—	—	50	200	7	—	3	50	—	58 1/3	200	8	—	4	—	—	66 2/3
300	9	—	4	50	—	75	300	10	50	5	25	—	87 1/2	300	12	—	6	—	1	—
400	12	—	6	—	1	—	400	14	—	7	—	1	16 2/4	400	16	—	8	—	1	33 1/3
500	15	—	7	50	1	20	500	17	50	8	75	1	45 5/6	500	20	—	10	—	1	66 2/3
1000	30	—	15	—	2	50	1000	35	—	17	50	2	91 2/3	1000	40	—	20	—	3	33 1/3
5000	150	—	75	—	12	50	5000	175	—	87	50	14	58 1/3	5000	200	—	100	—	16	66 2/3
10000	300	—	150	—	25	—	10000	350	—	175	—	29	16 2/3	10000	400	—	200	—	33	33 1/3

Po 4 1/2 od sta.							po 5 od sta.							po 5 1/2 od sta.						
1	—	4 1/2	—	2 1/4	—	3/3	1	—	5	—	2 1/2	—	5/12	1	—	5 1/2	—	2 3/4	—	11/24
2	—	9	—	4 1/2	—	3/3	2	—	10	—	5	—	5/6	2	—	11	—	5 1/2	—	11/12
3	—	13 1/2	—	6 3/4	—	1 1/3	3	—	15	—	7 1/2	—	1 1/4	3	—	16 1/2	—	8 1/4	—	1 3/8
4	—	18	—	9	—	1 1/2	4	—	20	—	10	—	1 2/3	4	—	22	—	11	—	1 5/6
5	—	22 1/2	—	11 1/4	—	1 7/8	5	—	25	—	12 1/2	—	2 1/12	5	—	27 1/2	—	13 3/4	—	2 7/24
6	—	27	—	13 1/2	—	2 1/4	6	—	30	—	15	—	2 1/2	6	—	33	—	16 1/2	—	2 3/4
7	—	31 1/2	—	15 3/4	—	2 5/8	7	—	35	—	17 1/2	—	2 11/12	7	—	38 1/3	—	19 1/4	—	3 5/24
8	—	36	—	18	—	3	8	—	40	—	20	—	3 1/3	8	—	44	—	22	—	3 5/12
9	—	40 1/2	—	20 1/4	—	3 3/8	9	—	45	—	22 1/2	—	3 1/4	9	—	49 1/2	—	23 3/4	—	4 1/12
10	—	45	—	22 1/2	—	3 3/4	10	—	50	—	25	—	4 1/6	10	—	55	—	27 1/2	—	4 7/12
20	—	90	—	45	—	7 1/2	20	1	—	—	50	—	8 1/3	20	1	10	—	55	—	9 1/12
30	1	35	—	67 1/2	—	11 1/4	30	1	50	—	75	—	12 1/2	30	1	65	—	82 1/2	—	13 3/4
40	1	80	—	90	—	15	40	2	—	1	—	—	16 2/3	40	2	20	1	10	—	18 1/3
50	2	25	1	12 1/2	—	18 3/4	50	2	50	1	25	—	20 5/6	50	2	75	1	37 1/2	—	22 11/12
100	4	50	2	25	—	37 1/2	100	5	—	2	50	—	41 2/3	100	5	50	2	75	—	45 5/6
200	9	—	4	50	—	75	200	10	—	5	—	—	83 1/3	200	11	—	5	20	—	91 2/3
300	13	50	6	75	1	12 1/2	300	15	—	7	50	1	25	300	16	50	8	25	1	37 1/2
400	18	—	9	—	1	50	400	20	—	10	—	1	66 2/3	400	22	—	11	—	1	83 1/3
500	22	50	11	25	1	78 1/2	500	25	—	12	50	2	8 2/3	500	27	50	13	75	3	29 1/6
1000	45	—	22	50	3	75	1000	50	—	25	—	4	16 2/3	1000	55	—	27	50	4	58 1/3
5000	225	—	112	50	18	75	5000	250	—	125	—	20	83 1/3	5000	275	—	137	50	22	91 2/3
10000	450	—	225	—	37	68	10000	500	—	250	—	41	66 2/3	10000	550	—	275	—	45	83 1/3

Wyciąg alfabetyczny z ustawy stemplowej

obejmujący należytości od spraw, dokumentów, pism i czynności urzędowych i prywatnych.

	zł.	ct.
Absolutorja tyczące się studjów lub rachunków, od arkusza	—	50
Allegata do podań podlegających opłacie stemplowej (wyjąwszy świadectw ubóstwa), od arkusza	—	15
Assygnacje, obacz **Przekazy.**		
Awizacje sądowe, od arkusza . .	—	50
— nie sądowe, jak długo nie służą do użytku sądowego, są wolne od stempla.		
Cedułki wagi, jeżeli się z nich nie robi użytku sądowego lub urzędowego, są wolne od stempla.		
Cessje bezpłatne jak darowizny, od arkusza	—	50
— prócz tego zaś pomiędzy małżonkami nierozwiedzionemi, rodzicami i dziećmi, według wartości 1%; pomiędzy innem pokrewieństwem aż włącznie dziećmi rodzeństwa według wartości 4%; bezpłatne we wszystkich innych wypadkach, według wartości 8%. (Dodatek 25%).		
— płatne, lecz nie opiewające na pretensje długu, lecz na inne prawa, równają się ugodom kupna lub sprzedaży, według wartości pieniężnej, skala III.		
— na wekslach (Giro), są wolne od opłaty stemplowej nawet w razach, gdy służą za allegata.		
— dotyczące innych pretensji dłużniczych, według wartości nie pretensji, lecz zapłaty, skala II		
— na spisach ładunkowych, spisach składowych, certyfikatach, zaliczkach na okręta, policach zabezpieczeń morskich, na rzekach i przekazach bankowych, od każdej cessji .	—	5
Darowizny między żyjącemi podlegają podwójnej opłacie stemplowej, od arkusza .	—	50
— na wypadek śmierci, od pierwszego arkusza	1	—
Jako opłata procentowa według wartości przedmiotu ustanowiona jest przy darowiznach między żyjącemi:		
1) pomiędzy nierozłączonemi w czasie darowizny małżonkami, między rodzicami a dziećmi ślubnemi lub nieślubnemi i tychże potomkami, między rodzicami przybranemi i dziećmi przybranemi, od wartości przedmiotu 10%. i Dodatek 25%.		
2) między innem pokrewieństwem aż włącznie do dzieci rodzeństwa 4%. i Dodatek 25%.		
3) we wszystkich innych przypadkach 8%. i Dodatek 25%.		

	zł.	ct.
Należytość opłaca się dopiero po rzeczywistem odbieraniu; obacz **Przeniesienia majątku.**		
Dekreta posady według wartości wszystkich przychodów rocznych, podług skali III.		
Dokumenta adoptacji, t. j. ugody przyjęcia za dziecię, od arkusza . . .	—	50
Dokumenta kaucji, postanowienia lub poświęcenia (oddania na pewny cel) według wartości, skala II.		
Dupliki w procesie cywilnym, od arkusza .	—	36
— w przedmiotach niżej 50 złr. od arkusza	—	15
Extabulacje wolne od opłaty.		
Gazety krajowe, każdy numer . .	—	1
— zagraniczne, każdy numer . . .	—	2
Korespondencje handlowe i profesyjne, jeżeli nie stanowią wydania dokumentu, są wolne od opłaty stemplowej.		
Kalendarz, od sztuki	—	6
Karty, od jednej talii	—	15
Karty ładunkowe, konosamenty żeglarzy, spisy ładunkowe, spisy składowe, warranty, od sztuki	1	—
— wszelkie inne od sztuki . . .	—	5
— każde przeniesienie na tychże . .	—	5
Kodycylle, tak jak testamenty od arkusza.	1	—
Konta kupców i przemysłowców, od arkusza	—	5
— bilansowe, od arkusza	1	—
Książeczki długów, jako notatki do własnego użytku, są uwolnione.		
Książki (druki) są nawet jako allegata wolne od opłaty stemplowej.		
— inne, obacz **Księgi handlowe**.		
Księgi handlowe i profesyjne, księgi główne, konta-korrente, saldo-konto kupców, fabrykantów i profesjonistów, od arkusza mierzącego najwięcej 726 cali kwadratowych .	—	25
— wszelkie inne, oprawione, zeszywane lub w pojedyńczych arkuszach albo kartach, od arkusza niemierzącego nad 380 cali kwadr.	—	5
— mierzącego 380 lecz nie nad 726 cali kwadr.	—	10
— mierzącego nad 726 cali kwadr. . .	—	15
Księgi zawierające kopie listów są uwolnione od opłaty stemplowej.		
Kwity na rzeczy szacowne, według wartości skala II.; na sumy poniżej 2 złr. wolne od opłaty stemplowej.		
Legalizacje, *a)* od urzędów za potwierdzenie podpisu jednej osoby	1	—
— *b)* od notarjuszów za potwierdzenie podpisu jednej osoby	—	50

	zł.	ct.
za każdą dalszą osobę	—	25
Listy ładunkowe, od sztuki . .	—	5
Losy, stosunkowo do stawki, skala II. (uiszcza się przed wydawaniem losów).		
— na które przypada wygrana, która przechodzi kwotę stawki, przy loterji liczbowej od wygranej podług skali III., przy innych przedsiębiorstwach loteryjnych 5%.		
Odpisy urzędowe pojedyńcze wydane przez sąd, od arkusza	—	36
— wydane przez inne władze . .	—	50
— urzędowe, widymowane, od arkusza .	1	—
— sporządzone przez stronę a widymowane przez urząd lub notarjusza, od arkusza .	—	50
Oferty, od arkusza	—	50
Oszacowania, od każdego arkusza . .	—	50
— w postępowaniu spornem, jeżeli przedmiot sporu wartości 50 złr. nie przenosi, od arkusza	—	15
Paszporta i dokumenta podróżne dla służących, czeladzi, wyrobników, także książki wędrownicze	—	15
— dla innych osób	1	—
Pełnomocnictwa, od każdego arkusza .	—	50
Pertraktacje spadkobiercze, podania w takowych od każdego arkusza . .	—	36
Jeżeli spuścizna, bez odtrącenia długów nie przechodzi 25 złr., są wolne od opłaty stempla.		
Podania czyli prośby o udzielenie wolności zarobkowania, zgłoszenia o rozpoczęciu zawodu zarobkowego, podania o udzielenie koncesji przemysłowych lub o dozwolenie agencji publicznej w Wiedniu . .	6	—
— w miastach mających nad 50.000 ludności	4	—
— w miastach liczących 10 do 50 000 ludności	3	—
— w miastach liczących 5 do 10.000 ludności	1	50
— o wszelkie inne upoważnienia . .	1	—
— o przepuszczenie do praktyki urzędowej: . o udzielenie adjutum lub o nadanie publicznej posady albo służby lub beneficjum, od arkusza	1	—
— o uzyskanie posady służbowej sług, od ark.	—	50
— o obwieszczenie licytacji publicznej, tudzież podania do sądów cywilnych o wydanie edyktów, lub których należyte załatwienie wymaga wydania edyktów; o paszporta do wprowadzenia, wyprowadzenia i przyprowadzenia towarów; o pozwolenie do ustanowienia lub powiększenia, do zmiany, przeistoczenia lub zadłużenia fidejkomisu, od ark.	1	—
— o udzielenie, potwierdzenie, przeniesienie szlachectwa, godności, tytułu, odznaczeń i t.d. od pierwszego arkusza . . .	5	—
— o udzielenie przywil. przemysłowych i innych	5	—
— o nadanie praw obywatelstwa lub mieszczaństwa; o przyjęcie do związku gminnego .	2	—
— o intabulacje, prenotacje albo extabulacje w księgach publicznych, od ark. pierwszego	1	50

	zł.	ct.
— o sekwestracje, od każdego arkusza .	—	36
— o zaprotokołowanie istniejących lub zmienionych firm albo ugody spólnictwa; o zaprotokołowanie składów filialnych, od 1go arkusza	10	—
— o zaprotokołowanie prokury, za każdego pełnomocnika	5	—
— o zaprotokołowanie likwidatorów . .	5	—
— o protokołowanie praw majątkowych, które żona kupca nabywa mocą intercyzy małżeńs.	5	—
— o nadzwyczajne ułaskawienie w postępowaniu w przestępstwach dochodowych, od arkusza	1	—
— o dyspenzę do publ. władz i urzędów, od ark.	—	36
— małżonków w sprawach rozwodu, orzeczenia nieważności ślubów, od arkusza .	—	36
— w postępowaniu sądowem, karnem lub niekarnem, od arkusza	—	36
— wszelkie inne od arkusza . . .	—	50
Policy i ugody zabezpieczenia, stosownie do premii, skala II.		
Poręczenia, jeżeli zobowiązanie nie można oszacować, od arkusza . . .	—	50
Poręczenia, jeżeli zobowiązanie da się oszacować, wedle wartości, skala II.		
Potwierdzenia otrzymania zastawu ręcznego, od arkusza	—	50
— zaliczki na papiery pieniężne lub towary, jeżeli zaliczki ze strony upoważnionych do tego zakładów wydawane są tylko na 3 miesiące, równie jak każda prolongacja na niewięcej jak 3 miesiące, według kwoty zaliczki, skala I.		
— wszelkie inne, według skali II.		
Pozwolenia na małżeństwo od osób prywatnych, od każdego arkusza . . .	—	50
Prolongacje wekslowe uważać należy za nowe weksle i stosują się do wartości podług skali I. Jeżeli zaś prolongacja termin 6, lub dla zagranicy 12 miesięcy przekracza, należytość opłacana być ma według skali II.		
Prośby obacz **Podania**.		
Protesta wekslowe, podniesione przez notarjusza, od arkusza	1	—
— od sądu przy wekslach do 200 złr. .	2	—
— nad 200 złr.	3	—
Przekazy (asygnacje) od kupców lub do kupców, jeżeli przedmiot stanowią pieniądze, jak weksle podług skali I.; jeżeli przedmiotem nie są pieniądze, według skali II. jednak nie więcej jak od arkusza .	—	50
— inne, (nie od kupców lub nie do kupców) według kwoty przekazanej, skala II.		
Przeniesienia majątku między żyjącymi (obacz **darowizny i ugody kupna**).		
— z powodu śmierci: 1. z rodziców na dzieci od wartości 1% i dodatek 25%; 2. na innych krewnych aż włącznie do dzieci ro-		

zł. | ct.

dzeństwa 4%; 3. na osoby, które do spadkodawcy w stosunku najemniczym lub służbowym stały, jeżeli spuścizna albo legat nie więcej jak roczny dochód 50 złr. wynosi, albo jeżeli suma kapitału 500 złr. nie przechodzi 1%; 4. we wszelkich innych wypadkach 8%. (Dodatek 25%). Jeżeli spuścizna jest nieruchomością, opłaca się jeszcze należytość $1\frac{1}{2}$% (obacz **darowizny** (Dodatek 25%).

— dokument sam od arkusza . . . 1 | —

Rachunki obacz **Konta.**

Recepisy obacz **Kwity i potwierdzenia.**

Rekursa przeciw owym orzeczeniom i wyrokom, które wydane są na stemplu nie przenoszącym 5 złr., od pierwszego arkusza połowę, jak wyrok pierwszej instancji.

Rekursa w każdym innym razie od 1go ark. | 50

Rewersa, jeżeli przedmiot jest szacownym, od wartości skala II.

— jeżeli przedmiot nie jest szacownym, od każdego arkusza . . . . . — | 50

Rezolucje i zezwolenia urzędowe na podania intabulacyjne, są uwolnione.

Rubra czyli **Rubryki**, od sztuki . . — | 15

Saldowania, potwierdzenia na kontach, rachunkach albo wykazach, które są opatrzone stemplem 5 centowym, są wolne; na innych nie od kupców lub rzemieślników, podług skali III.

Skargi wezwawcze, od arkusza . . — | 36

— jeżeli przedmiot sporu wartości 50 złr. nie przenosi, od arkusza . . . . . — | 15

Testamenta od pierwszego arkusza : . 1 | —

Tłumaczenia (przekłady), przez przysięgłych tłumaczy sporządzone; od każdego arkusza 1 | —

Ubodzy, których ubóstwo prawnie wydanem świadectwem jest potwierdzone, są uwolnione od opłaty stemplowej.

Ugody dzierżawy, według wartości czynszu skala II.

— **kupna** ruchomości, stosunkowo do wartości, podług skali III.

— nieruchomości, od arkusza jako stempel . — | 50

jako należytość zaś zapłacić należy od wartości przedmiotu kupna $3\frac{1}{2}$%. (Dodatek 25%). Jako wartość uważa się kwotę kupna.

Ugody spólnictwa:

1. jeżeli spólnicy łączą tylko swe trudy w celu, którego przedmiot nie stanowi rzeczy szacownej, od arkusza pierwszego . . 2 | —
2. w celu nie mającym zadania niesienia zysku spólnikom, od pierwszego arkusza . . 5 | —
3. jeżeli spólnicy swe rzeczy i trudy łączą, w towarzystwach akcyjnych lub komandytowych według skali III.

— we wszystkich innych razach według skali II.

— **najmu**, stosownie do czynszu, według skali II.

Układy (komplanacje), jeżeli przedmiot nie jest szacowny, od każdego arkusza . . — | 50

— jeżeli w skutek takowych następuje przeniesienie własności lub posiadania nieruchomości z jednej strony na drugą, dokument sam od każdego arkusza . . . — | 50

— układ zaś sam według wartości $3\frac{1}{2}$. (Dodatek 25%) . . . . . . —

— we wszystkich innych razach podług wartości, na którą się zgadza, skala II. . —

Ugody zastawu według wysokości długu, skala II.

Uwiadomienia na osobnym arkuszu, którego powierzchnia nie wynosi więcej jak 180 wiedeńskich cali kwadratowych, od sztuki . — | 1

w formacie większym jak 187 cali kwadratowych, od sztuki . . . . — | 2

— w gazetach za każdorazowe umieszczenie . — | 30

Weksle wystawione w kraju tutejszym, należytościom podległym a najdalej w 6 miesiącach wypłatne, dalej wystawione za granicą, przeniesione do kraju tutejszego, a najpóźniej we 12 miesięcy płatne, według wartości, skala I.

— wszystkie inne według skali II.

— za okazaniem, do których prezentacji zastrzeżone są najwięcej 6 miesięcy, jeżeli są w kraju, a 12 miesięcy jeżeli za granicą wystawione, wedle wartości, skala I. Weksle za okazaniem, w kraju wystawione i w 6 miesiącach od dnia prezentacji płatne, według wartości skala II.

Sekunda- i tercja-weksle podlegają tym samym należytościom, jak pierwszy egzemplarz wekslu.

Wyciągi czyli ekstrakty (z ksiąg publicznych, tabularnych, depozytowych) od każd. arkusza 1 | —

Wyroki lub orzeczenia pierwszej instancji względem nakazania wiecznego milczenia, względem skarg z powodu naruszania posiadania, skarg względem pierwszeństwa w konkursie i przy podziale szacunku licytacyjnego, względem ważności awizacji kontraktu dzierżawy lub najmu, od wyroku . 1 | 50

— likwidacje w konkursie, od każdego arkusza 2 | 50

— pierwszej instancji w sporach nawiasowych, jeżeli wartość przedmiotu 50 złr. nie przechodzi, od wyroku 1

— we wszelkich innych wypadkach . . 2 | 50

— pierwszej instancji w rzeczach głównych do 50 złr. wartości 1

nad 50 do 200 złr. . . . . . 2 | 50

nad 200 do 800 złr. . . . . . 5 | —

nad 800 złr., od wartości $\frac{1}{2}$%.

— (prawomocne) jako ostateczne, jeżeli mocą takowych w razach, gdzie wartość przedmiotu

	zł.	ct.
spornego przechodzi 50 zlr., orzeczoną bywa własność, użytkowanie lub prawo używania nieruchomości w myśl rozporządzenia prawnego, pomimo prawnej sukcesji, nie zaś w myśl jakiego tytułu prawnego polegającego na układzie, podług wartości przyznanego przedmiotu $3^1/_2$%. (Dodatek 25%)		
Wyroki klassyfikacyjne o majątku czynnym masy $^1/_2$% i dodatek 25%.		
— jeżeli przedmiot sporny nie jest szacownym, od każdego wyroku	12	—
Zaciąg czyli prenotacje prawa własności, użytkowania lub prawa użycia nieruchomości, jeżeli od interesu prawniczego należytość za przeniesienie majątku już uiszczoną została, są wolne od opłaty stemplowej, inaczej $1^1/_2$%; od zaciągnienia innych praw rzeczowych, jeżeli przedmiot jest szacownym i więcej jak 100 zlr. wartujący, $^1/_2$%; w innych razach wolne od opłaty stemplowej.		
Zapisy długu i obligacje, według wartości wypożyczonej rzeczy, skala II.		
— **hypoteczne**, według wartości zobowiązania, na które hypoteka w zastaw się oddaje, skala II. Jeżeli zaś przedmiot zobowiązania nie jest rzeczą szacowną, dokumentem, od każdego arkusza	—	50
Zapowiedzenia apelacji, rewizii, jeżeli stała opłata stemplowa od orzeczenia pierwszej instancji nie więcej jak 5 zlr. wynosiła, również tyle jak od orzeczenia pierwszej instancji;	1	25
we wszelkich innych wypadkach od 1go ark	10	—
Zaskarzenia, od arkusza . . .	—	36
Jeżeli przedmiot sporu wartości 50 zlr. nie przechodzi, od arkusza . . .	—	15
Zaświadczenia, wystawione przez władze i urzęda państwa, od arkusza . .	1	—
— wystawione przez inne władze lub urzęda państwa, od arkusza	—	50
— dla służących, czeladzi, terminatorów, wyrobników i t. d. od arkusza . . .	—	15
— szkolne, uniwersyteckie, od arkusza .	—	15
— uwolnione, ubóstwa, moralności, do otrzymania dokumentu podróżnego lub certyfikatu swojszczyzny.		
— szczepienia ospy, są także uwolnione.		
— wyzwolenia z terminu, od arkusza .	—	50
Zażalenia w ogóle (jednak nie rekursa) od arkusza	—	36

Postanowienia pocztowe.

Postanowienia o taksach portoryum listowego.

Taksa listowa za pojedyńczy, t. j. 1 lut mający list, wynosi: w samym okręgu pocztowym i w miejscach do tegoż należących, 3 ct., w całym państwie austryackiem zaś bez różnicy odległości 5 cnt.

Od listów wagi nad jeden do dwóch lutów włącznie, pobierane będzie podwójne, nad dwa aż do trzech lutów potrójne i td. portoryum za list pojedyńczy.

Od przesyłek pod krzyżowem obwiązaniem, jeżeli takowe prócz adresy, daty i podpisu nazwiska nic pisanego nie zawierają, bez różnicy odległości tylko równomierną ustawą po 2 cnt. od 2 lutów przy podaniu opłacić trzeba.

Od próbek towarów i od wzorów robót drukarskich, fotograficznych i książek aż do wagi 15 lutów, które się w ten sposób opatrzone na pocztę podaje, iż ograniczenie treści na takowe przedmioty łatwo rozeznać można, wypada za każde $2^1/_2$ luty, 2 kr.

Przesyłki, które się za rekomendacją (za recepisem podawczym) oddają, muszą zupełnie być frankowane, a za rekomendacyę należy się od posyłek do miejsc w własnym okręgu oddawczym (poczta miejscowa) 5 cnt., od wszelkich innych zaś 10 cnt. od sztuki zaraz przy podawaniu opłacić. Na stronie adresu należy przylepić markę za frankowanie, a na stronie pieczęci markę za należytość rekomendacyjną. Za recepis zwrotny opłaca się 10 cnt.

W razie zatracenia listu rekomendowanego, poczta wynagradza stratę tegoż oddawcy kwotą 20 zlr., jeżeli tenże w przeciągu trzech miesięcy zgłosi się z reklamacją.

Jeżeli adresat ma sam z poczty list odebrać, to powinno na adresie być napisanem: «poste restante». Listy przesyłane w ten sposób, można adresować literami, cyframi i td.

Pisma wywiadowcze podlegają przedpłacie należącej się taksy za list pojedyńczy.

Wszelakoż żądać można bezpłatnego odesłania pisma wywiadowczego:

a) jeżeli podana pod rekomendacją posyłka do adresata w takim czasie jeszcze nie nadeszła, w którymby mu takowa przy regularnym biegu poczty doręczona być mogła; albo

b) jeżeli zapłacony recepis zwrotny po upływie czasu potrzebnego jeszcze nie powrócił.

Za doręczenie posyłek pocztą listową w owych miejscach pocztowych, gdzie nie ma przez rząd ustanowionych listonoszy, opłacić należy 1 cnt. od sztuki.

Półkowe za przechowanie posyłek w osobnej

półce, wynosi bez względu na ilość sztuk, 1 złr. miesięcznie z przedpłatą na pół roku.

Za posyłki, które się w skrzyniach listowych albo bez marków, albo niedostatecznemi do zupełnego frankowania markami opatrzone znajdują, należy się dopłata taksowa 5 cnt. za pojedyńczy list.

Listy pilne, których wręczenie natychmiast po przybyciu poczty w odnośnym miejscu uskutecznione być ma, oddają się jako listy expressowe z wyraźnem na adresie dodatkiem: «*przez osobnego posłańca doręczyć natychmiast*». Oprócz zwykłego portoryum 5 cnt i opłaty taksy rekomendacyjnej 5 cnt. jako też za recepis podawczy 10 cnt. zapłacić się powinno jeszcze 15 cnt. w miejscu poczty przyjmującej takowy list. Przy zamówieniach zaś do miejsc, gdzie nie ma urzędu pocztowego, opłacić należy nadto jako wynagrodzenie osobnego posłańca 50 cnt.

Karty korespondencyjne.

Karty korespondencyjne służą do korespondencyi, którą się uskutecznia atramentem lub ołówkiem — bez opieczętowania. Takowe przesełają się w sposób listów frankowanych, a nawet za recepisem podawczym. Sztuka takiej karty kosztuje 2 cnt. i dostać ją można we wszystkich urzędach pocztowych. Za złożeniem 1 cnt. można zepsutą przez nieostrożność kartę każdego czasu wymienić. Wolno także otwarte drukowane lub litografowane karty, choćby na wzór powyższych przesełać, jednakże takowe muszą być zaopatrzone marką listową na 2 ct. i niezawierać żadnych innych pisemnych dodatków, jak tylko dla druków dozwolonych

Karta korespondencyjna zawierająca nieprzyzwoite lub ubliżające wyrazy, nie może być przyjętą i stronie interesowanej doręczoną nie będzie.

Karty korespond. z pisanemi doniesieniami, nie mogą być przesłane za granicę, w razie ich podania będą takowe uważane jako listy nie mogące się doręczyć.

Postanowienia dotyczące poczty wozowej.

Listy zawierające wartość pieniężną można oddawać na pocztę albo już opieczętowane poprzednio, lub otwarte w celu przeliczenia podanej kwoty urzędnikowi pocztowemu.

Obligacye, akcye, kupony i innego rodzaju papiery wartości pieniężnej, jako też monety srebrne i złote, nie przelicza urzędnik poczty, lecz odbiera takowe już opieczątowane do dalszej przesełki.

Na listach zawierających pieniądze lub papiery wartościowe, wyraża się prócz dokładnego adresu i oznaczenia kwoty, także rodzaj i liczbę sztuk biletów bankowych lub państwowych, w razie zaś, gdy wartość składa się z monet zagranicznych, podaje się oprócz imiennej wartości tychże, niemniej wartość w monecie austryackiej, a przy brzęczącej monecie srebrnej lub złotej, wyraża się nazwa takowej z oznaczeniem ilości sztuk.

Przy przysyłkach pieniężnych w listach, używać należy krzyżowych kopert, na których wyciskają się pięć pieczęci, tj. na każdym z czterych rogów po jednej i na środku jedna. Nadto po stronie pieczęci należy wypisać nazwisko i pomieszkanie oddawcy.

Pisma bez podania wartości aż do wagi 4 łutów włącznie, przekazują się do poczty listowej.

Na każdej przesyłce frachtowej należy przylepić adres na szczelnie zapieczętowanej paczce i oprócz tego dodać adres na osobnej kartce, na której oprócz dokładnego wymieniania wartości, i wyciśnienia pieczęci, przylepić należy markę stęplową na pięć centów.

Z przesyłkami, tj. paczkami frachtowemi przeznaczonymi za granicę a to nad 5 funtów, postępuje się podług przepisów cłowych, należy także dodać do nich deklaracyę wziętą z urzędu cłowego.

Przymusowemu frankowaniu podlegają:

a) pszesyłki bez wartości, i

b) płynne, łatwe do uszkodzenia przesyłki.

Zupełnie wyłączone od pocztowej ekspedycji są przesyłki:

a) żyjące zwierzęta, wszystkie materyały łatwo zapalające się przez tarcie lub nacisk, jakoteż posyłki materyałów łatwo inne uszkodzić mogących, szczególnie proch strzelniczy i kwasy mineralne.

Do każdej przesyłki pocztą wozową dodać można list, bez opłacenia należytości pocztowej; jeżeli takowy jednak przenosi jeden łut wagi, to podlega opłacie zwykłego listu.

Przesyłki frachtowe, które przy oddaniu na większą wartość są deklarowane, należy w mocne płótno owinąć, związać i zapieczętować. Adres wypisać trzeba bezpośrednio na płótnie, ponieważ zdarzają się wypadki, że w drodze papier zdziera się i ztąd zaszły zwłoki i pomyłki w doręczaniu.

Przesyłki złota i srebra do 5 funtów, pakować należy w woreczki ze skóry; przenoszące zaś 5 funtów, w mocne płótno lub caratę, której odwrotna strona być powinna zewnątrz, opieczętowawszy dokładnie stronę zewnętrzną.

Jeżeli przesyłka taka przenosi 40 funtów, to należy ją ekspedjować w drewnianych paczkach lub beczkach.

Moneta brzęcząca przesyłana w listach, powinna być owinięta w papier i tak przymocowana wewnątrz listu, ażeby zmiana jej położenia była w drodze niemożliwą.

Należytość za doręczenie listu pieniężnego lub pakietu aż do trzech funtów wagi, wynosi oprócz zwykłego porta – 3 centy, a za awizowanie tylko 2 cnt.

Waga pakunku, który bezpłatnie podróżnym wziąść ze sobą wolno, wyrażona jest w dotyczących się rewersach. Za nadwyżkę wagi, tudzież jeżeli wartość 100 złr. przewyższa, pobiera się należytość portorjum według wartości i wagi.

Za zwrot niemogących być doręczonemi przesyłek pocztą wozową, opłaca się całą taksę oddając takowe na pocztę.

Za recepis zwrotny należy opłacić bez względu na odległość, 10 centów gotówką.

Pisma wywiadowcze wystawiają się bezpłatnie, jeżeli przy podaniu wzięto recepisę zwrotną, lub jeżeli reklamacja śledztwa pochodzi z oznajmienia ze strony adresata, w której zaprzecza odebrania przesyłki rekomendowanej; w wszelkich innych wypadkach należy się opłacać za pisma wywiadowcze pojedyńcze porto listowe.

Przesyłki pocztowe za przekazem pocztowym.

Wszystkie urzęda pocztowe przyjmują kwoty pieniężne do wypłaty w innym miejscu pocztowem za przekazem. W tym celu wydaje urząd bezpłatnie blankiet zaliczkowy, który partya odsyłająca dokładnie wypełnia, wypisując na nim wyraźnie przekazać się mającą kwotę i adres odbiorcy. Nie wolno jej jednak przy podanych kwotach pieniężnych i na adresie nic poprawiać ani zacierać — natomiast pozwala pisemną notatkę dołączyć. Tym sposobem wypełniony blankiet zaliczkowy wraz z kwotą pieniężną odbiera urzędnik, który za to daje stronie recepis odbiorczy. Kwoty przekazane do wysokości 20 złr. należy zaopatrzyć znaczkiem listowym (marką) 5 kr., zaś aż do 50 złr. znaczkiem 10 kr.

Termin do odebrania przekazanych pieniędzy, ustanawia się na dni 14; po upływie tego terminu wypłata nastąpić nie może. Przekazy oznaczone poste restante, mają ważność trzy miesięczną.

Przekazy pieniężne w drodze telegrafu.

Do wszystkich miejsc poczt krajowych, gdzie telegraficzne stacye się znajdują, można w drodze telegraficznej przekazywać kwoty pieniężne do pewnej wysokości. To przekazywanie w drodze telegraficznej uskutecznia się w ten sam sposób, jak przy zwykłej przesełce za przekazem pocztowym, dodaje się jednakże wyraźnie: „*przez telegraf.*"

Gdy strona odsełająca życzy sobie do rozporządzenia pieniądzmi uczynić telegraficzne doniesienie, to powinna podać takowe pisemnie wraz z blankietem przekazowym urzędnikowi pocztowemu.

Oprócz należytości od zwykłego przekazu pocztowego, winien nadto oddawca ujścić: *a*) za doręczenie przez osobnego posłańca w obrębie telegraficznym 10 cnt.; *b*) za kwotę do 200 złr. pojedyńczą, a nad 200 aż do 500 złr. podwójną taksę telegraficzną.

Przesyłki za pobraniem.

Każdą przesyłkę można uskuteczniać za pobraniem pocztowem aż do wysokości 100 złr., za które opłaca się wypadająca prowizya.

Po złożeniu przez oddawcę kwoty przeznaczonej za pobraniem, dostawia się odbiorcy avizo bezpłatnie do domu. Za okazaniem tego avisa, wypłaca kasa pocztowa odnośne kwoty.

Ruch poczt w Galicyi.

Poczta osobowa ze Lwowa do Stanisławowa przez Stryj: odchodzi codziennie o 6 godz. wieczór.
— osobowa ze Lwowa przez Bełzec, Lubaczów do Jarosławia (we wtorek, czwartek i sobota) o 7. godz. wieczór.
— ze Lwowa do Sambora codziennie o 7. godz. wieczór.
— ze Lwowa do Brzeżan i Manasterzysk codziennie o 7. godz. wieczór.
— ze Lwowa do Żółkwi (we wtorek, czwartek i sobotę) o 12. godz. w południe, a kariolka w inne dnie o tejże godzinie.
— z Jarosławia do Bełzca codziennie o 7. godzinie rano.
— z Stanisławowa do Skały codziennie o 5. godz. 30 minut rano.
— z Stanisławowa do Delatyna codziennie o 5. godz. popołudniu.
— z Stanisławowa do Lwowa przez Stryj codziennie o 11. przed południem.
— z Brzeżan do Lwowa codziennie o 8. godzinie wieczorem.
— z Brzeżan do Tarnopola codziennie o 8. godz. wieczór.
— z Kołomyi do Zaleszczyk codziennie o 8. godz. wieczór.
— z Tarnopola do Husiatyna codziennie o 10. godz. w nocy.
— z Sambora do Lwowa codziennie o 5. godzinie rano.
— ze Stryja do Munkacza dwa razy na tydzień (we wtorek i sobotę) o 4. godz. rano.
— ze Stryja przez Sambor do Przemyśla codziennie o 11. godz. rano.
— ze Stryja do Lwowa codziennie o 12. godz. w nocy.
— z Czerniowiec do Kopeczyniec codziennie o 2. godz. popołudniu.
— z Przemyśla do Stryja przez Sambor codziennie o 10. godz. wieczorem.
— z Przemyśla do Dukli o 10. godz. wieczorem.
— z Tarnowa do Węgier na Duklę codziennie o 3. godz. popołudniu.
— z Nowego Sącza do Jasła dwa razy na ty-

dzień (niedziela i czwartek) o 12. godz. w nocy. — z Nowego Sącza do Bochni o 7. godz. wiecz. — z Bochni do Nowego Sącza trzy razy na tydzień (poniedziałek, środa i sobota) o 12. godzinie w nocy.

— z Krakowa do Oświęcima na Wadowice, trzy razy na tydzień (poniedziałek, środa i piątek) o 4. godz. popołudniu

Przepisy telegraficzne.

Depesze telegraficzne w państwie austryackiem przesyłać można we wszystkich używanych językach (kreślone łacińskiemi czcionkami), nadto w francuzkim, włoskim i angielskim.

Wysokość opłaty za przesyłkę depeszy oblicza się w miarę ilość wyrazów i odległości.

Zwykła depesza pojedyńcza nie może obejmować więcej nad dwadzieścia wyrazów.

Wyraz obejmujący do siedmiu sylab, uważa się za jeden, mający zaś więcej niż siedm, liczy się za dwa, — dlatego wyraz złożony, napisany razem, do siedmiu sylab uchodzi za jeden. Co się tyczy liczb, pięć cyfer liczą się za dwa wyrazy.

Przesyłka zwykłej depeszy pojedyńczej w odległości do dziesięciu mil, kosztuje 40 cnt.; za każde następujące dziesięć wyrazów opłata podnosi się o połowę — i tak: do 10 mil kosztuje 40 cnt. a dodatek za każde następne dziesięć wyrazów 20 cnt., nad 10 do 45 mil kosztuje 80 cnt a dodatek za każde następne dziesięć wyrazów 40 cnt.; nad 45 mil kosztuje 1 złr. 20 cnt. a dodatek za każde następne dziesięć wyrazów 60 cnt.

Opłata za przesyłkę depeszy do wskazanego miejsca po za ostatnią stacyą telegraficzną, wynosi pocztą 20 cnt.; można wreszcie odbierać depesze sztafetą, której koszta obliczają się podług miejscowych cen i w miarę odległości od ostatniej stacyi telegraficznej.

Oddawca telegramu może zamówić sobie odpowiedź, opłaciwszy ją na miejscu — która, skoro nadejdzie, doręczoną mu zostanie we wskazanem przezeń miejscu, albo odebrać ją może w biórze telegraficznem, albo też na poczcie (posterestante); można też telegrafować za rewersem, a w takim razie płaci się podwójną należytość.

Przepisy te obowiązują nietylko w granicach państwa austryackiego, ale i w całych Niemczech.

Depesze telegraficzne do innych krajów przesyłane, innej ulegają opłacie, i tak, pojedyńcza depesza kosztuje

do Anglii	do Londynu	2	złr.	80	kr.
	gdzie indziej	3	„	20	„
„	Belgii	1	„	60	„
„	Francyi	2	„	40	„
„	Hiszpanii	3	„	60	„
„	Mołdawii i Wołoszczyzny	1	„	60	„
„	Portugalii	4	„	—	„
„	Serbii	1	„	60	„
„	Szwajcaryi	1	„	60	„
„	Rosyi (do pobliższych gubernii)	1	„	20	„
—	(do odległych	3	„	20	„
—	do Polski)	1	„	20	„
„	Szwecyi	2	„	40	„
„	Turcyi europejskiej	2	„	80	„
„	Włoch	2	„	40	„

Plan jazdy pociągów kolejowych.

Odchodzi ze Lwowa.

Ze Lwowa do Krakowa:	o godzinie	5,	min.	41	z rana.
— —	„ „	5,	„	16	wieczór.
— do Czerniowiec	„ „	10,	„	41	rano
— —	„ „	9,	„	48	wieczór
— do Brodów	„ „	11,	„	9	rano
— —	„ „	10,	„	8	wieczór.

Przybywa do Lwowa.

z Krakowa do Lwowa	o godzinie	10,	min.	9	z rana
— —	„ „	9,	„	28	wieczór
z Czerniowiec —	„ „	5,	„	21	z rana
— —	„ „	4,	„	36	wieczór
z Brodów —	„ „	5,	„	4	rano
— —	„ „	4,	„	16	wieczór.

Jarmarki w Galicji', w wielkiem księztwie Krakowskiem i na Bukowinie.

☞ Litera p. oznacza powiat; gwiazdka zaś *) oznacza dzień święta podług ruskiego kelendarza. Jeżeli jarmark przypada w dzień świąteczny, to odkłada się na dzień następujący.

Alwernia w p. Chrzanowskim: 15. stycz; 26, lut., 19. marc., 24 kwiet., 16. maja, 24. czerw., 18. lipca. 16. sierp., 24. wrześ., 21. paźd., 23. list. i 23 grudnia.

Andrychów w p. Wadowickim: 19 marca, 24. czerwca, 24 sierp. i 20 grudnia.

Babice w p. Przemyskim: 6. stycz., 4. maja, 24, sierp. i 29. września.

Baligród w p. Liskim: 14. września.

Barysz w p. Buczackim: w poniedziałki targi

Bełz w p. Sokalskim: 9 i 31 stycz., 17 marca, 28. kwiet., 24. czerw. 2. lipca, 1. sierp., 13paźd. 26. list., 12. grudnia.

Biała, miasto powiatowe (na konie), 3go poniedz. po 3. królach, 2. poniedz. po św. Janie Nep, 1. poniedz. po św. Jakóbie Ap, 1. poniedz. po św, Szym. i Judzie.

Białykamień w p. Złoczowskim: 2. stycz., 2 lut. 1. marca 2. kwiet., 15. maja, 29. lipca, 14. wrześ., 25. list., 6. grud.

Biecz w p. Gorlickim 12 jarmark. i to w poniedziałki po następujących dniach: po 1. styczniu, po 25. stycz, po 24. lutym, po 24. marcu, po 20. kwiet., po 25. maju, po 29. czerw., po 10. sierp., po 15. wrześ., po 17 paźdz., po 11 listop., po 6. grudniu.

Biercza, miasto powiat. 2. stycz., 29. czerw, 4 paźd.

Błażowa w p. Rzeszowskim: 6. stycz., 12. marca, 8. maja. 2. i 26. lipca, 29. wrześ., 12. listop.

Bobowa w p. Grybowskim: 25 stycz., 4. lut., 11. i 16 maja, 5. lipca, 10. i 25 sierp., 9. wrześ., w niedzielę po św. Franciszku Wyz., w poniedz. po W. Świętych, 11. list., 14. grudnia.

Bóbrka, miasto powiatowe: co czwartku targi.

Bochnia, miasto powiatowe: 2. stycz., w poniedz. po niedz. mięsopustnej, w poniedz. po 3ciej niedz. postu (na konie i bydło trwa aż do piątku tego samego tygodnia); we czwartek każdego tygodnia aż do piątku po Wniebowstąp. Pańskiem, w piątek po Bożem Ciele, 24. i 30. czerw. 22 lipca, 10. sierp., w poniedz. po Podwyż. św. Krzyża, w poniedz. po Różańcu, i 11. i 25. listopada.

Bohorodczany, miasto powiatowe (na bydło) *14. stycz., *14. marca, *7. lipca, *8. listopada.

Bojana, na Bukowinie (jarmarki na bydło) * 8go dnia po Wniebowst. Pańskiem, 27. czerw., 25. lipca, 14. wrześ. 21. paźdz, 21. listopada.

Bolechów, miasto powiatowe *) 6. stycz., 28. kwiet., 29. czerw., i 12. września.

Bołszowce, w p. Rohatyńskim: 2. i 28. stycz, 8. marca, 17. lipca, 13, wrześ. i 21. listopada.

Borszczów, miasto powiatowe: 18. stycz, 20. lut. w 1szy dzień postu rusk., 4. maja, w 6 tygodni po św. Piotrze i Pawle *), 20. lipca, 27. sierp, 20. listop. 3. i 23. grudnia na wełnę.

Brody, miasto powiatowe: 18. stycz, 5. maja, 30. paźdz., i 26. sierpnia.

Brzesko, miasto powiatowe: ma 17. jarmarków co 3ci wtorek.

Brzeżany, miasto powiatowe, ma. 5 wielkich a 6. małych jarmarków: 13. stycz. now. stylu, w środopoście *), we wtorek po Ziel. Świąt. *), i 6. sierp., now. stylu; mniejsze: 3. lut, 21. maja, 20. wrześ., 13. paźdz., 26. list., 18. grudnia.

Brzostek, w p. Pilznieńskim: 2. stycz., 3. i 24. lut., we wtorek Środopostny, 3 maja, w wilją Boż. Ciała, 2. i 25. lipca, 14 wrześ., w poniedz. po Wszystkich Św. 25. list., 21. grudnia.

Brzozów, miasto powiatowe: 6. stycz, 6. lut., w poniedz. po Środopościu, na św. Wojciecha, na Ziel. Świątki, 29. czerw., 22. lipca, na św. Hyacynta, 14. wrześ., 4. paźdz., 1. list., 4. grudnia.

Buczacz, miasto powiatowe: 18. stycz., 14. lut., 29. marca, 6. kwiet., 5. maja, 2. i 24. czerwca. 13. sierp., 7. wrześ., 13. paźdz., 11. list., 12. grud.

Budzanów, w p. Czortkowskim. Co czwartku targi.

Bukaczowce, w p. Rohatyńskim: 1. stycz., w w ostatniczwartek zapustny*), we wtorek Wielkan, *) 3go dnia po Ziel. Swiątk. *) na św. Jana *) 8. sierp., 10. wrześ, 1. listop., 3. grudnia.

Bukowsko w p. Sanockim: jeden jarmark na tuczne woły 24. lutego, który trwa przez 4 dni.

Bursztyn w p. Rohatyńskim 18. stycz., 2. lut., 21. marca, 23. kwiet,. 5. i 30. czerw., 13. sierp., 26. wrześ, 30. paźdz., 12. i 18. grudnia.

Busk w p. Kamioneckim: *) 7. stycz., w poniedz. po niedzieli Zapustnej. w dzień następujący po św. Teodorze, w środę środku świąt Wielkiejnocy, w dzień po Zwiastowaniu, 9. maja, 13. i 30. czerwca, 6. sierpnia, 1. i 18. paźdz, 7. grud.

Chocimierz w p. Horodeńskim: w ostatni dzień postu, 29. marca, 20. maja, 5. lipca, 19. listop. 17. i 31 grudnia.

Chodorów w p. Bobreckim: 14. stycz., 5. maja, 12. lipca, 12. października.

Chołojów w p. Kamioneckim: 8. stycz., 14. lut., 10. marca, 7. kwiet., 6. i 20. maja, 9. czerw., 14. siep., 13 wrześ., 13, paźdz., 7 i 20. listop.

Chorostków w p. Husiatyńskim: co poniedziałku targi.

Chrzanów, miasto powiatowe: w drugi poniedz. po trzech Królach, w poniedz. po Gromnicznej. 12. marca, 1. maja 24. czerwca, 13. i 25. lipca, 15. sierpnia, 10. i 28. paźdz., 11. list., 6. grud

Chyrów w p. Staromiejskim: co wtorku targ.

Ciężkowice w p. Grybowskim: w poniedz. po Nowym roku, w pierwszy poniedz. postu, w poniedz. po niedzieli Środopostnej. w poniedz. po św. Wojciechu, w poniedz po Wniebowstąpieniu, w poniedz. po oktawie Bożego ciała, w poniedz. po św. Małgorzacie, w poniedz. po św. Jakóbie, w poniedz. po św. Jacku, w dzień podwyższenia św. Krzyża, w poniez. po św. Franciszku Seraf., w poniedz. po św. Jędrzeju.

Czchów w pow. Brzeskim: jarmarki co trzeci wtorek.

Czernichów w p. Krakowskim: w poniedziałek po trzech Królach, po Gromnicznej, po św. Józefie, po św. Wojciechu, po Wniebowstąpieniu, po św. Trójcy, po św. Jakóbie, po św. Bartłomieju, po św. Mateuszu, po śś. Szym. i Judzie, po św. Katarzynie, po św. Tomaszu.

Czerniowce, miasto stołeczne na Bukowinie: 12. lipca przez 14. dni i 12. listopada przez 8 dni.

Czortków, miasto powiatowe: 2. lutego, 21. marca, 12. maja, 11. lipca, 27. sierpnia. 7. listop. 10 grudn.

Czudec w p. Rzeszowskim: we wtorek po Ziel. Świątkach, 24. czerwca, w poniedz. po św. Bartłom.

Delatyn w p. Nadwornańskim, ma dwa jarmarki, na wełnę pospolitą i na owce: na Wniebowzięcie Marji P. *) i na św. Michała. *)

Dembica w p. Pilznieńskim: 2. stycz., 2. lut., 25. kwiet., 14. maja, na Boże Ciało, 24 czerw., 20. lipca, 15. paźdz. 4. grudnia.

Dembowiec w p. Jasielskim: 11 stycz., 24. lut., 19. marca, 5. kwiet., 3. maja, we wtorek po Ziel, Święt: 24. czerw.. 4. i 24. sierp., 14. wrześ., 4. paźdz, 11. i 25. listop.

Dobczyce w p. Wielickim, 12. jarmarków, każdy w pierwszy czwartek miesiąca.

Dobromil w p. Bireckim: 29. stycznia *), w dzień po Wniebowstąpieniu Pańsk. *) 11. czerwca *), 26. lipca, 29. września przez 2 tygodnie.

Dobrotwór, w p. Kamioneckim: 19 stycznia, 8 maja i 10 września.

Dolina, miasto powiatowe: 14. lut., 12. maja, 6 lipca. 1. sierp., 13. paźdz., 21. grudnia.

Droginia w p. Myślenickim: na św. Walentego, na św. Wojciechа i na M. P. Szkaplerzną.

Drohocycz, miasto powiatowe: 19. marca, we wtorek po Ziel. Świątkach *), 6 wrześ., 3. grud. każdy trwa przez 4 dni.

Dubiecko w p. Przemyskim: 25. stycz. i 30. czerw.

Dukla w p. Krośnieńskim: 7. stycz, 25. lut., 19. marca, na Wniebowstąp. Pańsk, na Boże Ciało, 24. czerw., 22. lipca, 20. sierp, 25. listopada. 21. grudnia.

Dunajec czarny w p. Nowotarskim, (na płótna) w ostatni poniedz. zapustny, w poniedz. w wielkim tygodniu, w poniedz. po św. Trójcy, w poniedz. po Wniebowzięciu Maryji Panny, 2. listop. i w poniedziałek ostatniego tygodnia adwentu.

Dunajów w p. Przemyślańskim: 2. stycz., w poniedz. po przewod. niedzieli*) 24. czerwca, 18. pazd.*).

Dynów w powiecie Rzeszowskim: 17. stycznia, 8. maja, 29. września i 20. listopada.

Felsztyn w pow. Staromiejskim: 13. kwietnia, i 20. września przez 8 dni.

Fredropol w p. Przemyskim: 1. stycz. 25. marca, 12. sierp., 19. listopada.

Frysztak w pow. Jasielskim: w każdy drugi czwartek walny jarmark na bydło.

Gliniany w p. Przemyślańskim: 2. stycz. *) 13., w środę po Wielkiejnocy *) 8. maja, w poniedz 23. maja, 20. lipca, 6. i 20. listop. 18. grudnia.

Głogów w p. Rzeszowskim: 2. i 21. stycznia, 24. lutego, 12. marca. 8. maja, 24. czerwca, 22. lipca, 6. sierp., 9. i 30. wrześ., 15. października, 16. listopada i 6. grudnia.

Gołogóry w pow. Złoczowskim: 26. lut, 21. marca, 7. maja, 15. czerw., 26 lipca, 20. wrześn a i 15. października.

Gorlice miasto powiatowe, 12. jarmarków we wtorki po następ: świętach: po Trzech Królach. po św. Macieju, po niedzieli kwietnej, po św. Filipie i Jakóbie, po Wniebowstąpieniu, po św. Janie Chrz, po św. Marji Magd, po Wniebowzięciu M. P., po Narodzeniu M. P.; po św. Franciszku Ser., po św. Marcinie, po trzeciej niedzieli adwentu.

Gródek, miasto powiatowe: w ponied. po Bożem Ciele i 14. września.

Grodzisko w p. Łańcuckim. 6. stycz. 2. lutego, 3. i 19. marca, 3. i 20. maja, 29. czerwca, 14. września, 1. listopada i 4. grudnia.

Grybów, miasto powiatowe. 21. stycz, 4. marca, w poniedz. Środopostny, we wtorek po Wielkiejnocy, 3 maja, we Wtorek po Ziel. Świątkach, w poniedz. po św. Janie Chrz, 26. lipca, w poniedz. po św. Wawrzyńcu, w poniedz. po Narodz. Marji Panny, 21. września i 17. grudnia.

Grzymałów w pow. Skałackim: 17. marca, 4. maja, 9 i 17. września.

Gwoździec w p. Kołomyjskim: 28; stycznia, 21. marca, 26. lipca 4 października.

Haczów w p. Brzozowskim: 29, wrześ., 12. listop.

Halicz w p. Stanisławowskim: 7. stycznia, 5. kwiet. 5. lipca, 12. października.

Hołosko pode Lwowem: 25 lipca *).

Horodenka, miasto powiat. *) 1. stycz, 2. lut.. w drugi poniedz. postu, 25. marca, 23 kwietnia, na Wniebowstąpienie Pańskie, 29. czerwca, 15. sierpnia i 16 października.

Husiatyn, miasto pow.: 24. czerwca, 21. września.

Hussaków w powiecie Mościckim: 8. maja, 27. sierpnia i 18. grudnia.

Jaćmirz w p. Sanockim: 12. marca, 8. maja, 24. czerwca, każden trwa przez trzy dni.

Jagielnica w p. Czortkowskim: 8 i 28 stycz.; 14. i 20. lut., w środę środopostną *), 20 marca, w pierwszy poniedz. po Wielkanocy, 6. kwietnia, 6. lipca, 30. paźdz 13. listop. 18. grudnia.

anów w p. Gródeckim; *), 2. stycz, 17. maja. 8. list.
anów w p. Trembowelskim: Co piątku targ.
arosław, miasto powiatowe: 12. stycz., 10. marca, 13. czerw., 2. wrześn., 30. listop; każdy trwa 8 dni.
Jaryczów wp. Lwowskim: 21. stycznia, 31. maja 19. września, 11. grudnia.
Jasienica w powiecie Brzozowskim: 2. lipca, 5. sierpnia. 9. grudnia.
Jaśliska w pow. Sanockim.: na trzech Króli*), 2. lut., na wstępną środę, na niedzielą kwietną 3. maja, 13. czerwca. 20 lipca, 15. sierp. 23. września, 18. paźdz. 25. listop. 13, grudnia.
Jasło miasto powiatowe: 6. stycznia, 3. lutego, 23. kwiet., 20. lipca, 15. sierp., 21. września, 1. listopada.
Jawornik w p. Rzeszowskim: 2. stycz., 24. lut., na tydzień przed Wielkanocą, 1. maja, 24. czerwca, 21. września, 28. paźd: 30. listopada.
Jaworów miasto pow.: 6. maja, 1. sierpnia, 20. października. 12. grudnia.
Jazłowiec w pow. Buczaczkim; co wtorku targ.
Jedlicze w p. Krośnieńskim: 25. lutego, 20. kwiet., 18. czerwca, 9. sierpnia, 29. września.
Jeleń w p. Chrzanowskim; w dzień po Nowym Roku, w poniedz. po niedzieli Starozapustnej, 19. marca, 3. maja, 3. czerwca, w poniedz. po św. Wawrzyńcu, 14 września, w poniedz. po św. Franciszku Ser., w poniedz. po W. Świętych, w poniedz. po św. Mikołaju
Jezierna w p. Złoczowskim; 12. stycz., w dzień po Wielkiejnocy*), 20. lipca, 20. października.
Jezierzany w p. Borszczowskim; *) 1. stycznia, 11. lutego, w niedzielę palmową, w niedielę po Wielkiejnocy, w czwartą środę po Wielkiejnocy, w poniedz. po Ziel. Świątkach, 13. lipca, 1. sierpnia, 13. i 26. września, 9. listopada.
Jezupol w p. Stanisławowskim: 27. lipca.
Jodłowa w powiecie Pilznieńskim: ma co drugi wtorek jarmarki.
Jordanów w p. Myślenickim: 24. lut., 24. kwiet., w siódmy poniedz. po Ziel. Świątkach, 29. grudnia.
Kałusz, miasto powiatowe: ma 12. jarmarków: 18. stycz., 12. lut., 13. mar., 20. kwiet., 16. maja., 6. czerwca przez 8 dni, 20 lipca przez 2 dni, 27. sierp., 28. wrześ., 27. paźdz. przez 8 dni, 18. listop., 10. grudnia.
Kalwarja w p. Wadowickim: 25. stycz., 4. maja, 17. sierp., 19. listopada.
Kamionka strum. miasto powiat: 2. stycz., 21. marca, 7. kwiet., 24. czerw., 11. lipca, 18. sierp., 15. paźdz., 21. listopada.
Kańczuga w p. Łańcuckim: 6 stycz., 2. lut., 25. kwiet., 29. czerw., 22. lipca, 15. sierp., 29. wrześ., 4. listop., 4. grudnia.
Kenty, miasto powiatowe; 13. stycz, 12. maja, 15. wrześ. 15. grudnia.
Kimpolung (Długopole) mołdawski, na Bukowinie; *) 20. stycznia, 21. maja, 8. listopada.
Knihinicze w p. Rohatyńskim: 19. stycz., 11 lutego, 21. marca, w poniedz. po niedzieli Cwitocznej*) 21. maja, 6. lipca, 18. sierp., 20. wrześ. 7. listop., 18. grudnia.
Kołaczyce w p. Jasielskim: 1. maja, 19. sierp. oprócz tego jarmarki co drugi poniedziałek.
Kołomyja, miasto powiatowe: 6. lut., 24. kwietnia przez 8 dni, 15. czerw., na Wnieb. P. M.*), 3. sierp., 13. wrześ., 30. paźdz., i 18. grudnia.
Komarno w d. Rudeńskim: w poniedz. po św, Trójcy i w poniedz. po św. Szymonie i Judzie.
Konkolniki w p. Rohatyńskim: *)24. marca, 22. lipca, 15. sierp. *) 8. wrześ. *), 1. i 26 paź. *), 9. grudnia *).
Kopeczyńcze w p. Husiatyńskim: co środę targ.
Korczyna w p. Krośnieńskim: 3. kwiet., 15. czerw.. 30. sierp, 1 grudnia.
Korolówka w p. Zaleszczyckim: 29, stycz.. we środę Środopostną *), na Wniebowstąp. P. *), 24. czerw., 8. sierp., 30. wrześ., 19. listop, 18. grud.
Kossów, miast. powiatowe; *) we czwartek 1go tygodnia w wielkim poście, na Wniebowstąpienie P. 15. sierpn., 1. paźdz.
Kozłów wp. Brzeżańskim: 9. stycz., w 14. środę wielkopostną, w pierwszy poniedz, po Ziel Świątkach*), w poniedz. po Bożem Ciele*), 10. sierp., 14. wrześ, 18. paźdz.*)
Kozowa w p. Brzeżańskim: 17. lut., 17. marca 17. kwiet., 3. maja, 12. czerw., list. 20 sierp., 4. wrześ., 27. paźdz, 11. listop. i 30. grudnia.
Kraków, miasto obwodowe: 16. maja i 16. wrześ., oba przez 14, dni.
Krakowiec w p. Jaworowskim: 2. stycz. *), w poniedz. po nast. niedzieli po Wielkiejnocy *), 25. lipca, 27. września. 18. paźdz. 25. listop.
Krościenko w p. Nowotarskim: we wtorek po Ziel. Świątkach, 26. czerw., 30. wrześ., 1. listop,
Krosno, miasto powiatowe: 1. stycz., w sobotę po Wielkiejnocy, w poniedz. po św. Trójcy, 31. lipca, 28. paźdz.
Krukienice w p. Mościskim: 18. stycz., 5. marca, 23. kwiet., 11. lipca, 13. wrześ., 13. paźdz.
Krynica, w czasie kąpiel. targi co wtorek.
Krzywcza w p. Przemyskim: 13. stycz., 2. lut. 2. marca, 6. i 23 kwiet. 31. maja, 29. czerw., 10. sierp., 30. wrześ, 8. paźdz. 11. listop., 18. grud.
Krzywcze w p. Borszczowskim: 18. stycz. 30. kwiet., 10. lipca, 8. grudnia.
Kudryńce w p. Borszczowskim: co środę targ..
Kułaczkowce w p. Kołomyjskim: 9. stycz.. 15. lut., 6. marca, 19. kwiet., 24. maj, 6. czerw., 18. i 27. sierp., 6. wrześ., 12. 21. i 29. grud.
Kulików w p. Zółkiewskim: *) w dzień Now. Roku w dzień Strytenie, na Wniebowstąpienie Pan., w dzień M. P. Zielnej, w dzień Pokrowy, na św. Dymitra.
Kuty w p. Kossowskim: 30. stycz.. 22. maja, 26. wrześ., 13. listop. Każden trwa przez 4. dni.
Lanckorona w p. Wadowickim: w poniedz. po trzech Królach, 21. stycz., 4. marca, 7. maja

we wtorek po Ziel. Świątkach, w poniedz. po św. Trójcy, na św. Wojciecha, 24. czerw., 25. lipca

Latacz, wieś w p. Zaleszczyckim: co drugi czwartek jarmarki.

Leżajsk w p. Łańcuckim: 21. stycz.. 23. kwiet., na Wniebowstąp. P., 24. sierp., 4. paźdz., 6. grud.

Leśniów w p. Brodzkim: Targi co niedzieli.

Limanowa, miasto powiatowe: 2. stycz., 3. lutego, w poniedz. po niedzieli Laetere, w poniedz. po niedz. Conductus, 1. maja, we wtorek po Ziel. Świątkach, 25. lipca., 10. sierp., 30. wrześ., 2. i 11. listop„ 29. grudnia.

Lipnica w p. Bocheńskim: Co trzeci poniedz. jarmark.

Lisiatycze w p. Stryjskim: 18. stycz, 24 czerw.,

Lisko, miasto powiat.: 3. lut.: w poniedz. po niedzieli Rogate.

Liszki w p. Krakowskim: w pierwszy poniezdz. każdego miesiąca.

Lubaczów w p. Cieszanowskim: 24. marca, 21 maja, 29. czerw., 8. sierp.. 20. wrześ., 18. grud.

Lubomierz w p. Limanów: 2. styczn., 12. marca, 8. września.

Lutowiska w p. Liskim:*) 2. stycz, 2. lut, w środę środopostną, 13. kwiet, w poniedz. Ziel. Świątek; 29- czerw., 6. sierp., 8. wrześ, 18. paźdz., 6. grudnia.

Lwów, miasto stołeczne: 4. maja przez 4 tyg:, od 10. do 24. czerw, jarmark św. Agnieszki, 12. paźdz. przez 2 tygodnie

Łabowa, co tydzień we czwartek targi na bydło.

Łańcut, miasto powiat,: 7. stycz., 3. lut., 15. marca, 16. maja, 13. czerw.. 10. i 26. lipca, 25. sierp., 6. paźdz., 11. i 30. listop.

Łącko w p. Sandeckim: co trzecią środę targi

Łopatyn w p. Brodzkim: co drugi wtorek targ.

Łukawice w p, Limanowskim: 3 lut, w poniedz. po niedz. Misericordia, 4. maja, 15. i 30. wrześ. 1. grudnia.

Łysiec w p. Bohorodczańskim: 11. lut. 24, czerw., 26. listop.

Maciejowa w p. Sandeckim: 24. czerw.*).

Magierów w p. rawskim: 8. stycz, 14 lut., 17. i 29. marca, 5 maja, 23. czerw., 11. i 26. lipca, 20. wrześ., 30. paźdz., 26. list., 18. grud.

Maków w p. myślenickim: 29. stycz., 2. maja, 7. sierp., 19. listop.

Malechów pod Lwowem: 25. czerw., i 20. wrześ.

Manasterzyska w p. Buczackim: 8. stycznia, 14. lutego, w pierwszy i piąty poniedz. po Wielkiejnocy, we wtorek po Ziel. Świątkach, 20. czerw. 30. lipc, 18. sierp., 13. wrześ,. 26 paźd, 7. listop. i 18. grudnia.

Mekietyńce w p. Kossowskim (na bydło): 14. kwietnia, 1. i 14 maja, w dzień po Bożem Ciele.

Mielec, miasto powiatowe: 5. jarmarków a to zawsze we czwartek po następ: dniach: po 2. lutym, po św. Trójcy, po 15. sierp., po 21. wrześ., po 11. list

Mikołajów w p. Żydaczowskim: *) 1. stycz, 6. sierp., 8. wrześnnia.

Mikulińce w p. Tarnopolskim: 2. stycz *), 3 i 25. lut. *) 25. marca*)w dzień po Wielkiejnocy *) 21. maja *). 24 czerw., 20. lipca *) 24. sierp. 9. wrześ. *), 18. paźdz. *), 7. grudnia *).

Milatyn nowy w p. Kamioneckim: co czwart. targ.

Milówka w p. Żywieckim: w pierwszy poniedz. każdego miesiąca.

Mościska, miasto powiatowe: 25. lut., 24. czerw. (jarmark na konie), 10. sierp., 1. listop., (jarmark na konie). Na tydzień przed temi jarmakami handel na płótna i futra.

Mosty wielkie w p. Żółkiewskim: 5. kwietnia.

Mrzygłod w p. Sanockim: 7. stycz. *), w dzień po Bożem Ciele i 16. sierpnia *).

Muszyna w p. Sandeckim: 2. stycz., 3. lut., w dzień po Wniebowstąp. P, 22. lipca, 29. zwrześ w dzień po niedzieli Ofiar. Pan. Marji.

Myślenice, miasto powiatowe: 7. stycz, we wtorek po Ziel. Świątkach, 25. lipca każdy przez 2 dni.

Nadwórna, miasto powiat: 6. stycz *), 23. kwiet, 29 czerw. *), 1. paźdź.

Narajów w p. Brzeżańskim: 18. stycz., 29. marca, 6. kwiet, 14. maja, 6 lipca, 6, sierp, 26. wrześ, 3. grudnia.

Narol w p. Cieszanowskim: 19. marca, 24. sierp.

Nawarja w p. Lwowskim: 18.stycz., 14. lutego, 11. lipca, 18. sierp., 26. wrześ. 10. listop.

Niebylec w p. Rzeszowskim: 15. lut., 1. wrześ. 7. listopada, 26 grudnia.

Niegowice w p. Mieleckim: 7. stycz, 1. czerw., 26. lipca 21. paźdz.

Niemirów w p. Rawskim: 18. stycz., 12. listop.

Niepołomice w p. Bocheńskim: 7. stycz, w poniedz. po niedzieli zapustnej, w poniedz po niedz. kwietnej, 8. maja, w poniedz. po św. Trójcy, 24. czerw, 26. lipca, 23. wrześ. i 4. listop.

Niżankowice w p. Przemysk.; *) na św. Trójcę i 6. grudnia.

Niżniów w p. Tłumackim: 1. i 19. stycz., 11. lut, 29. marca, 4. maja, 24. czerw., 6. lipca, 13, sierp., 20. wrześ, 7. paźdz., 20. listop., 3. grud.

Nowa-góra w p. Chrzanowskim: jarmarki a to w poniedz. po następ. świętach: po św. Agnieszce, po Znalez. św. Krzyża, po św. Michale i po św. Tomaszu.

Nowe-miasto w p. Bireckim: 23. kwiet, 19. list.

Nowotaniec w p. Sanockim: 1. maja, w poniedz. po św. Trójcy, na N. M. P. Anielską, 11. listop.

Nowy-Sącz miasto powiatowe: 2. i 21. stycz. w pierwszy poniedz w poście, w ponied. po nied. kwietnej, 8. kwiet., 3. i 7. maja. 30. czerw., w poniedz. po św. Małgorzacie, 7. sierp., 13. wrześ. i 12. listop.

Nowytarg miasto powiatowe: w poniedz. po Trzech Królach, 21. stycz., 6. lut., 19. marca, w poniedz po św. Wojciechu, 16. maja, we wtorek po Ziel. Świątkach, na św. Jana Kant., 25. lip., 29. sierp., w poniedz. po Narodzeniu P. M., 29. wrześ, w poniedz. po św. Katarzynie i 13. grud.

Obertyn w p. Horodeńskim, 18. stycz., 6. kwiet., 7. maja, 24. czerw,, 18. lip, 1. i 18. sierp., 20. wrześ., 13. paźdz., 9. listop., 12. i 23. grudnia.

Olesko w p. Złoczowskim: 14. lut., 14. kwiet., 21. maja 6. lipca, 20. wrześ., 7. i 20. listop., 18. grudnia.

Oleszyce w pow. Cieszanowskim: 24. lutego i 13. grudnia.

Ołpiny w p. Jasielskim: jarmarki we czwartek po pełni każdego miesiąca.

Osiek w p. Jasielskim: jarmarki każdego czwartku na bydło.

Oświęcim w p. Kenty: w poniedz. przed lub po następ. świętach: po Trzech Królach, po Gromnicznej, po niedz. suchej, po niedz. kwietnej, po św. Wojciechu, po Wniebowst., po św. Piotrze i Pawle, po św. Piotrze w okowach, po św. Idzim, po św. Franciszku Ser, przed św. Marcinem i po Niepokal. poczęciu.

Otynia w p. Tłumackim :*) na św. Jakóba, na św. Piotra, na św. Prokopa, na św. Annę, w dzień Strytenie. w dzień Pochwalonej, na wś. Łukasza i na św. Michała.

Paczałtowice w p. Chrzanowskim: co drugi wtorek jarmark.

Peczeniżyn w p. Kołomyjskim: *) 6. stycznia, 25. marca, po Ziel. Świątkach, 16. sierpnia 14. września, 27. października.

Pilzno miasto powiatowe: 7. stycz., w poniedz. po pierwszej niedzieli po Gromnicznej, 19. marca, we wtorek po Wielkiejnocy, 8. i 24. kwiet., 7. maja, w poniedz. po Ziel. Świątkach, 23. czerwca targ na płótna, 22. lip., 15. sierp. 29. i 30. września, na św. Jana Kant., 11. listop., w poniedz. po trzeciej niedzieli Adwentu.

Pistyń w p. Kossowskim: *) 5. stycz, 17. marca, we czwartek po Wielkiejnocy, w ponied. po Ziel. Świątkach, 30. czerw., 4. i 27. lipca, 29. sierp., 18. paźdz, 8. i 30. listop. i 31. grud.

Piwniczna w p. Staro-Sandeckim: 2. stycz, w poniedz. po niedzieli środopostnej, we wtorek po Ziel. Świątkach, 25. lipca, 24. sierp.

Pobiedro w p. Wadowickim: w środę po Gromnicznej, w środę po św. Wojciechu, w środę po św. Janie Chrzcic., w środę po Wniebowzięciu, w środę po św. Michale, w środę po św. Łucji.

Podgórze w p. Wielickim: 12. stycz., 15. lut., 19. marca, 30. kwiet., 22. maja, 8. czer., 8. lip., 2. sierp., 15. wrześ, 15. paźdz., 9. listopada 7. grudnia.

Podhajce miasto powiatowe: *) 6. stycz, w niedz. Staropostną, w Środopoście, w poniedz. po pierwszej niedzieli po Wielkiejnocy, na Wniebowstąpienie, 29. czerw., 15. sierp, 14. wrześ., 18. paźdz, 8. listop. i 6, grudnia.

Podhorodce w p. Stryjskim: 13. lut., 17. maja, 19. wrześ. i 2. grudnia.

Podkamień w p. Brodzkim: 2. stycznia, 2. lut., 10. marca, 6. kwiet. 13. i 18. maja, 9. i 26. czerw., 6. lipca, 18. sierp., 13. wrześ., 8. paźdz., 9. listop. i 18. grudnia.

Podkamień w p. Rohatyńskim: co wtoku targ.,

Pomorzany w p. Złoczowskim: *) 18. marca, 12. czerwca, 26. wrześ., 17. grudnia.

Probużna w p. Husiatyńskim; co wtorku targi

Pruchnik w p. Jarosławskim: 21. stycz., 3. lut., 19. marca, 23. kwiet., w piątek po Bożem Ciele 3, czerw., 25. lipca, 9. sierp., 17. paźd, 12. listop., 6. grudnia.

Przemyśl miasto powiat., 26. czerw. i 9. grud., każden przez 14 dni

Przemyślany miast. powiatowe: 1. stycz, 14. lut., 28. marca, 29. maja, 11. czerwca, 11. listop.

Przeworsk w pów. Łańcuckim: 2. stycz, 19. marca. 1. maja, 25. lipca, 3. paźd, 19. listopada.

Radowce (Radautz) na Bukowinie: 1. maja, 20. listopada.

Radomyśl w p. Tarnobrzeg., 6. stycz., 4. marca, 23. kwiet., na Wniebowst. Pańskie. 24. czerwca, 10. sierp., 20. wrześ. 26. listop.

Radymno w p, Jarosław. 25. maja, 20. sierp. i 20. wrześ. i 20. grudnia.

Radziechów w p. Kamioneckim: 19. stycz., 11. lut., 12. marca, 10. kwiet.. 21. maja, 24. czerw. 1. i 18. sierp, 26. wrześ, 30. paźdz, 13. listop. i 18. grud.

Rawa ruska miasto powiatowe: 8. stycz., w czwartą środę po Wielkiejnocy, 7. lipca, 19. sierp., 27. wrześ., 13. paźdz, 21. listop. i 21. grudnia.

Rogi w p. Sanockim: 26. lip., 24. sierp., 6. grud.

Rohatyn miasto pow.: 9. stycz., 3. lut., 26. lip. i 1. paźd..

Ropczyce miasto pow.: 7. stycz., 12. lut., 26. kwiet., 26. maja, 22. lipca, 18. sierp, 28. paźd. i 9. grudnia.

Rozdół w p. Żydaczów.: 19. marca, 16. lip. i 29. września.

Rożniatów w p. Dolińskim: 2. stycz.*), w środę środopostną, we wtorek po Ziel. Świąt., 30 czerw,, 1. sierp, 9. i 29. września.

Ruda w p. Żydaczowskim: 1. stycz. i 24. czerwca*).

Rudki miasto powiat.: 26. marca, 30. czerw., 27. wrześ. i 6. grudnia.

Rudniki w p. Niskim: 17. stycz., 9. marca, 5i kwietnia, 21. września, 21. paźd. i 30. listop.

Rybotycze w p. Dobromilskim: 14. września 10. grudnia.

Rymanów w p. Sanockim: 25. lipca, 10. sierp., 9. wrześ. i 6. grudnia.

Rytarowice w pow. Przemyskim; 13. styczn. i 13. lipca.

Rzepiennik biskupi w p. Gorlickim; 19. mar we wtorek po Wielkiejnocy, we wtorek po Ziel., Świątkach, 24. czerw., 22. lipca, 11. września, 23. listopada.

Rzeszów miasto powiatowe: 19. marca, 23. kwiet.

na św. Trójcę, 2. lipca, 21. wrześ., 2. listopada i 21. grudnia.

Sadagóra na Bukowinie (na bydło): 6. lut., we czwartek przed niedzielą kwietną, 1. sierp., 6. wrześ., 13. paźd., 5. i 28. listop. i 24. grudnia.

Sądowa Wisznia w p. Mościckim: 2. stycznia, na Ziel. Świątki*), 26. lipca, 27. września.

Sambor miasto powiatowe; 3. lut., 1. maja, 21. wrześ., 30. listop., każdy trwa przez dni 14.

Sanok miasto powiatowe: we wtorek przed Ziel. Świątkami, w poniedz. przed Bożem Narodzeniem.

Sassów w p. Złoczow., 14. lut., 24. czerw., 30. wrześ. i 6. grudnia.

Sędziszów w pow. Rrzeszow.: 19. marca, 23. kwiet.: (na konie); 3. czerw., 2 lipca; 21. wrześ. 2. listop. i 21. grudnia.

Seret na Bukowinie:*) 2. lut, na Wniebowst. P., 15. sierp. i 6. grudnia.

Sieniawa w p. Jarosław.: 22. stycz., 4. kwiet., 24. czerw. i 2. listop.

Skałat miasto powiatowe: 6. i 30. stycz.*), 1. i 23. kwietnia, w pierwszy dzień po Ziel. Świątkach*), 12. lipca, 21. wrześ., 8. paźdz.

Skawina w p. Wielickim: 2. stycz, 9. kwiet., 16. sierp., 4. paźd.

Smorze w p. Stryjskim (na bydło): na niedz. syropostną*), 31. maja*), 24. czerwca, na św. Ilie*), 15. lipca, 14. września, w święto Ussiki*), 18. paźd., 9. listop. i 9. grudnia.

Śniatyn miasto powiatowe:*) w środą środopostną, we wtorek po Ziel. Świątkach, 25. czerw., 20. lipca i 9. września.

Sokal miasto powiat.: 18. stycz, 23. kwiet., 12. lip., 4. paźd., 20. listop.

Sokołów w p. Stryjskim: 7. kwiet., 13. czerw. 19. sierp. i 4. grudnia.

Sokołów w p. Kolbuszowskim: 29. czerwca, 7. stycz., 13. lut., 4. i 26. marca, 23. kwiet., 16. maja, 16. i 25. lipca, 24. sierp, 14. wrześ., 18. paźd., 11. listop. i 18. grudnia.

Sokołówka w p. Brodzkim: co drugą środę jarmarki.

Sołotwina w p. Bohorodczańskim (na bydło), *) 2. lut., ósmego dnia po Wielkiejnocy, na Wniebowstąp. P., 20. lipca, 8. listop. i 6. grudnia.

Stanisławów miasto powiatowe: 1. maja, 2, sierp., 29. sierp.*) 6. i 17. paźd.*)

Starasol w p. Staromiejskim: 2. stycz., w dzień po Bożem Ciele i 30. września.

Stare-Miasto m. powiatowe: 12. marca, 24. czerw. przez 12. dni na płótna, 10. wrześ., 12. paźd.

Stary-Sącz. W r. 1870 zaszła zmiana, gdyż teraz jarmarki zacząwszy od 1. środy po Trzech Królach, co dwa tygodnie we środę przypadają.

Strusów w p. Trembowelskim: co czwartku targi.

Stryj miasto powiatowe:*) w pierwszym tygodniu wielkiego postu, w dzień tak zwany Feodorowicze przez 8 dni, w marcu na św. Mikołaja przez 3 dni, 15. sierp. przez 14. dni, 6 grudnia przez 8 dni.

Strzyżów w p. Rzeszowskim, w ponied. po Trzech Królach, 8. lut., przez 3 dni, w ponied. zapustny, w poniedz. środopostny, w poniedz. po Wielkiejnocy, 8. maja przez 3 dni, 25. lipca, 14. sierp. przez 3 dni. 8. wrześ, 21. paźd., 6. listop. przez 3 dni i 25. listopada.

Sucha w p. Żywieckim: w poniedz. po Nowym Roku, na św. Wojciecha, w poniedz. po Wielkiejnocy, 15. sierp., 8. wrześ., 15. paźd., 11. listopada i 8. grudnia.

Suczawa na Bukowinie:*) 2. stycz., we wtorek po Ziel. Świątkach, 8. lipca, 20. sierp., 15. wrześ. i 26. paźd.

Szczawnica, w czasie kąpiel. targ co wtorek.

Szczerzec w p. Lwowskim: 2. stycz., w dzień po Ziel. Świątkach, 20. lipca, 30. września.

Szczucin w p. Dąbrowskim: 6. lut., 1. maja, na św. Trójcę, 22. lipca, 15. paźd. i 4. grudnia.

Tarnobrzeg (Dzików) miasto powiatowe: 12 targów w ostatni dzień powszedni każdego miesiąca.

Tarnopol miasto powiatowe: 2. stycz., 14. lut, w Środopuście*), w ponied. po Wielkiejnocy*) 24. czerw., 26 lipca (na konie), 18. sierpnia 26. września i 20 listop.

Tarnów miasto powiatowe: 3. lut., w poniedz. po niedz. Cantate, 12. lipca, 14. września, każdy przez dni 14.

Tartaków w pow. Sokal.: 14. lut, 31. maja, 6. sierp., 30. paźd. i 18. grudnia.

Tłumacz miasto powiatowe; 23. maja, 6. grudnia.

Toporów w p. Brodzkim: co drugi czwartek jarmark.

Trembowla m. powiat: w środę Popielcową, 8, i 19. lipca i 15. grudnia.

Trzciana w p. Bocheńskim: w poniedz. po niedzieli kwietnej, 20. lipca, 29. wrześ. i 12, listop.

Trzebinia w p. Chrzanowskim: w poniedz. po Trzech Królach, w poniedz. po Gromnicznej, w poniedz. po niedzieli Białej, 23. kwiet., 8. maja, 29. czerwca, w poniedz. po św. Jakóbie, 24. sierp., 21. wrześ, w poniedz. po św. Szymonie i Judzie, w poniedz, po św. Katarzynie i 21. grudnia.

Turka, miasto pow. 11 i 12. stycznia, 13 i 14 lutego, w poniedz. i wtorek czwartego tyg. rusk. postu wielkan. (środopoście), we czwartek i piątek przed rusk. świętami zielonemi, 9 i 10 lipca, 25 i 26. sierpnia, 18 i 19 września, 11 i 12 paźdz. 22 i 23 listopada. Każdy jarm. trwa 2 dni; co środy targ tyg.

Tyczyn w p. Rzeszowskim: 2. i 25. stycz., 26. marca, 11. czerw., 21. września, 25. listop.

Tylicz w p. Sandeckim: 7. stycz., w poniedz. po niedzieli Conductus Paschæ, we wtorek po Ziel. Świątkach, 30. czerw., 2. listop. i 30. grudnia.

Tymbark w p. Limanowskim: w poniedz. po Bożem Ciele, 25. lipca, 9. wrześ. i 17. paźd.

Tyrawa wołoska w p. Sanockim: 16. lipca na bydło.

Tyśmienica w p. Tłumackim (na bydło i konie): 24. marca, 30. kwiet., 3. lipca, 27. września.

Uhnów w p. Rawskim: 18. stycz., 20. lut. 12. czerwca, 13. lipca, 20. wrześ. i 36. paźd.

Ulanów w p. Niskim: 2. stycz., 1. mar., 2. i 23. kwiet., na Wniebowst. Pań., w ponied. po św. Trójcy, 20, lipca, 24. sierp., 29. wrześ., 11. listop. i 4. grudnia.

Ułaszkowce w p. Czortk.: 6. kwietnia*) i 24. czerwca*].

Uniów w pow. Przemyślańskim: 15. sierpnia*) przez 6 lub 7 dni.

Uścieczko w pow. Zaleszczyckim: 14. lutego, 11. i 31. marca, 6. i 29. kwiet., 12. czerw., 10. lipca, 13. paźd. 13. listop. i 18. grudnia.

Uście biskupie w p. Borszczow.: co drugi wtorek.

Uście ruskie w pow. Gorlickim: 18. stycz., 5. maja, 6. czerwca, 11. lipca, 20. list. i 21. grud.

Uście solne w p. Bocheńskim: 23. kwiet, 34. czerw., 24. sierp., 1. paźd.

Ustrzyki w p. Liskim: 2. stycz. 4. kwiet., 8. lipca, w paźd. na św. Franciszka Wyznawcy.

Wadowice miasto powiatowe: w pierwszy poniedz. każdego miesiąca.

Weręż w p. Sokalskim: 14. lut., 7. kwiet., 8. maja, 24. czerwca, 24. sierpnia, 7. i 20. listop. i 18. grudnia.

Wieliczka miasto powiatowe: w poniedz. przed św. Agnieszką, przed Gromnicz., w ostatni poniedz. w mies. lutym, w ponied. przed św. Kazimierzem, po niedzieli kwietnej, przed Znalez. św. Krzyża, we wtorek po Ziel Swiątkach, w poniedz. przed św. Janem, przed św. Jakóbem, przed św. Hyacyntem, przed św. Michałem, przed św. Szymonom i Judą, przed św. Klemensem i przed św. Tomaszem.

Wielkie Oczy w pow. Jarosławskim: 6. lutego, 29. kwietn., 10. czerwca, 15. lipca, 10. września i 17. listopada.

Wilamowice w pow. Bialskim: w ponied. po Nawróceniu św. Pawła, po św. Janie Nep., po św. Bartłomieju i po św. Jadwidze, każdy przez 3 dni.

Wiśnicz w p. Bocheńskim: 6. stycznia, 2. listop. i 21. grudnia.

Wiśniowczyk w p. Trembowelskim: w środopoście*).

Witków w p. Kamionk.: 14. lutego, 2. marca, 11. lipca, 1. paźd. i 1. grudnia.

Woinicz w p. Brzeskim: co trzeci poniedz. jarmark, a co drugi poniedz. targ.

Wojniłów w p. Kałuskim: 13. stycz., 5. maja, (na bydło) przez 3 dni, 11. lipca, 18. sierpnia.

Wola Michowa w p. Liskim: 12. lut., w piątek w 1. tygodniu wielkiego postu*), 5. maja, 12. lipca, 21. wrześ., 21. listop.

Wybranówka w p. Bobreckim: co wtorku targ.

Wyżnica na Bukowinie: 25. stycz., 30. kwiet., 5. lipca, 13. sierp., 20. wrześ. i 6. listop.

Zabłotów w p. Śniatyńskim:*) 6. i 30. stycznia, 25. marca, 23. kwiet, 29. czerw., 16. września, 1. i 26. paźd. i 30. listop.

Żabno w p. Dąbrowskim: 25. stycz., w poniedz. po 2ej niedzieli po Wielkiejnocy, w poniedz. po 1szej niedzieli po św. Janie Chrzc., 16. sierpnia, 18. paźdz. i w poniedz. po 3ej niedz adwentu.

Zakluczyn w p. Brzeskim: co trzeci poniedz.

Zaleszczyki miasto powiatowe: 6. stycz.*), 21. marca, na Wielkanoc*), 4. paźd. i 26. listop.

Załozce w p. Brodzkim: 14. stycz., 12. lut., 14. marca, 12. kwietnia, 12. maja, 24. czerwca, 14. lipca, 13. sierp., 19. wrześ, 13. paźdz., 8. listop., 4. i 21. grudnia.

Zarszyn w p. Sanockim: 24. kwiet., na Wniebowstąp Pańskie., 17. lipca, 12. paźdz.

Zator w p. Wadowickim: 28. stycz, 28. kwiet., 30. czerwca i 2. września.

Zbaraż miasto powiatowe:*) 7. lutego, 24. kwiet., 5. lip. i 12. września.

Zborów w p. Złoczow: 25. marca. 5. lip., 17. sierp., 25. września.

Zbyszyce w p. Sandeckim: 20. stycz., 14. lut., 19. marca, 25. kwiet., 16. maja, 24. czerwca, 26. lipca, 24. sierp., 21. września, 18. paźdz., 23. listop., i 21 grudnia.

Zdynia w p. Gorlickim: 14. stycz, 12. lut., 21. marca, 7. maja, 7. lipca, 6. sierp., 27. wrześ., 13. listop. i 13. grudnia.

Złoczów miasto powiatowe: 19. stycz, 1. lutego, 1. kwietnia, 7. maja, 9. czerwca, 2. sierpnia, 10. wrześn. i 7. listop.

Złotniki w p. Trembowelskim:*) na św. Aleksego, 8. maja i św. Dymitra.

Żmigród w p. Krośnieńskim: 2. lut., w środopoście, 23. kwiet., 24. czerw., 25. lipca, 17. paźd., i 13. grudnia.

Żółkiew miasto powiatowe: 19. stycz., 8. maja, 30. czerw., 13. sierp., 14. wrześ., 5. paźd. i 12. listopada.

Żołynia w p. Łańcuckim: w niedzielę kwietnią, na św. Trójcę, 10. sierp., 21. grud., (na len, przędziwo i płótna), 25. stycz., 24. lut., 11. maja, 22. lipca, 8. i 21. wrześ., 28. paźdz. i 25. listopada.

Zurawno w p. Żydaczowskim: 15. marca (na konie) przez 8 dni, 7. kwietnia przez 6 dni, 11. czerwca przez 6 dni, 15 paźd. przez 8 dni i 6. listop. przez 4 dni.

Żurów w p. Rohatyńskim: 14. lut., 6. kwietnia, 8. maja, 12. lipca, 6. sierp. i 20. listop.

Żydaczów miasto powiatowe:*) 6. stycz., 29. sierp. i 26. listop.

Zywiec miasto powiat.: w poniedz. po Trzech Królach, po Wniebowstąp. Pańsk., po św. Piotrze i Pawle i po św. Michale.

KSIĘGARNIA
SEYFARTHA I CZAJKOWSKIEGO
we Lwowie rynek główny
poleca niektóre *nowsze dzieła gospodarcze:*

Czepiński Michał *Powszechne ogrodnictwo* czyli nauka zakładania ogrodów, uprawy roślin użytecznych a w szczególności pielęgnowania roślin warzywnych, kwiatów i drzew owocowych z zastosowaniem do potrzeb kraju. Wydanie trzecie wielu drzeworytami ozdobione, w trzech tomach, przejrzał i pomnożył *Karol Lange*; w 8 dużej. Tom I. str. 360, II. str. 258, III. str. 259. Warszawa 1868. . 7 złr. 20 ct.

Godlewski Emil i **Dobrski** Maksymilian, *Opis własnych doświadczeń nad własnością absorbcyjną ziemi ornej* i przegląd prac dotychczas w tym przedmiocie dokonanych, w 8 str. 70. Warszawa 1870. 1 złr. 94 ct.

Guelich Karol Ludwik, *Uprawa ziemniaków*, podług trzeciego wydania niemieckiego, na polski przełożył K. G. w 16 str. 54. Poznań 1870. 38 ct.

Jackowski Maksymilian, *Rzut oka na nasze zasady, sprawy i potrzeby*, w 8 str. 54. Poznań 1870. 64 ct.

Jackowski M. *Wskazówki dla sprzedających i kupujących posiadłości ziemskie* w 8 str. 28. Poznań 1869. 64 ct.

Jaroszewski Zygmunt, *Zasady płodozmianu* oraz wskazówki organizacyi gospodarstwa rolnego w 8, str. 159. Warszawa 1870. 1 złr. 35 ct.

Kąkolewski Leon, *Gospodarstwa zagraniczne* (Holsztyn i Meklenburg). Szkice z podróży agronomicznej; w 8, str. 188. Warszawa 1862. 1 złr. 35 ct.

Kąkolewski Keon, *Zarząd gospodarski*, w dużej 8 str. 106. Warszawa 1868. 1 złr. 82 ct.

Kokurewicz Józef, *Nauka żywienia zwierząt gospodarskieh* wedle zasad Dr. H. Grouvena w 8, str. 270. Lwów 1869. 2 złr. 20 ct.

Konkolewski Marcin, *Jaś Sadowski* założyciel sadów czyli nauka o hodowaniu drzew owocowych.. Wydanie drugie poprawne z 70 rycinami w tekscie; w 12 str. 247. Rzeszów 1865. 80 ct.

Kurowski J. N. *Weterynarya popularna* — nauka poznawania i leczenia chorób zwierząt domowych. Wydanie 4. powiększone, z 13 tablicami rycin, 2 tomy z atlasem, w dużej 8; Tom I. str. 321, II. str. 352. Warszawa 1865. 5 złr. 40 ct.

Lubomęski August, *Praktyczne zastosowanie teoryi żywienia inwentarza* Dr. H. Grouvena, z uwzględnieniami tabel obrachunkowych K. J. Eberta, w 8 str. 112. Poznań 1870. 80 ct.

Łyskowski Mieczysław, *Przewodnik dla spółek pożyczkowych*, w 8 str. 114. Toruń 1870. 95 ct.

Mechanik wiejski przez St. M. *Zesz. I. Narzędzia rzemieślnicze pneumatyczne* z 2 rycinami, w dużej 8, str. 8. Warszawa 1870. 74 ct. w. a.

Mentzel, *O hodowli owiec*, z niemieckiego tłumaczyli akademicy polacy w Pruszkowie. Wydanie drugie w 8 str. 274. Poznań 1867. 1 złr. 28 ct.

Oczapowski Michał, *Gospodarstwo wiejskie* obejmujące w sobie wszystkie gałęzie przemysłu rolniczego teoretyczno praktycznie wyłożone. 12 tomów w dużej 8. Warszawa 1848. 16 złr. 20 ct.

O produkcyi buraków *ze stanowiska cukrownictwa*; w 8 str. 80. Poznań 1869. 64 ct.

O uprawie roli, strzeszczenie dzieła J. Rosenberg-Lipińskiego (Der praktische Ackerbau) i do użytku praktycznych rolników, zwłaszcza dla rządców i ekonomów zastosowane, w 8 str. 85. Warszawa 1870. 54 ct.

Piórkowski Józef, *O łowiectwie i ochronie zwierząt dzikich jakoteż ptactwa*, w 16, str. 80. Warszawa 1869. 54 ct.

Rogójski, *Listy o kulturze.* List I. *Teraźniejszość i przyszłość rolnictwa*, w 8 str. 34. Warszawa 1880. 36 ct.

Romanowicz Tadeusz, *Banki rolnicze powiatowe* czyli zaliczkowe stowarzyszenia, w 8 str. 148. Lwów 1869. 90 ct.

Rosenberg-Lipiński J. właśc. ziemsk. w górnym Szlązku, *Wykład teoryi uprawy ziemi*, z dzieła «Dre praktische Ackerbau», wyjęty i streszczony przez praktycznego rolnika z przedmową i uwagami z nauki i doświadczenia czerpanemi, w 8 str. 29$^{1}/_{2}$. Kraków 1869. 2 złr.

Schliff J. A. *Nauka gospodarstwa wiejskiego* podług najnowszych zasad, popularnym sposobem wyłożona dla użytku praktycznych gospodarzy. (Dzieło to ukoronowane nagrodą przez Towarzystwo agronomiczne w Niemczech). Z ostatniego niemieckiego wydania przetłumaczył J. E. Leśniowski. Wydanie trzecie, poprawione i znacznie pomnożone; w 8, str. 544. Warszawa 1870. 2 złr. 16 ct.

Skałkowski Tad. *Warsztaty i Fabryki a postęp przemysłowy* w 8 str. 48. Lwów 1870 25 ct.
Strumiłło Józef, *Ogrody północne*, wydanie 6 poprawne. 3 tomy w 8 dużej, I. str. 331, II. str. 354, III. str. 291, z 10 tablicami litografowanemi zawierającemi 70 figur. Wilno 1852. 7 złr. 71 ct.
Trylski Aleksander, *Nauka o nawozach* czyli podręcznik praktyczny dla gospodarzy wiejskich obejmujący w sobie sposoby praktycznego użycia i ocenienia, względnie do wartości główniejszych nawozowych środków. 8 figur drzeworytniczych w tekscie; w 8 str. 104. Warszawa 1870. 91 ct.
Ustawa *Warszawskiego Towarzystwa kredytowego* miejskiego, w 8 str. 53. Warszawa 1870. 27 ct.
Wojzbun Eduard, *O służebnościach leśnych* (z tablicą kolorowaną i planem leśno-gospodarczem) w 8, str. 40. Warszawa 1869. 90 ct.

Oprócz najnowszych dzieł gospodarskich, które księgarnia zawsze utrzymuje na składzie, zaopatrzoną jest we wszystkie gałęzie literatury naukowej i belletrystycznej, wielki dobór nót na fortepian, skrzypce, wiolonczelę i inne instrumenta.

Księgarnia poleca również swoją wypożyczalnię nót pod bardzo korzystnemi warunkami urządzoną i zaopatrzoną tak w utwory klasyczne, jako też we wszystkie najnowsze kompozycye.

 Wszelkie zamówienia uskuteczniają się bezzwłocznie.

Pogląd na listy hipoteczne

ces. król. uprzyw. galic.

akcyjnego Banku hipotecznego.

C. k. uprzyw. galic. akcyjny Bank hipoteczny wystawia listy hipoteczne na podstawie danych według statutów pożyczek hipotecznych lub spłaconych wierzetelności hipotecznych (§§. 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 114, 115 statutów). Listy hipoteczne opiewają na walutę austryacką i przynoszą **sześć od sta rocznego procentu**, płatnego w dwóch ratach półrocznych 1. marca i 1. września.

Za regularną opłatę procentów i za spłatę listów hipotecznych, ręczą wierzetelności c. k. uprzyw. gal. akcyjnego Banku hipotecznego, hipotecznie zabezpieczone, prócz tego ręczy cały jego majątek ruchomy i nieruchomy wraz z funduszem rezerwowym.

Nad zabezpieczeniem listów hipotecznych w myśl statutów, czuwa **Rada nadzorcza** c. k. uprzyw. galic akcyjnego Banku hipotecznego (§§. 58, 59 i 60 statutów) i delegowany **komisarz rządowy**, który takowe na każdym liście hipotecznym poświadcza (§§. 92, 93 i 94 statutów).

Kupony **wolne są od wszelkiego podatku.** Z terminem spłaty listu hipotecznego, opłata procentu od niego ustaje.

Liste hipoteczne opiewające na okaziciele, mogą być przepisane na oznaczonego właściciela, nawzajem listy na właściciela opiewające na okaziciela przepisane być mogą. Procenta od listów hipotecznych na pewne imie opiewających, za kwitami opłacane będą (§§. 119, 121 statutów).

Listy hipoteczne c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego według rozporządzenia ministeryum skarbu z d. 4. pazdziernika 1867 do L. 4939 kupowane i przedawane bywają na giełdach publicznych i kurs ich notowany jest w urzędowym cenniku kursów, zaś według prawa z d. 2. lipca 1866 D. P. XXXVIII. Nr. 93 **użyte być mogą na lokacyą kapitałów Zakładów publicznych, pod nadzorem rzadu stojących, na lokacyą kapitałów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych a po kursie giełdowym na kaucye służbowe i wadya.**

Ponieważ ogólna suma w obiegu będących listów hipotecznych nie może w żadnym razie przenosić sumy równoczesnych wierzetelności hipotecznych i nie może być wyższą nad dwudziestokrotną sumę kapitału akcyjnego rzeczywiście wpłaconego, prócz tego zaś cały majątek ruchomy i nieruchomy galic. Banku hipotecznego odpowiada za opłatę procentów i spłatę listów hipotecznych, przeto listy hipoteczne pupilarnie zabezpieczone, pod każdym względem zupełne mają pokrycie (§§. 8, 9 i 117 statutów).

BALSAM VETORINIEGO.

Aprobowany przez fakultet medyczny we Lwowie i c. k. gubernium Galicyi, tudzież przez ces. rosyjskie kolegium gubernii wołyńskiej, dla nadzwyczajnej skuteczności w rozmaitych chorobach i cierpieniach. Upoważnieniem komisyi rządowej spraw wewnętrznych i policyi Królestwa Polskiego, po dokładnem przekonaniu się o zbawiennych skutkach na chorych w lazaretach warszawskich, lubelskich i innych, na mocy raportu rady ogólnej lekarskiej do sprzedaży uprawnionym został. Od lat kilku również w c. k. lazaretach wojskowych wiedeńskich z najlepszym skutkiem używany bywa. W najnowszym zaś czasie ministerstwo spraw wewnętrznych w Wiedniu upoważniło sprzedaż tego balsamu w całej Monarchii.

Ten nieporównany przez różne towarzystwa uczone aprobowany i zalecany, i dla zadziwiającej skuteczności w rozmaitych słabościach od lat wielu w kraju i za granicą używany środek, bez reklam i przechwałek z każdym dniem niezbędniejszym i poszukiwańszym się staje.

Części ciała słabością nerwów, kurczem, reumatyzmem i t. p. dotknięte i tak zwane *tic doulereux* w najkrótszym czasie nacieraniem zupełnie uzdrawia. Przy reumatyzmie i gośćcu nacierają się części zbolałe dwa razy na dzień z rana i wieczorem, osobliwie po parowej kąpieli obwinąwszy te części flanelą, by łatwiej do potu je przyprowadzić. Fluksyę i ból głowy cudownie prawie odejmuje. Od szumu w uszach uwalnia i ból zębów całkowicie uśmierza, kładąc trochę bawełny napojonej tym balsamem w uszy albo na ząb chory; w szkorbucie zastępuje wszelkie najbardziej zalecone środki. Do płukania dziąseł i zębów zepsutych używa się w ten sposób, by do pewnej ilości wody tyle dodać balsamu, aby woda dobrze zabielała, toż samo w ten sposób używa się przy zapaleniu gardła tej mieszaniny. Przy piegach, ogólnie nieczystościach skóry po obmyciu tych części zwyczajną wodą — później obmywa się wyż wspomnioną mieszaniną te części. Na rany, skaleczenia i poparzenia wszelkiego rodzaju — nalewa się na miejsca uszkodzone czysty balsam — później się te miejsca bandażuje, to jest obwija się czystem płótnem — w pół godziny zaś robią się tylko okłady tak często, by zupełnie nie wyschły, maczane w jednej czwartej części balsamu a trzech części wody; w ten sposób używany w zadziwiająco krótkim czasie najskuteczniej goi i dla tych swoich nadzwyczajnych własności w wojskowych lazaretach upowszechnionym został. W kurczach żołądka najgwałtowniejszych, w objawach choleryny a nawet cholery, i wszelkich gwałtownych rozwolnieniach i wymiotach, z najlepszym skutkiem używa się w następujący sposób: bierze się kawałek cukru zmaczanego w wodzie i daje się 10 do 15 kropli, a jeżeli kurcz w 10 minutach nie ustąpi, powtarza się taż sama dosis, przyczem powierzchownie naciera się żołądek czystym balsamem, również części od kurczu zaatakowane. W zapaleniach ócz okazał się balsam Vetoriniego bardzo skutecznym używając go w następujący sposób: do półkwaterki wody czystej źródłowej wpuszcza się 10 do 15 kropel balsamu, poczem woda zabieleje i później umaczawszy płócienną cienką szmatkę przemywa się lekko oko kilka razy — toż samo można robić okłady z tejże mieszaniny.

Jako środek hygieniczno-toaletowy zajmuje także balsam ten niepospolite miejsce, używając go w małej ilości z wodą nietylko piegi niszczy i opalenie od słońca całkowicie zdejmuje, ale skórę w czerstwości zachowuje i marszczki gładzi. Do płukania ust z wodą użyty dziąsła wzmacnia, zęby od psucia, a szczególnie od tak zwanej *caries* zachowuje, nieprzyjemny wreszcie z ust odór zupełnie oddala. Balsam kroplami

na gorącą łopatkę spuszczony najprzyjemniejszą woń wydaje i najkosztowniejsze zagraniczne pachnidła do odświeżenia powietrza w salonach zupełnie zastępuje.

Zaszczytne i nader korzystne zaświadczenia najznaczniejszych lekarzy, w urzędowo legalizowanych odpisach przejrzeć można w każdym składzie.

Składy utrzymują:

W *Agramie* p. J. Cejbek, w *Aradzie* p. Jan Szarko, w *Baj* p. Bart. Pollermann, w *Bukej* p. R. Poeck, w *Bernie* pp. Lusar, Lehman, w *Berładzie* p. Max Brettner, w *Becskerek* p. E. Kellner, w *Bielsku* pp. Joanny, I. A. Stanko, w *Bochni* pp. F. M. Dołkowski, P. Niedzielski, w *Borszczowie* p. Art. Niemczewski, w *Botuszanach* p. S. Franck, w *Braile* p. Emil Polaczek, w *Brzeżanach* pp. Margulies, Moerl, Zminkowski, Fadenhecht, w *Brzostku* p. P. Zieniewicz, w *Bukareszcie* pp. Gustaw Graen, Dymitr Kóżma, w *Buczaczu* p. W. Lewicki, w *Cieszynie* p. T. Schröder, w *Czerniowcach* pp. Engelhardt, I. Schnirch, w *Czortkowie* p. Fränkel, w *Chorostkowie* p. Roszkiewicz, w *Debreczynie* p. Borsos, w *Dobromilu* p. N. Grotowska, w *Drohobyczy* pp. L. Dobrzański, W. Kleczkowski, w *Glinianach* p. Hełm, w *Gorlicach* p. Rogawski, w *Gracu* p. J. Purgleitner, w *Grosswardein* p. I. Molnar, *Hermanstadzie* p. Löhrer, w *Horodence* pp. G. Axentowicz, Julius Neuburg, w *Husiatynie* p. Sadtlberger, w *Jarosławiu* pp. I. Rohm, A. Bohus, w *Jaworowie* p. Lachowicz, w *Jassach* p. K. Konya, w *Jaśle* pp. W. Pik, R. Palch, w *Kołomyi* p. J. Sidorowicz, w *Kopeczyńcach* p. D. Weiser, w *Konstantynopolu* p. Velits et C., w *Kossowy* p. St. Bursa, w *Kozowy* p. Ant. Dobrzański, w *Krajowy* p. E. Ludwig, w *Krośnie* p. Eschwig i Syn, w *Krościenku* p. I. Engländer, w *Krakowie* pp. Dor Sawiczewski, F. Stokmar, V. Rödyk, I. Jahn, I. N. Walter, W. Korbel, w *Krakowcu* p. L. Feresch, w *Leżajsku* p. Maresch wdowa, w *Lisku* p. R. Barański. w *Lubaczowie* p. Joh. Stroh, w *Lugos* p. F. Kronetter, we *Lwowie* pp. A. Berliner, B. Stiller, Z. Rucker, Bracia Łazowscy, O. F. Winkler, L. Ebenberger, J. Adam, Sklepiński, T. Lotski, F. Królikowski, Horn, Dor T. Zarzycki, T. Piątkowski, C. Schubuth, Friedr. Schubuth, St. Jekiel, K. Bałłaban, F. Ehrlich, H. M. Müller, A. Bogdanowicz, I. Klein et Kornberger, Zieniewicz, Pipes, Reiss, Floh, w *Łańcucie* p. A. Swoboda, w *Łopatynie* p. I. Grünfeld, w *Mielcu* p. W. Salkowski, w *Miskolz* p. F. Medveczki, w *Mościskach* p. A. Szalbot, w *Narolu* p. Federbusch, w *Nowym Targu* p. K. Lauer, w *Nyamtz* p. A. Dylski, w *Neusatz* p. E. B. Grossinger i Carl Wagner, w *Opawie* p. A. Hauke, w *Ołomuńcu* p. Gerhauser, w *Oświęcimie* p. Grzesicki, w *Panczovie* p. K. D. Nikolics, w *Peszcie* p. I. v. Töröck, Thalmajer, w *Plejost* p. R. Schmettan, w *Pradze* pp. Fragner, I. Fürst, F. Všetečka, W. Krausner, E. W. Neutwich, w *Przemyślu* pp. F. Gajdeczka, F. Nahlik, H. Tarczyński, M. Kozłowski, E. Machalski, w *Przeworsku* p. F. Świtalski, w *Pressburgu* p. F. Heinrici, w *Rawie* p. J. Diestl, w *Rzeszowie* p. J. Schaiter, w *Skałacie* p. Dziembowski, w *Samborze* pp. C. Maresch, J. Riedl, Kriegseisen, w *Sunoku* pp. A. Verderber J. Zarewicz, w *Salzburgu* pp. G. Bernhold, J. Hinterhuber, w *Sokalu* p. F. Ormezowski, w *Sniatynie* p. J. Czerkawski, w *Stanisławowie* p. Baill, w *Stryju* p. E. Kornberger, w *Suczawie* pp. H. Langer, E. Botesal, w *Szegedinie* p. M. Kovacs, w *Tarnopolu* pp. Latinek. A. Morawet, K. Buchelt, S. J. Zollner, w *Tarnowie* pp. W. L. Chodacki, J. Czemeryński, W. T. A. Wielogórski, w *Temeswarze* p. L. Roth, w *Trembowli* p. St. Lipnicki, w *Tyśmienicy* p. K. Nęcki, w *Verschetz* p. S. Herzog, w *Wadowicach* pp. J. Pohl, Z. Uhma, w *Wiedniu* pp. J. Weiss, J. Voigt et C., F. X. Pleban, Philip Neustein, Alois Oppelik, w *Żółkwi* p. Nahlik, w *Zmigrodzie* p. W. Lgoński, w *Złoczowie* p. W. Korkus.

PP. Przedsiębiorcy, którzyby sobie życzyli mieć ten balsam w swoim składzie, raczą się zgłosić do podpisanego. Ceny dla Austryi jednej flaszki 1 złr. 50 centów w. a.—Niemiec 1 pruski talar.—Rosyi 1 rubel w śrebrze.—Anglii 3 szylingi.—Francyi 4 franki.—Turcyi 20 piastrów.--Ameryki 1½ dolara.

Każdy flakonik opatrzony moją pieczęcią i własnoręcznym podpisem.

Fr. Szeligowski we Lwowie.

CYBULSKI & WEBER

we Lwowie, przy placu Marjackim w hotelu Langa,

polecają Szanownej P. T. Publiczności swój nowo założony

Handel towarów żelaznych i norymberskich

a mianowicie: wszelkie narzędzia rękodzielnicze, okucia do drzwi i okien, ***wagi decymalne, ruchadła i pługi à la Zugmayer***, naczynia kuchenne, wyroby blacharskie i ślusarskie, ***krzyże nadgrobkowe*** itd.

NOWE APARATY AUTOMATYCZNE DO GOTOWANIA BIELIZNY

po cenie fabrycznej.

Skład komisowy Herbaty Chinskiej.

 Zamówienia zamiejscowe na wszelkie wyroby przyjmujemy.

ŚRODEK PRZECIW WŚCIEKLIŹNIE

Antoniego Patkiewicza

we Lwowie

wypróbowany, niezawodny, przez 4 do 5 lat przechować się dający, k... w każdem kole familijnem w zapasie być winien, można nabyć przez zamówienia za zaliczką pocztową wprost u właściciela środka lub za pośrednictwem panów właścicieli aptek.

Cena jednej broszury wraz z jedną dozą pastylek i maści z dokładną informacyą wynosi 3 zł. w. a. *Do pięciu doz dodaje się jedna dozis bezpłatnie.*

Dla tem większej wiarygodności o tym niezawodnym środku, podaje się z pomiędzy wielu chlubnych świadectw jedno do wiadomości:

„W skutek polecenia W. c k. Namiestnictwa z 26. marca 1868. L 11.614 potwierdza się na wnie- „sione podanie p. Antoniego Patkiewicza z dnia 22. lutego r. b., żeś Pan w lipcu, sierpniu i grudniu 1867. „jedenaście osób od wściekłych psów pokąsanych, swym tajemnym środkiem w szpitalu leczył i że wszyscy „szpital przed czasem prawem przepisanej obserwacyi zdrowo opuścili.

Lwów dnia 2. kwietnia 1868.

Berthleff m. p.
dyrektor szpitalu.“

G. SCHAPIRA

malarz szyldów we Lwowie Nr. 8¾

wyrabia litery z metalu lane, niemniej godła na blasze wyciskane, tudzież wszelkiego rodzaju napisy na szkle, blasze, drzewie i płótnie.

Ma zaszczyt uwiadomić szanowną Publiczność, że obok swego długi czas istniejącego zakładu we Lwowie otworzył nadto w tymże samym domu

Zakład rytowniczy

pod firmą:

G. SCHAPIRA i N. STERNBERG,

w którym wyrabiają się wszelkiego rodzaju grawiury na złotych i srebrnych przedmiotach. Następnie przyjmuje i wykonywa wszelkiego rodzaju pieczątki i stampilie (z herbami i napisami) do druków kolorowych lub wypukłych albo do odciskania laku, jakoteż najnowsze angielskie wiercone pieczątki i stampilie.

Zamówienia uskuteczniają się jak najrychlej.

Obliczenie

wschodu i zachodu słońca, przybycia, ubycia i długości dnia.

Mies.	Dnie	Słońca Wschód. G.	M.	Zachód. G.	M	Przyb. dnia G.	M.	Długość dnia G.	M	Mies.	Dnie	Słońca Wschód. G.	M.	Zachód. G.	M.	Ubywa dnia G.	M	Długość dnia G.	M
Styczeń	5	7	58	4	14	0	12	8	2	Lipiec	5	4	13	7	55	0	10	16	0
	10	7	55	4	20	0	20	8	10		10	4	16	7	52	0	16	15	54
	15	7	52	4	27	0	30	8	20		15	4	21	7	47	0	24	15	46
	20	7	49	4	34	0	42	8	32		20	4	26	7	42	0	34	15	36
	25	7	45	4	42	0	56	8	46		25	4	31	7	37	0	44	15	26
	30	7	40	4	49	1	10	9	0		30	4	39	7	32	0	58	15	12
Luty	5	7	31	4	59	1	30	9	20	Sierpień	5	4	47	7	24	1	16	14	54
	10	7	23	5	9	1	46	9	36		10	4	57	7	13	1	32	14	38
	15	7	15	5	15	1	54	9	54		15	5	1	7	4	1	50	14	20
	20	7	6	5	23	2	22	10	12		20	5	7	6	56	2	8	14	2
	25	6	58	5	31	2	40	10	30		25	5	15	6	46	2	22	13	48
	28	6	53	5	35	2	54	10	44		30	5	22	6	38	2	40	13	30
Marzec	5	6	42	5	44	3	10	11	0	Wrzesień	5	5	29	6	27	3	2	13	8
	10	6	31	5	51	3	28	11	18		10	5	36	6	16	3	20	12	50
	15	6	22	5	58	3	48	11	38		15	5	44	6	6	3	40	12	30
	20	6	12	6	5	4	56	11	56		20	5	50	5	56	3	58	12	12
	25	6	1	6	11	4	26	12	16		25	5	57	5	46	4	18	11	52
	30	5	50	6	20	4	44	12	34		30	6	4	5	35	4	36	11	34
Kwiecień	5	5	39	6	29	5	6	12	56	Październik	5	6	11	5	24	4	56	11	14
	10	5	29	6	35	5	26	13	16		10	6	18	5	14	5	14	10	56
	15	5	20	6	42	5	44	13	34		15	6	25	5	4	5	34	10	36
	20	5	12	6	48	6	0	13	50		20	6	32	4	56	5	52	10	18
	25	4	59	6	56	6	16	14	6		25	6	40	4	46	6	8	10	2
	30	4	51	7	4	6	34	14	24		30	6	50	4	37	6	28	9	42
Maj	5	4	42	7	13	6	50	14	40	Listopad	5	7	0	4	28	6	48	9	22
	10	4	33	7	20	7	6	14	56		10	7	7	4	21	7	4	9	6
	15	4	28	7	27	7	18	15	8		15	7	15	4	15	7	18	8	52
	20	4	22	7	33	7	32	15	22		20	7	22	4	10	7	32	8	38
	25	4	17	7	38	7	46	15	36		25	7	28	4	7	7	46	8	24
	30	4	13	7	43	7	56	15	46		30	7	34	4	3	7	56	8	14
Czerwiec	5	4	8	7	48	8	6	15	56	Grudzień	5	7	40	4	0	8	6	8	4
	10	4	6	7	52	8	12	16	2		10	7	46	3	59	8	12	7	58
	15	4	5	7	56	8	18	16	8		15	7	51	3	59	8	18	7	52
	20	4	5	7	58	8	18	16	8		20	7	55	4	1	8	18	7	52
	25	4	6	7	58	ubyło		16	8		25	7	57	4	4	przyb.		7	50
	30	4	9	7	57	0	4	16	6		30	7	58	4	8	0	4	7	54